

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 22 септември 2023 г.
(OR. en)

Междуетноститутитионално досие:
2023/0335(NLE)

13299/23
ADD 1

ECOFIN 913
FIN 947
UEM 252

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО

От: Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от
г-жа Martine DEPREZ, директор

Дата на получаване: 22 септември 2023 г.

До: Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на
Европейския съюз

№ док. Ком.: COM(2023) 555 final - ANNEX

Относно: ПРИЛОЖЕНИЕ към Предложение за РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ
НА СЪВЕТА за изменение на Решение за изпълнение (ЕС) (ST
10149/2021; ST 10149/2021 ADD 1) от 6 юли 2021 г. за одобряване
на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на
Португалия

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2023) 555 final - ANNEX.

Приложение: COM(2023) 555 final - ANNEX

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 22.9.2023 г.
COM(2023) 555 final

ANNEX

ПРИЛОЖЕНИЕ

към

**Предложение за РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СЪВЕТА
за изменение на Решение за изпълнение (ЕС) (ST 10149/2021; ST 10149/2021 ADD 1)
от 6 юли 2021 г. за одобряване на оценката на плана за възстановяване и
устойчивост на Португалия**

{SWD(2023) 318 final}

ПРИЛОЖЕНИЕ

РАЗДЕЛ 1: РЕФОРМИ И ИНВЕСТИЦИИ В РАМКИТЕ НА ПЛАНА ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И УСТОЙЧИВОСТ

1. Описание на реформите и инвестициите

А. КОМПОНЕНТ 1: Национална здравна служба

Този компонент от португалския план за възстановяване и устойчивост е насочен към няколко предизвикателства, пред които понастоящем е изправена португалската здравна система по отношение на настоящите и променящите се нужди от здравни грижи и свързаните с тях разходи. Първо, неблагоприятните демографски тенденции в Португалия, характеризиращи се с ускорено застаряване и последващи нужди от дългосрочни грижи, съвпадат с променящите се модели на заболявания, нарастващата тежест на хроничните и дегенеративните заболявания, както и множествената заболяемост постепенно придобиват все по-голямо значение. Второ, все още има значителна предотвратима смъртност в Португалия и относително малък брой години живот в добро здраве на 65-годишна възраст. Трето, налице е възможност да се постави по-силен акцент върху промоцията на здравето и профилактиката на заболяванията, в съчетание с преодоляването на разпокъсаността на здравните услуги и пропуските в достъпа до здравни грижи. Четвърто, преките плащания за здравни грижи са сред най-високите в ЕС, а докладваната финансова тежест на медицинските грижи е относително висока. И накрая, националната здравна служба на Португалия е изправена пред трудна финансова ситуация от няколко години насам. По-специално Португалия има резултати от повтарящи се спасявания на държавни болници от страна на правителството, което не успя да избегне системния цикъл на задлъжнялост на болниците, с верижен ефект върху отношенията между веригата на доставки.

Основната цел на компонента е да се укрепи капацитетът за реагиране на Националната здравна служба на Португалия, за да се отговори на демографските и епидемиологичните промени в страната, на терапевтичните и технологичните иновации, както и на тенденцията за увеличаване на търсенето на здравни грижи и свързаните с това разходи. За тази цел компонентът има за цел да засили основната роля на първичните здравни услуги в рамките на цялостната структура на националната здравна служба, да разшири обхвата на дългосрочните и психичните здравни услуги и да повиши ефективността чрез завършване на реформата на модела на управление на публичните болници и постигане на напредък в цифровизацията на здравните услуги.

Компонентът подкрепя изпълнението на специфичната за държавата препоръка за засилване на цялостния контрол на разходите, ефективността на разходите и адекватното бюджетиране, с акцент върху трайното намаляване на просрочените задължения в болниците (специфична за държавата препоръка 1 2019), както и специфичната за държавата препоръка за укрепване на устойчивостта на здравната система и гарантиране на равен достъп до качествено здравеопазване и дългосрочни грижи (специфична за държавата препоръка 1 2020). Компонентът допринася и за изпълнението на специфичната за държавата препоръка за съсредоточаване на инвестициите върху екологичния и цифровия преход (специфична за държавата препоръка 3 2020).

Очаква се никоя мярка в този компонент да не нанася значителни вреди на екологичните цели по смисъла на член 17 от Регламент (ЕС) 2020/852, като се вземе предвид описанието на мерките и стъпките за смекчаване, определени в плана в съответствие с техническите насоки за НЗВ (2021/C58/01).

А.1. Описание на реформите и инвестициите за безвъзмездна финансова подкрепа

Реформа RE-r01: Реформа на първичните здравни грижи

Основната цел на реформата е да се засили основната роля на първичните здравни услуги за задоволяване на здравните нужди на населението в рамките на цялостната структура на националната здравна служба. За тази цел реформата има за цел да отговори на шест приоритета: I) увеличаване на капацитета за скрининг и ранно диагностициране, а именно на най-често срещаните патологии; II) укрепване на капацитета за реагиране на първичната медицинска помощ чрез създаване на по-проактивни здравни центрове с разширен портфейл от услуги и области на намеса, както и по-интегрирани с други равнища на грижи, и чрез адаптиране на процесите към индивидуалните характеристики на всеки потребител и свързания с тях начин на живот, намаляване на голямата променливост на клиничните практики (включително по отношение на предписването на амбулаторно предписване на лекарства), подобряване на клиничното насочване между различните равнища на здравно обслужване и стремеж към повишаване на ефективността чрез ограничаване на дублирането на услуги или предоставянето на неефективни, неподходящи или нискостойностни грижи; III) коригиране на регионалните и местните асиметрии по отношение на наличните съоръжения и оборудване в сектора на първичните здравни услуги; подкрепа за реакции в рамките на общността и създаване на програми за подпомагане на потребителите и техните семейства, с по-добро участие на гражданите и общностите, включително чрез завършване на прехвърлянето на отговорностите в областта на здравеопазването от централните към местните органи на управление; повишаване на уменията на работната сила в здравния сектор, засилване на мултидисциплинарната работа в екип и увеличаване на броя на специалистите, включително специалистите; и vi) осъществяване на цифровия преход на Националната здравна служба и използване на нейния потенциал за модернизиране и опростяване на използването на здравните услуги. По този начин тази реформа осигурява подобрени рамкови условия за съответните инвестиции в първични здравни услуги.

Реформата се състои в прилагането на няколко законодателни и регулаторни мерки с оглед на: I) разширяване на отговорностите и обхвата на намесата на групите здравни центрове, както и типологията на функционалните единици, които ги съставят; II) преразглеждане на правния режим за организацията и функционирането на функционалните единици, както и на схемата от стимули, които да се предоставят на елементите, които ги съставляват; разработване на инструмент за стратификация на риска в подкрепа на клиничното управление във функционалните звена на групите здравни центрове; и iv) завършване на прехвърлянето на отговорности в областта на здравеопазването от централната администрация към общините.

Ключовият етап и целите, свързани с изпълнението на реформата, трябва да бъдат завършени до 31 декември 2023 г.

Реформа RE-r02: Реформа на психичното здраве

Основната цел на тази реформа е да се подобри психичното здраве в Португалия. За тази цел реформата е структурирана по пет оси на намеса: I) деинституционализиране на пациенти, пребиваващи в психиатрични болници или в институции от социалния сектор; II) завършване на националното покритие на местните услуги в областта на психичното здраве в областта на болничните, амбулаторните и общностните грижи; III) разширяване на националната мрежа за интегрирани непрекъснати грижи с акцент върху психичното здраве; IV) реорганизиране на криминалистичните психиатрични услуги; и v) изпълнение на регионалните здравни планове за деменция.

По-конкретно реформата се състои в преразглеждане на действащия Закон за психичното здраве, с който се установяват общите принципи на политиката в областта на психичното здраве в Португалия и се урежда задължителното интернализиране на хора с психични разстройства, и на Декрет-закон за психичното здраве, в който се определят ръководните принципи за организацията, управлението и оценката на услугите в областта на психичното здраве. Наред с другото, в тези правни разпоредби се въвеждат следните промени: I) включване в законодателството на принципите на Конвенцията на Организацията на обединените нации за правата на хората с увреждания; и ii) увеличаване на автономността и доброто управление на местните услуги в областта на психичното здраве чрез създаването на интегрирани центрове за отговорност. По този начин тази реформа ще осигури подобрени рамкови условия за съответните инвестиции в услуги за грижи за психичното здраве.

Етапните цели, свързани с изпълнението на реформата, трябва да бъдат завършени до 31 март 2023 г.

Реформа RE-r03: Приключване на реформата на модела на управление на държавните болници

Основната цел на реформата е да се повиши ефективността на болниците на Националната здравна служба. За тази цел тя има за цел: I) реформиране на организацията и вътрешното управление на обществените болници; II) преконфигуриране на болничната мрежа в съответствие с планирането на капацитета по отношение на търсенето на услуги и предлагането на човешки ресурси и инфраструктура; III) подобряване на връзката с другите елементи на Националната здравна служба, а именно с първичните и психичните здравни услуги, както и с палиативните и интегрираните мрежи за непрекъснати грижи; включване на здравни специалисти и междинни структури в управлението на обществените болници; и v) съсредоточаване на отговорите върху реалните потребности на гражданите от здраве и благосъстояние.

В договорите за управление се включват обективни показатели за оценка на работата на ръководителите на болници, като се оценява както качеството на услугата, така и финансовото състояние на държавните болници. Това допринася за осигуряване на съгласуваност с приоритетите на здравната политика на правителството и за по-предвидимо управление на болничните ресурси, като автономността се съчетава със засилен мониторинг и отчетност. Изпълнението на обновените договори за управление се извършва постепенно и се приоритизира в зависимост от равнището на ефективност, измерението и географското разпределение на държавните болници. Освен това се засилва мониторинговата роля на министерствата на здравеопазването и на финансите, за да се гарантира интегриран и съгласуван подход за оценка на работата на болниците и своевременно коригиране на отклоненията от одобрените бюджети.

Освен това централизираното закупуване следва да бъде засилено с оглед постигане на допълнителни икономии на ефективност, по-специално чрез изпълнение на препоръките от неотдавнашна независима оценка. По-специално централизираното закупуване трябва да бъде разширено, така че да обхване и медицинското оборудване и изделия. Освен това се планира вътрешното управление на държавните болници да бъде подобро, по-специално чрез създаването на интегрирани центрове за отговорност и прилагането на основани на резултатите режими на възнаграждение, приложими за звената, свързани с такива центрове. Във връзка с това влиза в сила пълен режим на отдаденост на Националната здравна служба за здравните специалисти.

Освен това мярката включва инициативи за реструктуриране на болничната мрежа, за да се гарантира по-добро свързване между услугите. По-специално, следва да се доразвият мерките за хоспитализация в домашни условия, за да се предоставят грижи на равнище хоспитализация в дома на пациента, в тясна връзка с първичните здравни услуги, националната мрежа от интегрирани услуги за непрекъснати грижи, социалния сектор и местните общности. Освен това лабораторният капацитет на Националната здравна служба за диагностициране на инфекциозни заболявания се укрепва и капацитетът ѝ за интензивни медицински грижи се увеличава.

Изпълнението на реформата трябва да приключи до 31 декември 2025 г.

Инвестиция RE-C01-i01: Първични здравни услуги с повече отговори

Целта на тази инвестиция е да се разширят първичните здравни услуги и да се засили основната роля на първичните здравни услуги за задоволяване на здравните нужди на населението в рамките на цялостната структура на националната здравна служба. Инвестицията се основава на реформата на първичните здравни услуги.

Инвестицията включва следните инициативи:

- Първо, няколко подинвестиции подобряват достъпа, качеството и ефективността на първичните здравни услуги, като по този начин допринасят за завършване на националния обхват на програмите за скрининг и укрепват капацитета за ранно диагностициране. Тези показатели включват: I) разширяване на скрининга за рак, така че да обхване всички здравни центрове, включително рак на дебелото черво и ректума на маточната шийка; II) разширяване на скрининга за диабетна ретинопатия, така че да обхване всички здравни центрове; III) предоставяне на всички здравни центрове на капацитет за измерване на С-реактивен протеин; IV) оборудване на групи от здравни центрове със спирометри за ранно диагностициране, наблюдение и лечение на астма, хронична обструктивна белодробна болест и пушене; осигуряване на здравни заведения с оборудване Holter и амбулаторно наблюдение на кръвното налягане; VI) разширяване на консултациите за диабетно стъпало, така че да обхванат всички групи здравни центрове; приемане на индивидуални планове за грижи за пациенти със сложен и мултиморфен стадий; VIII) определяне на протоколи за сезиране в най-търсените области на грижи, а именно офталмология, оториноларингология, ортопедия и урология; и ix) завършване на интегрираната информационна система, която улеснява насочването на пациенти между нивата на здравно обслужване.
- Второ, другите подинвестиции са насочени към разширяване на областите на намеса на групите здравни центрове, като по този начин се увеличава капацитетът за реагиране на това ниво на здравни грижи и се засилва предлагането на медицински специалности чрез засилване на специализираната работа и работата в екип в здравните звена. В детайли те включват: I) инсталиране на стоматологични служби в здравни центрове; създаване на интегрирани диагностични центрове (включително поне рентгенови и клинични анализи) в групи здравни центрове; създаване на рехабилитационни услуги в здравните центрове (подходящи физически пространства и рехабилитация, мултидисциплинарни и интердисциплинарни екипи); предоставяне на всички здравни центрове на оборудване (авариен сак, дефибрилатор и монитор за жизненоважни признаци) за квалифицирана аварийна реакция (основно подпомагане на живота); и v) стимулиране на динамиката на програмата за намаляване на неадекватното и/или предотвратимо използване на спешни здравни услуги.
- Трето, допълнителните подинвестиции предвиждат модернизирани съоръженията и оборудването на здравните центрове, повишаване на енергийната ефективност, осигуряване на условия за достъпност, качество, комфорт и безопасност за пациентите и специалистите и адаптирането им към новите модели на предоставяне на здравни грижи. В детайли те включват, наред с другото: I) изграждане на 124 нови здравни центъра; II) обновяване или адаптиране на 347 здравни заведения с цел повишаване на енергийната ефективност, спазване на плановете за действие при извънредни ситуации и осигуряване на достъпност, санитарна безопасност и комфорт; и iii) модернизирани здравното оборудване.

- Четвърто, допълнителните подинвестиции са насочени към подобряване на реакциите в близост, с акцент върху грижите в домашни условия и в общността, намеса в населението, изложено на най-голям риск, и насърчаване на деинституционализацията и извънболничните грижи. В детайли те включват: I) предоставяне на здравни центрове на електрически превозни средства за подпомагане на предоставянето на грижи у дома; II) разширяване на броя на мобилните единици, така че да обхванат региони с ниска гъстота на населението; III) предоставяне на здравни центрове на технически състояния за провеждане на телеконсултации и телемониторинг на хронични заболявания, като например за сърдечна недостатъчност; IV) укрепване на отделенията за полагане на грижи в общността и на екипите за интегрирани непрекъснати грижи; създаване на общностни екипи в подкрепа на палиативните грижи в групите на здравните центрове; и vi) създаване на програми за психосоциална намеса при общи психични заболявания (депресия и тревожност) в групи от здравни центрове.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 30 юни 2026 г.

Инвестиция RE-C01-i02: Национална мрежа за интегрирани непрекъснати грижи и национална мрежа за палиативни грижи

Целта на инвестицията е да се разширят националните мрежи за палиативни и интегрирани непрекъснати грижи както по отношение на болничното, така и на амбулаторното лечение, както и на грижите в домашни условия. Инвестицията е подкрепена от реформата на Националната стратегия за приобщаване на хората с увреждания, представена в компонент 3 относно социалните отговори, и е част от стратегията за деинституционализация на Португалия и цялостния стремеж за справяне с неблагоприятните демографски тенденции, пред които е изправена страната.

Инвестицията се състои от структурирана и поетапна програма за предоставяне на финансова подкрепа на организаторите от публичния, социалния или частния сектор с цел: I) разширяване на националната мрежа от интегрирани непрекъснати грижи с 5 500 легла (в съществуващи или нови единици); II) създаване на 20-дневни единици за насърчаване на автономността с цел наблюдение на 500 амбулаторни пациенти; III) създаване на 50 екипа за интегрирани непрекъснати грижи в домашни условия, за да се отговори на 1 000 пациенти у дома (включително оборудване и електрически превозни средства); IV) разширяване на интегрираните мерки в областта на грижите за психичното здраве на 1 000 места, в 50 резиденции и социално-професионални единици (подкрепа за изграждането на нови отговори или разширяване на съществуващите отговори); създаване на до 100 места в 10 домашни екипа за подкрепа в областта на психичното здраве (подкрепа за придобиване на необходимите материални ресурси и електрически превозни средства за дейността на екипите); VI) разширяване на Националната мрежа за палиативни грижи с 20 болнични отделения за палиативни грижи с ниска степен на сложност, за да се отговори на 400 пациенти; и vii) създаване на до 100 места в 10 общностни екипа за палиативни грижи (подкрепа за придобиването на необходимите материални ресурси и електрически превозни средства за дейността на екипите).

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 декември 2025 г.

Инвестиция RE-C01-i03: Приключване на реформата в областта на психичното здраве и изпълнение на стратегията за деменция

Целта на инвестицията е да се подпомогне осъществяването на реформата на услугите в областта на психичното здраве, като по този начин се допринесе за разширяването и укрепването на капацитета за реагиране на Националната здравна служба в областта на психичното здраве.

Инвестицията се състои от допълнителни подинвестиции в съоръжения, структури и човешки ресурси, а именно: I) създаване на услуги с настаняване в общността, които позволяват деинституционализация на пациенти, пребиваващи в психиатрични болници или в социалния сектор, които не се възползват от предлагането на националната мрежа за интегрирани непрекъснати грижи, включително увеличаване с 500 места за грижи за психичното здраве в националната мрежа за интегрирани непрекъснати грижи в областта на психичното здраве; II) изграждане на четири болнични отделения в общите болници, като се премахва възможността за спешно настаняване в психиатрични болници; създаване на 15 интегрирани центъра за отговорност с цел преодоляване на пречките пред предоставянето на извънболнични грижи с по-голяма степен на автономност и отчетност; обновяване на 20 съществуващи съоръжения за местни услуги в областта на психичното здраве; създаване на 40 общностни екипа за психично здраве; VI) препроектиране, разширяване и обновяване на криминалистичните психиатрични услуги; и vii) разработване на действия за повишаване на осведомеността и обучение за „изграждане на пътища за пациентите“ в контекста на деменциите.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 декември 2025 г.

Инвестиция RE-C01-i04: Изграждане на болница в Източен Лисабон и оборудване за болниците в Лисабон и Vale do Tejo

Целта на инвестицията е да се завърши изграждането на част от планираната болница в Източен Лисабон и оборудване на болниците в Лисабон и Vale do Tejo, като по този начин се укрепи болничната мрежа и предоставянето на болнични грижи в гъсто населен регион, където търсенето на здравни услуги е значително. Целта е да се осигури по-добър достъп до здравни грижи за значителна част от населението и да се допринесе за намаляване на неравенствата и за социално сближаване в региона.

Инвестицията се състои от:

- изграждането на част от болницата в Източен Лисабон, а именно: i) кулата на Poente, която е една от петте кули на основната болница, ii) сграда в парцел Б, предназначена, наред с другото, за административни зони, психично здраве, физика и рехабилитационна медицина, и iii) сграда в парцел В, която е предназначена, наред с другото, за научни изследвания и образование,
- закупуване на оборудване, което ще бъде инсталирано в болницата в Източен Лисабон и новата болница в Синтра, и
- закупуване на тежко медицинско оборудване, което да бъде инсталирано в болниците в Лисабон и регион Vale do Tejo.

Оборудването, което ще бъде инсталирано в болницата в Източен Лисабон и новата болница в Синтра, включва: и) клинично, медицинско и високотехнологично оборудване; II) общо оборудване, включително специализирано обзавеждане; и iii) компютърно оборудване.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 30 юни 2026 г.

Инвестиция RE-C01 — i05-RAM: Укрепване на регионалната здравна служба на Мадейра

Целта на тази инвестиция е изпълнението на стратегическия план за регионалната здравна система на автономна област Мадейра и Регионалната стратегия за насърчаване на психичното здраве.

Инвестицията се състои от две подинвестиции. Първо, тя включва подинвестиция за разширяване, развитие и подобряване на регионалната мрежа за интегрирани непрекъснати грижи, включително чрез обновяване и разширяване на броя на местата във всичките им типологии в съответствие с принципа на деинституционализация, в сътрудничество с частния и социалния сектор, както и в области, характеризиращи се с по-остро застаряване на населението и/или по-малък инсталиран капацитет. Второ, тя включва и подинвестиция за укрепване на капацитета за реагиране в областта на психичното здраве и деменциите, свързани със застаряването на населението, включително модернизиране на инфраструктурата и оборудването в болничните заведения и първичните здравни грижи, осигуряване на нови места за домашна хоспитализация и дневни болнични услуги, както и създаване на общностни екипи за психично здраве.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 30 юни 2026 г.

Инвестиция RE-C01-i06: Преход в областта на цифровото здравеопазване

Тази цел на инвестицията е да се преодолеят пречките, възпрепятстващи цифровия преход в националната здравна служба, включително липсата на подходящ хардуер и софтуер на разположение на здравните работници, да се засили стандартизацията на информационните системи в националната здравна служба и да се подобри опитът на потребителите и достъпът до данни.

Инвестицията се състои от четири подинвестиции. Първо, мрежата за здравни данни се подобрява с цел подобряване на качеството на услугата и устойчивостта на компютърните системи, налични в националната здравна служба, улесняване на използването на данни в системи за подпомагане на вземането на решения, гарантиране на оперативната съвместимост между различните информационни системи и спазване на подходящи принципи за сигурност. Второ, комуникацията между гражданите и здравните звена се опростява, стандартизира и цифровизира чрез електронни инструменти, като например ориентирана към гражданите платформа и инструменти за дистанционно здравеопазване с цел увеличаване на достъпа до здравеопазване. Трето, усъвършенствани и оперативно съвместими инструменти, които са на разположение на здравните специалисти (напр. платформи за телемониторинг и телерехабилитация, и системи, които подобряват преносимостта на данните между първичните здравни грижи, болниците и интегрираните

заведения за непрекъснати грижи) и съответното обучение в областта на цифровите умения. Четвърто, цифровизацията на клиничните досиета се насърчава с оглед на извършването на дейности за наблюдение на работата на Националната здравна служба.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 30 юни 2025 г.

Инвестиция RE-C01 — i07-RAM: Цифровизация на регионалната здравна служба на Мадейра

Целта на тази инвестиция е да се насърчи цифровизацията на регионалната здравна служба на Мадейра чрез внедряването на цифрови технологии в подкрепа на качеството и ефективността на здравните услуги и чрез овластяване на здравните специалисти и гражданите.

Инвестицията се състои от няколко проекта, включително: и) прилагане на цифрови технологии в подкрепа на наблюдението на пациентите, засилване на посещенията от разстояние в здравеопазването и телемониторинг на здравословното състояние на гражданите; II) укрепване на цифровите технологии и изкуствения интелект за епидемиологично наблюдение; III) увеличаване на цифровизацията на здравеопазването и подобряване на оперативната съвместимост на информационните системи; IV) подобряване на достъпа на гражданите до здравна информация и услуги чрез цифрови средства; и v) обучение на гражданите и заинтересованите страни за използване на цифрови здравни ресурси в областта на здравеопазването.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 декември 2024 г.

Инвестиция RE-C01 — i08-RAA: Цифрова болница на Азорските острови

Целта на инвестицията е да се увеличи предлагането на здравни грижи и да се гарантира по-добър достъп до здравни грижи на Азорските острови чрез цифровизацията на регионалните здравни услуги.

Инвестицията се състои в създаване на електронно здравно досие за всеки гражданин, повишаване на оперативната съвместимост на информационните системи, за да се даде възможност за споделяне на клинична информация между здравните специалисти, подобряване на достъпността на здравните грижи на най-изолираните острови без болница чрез провеждане на телемедицински консултации и осигуряване на необходимия хардуер, софтуер и информационни системи.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 30 септември 2025 г.

Инвестиция RE-C01-i09: Универсална система за подкрепа на активния живот

Целта на инвестицията е да се насърчи физическото и емоционалното благосъстояние в Португалия чрез повишаване на ниските равнища на физическа активност в страната и допринасяне за по-добра профилактика на заболяванията и за управление на тежестта, свързана с незаразните болести.

Инвестицията се състои от: I) национална кампания и технологична платформа за насърчаване на физическата активност, повишаване на осведомеността на гражданите относно ползите от редовната физическа активност на всички възрасти, предписване на упражнения според техните способности и насърчаване на възприемането на по-здравословен начин на живот; II) разширяване на училищните спортове към общността чрез насърчаване на активната мобилност от по-ранна възраст и през целия живот, както и спорта

в семеен контекст, като средство за насърчаване на успеха на учениците и по-здравословния начин на живот; и iii) насърчаване на практиката на физическа активност на работното място, насърчаване на изпълнението на мерки и програми, както и осигуряване на пространства и оборудване за практикуването на физическа активност.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 30 септември 2025 г.

Инвестиция RE-C01-i10: Програма за модернизиране на технологиите на NHS

Целта на тази инвестиция е да се подобри технологичният парк на националната здравна служба (NHS), допринасящ за подобряването на здравните услуги.

С тази инвестиция ще се осигури закупуването на тежко медицинско оборудване за болниците от Националната здравна служба въз основа на доклад, одобрен от Министерството на здравеопазването, в който са посочени нуждите от оборудване на тези болници, в следните категории: системи за ангиография, скенери за компютърна томография с емисия на единичен фотон, скенери за позитронна емисионна томография, системи за магнитно-резонансно изобразяване, скенери за компютърна томография, линейни ускорители и хирургични роботи.

Болниците на NHS и NHS за първична медицинска помощ, които получават финансиране по инвестиции съответно RE-C01-i04 и RE-C01-i01, се изключват от тази инвестиция.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 30 юни 2026 г.

А.2. Ключови етапи, цели, показатели и график за мониторинг и изпълнение на безвъзмездната финансова подкрепа

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
1.1	RE-C01-r01	М	Влизане в сила на правни актове в областта на първичните здравни грижи	Влизане в сила на преразгледаните правни актове				T2	2023	Преразглеждане на правните актове в областта на първичните здравни грижи, а именно: i) законодателството, което е в основата на функционалните единици на центровете за първична медицинска помощ (включително Декрет-закон № 73/2017 за семейните здравни звена модел Б, Правителствено постановление № 1368/2007, правилата и модела на възнаграждение на семейните здравни звена модел Б и съответния правен акт, както и правните актове, които са в основата на функционирането на други видове първични здравни заведения); и ii) законодателството, което е в основата на групите здравни центрове (включително правните актове, които са в основата на групите здравни центрове, а именно Декрет-закон № 28/2008).
1.2	RE-C01-r01	T	Предоставяне на достъп до инструмента за стратификация на риска в подкрепа на клиничното управление във функционалните звена на групите от здравни центрове		Брой	0	1 000	T4	2023	Брой на функционалните звена на здравните центрове, които получават достъп до информацията от инструмента за стратификация на риска, обхващащ регистрираните потребители. Инструментът за стратификация на риска дава възможност за проактивна намеса сред популации с по-висок клиничен риск и социална уязвимост, като се гарантират програми за скрининг и ранна диагностика на населението в цялата страна, както и своевременно лечение и подходящо проследяване на потребителите, които страдат от най-често срещаните заболявания (сърдечносъдови, диабет, рак, респираторни, психични и остеоартикуларни).
1.3	RE-C01-r01	T	Приключване на процеса на децентрализация на отговорностите в областта на здравеопазването в общините		Брой	0	201	T4	2022	Брой на новите общини, в които процесът на децентрализация на отговорностите в областта на здравеопазването е приключил, в съответствие с Наредба-закон № 23/2019 от 30 януари, чрез подписване на известие за прехвърляне от Министерството на здравеопазването, регионалните здравни администрации и общините. Прехвърлянето на отговорности обхваща по-специално: i) участието на общините в планирането, управлението и инвестиционните решения на отделите за първични

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
										здравни грижи и подразделения за намеса в поведението и зависимостите, водещи до пристрастяване, по-специално в тяхното изграждане, оборудване и поддръжка; управление, поддръжка и съхранение на друго оборудване, свързано с първичните здравни грижи; III) управление на здравните работници в категорията оперативен асистент на функционалните звена на групите на здравните центрове и подразделения за намеса в поведението и зависимостите, свързани с пристрастяването, които интегрират Националната здравна служба; управление на услугите за логистична подкрепа на групи от здравни центрове.
1.4	RE-C01-r02	M	Влизане в сила на новия декрет-закон за психичното здраве, в който се определят принципите за организацията на услугите в областта на психичното здраве	Влизане в сила на новия декрет-закон за психичното здраве				T4	2021	Новият декрет-закон отразява предложенията за изменения, направени от работната група, създадена с Правителствено постановление № 6324/2020 от 15 юни, изменено с Правителствено постановление № 11485/2020 от 20 ноември, с оглед определяне на принципите за организация на услугите за психично здраве.
1.5	RE-C01-r02	M	Влизане в сила на новия Закон за психичното здраве, в който се определят принципите, свързани с правата на хората с психични заболявания, и се регламентира задължителната хоспитализация или лечение	Влизане в сила на новия закон за психичното здраве				T1	2023	Новият закон за психичното здраве отразява предложенията за изменения, направени от работната група, създадена с Правителствено постановление № 6324/2020 от 15 юни, изменено с Правителствено постановление № 11485/2020 от 20 ноември, с цел да се установят принципите, свързани с правата на хората с психични заболявания, и да се регламентира задължителната хоспитализация или лечение.
1.6	RE-C01-r03	M	Влизане в сила на новия образец на договор за управление	Влизане в сила на новия образец на договор за управление				T2	2022	Влизане в сила на новия образец на договор за управление чрез съвместно одобрение от министерствата на здравеопазването и финансите. Новият образец се спазва от всички бъдещи договори за управление, които се подписват от всички публични управители на държавни предприятия в здравната система, за да се засили отчетността и да се насърчат практиките за управление, основани на резултатите.

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
1.7	RE-C01-r03	M	Влизане в сила на новия Счетоводен план за управление на Националната здравна служба	Влизане в сила на новия Счетоводен план за управление				T1	2024	Изготвяне на Счетоводен план за управление на Националната здравна служба с цел събиране на национално равнище на информация за разходите, доходите и резултатите от болничните услуги, като по този начин се подобри разпределението на ресурсите в Националната здравна служба, сравнителен анализ и определяне на областите за подобряване на оперативната ефективност на здравните структури. Новият счетоводен план за управление се разпространява чрез нормативно циркулярно писмо от централната администрация на здравната система.
1.8	RE-C01-r03	T	Създаване на нови центрове за интегрирана отговорност в болниците на Националната здравна служба		Брой	0	10	T4	2022	Създаване на нови центрове за интегрирана отговорност в болниците на Националната здравна служба с цел: и) подобряване на достъпа, както и на качеството и ефективността при предоставянето на здравни услуги; II) укрепване на клиничното управление, автономността и отчетността на здравните услуги; насърчаване на здравните специалисти да продължат да работят в обществените болници; IV) поделяне на рисковете и ползите между здравните служби и болниците; стойност на мисията на всяка здравна служба и болница в регионалния и националния контекст на националната здравна служба.
1.9	RE-C01-r03	T	Създаване на нови центрове за интегрирана отговорност в болниците на Националната здравна служба		Брой	10	25	T4	2025	Създаване на нови центрове за интегрирана отговорност в болниците на Националната здравна служба с цел: и) подобряване на достъпа, както и на качеството и ефективността при предоставянето на здравни услуги; II) укрепване на клиничното управление, автономността и отчетността на здравните услуги; насърчаване на здравните специалисти да продължат да работят в обществените болници; IV) поделяне на рисковете и ползите между здравните служби и болниците; стойност на мисията на всяка здравна служба и болница в регионалния и националния контекст на националната здравна служба.

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
1.10	RE-C01-r03	T	Засилване на действията при хоспитализация в домашни условия в болниците на Националната здравна служба		Брой	0	5 000	T4	2024	Увеличаване на капацитета за реагиране при хоспитализация в домашни условия, като се даде възможност за предоставяне в дома на здравни услуги с диференциация, сложност и интензивност на болнично лечение, за ограничен период от време, в тясна връзка с първичните здравни услуги, националната мрежа за интегрирани непрекъснати грижи, социалния сектор и по-широката общност, измерено чрез броя на новите епизоди на хоспитализация в домашни условия (определени като набор от грижи, предоставяни по време на периода, през който пациентът е под отговорността на отделението за хоспитализация в домашни условия, без прекъсване от датата на приемане до датата на изписване, с изключение на деня на изписване).
1.11	RE-C01-r03	M	Влизане в сила на плана за действие за укрепване на централизираните механизми за закупуване на лекарства	Влизане в сила на плана за действие за укрепване на централизираните механизми за закупуване на лекарства				T2	2024	Влизане в сила на плана за действие за укрепване на централизираните механизми за закупуване на лекарства с цел изпълнение на препоръките от независимата оценка на централизираните обществени поръчки за лекарства в Португалия, извършена от австрийския Национален институт по обществено здраве в рамките на Програмата за подкрепа на структурните реформи.
1.12	RE-C01-r03	M	Влизане в сила на новия пълен режим на работа в Националната здравна служба	Влизане в сила на новия пълен режим на всеотдайност				T1	2023	Нов пълен режим на работа за здравните специалисти в Националната здравна служба, включващ подходящи механизми за организиране на работното време и таблиците за възнагражденията.
1.13	RE-C01-i01	M	Влизане в сила на термините за позоваване на епизоди за спешни случаи, проверени в бяло, синьо или зелено в болничните служби за спешна помощ, за други видове здравни услуги, включително първични здравни услуги	Влизане в сила на термините за позоваване на извънредни ситуации				T1	2022	Влизане в сила на процедурите и административните правила за процеса на насочване на потребители с епизоди на спешни случаи, проверени в бяло, синьо или зелено в болничните служби за спешна помощ за други видове здравни грижи, услуги, а именно за първичните здравни услуги, с пряко планиране на назначенията.

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
1.14	RE-C01-i01	T	Изграждане на нови здравни звена		Брой	0	20	T4	2024	Брой на изградените нови здравни звена, които осигуряват достъпност, качество, комфорт и безопасност за потребителите и здравните специалисти и ги адаптират към новите модели на здравеопазване. Новите блокове се строят така, че да заменят неподходящи сгради, а потребността от първична енергия на новите сгради трябва да е най-малко 20 % под изискванията за сгради с близко до нулево нетно потребление на енергия.
1.15	RE-C01-i01	T	Изграждане на нови здравни звена		Брой	20	124	T2	2026	Брой на изградените нови здравни звена, които осигуряват достъпност, качество, комфорт и безопасност за потребителите и здравните специалисти и ги адаптират към новите модели на здравеопазване. Новите блокове се строят така, че да заменят неподходящи сгради, а потребността от първична енергия на новите сгради трябва да е най-малко 20 % под изискванията за сгради с близко до нулево нетно потребление на енергия.
1.16	RE-C01-i01	M	Завършване на националния обхват на програмите за скрининг и ранна диагностика в първичните здравни грижи	Доклад относно приключването на програмите за скрининг и ранна диагностика в първичните здравни грижи				T1	2026	Изпълнението на този ключов етап включва: I) въвеждане на скрининг на маточната шийка в здравните центрове; II) въвеждане на скрининг на дебелото черво и ректума в здравните центрове; III) въвеждане на скрининг за диабетна ретинопатия в 300 здравни центъра; IV) въвеждане на прегледи на Holter и амбулаторно наблюдение на кръвното налягане във функционалните единици; въвеждане на инструменти за диагностика и лечение на астма, хронична обструктивна белодробна болест и пушене (спирометри) в здравните центрове; и vi) въвеждане на дозиране на С-реактивен протеин в здравните центрове.
1.17	RE-C01-i01	M	Увеличаване на капацитета за реагиране на първичните здравни центрове и разширяване на техните области на намеса	Доклад относно увеличаването на капацитета за реагиране на първичните здравни центрове и разширяването на техните области на				T2	2026	Изпълнението на този ключов етап включва: I) разширяване на обхвата на консултациите за диабетно стъпало, така че да обхванат групи от здравни центрове; създаване на стоматологични служби в здравни центрове; създаване на интегрирани диагностични центрове (с малки допълнителни средства за диагностика и терапия, рентгенови и клинични анализи) в групи здравни центрове; създаване на служби за придвижване и рехабилитация в групи здравни центрове;

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
				намеса						предоставяне на здравни центрове на оборудване (авариен сак, дефибрилатор и монитор за жизненоважни признаци) за квалифицирана реакция при извънредни ситуации (основно подпомагане на живота); VI) протоколи за сезиране в най-търсените области на грижи, а именно офталмология, оториноларингология, ортопедия и урология.
1.18	RE-C01-i01	M	Обновяване на здравните заведения и оборудване, за да се гарантират достъпност, качество и условия на безопасност в първичните здравни центрове	Доклад относно обновяването на здравни заведения и оборудване				T2	2026	Изпълнението на този ключов етап включва: I) реновиране или адаптиране на 347 здравни съоръжения с цел повишаване на енергийната ефективност, спазване на плановете за действие при извънредни ситуации и/или осигуряване на достъпност, безопасност и удобство за потребителите и здравните специалисти, от които безвъзмездни средства в размер на най-малко 170 838 136 EUR са свързани със саниране за енергийна ефективност, а безвъзмездни средства в размер на най-малко 13 046 589 EUR — за саниране с цел постигане на средно поне средно равнище на саниране на дълбочина, както е определено в Препоръка (ЕС) 2019/786 на Комисията относно санирането на сгради (ЕС) (изискванията за подобряване на енергийните характеристики на сградите се включват в процедурите за възлагане на обществени поръчки и се гарантират в тръжните спецификации); и ii) модернизиране на оборудването (включително, наред с другото, основно клинично оборудване, оборудване за информационни и комуникационни технологии, оборудване за енергийна ефективност и оборудване за безопасност).
1.19	RE-C01-i01	M	Укрепване на грижите в рамките на общността, домашната и общностната намеса	Доклад относно укрепването на грижите в общността, домашната и общностната намеса				T2	2026	Изпълнението на този ключов етап включва: I) осигуряване на най-малко 770 електрически превозни средства в подкрепа на предоставянето на домашни грижи от здравни центрове; и ii) увеличаване на броя на новите мобилни единици с поне още 34, за да се обхванат регионите с ниска гъстота на населението.
1.20	RE-C01-i02	M	Влизане в сила на регламента за отпускане на финансова подкрепа от	Влизане в сила на регламента за отпускане на финансова				T1	2022	Влизане в сила на регламента за отпускане на финансова подкрепа от регионалните здравни органи, който определя модела на управление на програмата и съответните изисквания на кандидатите.

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
			регионалните здравни органи	подкрепа						
1.21	RE-C01-i02	T	Укрепване на капацитета за реагиране на националните мрежи за интегрирани услуги за непрекъснати грижи и палиативни грижи в областта на болничните и амбулаторните грижи		Брой	0	7 400	T4	2025	Укрепване на капацитета за реагиране на националните мрежи от интегрирани услуги за непрекъснати грижи и палиативни грижи в областта на болничните и амбулаторните грижи чрез създаването на следните нови места: I) нови 5 500 болнични легла в националната мрежа от интегрирани услуги за непрекъснати грижи в рамките на общата мрежа; II) нови 500 места в дневните звена за насърчаване на самостоятелността в рамките на националната мрежа от интегрирани услуги за непрекъснати грижи; III) нови 1 000 места в интегрирани услуги за непрекъснати грижи в областта на психичното здраве; и iv) нови 400 болнични легла с ниска степен на сложност в националната мрежа от услуги за палиативни грижи. Това включва използването на безвъзмездни средства в размер на най-малко 226 730 193 EUR за изграждане на нова здравна инфраструктура. Тези нови сгради трябва да имат потребление на първична енергия най-малко с 20 % под изискванията за сгради с близко до нулево нетно потребление на енергия.
1.22	RE-C01-i02	T	Укрепване на капацитета за реагиране на националните мрежи за интегрирани услуги за непрекъснати грижи и палиативни грижи в домашни условия		Брой	0	1 200	T2	2024	Укрепване на капацитета за реагиране на националните мрежи от интегрирани услуги за непрекъснати грижи и палиативни грижи в домашни условия чрез създаването на следните нови места: I) 1 000 нови места в интегрирани екипи за непрекъснати грижи в домашни условия; II) 100 нови места в екипите за подкрепа в областта на психичното здраве в рамките на националната мрежа от интегрирани услуги за непрекъснати грижи; и iii) 100 нови места в общностните екипи за подпомагане на палиативните грижи.
1.23	RE-C01-i03	T	Обновяване на звена и оборудване за криминалистична психиатрия		Брой	0	3	T4	2025	Изграждане на ново звено за криминалистична психиатрия (Sobral Cid) и обновяване на две други звена (Център за психиатрична болница в Лисабон и болница Magalhães Lemos), за да се гарантират условия, съвместими със зачитането на правата на човека, по-специално неприкосновеността на личния живот, удобството и хуманизацията на

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
										пространствата, без да се пренебрегват условията за сигурност, присъщи на изпълнението на съдебните заповеди, и да се предотвратяват по-нататъшни присъди на Португалската република от страна на международни организации (Европейски комитет за предотвратяване на изтезанията).
1.24	RE-C01-i03	M	Разработване на дейности за повишаване на осведомеността и обучение за „изграждане на пътища за пациентите“ в контекста на деменциите	Доклад относно разгръщането на нови дейности за повишаване на осведомеността и обучение и тяхното развитие				T4	2022	Действия за повишаване на осведомеността и обучение относно деменциите с цел подпомагане на реформите в социалните и здравните услуги, насочени към персонала на социалните и здравните служби или към други субекти, които работят с широката общественост в областта на социалните и здравните политики, както и към ползвателите на социални и здравни услуги.
1.25	RE-C01-i03	M	Завършване на укрепването на мрежата за грижи за психичното здраве	Доклад относно приключването на всички описани инициативи за укрепване на мрежата за грижи за психичното здраве				T4	2025	Приключване на всички действия, определени за укрепване на мрежата за грижи за психичното здраве, включително: I) създаване на четири нови отделения за хоспитализация в общите болници; II) създаване на 15 центъра за интегрирана отговорност в областта на услугите в областта на психичното здраве; III) обновяване на 20 от съществуващите местни услуги в областта на психичното здраве; IV) създаване на 500 отговора на нуждите на институционализираните лица с хронични психични заболявания; модернизиране на три съоръжения и оборудване за криминалистична психиатрия; VI) изграждане на три съдебно-медицински преходни единици; и vii) разработване на дейности за обучение за „изграждане на пътища за пациентите“ в контекста на деменциите. Тя включва използването на подкрепа с безвъзмездни средства в размер на 58 507 675 EUR за саниране с цел подобряване на енергийната ефективност, за да се постигне средно поне средно равнище на саниране на дълбочина, както е определено в Препоръка (ЕС) 2019/786 на Комисията относно санирането на сгради. Изискванията за подобряване на енергийните характеристики на сградите се включват в процедурите за възлагане на обществени поръчки и се гарантират в тръжните спецификации.

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел		
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година			
1.40	RE-C01-i04	M	Подписване на договор за управление на изграждането на болницата в Източен Лисабон	Подписване на договор за управление на изграждането на болницата в Източен Лисабон, подписан от публичните органи и дружеството със специална инвестиционна цел				T3	2023	Подписване на договора за управление от ACSS и дружеството със специална инвестиционна цел (SPV) за изграждането на болницата в Източен Лисабон. Договорът отразява условията, свързани с обхвата на услугите (проектиране, изграждане, финансиране, поддръжка на инфраструктурата, доставка и поддръжка на общото оборудване на сградата) и продължителността. Договорът включва също така клауза, в която се посочва, че търсенето на първична енергия в новите сгради трябва да е най-малко 20 % под изискванията за сгради с близко до нулево нетно потребление на енергия.		
1.26	RE-C01-i04	M	Изграждане на болницата в Източен Лисабон и закупуване на оборудване за болниците в Лисабон и Vale do Tejo	Изграждане на болницата в Източен Лисабон и закупуване на оборудване за болниците в Лисабон и Vale do Tejo				T2	2026	Закупуване на оборудване, което ще бъде инсталирано в болниците в Лисабон и Vale do Tejo, на обща стойност 78 740 000 EUR безвъзмездна помощ, а именно клинично/медицинско и високотехнологично оборудване; общо оборудване, включващо мебели, приспособени към задачите, които трябва да се изпълняват на различни места, и които са лесни за почистване и ергономично проектирани; и компютърно оборудване. Изграждане на болницата в Източен Лисабон, а именно: i) кулата Poente, ii) сграда в парцел Б, и iii) сграда в парцел В на обща стойност 100 000 000 EUR безвъзмездна помощ. Тези нови сгради трябва да имат потребление на първична енергия най-малко с 20 % под изискванията за сгради с близко до нулево нетно потребление на енергия.		
1.27	RE-C01-i05-RAM	T	Увеличаване на броя на наличните места в системата за домашна хоспитализация на регионалната здравна служба на Мадейра				Брой	0	1 500	T2	2026	Укрепване на капацитета за реагиране на регионалната здравна служба на Мадейра чрез увеличаване на броя на наличните места в системата за домашна хоспитализация, като по този начин се даде възможност за предоставяне в домашни условия на здравни услуги с диференциация, сложност и интензивност в болничните заведения, в тясна връзка с първичните здравни грижи и други услуги.
1.28	RE-C01-i05-RAM	T	Създаване на обществени екипи за психично здраве в регионалната здравна				Брой	0	11	T2	2026	Укрепване на капацитета за реагиране на регионалната здравна служба на Мадейра в областта на психичното здраве и деменциите, свързани със застаряването на населението, чрез създаване на

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
			служба на Мадейра							общностни екипи за психично здраве.
1.29	RE-C01-i05-RAM	M	Внедряване на системата за класификация, функционалния профил и системата за насочване на потребителите към регионалния модел на Мадейра за интегрирани услуги за непрекъснати грижи	Доклад относно внедряването на класификационната система, функционалния профил и системата за насочване на потребителите				T4	2021	Внедряване на системата за класификация, функционалния профил и системата за насочване на потребителите с оглед укрепване на регионалния модел на Мадейра за интегрирани услуги за непрекъснато полагане на грижи, както и на нейната координация и техническо управление.
1.30	RE-C01-i05-RAM	T	Увеличаване на броя на местата в интегрираните услуги за непрекъснати грижи в регионалната здравна служба на Мадейра		Брой	0	1 080	T4	2025	Брой на новите и обновените места, създадени в рамките на интегрирани услуги за непрекъснати грижи в регионалната здравна служба на Мадейра, измерен по отношение на нови и обновени легла, в общ обхват (включително в рехабилитация, средносрочна и рехабилитационна единица и звено за дългосрочна поддръжка), психично здраве и педиатрични услуги. Това включва използването на подкрепа с безвъзмездни средства i) за изграждане на нова здравна инфраструктура, чието търсене на първична енергия е най-малко 20 % под изискванията за сгради с близко до нулево нетно потребление на енергия; и ii) осъществяване на саниране с цел повишаване на енергийната ефективност.
1.31	RE-C01-i05-RAM	T	Обновяване на първичните здравни услуги в регионалната здравна служба на Мадейра		Брой	0	15	T2	2026	Брой на обновените заведения за първични здравни грижи в регионалната здравна служба на Мадейра.
1.32	RE-C01-i06	T	Модернизиране на местните мрежи за информационни технологии		%	0	90	T4	2022	Процент на модернизирани местни информационно-технологични мрежи в Националната здравна служба, организирани и внедрени от структурата за споделени услуги на Министерството на здравеопазването, която по този начин ще може да работи по новия модел на унифицирани комуникации („Voice over Internet Protocol“).

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключевите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
1.33	RE-C01-i06	T	Въвеждане на функционални възможности за дистанционно здравеопазване и телемониторинг		%	0	15	T4	2022	Процент на потребителите с достъп до нови функции за дистанционно здравеопазване и телемониторинг, които дават възможност за предоставяне на здравни услуги от разстояние, като по този начин се увеличават равнищата на достъп до здравни грижи и участието на гражданите в процеса на събиране и лечение на информация от разстояние.
1.34	RE-C01-i06	T	Прилагане на административни модули в областта на информационните технологии, основни клинични модули и клинични модули за спешна помощ		%	0	15	T2	2025	Процент на здравните специалисти с достъп до интегрирани модули на информационните технологии, основни клинични модули и клинични модули за спешна помощ за: i) записване и консултиране на клиничната информация в рамките на първичната, болничната и непрекъснатата медицинска помощ, за да се гарантира наличието и интегрирането на здравна информация, както и да се осигури по-голяма безопасност за потребителите и здравните специалисти; и ii) спешни случаи, регистър за медицински сестри и дистанционен мониторинг на здравните услуги.
1.35	RE-C01-i07-RAM	T	Ново компютърно оборудване за регионалната здравна служба на Мадейра		Брой	0	3 600	T4	2024	Брой на новото компютърно оборудване за регионалната здравна служба на Мадейра с цел наблюдение и осигуряване на по-голяма близост до ползвателите на регионалната здравна служба на Мадейра, насърчаване на намаляването на риска от грешки, както и насърчаване на ефикасността и бързия достъп до потребителски данни.
1.36	RE-C01-i08-RAA	T	Увеличен достъп до потребителския портал на регионалната здравна служба на Азорските острови		Брой	0	25 000	T3	2025	Брой допълнителни индивидуални потребители годишно, които имат достъп до потребителския портал на регионалната здравна служба на Азорските острови благодарение на разширяването на цифровите здравни услуги и медицинската информация, налична в тях.
1.37	RE-C01-i08-RAA	T	Въвеждане на назначения за телемедицина в регионалната здравна служба на Азорските острови		Брой	0	1 000	T3	2024	Брой на посещенията на телемедицината годишно в първичните здравни услуги и с медицински специалисти в регионалната здравна служба на Азорските острови.
1.38	RE-C01-i09	T	Приключване на изпълнението в училищата на		Брой	0	1980	T3	2025	Брой комплекти за велосипеди, състоящи се от велосипеди с различен размер, доставени в училища за втори цикъл с цел преподаване на велосипед на

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
			програмите „Училищна спортна общност „и „Училищен спорт на колела“							учениците, както и комплекти за възрастни велосипеди, доставени в обществени училища в рамките на програмата „Спортна общност в училищата“
1.39	RE-C01-i09	M	Стартиране на националната кампания за всеобща система за подкрепа на активния живот и свързаната с нея технологична платформа	Нови канали за комуникация и действаща платформа за националната кампания за Всеобщата система за подкрепа на активния живот				T3	2025	Стартиране на национална кампания за Всеобщата система за подкрепа на активния живот и свързаната с нея технологична платформа, за да се повиши осведомеността на гражданите относно ползите от редовната физическа активност на всички възрасти и в зависимост от техните способности, с цел да се насърчи възприемането на по-здравословен начин на живот.
1.41	RE-C01-i10	M	Одобряване на доклада за определяне на нуждите на NHS от тежко медицинско оборудване	Одобряване на доклада				T3	2023	Одобряване на доклада от Министерството на здравеопазването, в който се посочват нуждите на болниците в Националната здравна служба от тежко медицинско оборудване. В този доклад се посочва както необходимостта от закупуване на този вид оборудване за първи път, така и необходимостта от замяна на съществуващото тежко медицинско оборудване.
1.42	RE-C01-i10	T	Закупуване на тежко медицинско оборудване		Брой	0	19	T4	2024	Брой на закупеното тежко медицинско оборудване за болниците на Националната здравна служба в съответствие с нуждите, посочени в доклада, както е посочено в етап 1.41.
1.43	RE-C01-i10	T	Закупуване на тежко медицинско оборудване		Брой	19	68	T2	2026	Брой на закупеното тежко медицинско оборудване за болниците на Националната здравна служба в съответствие с установените в доклада нужди, както е посочено в етап 1.41.

Б. КОМПОНЕНТ 2: Настаняване

Този компонент от португалския план за възстановяване и устойчивост е насочен към предизвикателствата, свързани със структурния недостиг на постоянни и временни решения за жилищно настаняване за по-уязвимите групи както в континентална Португалия, така и в автономните региони Азорски острови и Мадейра, като същевременно допринася непряко за укрепването на системата за социална закрила. Обществените жилища представляват само 2 % от общия брой в Португалия и се считат за недостатъчни за задоволяване на нуждите на най-нуждаещите се лица и изложени на риск от социално изключване.

Основните цели на компонента са: увеличаване на предлагането на социални жилища на достъпни цени (включително задоволяване на други свързани нужди, като например липса на основна инфраструктура и оборудване, нездравословни и несигурни места на пребиваване, несигурност или липса на договорни връзки, пренаселеност или неадекватност на жилищата за специалните нужди на жителите с увреждания или с намалена подвижност); II) създаване на национален публичен отговор на спешни и временни нужди от настаняване, произтичащи от неочаквани или непредвидими събития като природни бедствия, пожари, пандемии, миграционни движения, молби за убежище или ситуации на непосредствен риск, като домашно насилие, трафик на хора, риск от изселване и други; и iii) увеличаване на предлагането на студентски жилища на достъпни цени. Инвестициите в компонента включват строителство на нови жилища и рехабилитация на съществуващи такива.

Този компонент допринася за изпълнението на специфичните за всяка държава препоръки, отправени към Португалия в рамките на европейския семестър през 2019 г. и 2020 г., а именно: Подобряване на ефективността и адекватността на мрежата за социална сигурност (специфична за всяка държава препоръка 2 2019); Гарантиране на достатъчна и ефективна социална закрила и подпомагане на доходите (специфична за държавата препоръка 2 2020); и увеличаване на броя на завършилите висше образование, по-специално в областта на науката и информационните технологии (чрез инвестиции за настаняване на студенти) (специфична за държавата препоръка 2 2019). Компонентът допринася и за изпълнението на специфичната за всяка държава препоръка, свързана с климатичния преход (специфична за държавата препоръка 3 2020). Компонентът допринася и за прилагането на няколко принципа на Европейския стълб на социалните права (ЕССП), като например: „Достъп до социално жилищно настаняване или помощ за жилищно настаняване с добро качество се предоставя на нуждаещите се“ (ЕССП 19.а); „Уязвимите лица имат право на подходяща помощ и защита срещу принудително изселване“ (ЕССП 19.б); „На бездомните се предоставят подходящ подслон и услуги с цел насърчаване на тяхното социално приобщаване“ (ЕССП 19.в); „Социална закрила“ (ЕССП 12); „Приобщаване на хората с увреждания“ (ЕССП, 17 г.); „Достъп до основни услуги“ (ЕССП 20); „Образование, обучение и учене през целия живот: Всеки има право на качествено и приобщаващо образование, обучение и учене през целия живот, за да поддържа и придобива умения, които му дават възможност да участва пълноценно в обществото и успешно да осъществява преходи на пазара на труда“ (ЕССП 1). Включват се и екологични измерения, по-специално чрез насърчаване на ново строителство с високи стандарти за енергийна ефективност.

Очаква се никоя мярка в този компонент да не нанася значителни вреди на екологичните цели по смисъла на член 17 от Регламент (ЕС) 2020/852, като се вземе предвид описанието на мерките и стъпките за смекчаване, определени в плана в съответствие с техническите насоки за НЗВ (2021/C58/01).

Б.1. Описание на реформите и инвестициите за безвъзмездна финансова подкрепа

Реформа RE-r04: Национален план за спешно и временно жилищно настаняване

Целта на реформата е да се създаде национална обществена мрежа, която да отговаря на спешните и временни нужди от жилищно настаняване като част от обновяването на жилищните политики в Португалия, с цел да се защитят и овластят определените целеви групи, както и да се насърчи социалното приобщаване и борбата с неравенствата.

Реформата се състои в създаването на структуриран и междусекторен отговор за хората, нуждаещи се от решения за спешно или временно настаняване, и в разработването на необходимата правна и регулаторна рамка за създаване на модел за управление на инвестиция RE-C02-i02 (национални безвъзмездни средства за спешно и временно настаняване), както и в установяване на методики за обозначаване и насочване към настаняване и социална подкрепа за подкрепяните лица.

Изпълнението на реформата трябваше да приключи до 31 юни 2021 г.

Инвестиция RE-C02-i01: Програма за подпомагане на достъпа до жилищно настаняване

Целта на инвестицията е да се гарантира достойно и подходящо жилищно настаняване за семействата с най-големи нужди и за най-уязвимите групи.

Инвестицията се състои в предоставяне предимно на социални жилища, но също така и в предоставяне на финансова подкрепа за обновяване или строителство на определените целеви групи, които не разполагат с финансов капацитет да гарантират адекватността на собствените си жилища, за най-малко 26 000 домакинства до 2026 г. Инвестициите включват строителство на нови сгради или обновяване на съществуващи жилища, както и, когато е необходимо, придобиване на нови сгради или отдаване под наем на сгради за преотдаване под наем.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 30 юни 2026 г.

Инвестиция RE-C02-i02: Национална безвъзмездна помощ за спешно и временно настаняване

Целта на тази инвестиция е да се осигури временно или спешно настаняване на уязвимите групи от населението в континентална Португалия. Тази инвестиция служи за осъществяване на реформата на Националния план за спешно и временно жилищно настаняване, включена в компонента. Планираните интервенции се определят от следните рискове или социални извънредни ситуации: непредвидими или извънредни събития, необходимостта от спешно настаняване и овластяване на лица, временно лишени от жилищно настаняване, включително жертви на домашно насилие, жертви на трафик на хора, лица под международна закрила, бездомни лица; извънредни и надлежно обосновани нужди от спешно и временно настаняване на лица, за които съществува непосредствен и реален риск да бъдат оставени без настаняване или в процес на деинституционализация; нуждите от настаняване, временни и абсолютно необходими за обществения интерес, на държавните служители и служители.

Инвестицията се състои в създаването на 2 000 места за настаняване при извънредни ситуации, както и на 473 населени места, три блока за силите за сигурност (в случаи, оправдани от обществен интерес) и пет центъра за временно настаняване по хуманитарни причини или по съображения за сигурност.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 30 юни 2026 г.

Инвестиция RE-C02 — i03-RAM: Засилване на предлагането на социални жилища в автономна област Мадейра

Целта на тази инвестиция е да се отговори на жилищните нужди на семействата, които живеят в трудни условия и които нямат финансов капацитет да покрият разходите за достъп до подходящо жилищно настаняване в автономния регион Мадейра.

Инвестицията се състои в изграждането и/или придобиването на социални жилища за 805 домакинства (инвестицията включва също проучвания, проекти, придобиване и строителство на земя), подкрепа за рехабилитацията на 325 частни жилища (включително подобрени енергийни характеристики). Инвестицията предвижда също така възлагане на обществени поръчки за услуги за разработване на информационни системи и решения за електронно управление в жилищния сектор.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 30 юни 2026 г.

Инвестиция RE-02-i04-RAA: Увеличаване на жилищните условия в жилищния фонд на автономния регион Азорски острови

Целта на инвестицията е да се подобрят предлагането на жилища на различни равнища след значително влошаване на състоянието на сградите в автономния регион Азорски острови и намаляване на предлагането на пазара на недвижими имоти.

На различни острови инвестицията се състои от:

- строителство на 100 сгради
- финализиране на 75 апартамента; и че
- рехабилитация на сгради (основно саниране на 63 сгради, средно саниране на 329 сгради и малка намеса в 135 сгради) за общо 527 интервенции.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 декември 2025 г.

Инвестиция RE-C02 — i07-RAA: Инфраструктура за парцели земя за жилищни сгради

Целта на инвестицията е да се създаде или подобри инфраструктурата за парцелите земя в автономния регион Азорски острови и да се разпределят между избраните кандидати. Целта е да се даде възможност на избраните кандидати да построят собствени къщи на тези парцели земя при контролирани разходи. Тази програма е създадена с Регионален законодателен декрет № 21/2005/A от 3 август 2005 г. Инвестицията разпределя 145 парцела земя.

При подбора на кандидати, които да построят собствени къщи по тези обособени позиции, се дава приоритет на младите хора (под 35 години, ако са несемейни или имат обща възраст под 70 години, ако са сключили брак или живеят в двойка).

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 30 юни 2026 г.

Инвестиция RE-C02 — i08-RAA: Укрепване на социалния жилищен фонд

Целта на инвестицията е да се укрепи социалното жилищно настаняване на автономния регион Азорски острови. Инвестицията се състои в изграждането на 126 жилища.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 декември 2025 г.

Б.2. Етапни цели, показатели и график за мониторинг и изпълнение на безвъзмездната финансова подкрепа.

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
2.1	RE-C02-i01	T	Програма за подкрепа на достъпа до жилищно настаняване — подписани споразумения за сътрудничество или финансиране		Брой	0	75	T3	2022	<p>Подписване на споразумения за сътрудничество или финансиране.</p> <p>Местните стратегии за настаняване са представени от общините. Тези стратегии определят 1) всички нужди, допустими по тази програма (както е посочено в Наредба-закон № 37/2018 от 4 юни), и 2) субектите, които насърчават жилищните решения. След като Институтът за жилищно настаняване и градска рехабилитация (INRU) валидира съответствието на местните стратегии за настаняване с програмата, се подписват споразуменията за сътрудничество с общините или споразуменията за финансиране с другите бенефициери, определящи конкретните инвестиции, които ще бъдат насърчавани, и се посочва крайният срок за тяхното изпълнение.</p>
2.2	RE-C02-i01	T	Програма за подпомагане на достъпа до жилища — закупени, изградени (с висока енергийна ефективност) или рехабилитирани (с подобрени енергийни характеристики) жилища, предоставяни на домакинствата		Брой	0	1 500	T3	2023	<p>Брой жилища, доставени на отговарящи на условията домакинства по програмата. Новите сгради трябва да имат потребление на първична енергия най-малко с 20 % под нуждите на сгради с близко до нулево нетно потребление на енергия (с изключение на текущи и планирани в бюджета проекти за 2021 г. и 2022 г., което представлява до 188 250 000 EUR от общия размер на отпуснатите средства за тази мярка).</p>

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключевите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
2.29	RE-C02-i01	T	Програма за подпомагане на достъпа до жилища — закупени, изградени (с висока енергийна ефективност) или рехабилитирани (с подобрени енергийни характеристики) жилища, предоставяни на домакинствата		Брой	1 500	10 000	T2	2025	Брой жилища, доставени на отговарящи на условията домакинства по програмата. Новите сгради трябва да имат потребление на първична енергия най-малко с 20 % под нуждите на сгради с близко до нулево нетно потребление на енергия (с изключение на текущи и планирани в бюджета проекти за 2021 г. и 2022 г., което представлява до 188 250 000 EUR от общия размер на отпуснатите средства за тази мярка).
2.3	RE-C02-i01	T	Програма за подпомагане на достъпа до жилища — закупени, изградени (с висока енергийна ефективност) или рехабилитирани (с подобрени енергийни характеристики) жилища, предоставяни на домакинствата		Брой	10 000	22 360	T2	2026	Брой жилища, доставени на отговарящи на условията домакинства по програмата. Новите сгради трябва да имат потребление на първична енергия най-малко с 20 % под нуждите на сгради с близко до нулево нетно потребление на енергия (с изключение на текущи и планирани в бюджета проекти за 2021 г. и 2022 г., което представлява до 188 250 000 EUR от общия размер на отпуснатите средства за тази мярка). За рехабилитация референтната единица за жилище е 73 квадратни метра, а за новите конструкции — 95 квадратни метра за 22 360-те жилища.
2.4	RE-C02-i02	T	Национални безвъзмездни средства за спешно и временно настаняване — подписване на споразумения за финансиране на спешно и преходно настаняване		Брой	0	500	T3	2022	Броя на улесненията, за които са подписани споразумения за финансиране. Субектите подават заявленията си за финансиране в рамките на тръжната процедура, открита от Института за жилищно настаняване и градска рехабилитация (IHRU), който, след като е оценил и поискал становище от Института за социално осигуряване (ISS) относно валидността и осъществимостта на подадените заявления, сключва договори за финансиране и определя краен срок за неговото изпълнение. Настаняване означава част или цялата сграда със самостоятелен достъп, състояща се от едно или повече жилищни отделения и допълнителни частни помещения или жилищни единици за повече от едно домакинство.

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключевите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
2.5	RE-C02-i02	T	Национални безвъзмездни средства за спешно и временно настаняване — подписване на споразумения за финансиране на спешно и преходно настаняване		Брой	500	1 000	T3	2024	Броя на улесненията, за които са подписани споразумения за финансиране. Субектите подават заявленията си за финансиране в рамките на тръжната процедура, открита от Института за жилищно настаняване и градска рехабилитация (IHRU), който, след като е оценил и поискал становище от Института за социално осигуряване (ISS) относно валидността и осъществимостта на подадените заявления, сключва договори за финансиране и определя краен срок за неговото изпълнение. Настаняване означава част или цялата сграда със самостоятелен достъп, състояща се от едно или повече жилищни отделения и допълнителни частни помещения или жилищни единици за повече от едно домакинство.
2.6	RE-C02-i02	T	Национална безвъзмездна помощ за спешно и временно настаняване — Животни или закупени със строителни работи за спешно и преходно настаняване (да бъдат построени или закупени със стандарт за енергийна ефективност или рехабилитирани с подобрени енергийни характеристики) в процес на изграждане		Брой	0	350	T3	2023	Жилищни помещения, за които са започнали строителни работи или са закупени обекти за настаняване. След като финансирането бъде договорено, сумата се освобождава на субектите в зависимост от изпълнението на договора. Новите сгради трябва да имат потребление на първична енергия най-малко с 20 % под нуждите на сгради с близко до нулево нетно потребление на енергия (с изключение на текущи и планирани в бюджета проекти за 2021 г. и 2022 г., което представлява 14 800 000 EUR от общия размер на отпуснатите средства за тази мярка).
2.7	RE-C02-i02	T	Национални безвъзмездни средства за спешно и временно настаняване — създадени (изградени или закупени със стандарт за енергийна ефективност или рехабилитирани, включително закупени, с подобрени енергийни характеристики) и		Брой	0	2 000	T2	2026	Предоставяне на настаняване на спонсориращите органи. Настаняване означава част или цялата сграда със самостоятелен достъп, състояща се от едно или повече жилищни отделения и допълнителни частни помещения или жилищни единици за повече от едно домакинство. Новите сгради трябва да имат потребление на първична енергия най-малко с 20 % под нуждите на сгради с близко до нулево нетно потребление на енергия (с изключение на текущи и планирани в бюджета проекти за 2021 г. и 2022 г., което представлява 14 800 000 EUR от общия размер на отпуснатите средства за тази мярка). Референтната единица е средно 73 квадратни метра за 2000-те места за настаняване.

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключевите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
			предоставени на разработчиците							
2.8	RE-C02-i02	T	Настаняване, доставено на силите за сигурност, и временно настаняване, доставено по хуманитарни причини или по съображения за сигурност		Брой	0	473	T2	2026	Брой жилища, доставени на силите за сигурност (SSGNR — Социални служби за националната охрана; SSPSP — Социални служби за полицията за обществена сигурност) за временни нужди от настаняване, включително три блока за силите за сигурност (в случаи, оправдани от обществен интерес). Инвестицията включва и пет центъра за временно настаняване по хуманитарни причини или по причини, свързани със сигурността. Новите сгради трябва да имат потребление на първична енергия най-малко с 20 % под изискванията за сгради с близко до нулево нетно потребление на енергия.
2.10	RE-C02-i03-RAM	T	Подпомогнато жилищно настаняване в автономна област Мадейра		Брой	0	590	T4	2024	Брой жилища, разпределени на отговарящите на условията домакинства във връзка с изграждането на социални жилища или закупуването на жилища за подпомаганите социални жилища. Новите сгради трябва да имат потребление на първична енергия най-малко с 20 % под изискванията за сгради с близко до нулево нетно потребление на енергия.
2.11	RE-C02-i03-RAM	T	Подпомогнато жилищно настаняване в автономна област Мадейра		Брой	590	805	T2	2026	Брой жилища, разпределени на отговарящите на условията домакинства във връзка с изграждането на социални жилища или закупуването на жилища за подпомаганите социални жилища. Новите сгради трябва да имат потребление на първична енергия най-малко с 20 % под изискванията за сгради с близко до нулево нетно потребление на енергия. Референтната единица за жилище е средно 90 квадратни метра за 805-те жилища. Освен това инвестициите включват и обществени поръчки за услуги за разработване на информационни системи и решения за електронно управление в жилищния сектор.
2.12	RE-C02-i03-RAM	T	Брой на санираните жилища, обитавани от частни собственици, включително с подобрена енергийна ефективност		Брой	0	325	T2	2026	Брой на санираните жилища, обитавани от частни собственици, за целевите групи, които не разполагат с финансови средства за извършване на рехабилитационни работи.
2.13	RE-C02-i04-RAA	T	Интервенции в жилищния фонд на автономния регион Азорски острови		Брой	0	24	T4	2021	Брой интервенции, включително урбанизация на земя, когато е необходимо, с приключени работи с цел увеличаване на социалния жилищен фонд. Когато става въпрос за ново строителство, новите сгради трябва

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
										да имат търсене на първична енергия най-малко с 20 % под изискванията за сгради с близко до нулево нетно потребление на енергия. Средният размер на жилищата е около 120 квадратни метра.
2.14	RE-CO2-i04-RAA	T	Интервенции в обществения жилищен фонд на автономния регион Азорски острови — обновяване		Брой	0	40	T4	2021	Инвестицията включва обновяване или финализиране на сгради и апартаменти, измерено чрез броя на интервенциите. Интервенциите включват: преобразуване на нежилищни обществени сгради в жилища, Финансова подкрепа за преобразуването на сгради с влошено качество (Bairros Sociais) обновяване на обществените жилища, за да се спазва действащото законодателство в областта на жилищното настаняване, главно изискванията за енергийна ефективност. При санирането с цел енергийна ефективност се постига средно поне средно равнище на саниране на дълбочина, както е определено в Препоръка (ЕС) 2019/786 на Комисията относно санирането на сгради. Въпросното жилище е със среден размер от около 100 квадратни метра.
2.16	RE-CO2-i04-RAA	T	Интервенции в обществения жилищен фонд на автономния регион Азорски острови — обновяване		Брой	40	101	T4	2023	Инвестицията включва обновяване или финализиране на сгради и апартаменти, измерено чрез броя на интервенциите, като строителните работи са завършени. Интервенциите могат да включват: преобразуване на нежилищни обществени сгради в жилища, Финансова подкрепа за преобразуването на сгради с влошено качество (Bairros Sociais) Обновяване на обществените жилища, за да се спазва действащото законодателство в областта на жилищното настаняване, главно изискванията за енергийна ефективност. Санирането с цел енергийна ефективност постига средно поне средно равнище на саниране, както е определено в Препоръка (ЕС) 2019/786 на Комисията относно санирането на сгради. Въпросното жилище е със среден размер от около 100 квадратни метра.
2.17	RE-CO2-i04-RAA	T	Интервенции в жилищния фонд на автономен регион Азорски острови — строителство на сгради		Брой	24	100	T4	2025	Брой интервенции, включително урбанизация на земя, когато е необходимо, с приключени работи с цел увеличаване на социалния жилищен фонд. Когато става въпрос за ново строителство, новите сгради трябва да имат търсене на първична енергия най-малко с 20 % под изискванията за сгради с близко до нулево нетно потребление на енергия.

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключевите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
										Средният размер на жилищата е около 120 квадратни метра.
2.18	RE-C02-i04-RAA	T	Интервенции в обществения жилищен фонд на автономния регион Азорски острови — обновяване		Брой	101	602	T4	2025	Инвестицията включва обновяване или финализиране на сгради и апартаменти, измерено чрез броя на интервенциите. Интервенциите могат да включват: преобразуване на нежилищни обществени сгради в жилища, — привеждане в действие на план за насърчване на наемането на млади хора (напр. преобразуване на местни жилища — Alojamento Local- в дългосрочен наем, рехабилитация на градски центрове). Финансова подкрепа за преобразуването на сгради с влошено качество (Bairros Sociais) обновяване на обществените жилища, за да се спази действащото законодателство в областта на жилищното настаняване, главно изискванията за енергийна ефективност. Санирането с цел енергийна ефективност постига средно поне средно равнище на саниране, както е определено в Препоръка (ЕС) 2019/786 на Комисията относно санирането на сгради. Въпросните жилища са със среден размер от около 100 квадратни метра.
2.19	RE-C02-r04	M	Влизане в сила на Наредба-закон за одобряване на правната рамка за Националния план за спешно и временно жилищно настаняване	Влизане в сила на декрет-закона				T2	2021	Декрет-законът определя структурата на плана и жилищния фонд, по-специално по отношение на допустимите бенефициери, жилищните решения и модела на финансиране. Наред с правната рамка Националният жилищен план се представя и одобрява от правителството, което включва стратегическото планиране на жилищните решения, които трябва да бъдат насърчвани, и необходимата подкрепа за тази цел, в зависимост от местните потребности и особености и социално-териториалното сближаване.
2.30	RE-C02-i07-RAA	T	Инфраструктура на парцелите земя		Брой	0	145	T2	2026	Брой парцели земя с изградена или подобрена инфраструктура и разпределени на избраните кандидати след процедура за подбор, в която са определени условията и изискванията за подбор. На младите хора се дава приоритет, както е посочено в описанието на инвестицията.
2.31	RE-C02-i08-RAA	T	Укрепване на социалния жилищен фонд на автономния регион Азорски острови — построени жилища		Брой	0	126	T4	2025	Брой завършени построени жилища. Новите сгради трябва да имат потребление на първична енергия най-малко с 20 % под изискванията за сгради с близко до нулево нетно потребление на енергия. Средният размер на жилищата е около 101 квадратни метра.

Б.3. Описание на реформите и инвестициите за заема

Инвестиция RE-C02-i05: Обществен жилищен фонд на достъпни цени

Целта на инвестицията е да се отговори на настоящата динамика на цените на жилищата спрямо равнищата на доходите на португалските домакинства, особено в големите градски условия, като се осигури публичен резерв от жилища, които могат да бъдат наети на достъпни цени за конкретни целеви групи.

Инвестицията се състои в изграждане, включително придобиване, на нови сгради и рехабилитация на обществени жилища за предоставяне на 6 800 жилища и последващо наемане на достъпни цени за определените целеви групи.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 30 юни 2026 г.

Инвестиция RE-C02-i06: Места за настаняване на студенти на достъпни цени

Целта на тази инвестиция е да се увеличи националното предлагане на жилища за студенти на достъпни цени, тъй като това остава една от най-големите пречки пред достъпа до висше образование. Тези улеснения спомагат за намаляване на преките разходи на студентите и техните семейства, като се обръща специално внимание на най-уязвимите в социално и икономическо отношение студенти. Съществуващото предлагане подкрепя само малък дял (около 10 %) от студентите, нуждаещи се от настаняване, на фона на значителното увеличение на жилищните разходи, особено в най-големите градски центрове, където са съсредоточени висшите учебни заведения.

Инвестицията се състои в осигуряването на 18 000 нови и ремонтирани легла чрез строителство на нови сгради, рехабилитация на съществуващи сгради и модернизация и разширяване на съществуващи студентски жилища за приоритетно ползване от студентите. Освен това и само след като бъдат удовлетворени потребностите на студентите, легла могат да бъдат предоставяни и на изследователи, преподаватели и непедagogически персонал във висшите учебни заведения, по-специално в рамките на националната или международната мобилност, включително в рамките на „ЕРАЗЪМ + „ мрежи от „европейски университети“ и по силата на други международни споразумения за мобилност с португалската държава.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 март 2026 г.

Инвестиция RE-C02-i09: Разширена мярка: Програма за подпомагане на достъпа до жилищно настаняване (заем)

Целта на инвестицията е да се увеличат инвестициите RE-C02-i01: Програма за подпомагане на достъпа до жилищно настаняване по компонент 2. Увеличената част от мярката увеличава броя на жилищата, предоставяни на домакинствата.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 30 юни 2026 г.

Б.4. Ключови етапи, цели, показатели и график за мониторинг и изпълнение на заема

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Milestone/ Целеви	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
2.20	RE-C02-i05	T	Обществен жилищен фонд на достъпни цени — жилища с начална работа (построени с висока енергийна ефективност или рехабилитирани с подобрени енергийни характеристики)		Брой	0	520	T3	2022	Брой жилища, за които работата започва след тръжната процедура и подписването на договор. Когато става въпрос за ново строителство, новите сгради трябва да имат търсене на първична енергия най-малко с 20 % под изискванията за сгради с близко до нулево нетно потребление на енергия.
2.21	RE-C02-i05	T	Обществен жилищен фонд на достъпни цени — жилища с начална работа (построени с висока енергийна ефективност или рехабилитирани с подобрени енергийни характеристики)		Брой	520	1400	T3	2024	Брой жилища, за които работата започва след тръжната процедура и подписването на договор. Когато става въпрос за ново строителство, новите сгради трябва да имат търсене на първична енергия най-малко с 20 % под изискванията за сгради с близко до нулево нетно потребление на енергия.
2.22	RE-C02-i05	T	Обществен жилищен фонд на достъпни цени — Целеви жилища (построени с висока енергийна ефективност или рехабилитирани с подобрени енергийни характеристики)		Брой	0	520	T3	2024	Брой на доставените жилища на отговарящите на условията домакинства чрез обмен на жилища на достъпни цени (DL 82/2020 от 2 октомври) или чрез общинска програма. Жилищата на достъпни цени се определят като жилищата, предоставени в съответствие с програмата за отдаване под наем на достъп, създадена с Декрет-закон № 68/2019 от 22 май, на схемата за отдаване под наем, подпомагана със Закон № 81/2014 от 19 декември, както е изменен, на схемата за условни наеми, установена със Закон № 80/2014 от 19 декември, на системата за контролирани разходи, уредена с Министерска изпълнителна заповед № 65/2019 от 19 февруари, или на специалните общински програми. Когато става въпрос за ново строителство, новите сгради трябва да имат търсене на първична енергия най-малко с 20 % под изискванията за сгради с близко до нулево нетно потребление

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Milestone/ Целеви	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
										на енергия.
2.23	RE-C02-i05	T	Обществен жилищен фонд на достъпни цени — Целеви жилища (построени с висока енергийна ефективност или рехабилитирани с подобрени енергийни характеристики)		Брой	520	1400	T3	2025	Брой на доставените жилища на отговарящите на условията домакинства чрез обмен на жилища на достъпни цени (DL 82/2020 от 2 октомври) или чрез общинска програма. Жилищата на достъпни цени се определят като жилищата, предоставени в съответствие с програмата за отдаване под наем на достъп, създадена с Декрет-закон № 68/2019 от 22 май, на схемата за отдаване под наем, подпомагана със Закон № 81/2014 от 19 декември, както е изменен, на схемата за условни наеми, установена със Закон № 80/2014 от 19 декември, на системата за контролирани разходи, уредена с Министерска изпълнителна заповед № 65/2019 от 19 февруари, или на специалните общински програми. Когато става въпрос за ново строителство, новите сгради трябва да имат търсене на първична енергия най-малко с 20 % под изискванията за сгради с близко до нулево нетно потребление на енергия.
2.24	RE-C02-i05	T	Обществен жилищен фонд на достъпни цени — Целеви жилища (построени с висока енергийна ефективност или рехабилитирани с подобрени енергийни характеристики)		Брой	1400	6 800	T2	2026	Брой на доставените жилища на отговарящите на условията домакинства чрез обмен на жилища на достъпни цени (DL 82/2020 от 2 октомври) или чрез общинска програма. Жилищата на достъпни цени се определят като жилищата, предоставени в съответствие с програмата за отдаване под наем на достъп, създадена с Декрет-закон № 68/2019 от 22 май, на схемата за отдаване под наем, подпомагана със Закон № 81/2014 от 19 декември, както е изменен, на схемата за условни наеми, установена със Закон № 80/2014 от 19 декември, на системата за контролирани разходи, уредена с Министерска изпълнителна заповед № 65/2019 от 19 февруари, или на специалните общински програми. Когато става въпрос за ново строителство, новите сгради трябва да имат търсене на първична енергия най-малко с 20 % под изискванията за сгради с близко до нулево нетно потребление на енергия.

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Milestone/ Целеви	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел		
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година			
2.25	RE-C02-i06	T	Настаняване на студенти на достъпни цени — брой места за настаняване на студенти с обявени тържни процедури				Брой	0	7000	T3	2022	Брой нови и обновени места за настаняване на предимно студенти във висшето образование, за които са обявени обществени поръчки. Новите сгради трябва да имат потребление на първична енергия най-малко с 20 % под изискванията за сгради с близко до нулево нетно потребление на енергия. При санирането с цел енергийна ефективност се постига средно поне средно равнище на саниране на дълбочина, както е определено в Препоръка (ЕС) 2019/786 на Комисията относно санирането на сгради.
2.26	RE-C02-i06	T	Настаняване на студенти на достъпни цени				Брой	0	7 200	T3	2024	Брой нови и обновени места, предоставени предимно на студенти във висши учебни заведения в градски или смесени сгради, предназначени, изцяло или частично, за временно настаняване на студенти, които учат на място, различно от местоживеенето им, и се нуждаят от настаняване за целите на висшето образование, включително студентски резиденции за висше образование, които задължително включват спални, бани, кухни и помещения за хранене, и могат да включват места за обучение и настаняване, паркиране и оборудване; Новите сгради трябва да имат потребление на първична енергия най-малко с 20 % под изискванията за сгради с близко до нулево нетно потребление на енергия. Санирането с цел енергийна ефективност постига средно поне средно равнище на саниране, както е определено в Препоръка (ЕС) 2019/786 на Комисията относно санирането на сгради.
2.27	RE-C02-i06	T	Настаняване на студенти на достъпни цени				Брой	7 200	13 300	T3	2025	Брой нови и обновени места, предоставени предимно на студенти във висши учебни заведения в градски или смесени сгради, предназначени, изцяло или частично, за временно настаняване на студенти, които учат на място, различно от тяхното местоживеене, и се нуждаят от настаняване за целите на висшето образование, включително студентски резиденции за висше образование, които задължително включват спални, бани, кухни и помещения за хранене, и могат да включват места за обучение и настаняване, паркиране и оборудване; Новите сгради трябва да имат потребление на първична енергия най-малко с 20 % под изискванията за сгради с близко до нулево нетно потребление на енергия. Санирането с цел енергийна ефективност постига средно поне средно равнище на саниране, както е определено в Препоръка (ЕС) 2019/786 на

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Milestone/ Целеви	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
										Комисията относно санирането на сгради.
2.28	RE-C02-i06	T	Настаняване на студенти на достъпни цени		Брой	13 300	18 000	T1	2026	Брой нови и обновени места, предоставени предимно на студенти във висши учебни заведения в градски или смесени сгради, предназначени, изцяло или частично, за временно настаняване на студенти, които учат на място, различно от тяхното местоживеее, и се нуждаят от настаняване за целите на висшето образование, включително студентски резиденции за висше образование, които задължително включват спални, бани, кухни и помещения за хранене, и могат да включват места за обучение и настаняване, паркиране и оборудване; Новите сгради трябва да имат потребление на първична енергия най-малко с 20 % под изискванията за сгради с близко до нулево нетно потребление на енергия. Санирането с цел енергийна ефективност постига средно поне средно равнище на саниране, както е определено в Препоръка (ЕС) 2019/786 на Комисията относно санирането на сгради.
2.32	RE-C02-i09	T	Програма за подпомагане на достъпа до жилища (заеми) — закупени, изградени (с висока енергийна ефективност) или рехабилитирани (с подобрени енергийни характеристики) жилища, предоставяни на домакинствата		Брой	22 360	26 000	T2	2026	Брой жилища, доставени на отговарящи на условията домакинства по програмата. Новите сгради трябва да имат потребление на първична енергия най-малко с 20 % под изискванията за сгради с близко до нулево нетно потребление на енергия. За рехабилитация референтната единица за жилище е 73 квадратни метра, а за новите конструкции — 95 квадратни метра за 3 640-те жилища.

В. КОМПОНЕНТ 3: Социални отговори

В продължение на много години Португалия е изправена пред важни демографски и социално-икономически предизвикателства, които бяха засилени от пандемията от COVID-19. Този компонент на португалския план за възстановяване и устойчивост е насочен към следните предизвикателства: застаряване на населението, права на хората с увреждания и други лица със зависимост и положение на бедност и социално изключване сред общностите и групите в неравностойно положение.

В този контекст този компонент е насочен към структурните предизвикателства, свързани със социалната политика, и недостига на социални услуги за нуждаещото се население/региони както в континентална Португалия, така и в автономните региони Азорски острови и Мадейра.

Основните цели на компонента са: I) подобряване на структурите за социални грижи и осигуряване на по-добро териториално покритие; II) укрепване и разширяване на мрежата от социални отговори с новаторски решения и пилотни проекти и интервенции; разработване на нови, основани на общността мерки за подкрепа, които допринасят за насърчаването на независимия живот, предотвратяването на зависимостта и разработването на отговори за неинституционализация в съответствие с Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания; осигуряване на достъп до приобщаващ живот и участие в обществото и икономиката за хората с увреждания; и v) насърчаване на изкореняването на бедността чрез разработване на всеобхватна национална стратегия, насочена към най-уязвимите и необлагодетелстваните общности.

Компонентът подкрепя изпълнението на специфичната за държавата препоръка за укрепване на устойчивостта на здравната система и гарантиране на равен достъп до качествено здравеопазване и дългосрочни грижи (специфична за държавата препоръка 1 2020). Освен това тя допринася за изпълнението на специфичната за държавата препоръка за подобряване на ефективността и адекватността на мрежата за социална сигурност и за подобряване на равнището на уменията на населението (специфична за държавата препоръка 2 2019), гарантиране на достатъчна социална закрила и подпомагане на доходите и осигуряване на равен достъп до качествено образование и обучение (специфична за държавата препоръка 2 2020) и подобряване на ефективността на португалската система за социална закрила, по-специално чрез опростяване на нейната рамка (специфични за всяка държава препоръки 1 2022 и 2023). Компонентът също така косвено подкрепя изпълнението на специфичната за държавата препоръка за съсредоточаване на инвестициите върху екологичния и цифровия преход (специфична за държавата препоръка 3 2020).

Очаква се този компонент да допринесе както за екологичния, така и за цифровия преход. Проектите, свързани с изграждането, разширяването и обновяването на съоръженията за социално реагиране, са насочени към енергийната ефективност, използването на енергия от възобновяеми източници за собствено потребление и намаляването на разходите за енергия и гориво. Екологичните измерения се включват чрез насърчаване на ново строителство с високи стандарти за енергийна ефективност. Освен това участващите субекти трябва да бъдат оборудвани с леки превозни средства с нулеви емисии. И накрая, този компонент включва мерки, които засилват използването на цифрови инструменти, по-специално чрез социалните услуги, които предоставят подкрепа на възрастните хора, и от страна на правителството чрез създаването на ИКТ инструменти и електронни услуги, насочени към хората с увреждания.

Очаква се никоя мярка в този компонент да не нанася значителни вреди на екологичните цели по смисъла на член 17 от Регламент (ЕС) 2020/852, като се вземе предвид описанието на

мерките и стъпките за смекчаване, определени в плана в съответствие с техническите насоки за НЗВ (2021/C58/01).

В.1 Описание на реформите и инвестициите за безвъзмездна финансова подкрепа

Реформа RE-r05: Реформа на предлагането на съоръжения и социални действия

Целта на тази мярка е да се разширят, модернизират и възстановят мрежата и съоръженията за социални услуги, предоставяни от публични и частни социални институции. Мярката е насочена към особено уязвими групи от икономическа, социална и здравна гледна точка, като например хората и семействата в бедност или с ниски доходи, възрастните хора и хората в положение на зависимост, хората с увреждания и децата и младите хора. Освен това интегрираните интервенции за здравна и социална подкрепа, предвидени в тази мярка, насърчават автономността на зависимите лица чрез тяхната рехабилитация и социална реинтеграция в съответствие с Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания¹ и Европейската стратегия за правата на хората с увреждания за периода 2021—2030 г.² и Зелената книга относно застаряването на населението — Насърчаване на солидарността и отговорността между поколенията³.

Тази реформа се състои в стартирането на програмата „Ново поколение оборудване и социални действия“ чрез влизането в сила на опростяването на режима за инсталиране на социално оборудване. Програмата се съсредоточава върху мерки като:

- Подобряване на социалните грижи и персонализираните услуги, предоставяни в домовете за настаняване на възрастни хора (ERPI), след оценка на потребностите;
- Насърчаване на лицензирането и/узаконяването на ERPI извън официалната система;
- Преразглеждане на законодателната рамка за лицензиране на социални заведения,
- Насърчаване на иновативни социални решения, като например малки по мащаб съвместни жилища;
- Разработване на иновативен модел за домашна подкрепа;
- Засилване на социалната подкрепа за хората в положение на социална изолация чрез създаване на мултидисциплинарни екипи и механизъм за картографиране и наблюдение на социално уязвими ситуации (социални проекти Radar);
- Повишаване на равнището на работната сила и на качеството на предоставяното на услуги за социални отговори, главно в територии с ниска степен на покритие;
- Укрепване на социалните услуги и подкрепа, насочени към хората с увреждания или зависимост, и насърчаване на тяхната автономност и независим живот.

Инвестиция RE-C03-i01 — Ново поколение оборудване и социални реакции ще допринесат за изпълнението на реформата.

Етапният етап, свързан с изпълнението на реформата, трябва да приключи до 31 декември 2021 г.

Реформа RE-r06: Национална стратегия за приобщаване на хората с увреждания за периода 2021—2025 г.

¹ <https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities.html>.

² <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8376&furtherPubs=yes>

³ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/1_en_act_part1_v8_0.pdf

Целта на тази мярка е да се улесни и задълбочи приобщаването на хората с увреждания във всички области на живота, да се насърчи тяхната автономност, независимост и самоопределение, както и да се гарантират равни възможности за всички граждани, независимо от техните способности.

Тази реформа се състои в приемането на Националната стратегия за приобщаване на хората с увреждания за периода 2021—2025 г. Стратегията отразява ангажиментите на Конвенцията на Организацията на обединените нации за правата на хората с увреждания⁴ и дава възможност за стартиране на набор от мерки, като например:

- Преформулиране на настоящата регулаторна рамка, когато това е необходимо;
- Преформулиране на системата за оценка и сертифициране на уврежданията;
- Цялостно диагностициране на хората с увреждания чрез разработване на системи за събиране на данни и за мониторинг на показателите в подкрепа на вземането на решения;
- Интервенции на обществени места за улесняване на достъпа на хора с увреждания;
- Адаптирането на системите за обучение, заетост и квалификация на хората с увреждания;
- Разработване на иновативни социални услуги и основани на общността подходи;
- Участието на хора с увреждания в спортни, културни и развлекателни дейности.
- Разширяването на модела за подкрепа за независим живот, който предоставя лична помощ на хората с увреждания;

Инвестиции RE-C03-i02: Достъпност 360° и RE-C03-i05: Платформа и достъп, както и инвестиции RE-C01-i02: Националната мрежа за интегрирани непрекъснати грижи и националната мрежа за палиативни грижи допринасят за осъществяването на реформата.

Етапният етап, свързан с изпълнението на реформата, трябва да приключи до 31 декември 2021 г.

Реформа RE-r07: Сключване на договори за интегрирани програми за подпомагане на необлагодетелстваните общности в метрополните райони

Целта на тази мярка е борбата с бедността и социалното изключване в най-необлагодетелстваните общности в метрополните области Лисабон и Порто.

Тази реформа се състои от набор от интегрирани пилотни действия, които да бъдат разработени след оценка и определяне на специфичните нужди на общността. След тази фаза на диагностициране интегрираните интервенции се проектират и съсредоточават върху две области:

- Интервенции в публичното пространство и социалните инфраструктури като детски ясли и начални училища, здравни заведения и съоръжения за социални и културни прояви, семинари и/или курсове за обучение; и че
- Интервенции от нематериален характер за насърчаване на социалното сближаване, като активно включване на общностите в тяхното проектиране и прилагане, насърчаване на предприемачеството сред малките предприятия на местно равнище, разработване на проекти за борба с неуспеха и отпадането от училище, предлагане на професионално обучение и насърчаване на спорта.

Тази реформа ще бъде подкрепена и структурирана в съответствие с първата национална стратегия на Португалия за борба с бедността (ENCP) и тематичните интервенции за конкретни групи, определени в нея.

⁴ <https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities.html>.

Реформата се осъществява чрез инвестиции RE-C03-i06 — Интегрирани операции в общности в неравностойно положение в метрополните райони на Лисабон и Порто.

Етапният етап, свързан с изпълнението на реформата, трябва да приключи до 31 декември 2021 г.

Реформа RE-r08: Национална стратегия за борба с бедността

Целта на тази мярка е да се води борба с бедността чрез разработване на многоизмерен, интегриран, средносрочен и дългосрочен подход.

Реформата се състои в приемането на Националната стратегия за борба с бедността (ENCP). Стратегията предоставя рамката за тематични интервенции, насочени към конкретни групи — от деца до възрастни хора, включително най-уязвимите групи. В него се определят условията за разработване и прилагане на интегрирани политики, насочени към особеностите на социалното изключване и бедността на местно равнище. Освен това тя възлага създаването на единна рамка за мониторинг на показателите, свързани с бедността.

InvestmentRE-C03-i06 — Интегрирани операции в общности в неравностойно положение в метрополните райони на Лисабон и Порто ще допринесат за осъществяването на реформата.

Етапният етап, свързан с изпълнението на реформата, трябва да приключи до 30 септември 2021 г.

Инвестиция RE-C03-i01: Ново поколение оборудване и социални реакции

Целта на тази мярка е да се модернизира и разшири мрежата на услугите за социални грижи, за да се разработят по-ефективни методи за предоставяне на услуги, да се получи по-широк национален териториален обхват и да се подобрят условията на труд на специалистите в тези структури и качеството на грижите, предоставяни на потребителите.

Тази инвестиция се състои от:

- обновяването и разширяването на съществуващите заведения за социални услуги и изграждането на нови такива, като например ясли, домове за настаняване на възрастни хора (ERPI) и центрове за дейности и овластяване за приобщаване (CACI);
- разширяване на мрежите за социални реакции на резиденции за автономия и приобщаване и услуги за домашна подкрепа чрез увеличаване на броя на потребителите, които биха могли да бъдат обхванати;
- разширяване на мрежата за социални реакции с нови типологии като съвместното жилищно настаняване;
- закупуване на техническо и цифрово оборудване, включително закупуване на електрически превозни средства; и че
- стартирането на пилотен проект, наречен „Radar Social“, който има за цел да изпробва на национално равнище почти проактивен и иновативен модел на интегрирана социална подкрепа. Този модел вече е изпробван в община Лисабон, като обхваща само една целева група (възрастни хора), и сега е предназначен да обхване цялата континентална част с по-широк обхват по отношение на целевата група (всяко лице, изложено на риск от социално изключване, с недостатъчна социална и/или семейна подкрепа). Проектът включва идентифициране и картографиране на нуждите и други действия, като например насърчаване на гражданското участие, насърчаване на използването на цифрови и ИТ инструменти за достъп до основни обществени услуги и насърчаване на спорта. За тази цел ще бъдат създадени 278 екипа за социална намеса в общините на континентална Португалия. Екипите отговарят за идентифицирането на възрастните хора и други уязвими лица, изложени на риск от

социално изключване, и за предоставянето на подкрепа въз основа на индивидуалните им нужди.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 март 2026 г.

Инвестиция RE-C03-i02: Достъпност 360°

Целта на тази мярка е да се подобрят условията за достъпност за хората с увреждания на обществени места, обществени сгради и жилища на цялата територия.

Тази инвестиция е в пълно съответствие с Европейската стратегия за правата на хората с увреждания за периода 2021—2030 г.⁵ и се състои от три направления:

- програмата за интервенция на обществените пътища за периода 2021—2025 г. (PIVP), която включва операции и строителни работи в най-малко 200 000 m² обществено пространство, като например тротоари и площади;
- програмата за интервенция в обществени сгради за периода 2021—2025 г. (PIEP), която включва операции и строителни работи в най-малко 1 500 сгради за обществени услуги; и че
- програмата за намеса в жилищния фонд за периода 2021—2025 г. (PIN), която включва ремонтни и строителни работи в най-малко 1 000 съществуващи жилища на хора с увреждания.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 декември 2025 г.

Инвестиция RE-C03 — i03-RAM: Засилване на социалните реакции в автономна област Мадейра (ARM)

Целта на тази мярка е да се укрепи мрежата за социални услуги в автономния регион Мадейра.

Тази инвестиция се състои от интервенции в домовете за настаняване на възрастни хора (ERPI) и разширяване на структурите за социално подпомагане на бездомните хора. Тези интервенции включват изграждането на нови и обновяването и модернизирването на съществуващи съоръжения, както и закупуването на необходимото техническо, цифрово и ИТ оборудване, включително закупуването на електрически превозни средства, за да се улесни и подобри обхватът на специалистите в областта на социалните услуги в отдалечените райони.

Интервенциите включват рехабилитация и разширяване на жилищни и нежилищни структури за възрастни хора, които са предназначени за лица на възраст 65 и повече години, които не могат да останат в своето жилище. Те могат също така да приемат пълнолетни лица на възраст под 65 години в надлежно обосновани извънредни ситуации.

Интервенциите, насочени към бездомните хора, включват създаването на нощен прием за справяне с извънредни ситуации и осигуряване на настаняване, създаването на помещения за вана и пране за насърчаване на личната хигиена, обновяването на пространство за осигуряване на храна и дейности от типа на семинарите с цел развиване на социални умения и компетентности сред бенефициерите.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 30 декември 2025 г.

Инвестиция RE-C03 — i04-RAA: Изпълнение на регионалната стратегия за борба с бедността и социалното изключване — мрежи за социална подкрепа (ARA)

⁵ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8376&furtherPubs=yes>

Целта на тази мярка е да се изпълнят приоритетите на Регионалната стратегия за борба с бедността и социалното изключване за периода 2018—2028 г. (ERCPES) на автономния регион Азорски острови. В стратегията са определени четири взаимно допълващи се стратегически приоритета:

- P1 — Осигуряване на цялостен и приобщаващ процес на развитие за всички деца и млади хора от началото на живота;
- P2 — Укрепване на социалното сближаване в региона;
- P3 — Насърчаване на териториализирана намеса; и че
- P4 — Осигуряване на адекватно познаване на явлението бедност в региона.

Тази инвестиция се състои от набор от интервенции, които увеличават достъпа на децата и младите хора до социални и образователни услуги и засилват социалното сближаване, като подкрепят семействата в нужда и хората с увреждания да ги интегрират в обществото и на пазара на труда. Те включват най-малко създаването на центрове за подкрепа на обучението с цел борба с преждевременното напускане на училище, субсидии за домакинствата с ниски доходи като стимул за насърчаване на участието в детски градини, създаване на допълнителни (физически) места в детските ясли и центровете за дневни грижи, създаване на нови места за хора с увреждания в центрове за подпомагане на хората с увреждания, закупуване на автомобили за обновяване на социалния автомобилен парк на Instituições Pallulares de Solidariedade и обучение за лица от семейства, обхванати от дохода за социално приобщаване, за да им се предоставят допълнителни основни умения, които да им позволят да навлязат на пазара на труда.

И накрая, тези инвестиции включват и стартирането на пилотна програма, наречена „Застаряване“, която има за цел насърчаване на неинституционалните грижи за възрастни хора и/или хора с увреждания.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 30 юни 2026 г.

Инвестиция RE-C03-i05: Платформа + достъп

Целта на тази мярка е да се насърчи приобщаването на хората с увреждания чрез предоставяне на набор от цифрови информационни инструменти и услуги, за да се улесни ориентирането към техните нужди и да се улесни участието им в обществото.

Инвестицията се състои от пет програми:

- Географско рефериране на местоположението и условията за достъпност на обществените сгради;
- Глобални информационни системи и системи за позициониране (GPS) за големи обществени сгради и създаване на условия за включване на частни сгради;
- Географско обозначаване на местата за паркиране за хора с намалена подвижност;
- Цифрова информационна платформа;
- Създаване на център за устен превод на португалския жестомимичен език.

Тези програми са предназначени да предоставят на хората с намалена подвижност географски референтни решения за условията за достъпност по обществени пътища, обществени и частни сгради и места за паркиране, да създадат цифрова информационна платформа, която обобщава и опростява информацията относно съответното законодателство и подкрепя ресурсите за хората с увреждания, както и да предоставят на глухите граждани център за повикване, който гарантира устен превод в реално време на португалски жестомимичен език (LGP), достъпен за цялата публична администрация.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 декември 2025 г.

Инвестиция RE-C03-i06: Интегрирани операции в общности в неравностойно положение в метрополните райони на Лисабон и Порто

Целта на тази широка и иновативна пилотна мярка е борбата с бедността и социалното изключване в най-необлагодетелстваните общности в метрополните райони на Лисабон и Порто. При условие че интервенциите са успешни, те могат да бъдат увеличени.

Тази инвестиция се състои от набор от действия, свързани със специфичните нужди на тези общности. Тези действия включват овластяване на общностите, разработване на нови и иновативни подходи за социално сближаване и интервенции в публичното пространство, социалните и спортните инфраструктури и жилища. Основните цели на тези действия са:

- Насърчаване на здравето и качеството на живот на общностите чрез подпомагане на проекти, представени от сдружения на местни органи, НПО, граждански движения и организации на жители, здравни органи или други публични органи;
- Физическото модернизиране на общественото пространство и на социалната, здравната, жилищната или спортната инфраструктура;
- Възстановяване на социално необлагодетелстваните райони, насърчаване на социалното сближаване в метрополните райони;
- Насърчаване на предприемачеството на малките предприятия на местно равнище;
- Подобряване на достъпа до здравеопазване и борба със зависимостите;
- Разработване на програми за активен живот на възрастните хора и остаряване в добро здраве;
- Разработване на проекти за борба с неуспеха и отпадането от училище;
- Подобряване на квалификацията на възрастните и сертифициране на техните умения;
- Диагностициране на нуждите на населението и развитие на грамотността за възрастните, изучаване на португалски език и програми за цифрово приобщаване;
- Професионално обучение и политики за насърчаване на пригодността за заетост, адаптирани към местните реалности и динамика;
- Достъп до култура и творчество и валоризация на интеркултуралността;
- Насърчаване на участието на общността в управлението на самата програма;
- Овластяване на местните участници в мрежите за партньорство;
- Решения за борба с бедността и социалното изключване;
- Насърчаването на спорта като един от социалните инструменти, които обединяват членовете на общността, насърчават ценностите и противодействат на социалните неравенства;
- Гражданство и достъп до права и гражданско участие.

С оглед на съответствието на мярката с техническите насоки за прилагането на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ (2021/C58/01), критериите за допустимост в техническите спецификации на предстоящите покани за представяне на проекти ще изключат следния списък от дейности: I) дейности, свързани с изкопаеми горива, включително използване надолу по веригатаб; II) дейности в рамките на схемата на ЕС за търговия с емисии (СТЕ), с които се постигат прогнозни емисии на парникови газове, които не са по-ниски от

---

6 С изключение на проектите по тази мярка за производство на електроенергия и/или топлинна енергия, както и свързаната с тях преносна и разпределителна инфраструктура, използващи природен газ, които отговарят на условията, определени в приложение III към Техническите насоки за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01).

съответните референтни показатели⁷; III) дейности, свързани с депа за отпадъци, инсинератори⁸ и инсталации за механично-биологично третиране⁹; и iv) дейности, при които дългосрочното обезвреждане на отпадъци може да причини вреда на околната среда. Освен това в заданието се изисква да могат да бъдат избирани само дейности, които са в съответствие със съответното законодателство на ЕС и национално законодателство в областта на околната среда.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 декември 2025 г.

Инвестиция RE-C03 — i07-RAA: Модернизиране и разширяване на мрежата от домове за настаняване на възрастни хора (ERPI)

Целта на тази мярка е да се предостави подкрепа на възрастните хора на автономния регион Азорски острови.

Тази инвестиция се състои от интервенции в домове за настаняване на възрастни хора (ERPI). Тези интервенции включват разширяване и обновяване на съществуващи съоръжения, обхващащи 91 места в домове за възрастни хора.

Инвестицията допринася за предоставянето на специализирани и непрекъснати грижи за лицата, които са в степен на зависимост или живеят в несигурни ситуации, които не им позволяват да получават услуги за подкрепа по домовете. Инфраструктурата избягва пречките и пречките пред физическата достъпност в съответствие с Конвенцията на Организацията на обединените нации за правата на хората с увреждания и националното законодателство, а именно Националната стратегия за приобщаване на хората с увреждания.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 март 2026 г.

Реформа RE-C03-r38: Опростяване и ефективност на системата за социална сигурност

Целта на тази реформа е да се опрости системата за социална сигурност на Португалия („Sistema de Segurança Social“), за да се повиши нейната ефективност в борбата срещу бедността и социалното изключване чрез подобряване на адекватността, обхвата и

---

7 Когато подпомаганата дейност постига прогнозни емисии на парникови газове, които не са значително по-ниски от съответните референтни показатели, следва да се предостави обяснение на причините, поради които това не е възможно. Референтни стойности за безплатно предоставяне на квоти за дейностите, попадащи в обхвата на схемата за търговия с емисии, както е посочено в регламент за изпълнение (ЕС) 2021/447 на Комисията.

8 Това изключение не се прилага за действия по тази мярка в инсталации, предназначени изключително за третиране на нерестируемите опасни отпадъци, както и за съществуващи инсталации, когато действията по тази мярка са с цел повишаване на енергийната ефективност, улавяне на отработени газове за съхранение или използване или оползотворяване на материали от пепелта от изгарянето, при условие че тези действия по тази мярка не водят до увеличаване на капацитета на инсталациите за преработка на отпадъци или до удължаване на жизнения цикъл на инсталациите; за които са представени доказателства на равнище завод.

9 Това изключение не се прилага за действия по тази мярка в съществуващи инсталации за механично-биологично третиране, когато действията по тази мярка са с цел повишаване на енергийната ефективност или модернизиране на операциите по рециклиране на разделени отпадъци в компост на биологични отпадъци и анаеробно разграждане на биологични отпадъци, при условие че тези действия по тази мярка не водят до увеличаване на капацитета на инсталациите за преработка на отпадъци или до удължаване на жизнения цикъл на инсталациите; за които са представени доказателства на равнище завод.

усвояването на социалните обезщетения. Реформата има за цел да допринесе за постигането на националните цели на плана за действие на Европейския стълб на социалните права, а именно целта за намаляване на бедността с 765 000 души до 2030 г., както и за прилагането на принципите на Препоръката на Съвета относно адекватен минимален доход, гарантиращ активно приобщаване.

Португалската система за социална сигурност обхваща три подсистеми: и) системата за социална закрила на гражданството („*Proteção Social de Cidadania*“) или режим, независещ от вноски; II) осигурителната система, основана на вноски от служители и работодатели („*Sistema Previdencial*“), или режим, зависещ от вноски; и iii) допълнителната система („*Sistema Complementar*“), която е доброволна и включва публични и частни допълнителни схеми.

Реформата взема предвид доклад, изготвен от експертна работна група, и съответните консултации със заинтересованите страни и установява следните елементи:

- Единно социално обезщетение. Това консолидира минимум осем социални обезщетения, независещи от вноски, съгласно системата за социална закрила за гражданство, включително схемата за минимален доход („*Rendimento Social de Inserção*“). В сравнение със социалните обезщетения, които трябва да бъдат консолидирани, единното социално обезщетение гарантира поне равностойно покритие на хората в положение на висока икономическа и социална уязвимост. Единното социално обезщетение допринася за премахване на припокриването между съществуващите схеми и неговата структура насърчава по-опростен и по-пряк достъп до социални обезщетения. По време на процеса на проектиране и изпълнение се осигуряват участие и консултации със съответните социални партньори.
- Кодекс за социалните обезщетения. Това ще опрости, хармонизира и консолидира законодателството, уреждащо социалните обезщетения, за да се гарантира по-голяма прозрачност и по-добро разбиране на наличните социални обезщетения. Кодексът за социалните обезщетения следва модела на Кодекса на осигурителните схеми („*Código dos Regimes Contributivos do Sistema Previdencial de Segurança Social*“), който понастоящем обхваща само една от трите горепосочени подсистеми за социална сигурност.

Изпълнението на реформата трябва да приключи до 30 юни 2026 г.

В.2. Ключови етапи, цели, показатели и график за мониторинг и изпълнение на безвъзмездната финансова подкрепа

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
3.1	RE-C03-i01	T	Доставка на електрически превозни средства		Брой	0	2 500	T1	2026	Предоставяне на социални и домашни помощници на Instituições Punculares de Solidariedade Social (IPSS) или подобни отговарящи на условията организации за социални услуги, на нови електрически превозни средства, пригодени за домашна помощ и/или за превоз на лица с намалена подвижност.
3.2	RE-C03-i01	T	Създаване на екипи за социална намеса (Radar Social)		Брой	0	278	T4	2024	Създаване на 278 екипа за социална намеса в общините на континентална Португалия.
3.3	RE-C03-i01	M	Възлагане на договори за подпомагане на организации за насърчаване на създаването и разширяването на мрежата от социални заведения/социални реакции.	Възлагане на договори за подпомагане на организациите за популяризиране на мрежата от социални заведения/социални услуги				T2	2022	Възлагане на договор за подпомагане на организации за популяризиране, които са кандидатствали за участие в конкурса за създаване и разширяване на мрежата от социални заведения/социални услуги (включваща деца, възрастни хора, хора с увреждания и други) и за които е установено, че са в съответствие с определения регламент, в рамките на наличния пакет. В случай на ново строителство на сгради тръжната процедура гарантира, че нуждите на новите сгради от първична енергия са поне 20 % по-ниски от изискванията за сгради с близко до нулево нетно потребление на енергия.
3.4	RE-C03-i01	T	Създаване на нови места и обновяване на съществуващи места в социални заведения		Брой	0	39 405	T1	2026	Създаване на най-малко 15 000 нови места и обновяване на останалите места за деца, възрастни хора, хора с увреждания и други уязвими лица в детски ясли, домове за настаняване за възрастни хора (ERPI), центрове за дневни грижи, услуги за подпомагане на дома (DAS), центрове за дейности и овластяване за приобщаване (CACI), резиденции за автономност и приобщаване и иновативни типологии. В случай на строителство на нови сгради, потребността от първична енергия на новите сгради трябва да е най-малко 20 % под изискванията за сгради с близко до нулево нетно потребление на енергия.

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
3.5	RE-C03-i01	T	Потребители на услуги за домашна поддръжка и персонал, които получават достъп до таблети и друго ИТ и комуникационно оборудване, оборудване за техническа помощ или обучение.		Брой	0	63 825	T1	2026	Брой на ползвателите или персонала на службите за местно подпомагане, които получават достъп поне до таблет и друго ИТ и комуникационно оборудване или оборудване за техническа помощ или обучение.
3.6	RE-C03-i02	T	Жилища с подобрена достъпност за хора с намалена подвижност		Брой	0	190	T2	2024	Брой жилища (със средна площ от 40 m ²), които се ползват от интервенции за подобряване на условията за достъпност за хора с намалена подвижност.
3.7	RE-C03-i02	T	Жилища с подобрена достъпност за хора с намалена подвижност		Брой	190	1 000	T4	2025	Брой жилища (със средна площ от 40 m ²), които се ползват от интервенции за подобряване на условията за достъпност за хора с намалена подвижност.
3.8	RE-C03-i02	T	Обществено пространство с подобрена достъпност за хора с намалена подвижност		Брой	0	200 000	T4	2025	Площ на общественото пространство (площади, странични пътеки и др.) в квадратни метри, ползваща се от интервенции (главно изравняване на пешеходни алеи, преминаване през коловози, регулиране на движението, преместване на инфраструктурата и уличното оборудване, подобряване на достъпа до сгради), за да се подобрят условията за достъпност за хората с намалена подвижност.
3.9	RE-C03-i02	T	Обществени услуги с подобрена достъпност за хора с ограничена подвижност		Брой	0	1 500	T4	2025	Брой на съоръженията за обществени услуги, които се ползват от интервенции (главно рампи и врати за достъп до сгради, гшетата и санитарни съоръжения, приети за хора с увреждания) за подобряване на условията за достъпност за хората с намалена подвижност.
3.10	RE-C03-i03-RAM	T	Нови и рехабилитирани места в домове за настаняване и грижи без настаняване		Брой	0	910	T3	2025	Брой на новите и рехабилитираните места, налични в домове за настаняване и грижи без настаняване (включително дневни центрове и нощни центрове) в автономния регион Мадейра. Новите сгради трябва да имат потребление на първична енергия най-малко с 20 % под изискванията за сгради с близко до нулево нетно потребление на енергия, а рехабилитираните сгради — подобрени енергийни характеристики.

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
3.11	RE-C03-i03-RAM	T	Житейски планове за интеграция на бездомни хора.		Брой	0	20	T4	2022	Брой подписани житейски планове за интеграция на бездомни хора.
3.27	RE-C03-i03-RAM	T	Брой места в домове за полагане на грижи в подкрепа на бездомни хора		Брой	0	90	T4	2025	Брой на местата, създадени в домове за полагане на грижи в подкрепа на бездомни хора. В случай на нови строежи новите сгради трябва да имат търсене на първична енергия най-малко с 20 % под изискванията за сгради с близко до нулево нетно потребление на енергия
3.12	RE-C03-i04-RAA	T	Обучение на лица от семейства, обхванати от дохода за социално приобщаване		Брой	0	4 000	T4	2025	Брой на лицата от семейства, обхванати от доходите за социално приобщаване, които преминават 650 обучения, за да могат да навлязат на пазара на труда.
3.13	RE-C03-i04-RAA	T	Нови места за хора с увреждания в центрове за полагане на грижи в подкрепа на хора с увреждания		Брой	0	207	T2	2026	Брой нови места за хора с увреждания в центрове за полагане на грижи за хора с увреждания. Това включва строителството на четири сгради и адаптирането на други две сгради. В случай на нови строежи новите сгради трябва да имат търсене на първична енергия най-малко с 20 % под изискванията за сгради с близко до нулево нетно потребление на енергия
3.14	RE-C03-i04-RAA	T	Превозни средства, закупени за Instituições Punculares de Solidariedade Social		Брой	0	100	T4	2025	Брой нови електрически превозни средства, доставени на автомобилния парк на Instituições Punculares de Solidariedade Social (IPSS).
3.15	RE-C03-i04-RAA	T	Проект „Застаряване на място“		Брой	0	425	T4	2025	Брой възрастни хора или хора с увреждания, обхванати от проекта за остаряване в автономния регион Азорски острови.
3.16	RE-C03-i04-RAA	T	Мерки за борба с преждевременното напускане на училище при децата и младите хора.		Брой	0	11 561	T4	2025	Децата и младите хора, обхванати от мерки за борба с преждевременното напускане на училище и насърчаване на участието във висшето образование чрез: I) субсидии за домакинства с ниски доходи като стимул за насърчаване на присъствието на детски ясли; II) създаването на центрове за подкрепа на обучението; III) плащането на такси за висше образование на студентите за семейства с ниски доходи; IV) създаване на нови места за деца в детски ясли и дневни центрове.

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
3.17	RE-C03-i05	M	Публикуване на оферта за „Изграждане на цифрова инфраструктура за достъпност 360°“	Публикуване на обявление за обществена поръчка за придобиване на цифрова инфраструктура за достъпност 360° в Официален вестник — Diario da Republica				T4	2021	Публикуване на покана за участие в търг за изграждане на цифровата инфраструктура, обхващаща i) геореферентна информация за обществени и частни сгради, ii) глобални системи за информация и позициониране (GPS), iii) географски реферирани на местата за паркиране.
3.18	RE-C03-i05	M	Цифрова информационна платформа за хора с увреждания	Въвеждане в експлоатация на платформата				T4	2024	Въвеждане в експлоатация на цифрова информационна платформа, която обобщава и опростява информацията относно съответното законодателство и ресурсите за подкрепа на хората с увреждания.
3.19	RE-C03-i05	M	Телефонен център за португалски жестомимичен език	Влизане в действие на услугата „Call-centre“ за португалски жестомимичен език				T4	2025	Влизане в експлоатация на център за повикване, който осигурява на глухите граждани гарантиран превод в реално време на португалски жестомимичен език (LGP), достъпен за цялата публична администрация.
3.20	RE-C03-r08	M	Приемане на Националната стратегия за борба с бедността	Приемане на Националната стратегия за борба с бедността				T3	2021	Националната стратегия за борба с бедността (ENCP) предоставя рамката за тематични интервенции за конкретни групи — от детството до напреднала възраст, включително най-уязвимите групи. В него се определят условията за разработване и прилагане на интегрирани политики, насочени към особеностите на социалното изключване и бедността на местно равнище. Освен това в него се предвижда и създаването на единна рамка за мониторинг на показателите, свързани с бедността.
3.21	RE-C03-r06	M	Приемане на Националната стратегия за приобщаване на хората с увреждания за периода 2021—2025 г.	Приемане на Националната стратегия за приобщаване на хората с увреждания за периода 2021—2025 г.				T4	2021	Националната стратегия за приобщаване на хората с увреждания създава условия за: <ul style="list-style-type: none"> • нова система за оценка и сертифициране на уврежданията; • нова система за събиране и обработка на данни и организация на информацията, свързана с уврежданията, за да се подпомогне вземането на решения; • квалификацията на интервенциите на обществени места; • интегриране на приобщаването на хората с увреждания

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
										<p>във вземането на решения, мерки, програми и проекти;</p> <ul style="list-style-type: none"> • разширяване на модела за подкрепа за независим живот, който предоставя лична помощ на хората с увреждания; • адаптиране на системата за обучение, заетост и квалификация за хората с увреждания.
3.22	RE-C03-r05	M	Влизане в сила на опростения режим за инсталиране на социално оборудване	Влизане в сила на опростения режим за инсталиране на социално оборудване				T4	2021	<p>Влизане в сила на опростения режим за инсталиране на социално оборудване със следните характеристики:</p> <p>Определяне на изисквания за лицензиране и узаконяване на жилищната структура за възрастни хора, които извършват незаконна дейност;</p> <p>Въвеждане на критерии за качество в услугите и социалните заведения за полагане на грижи;</p> <p>Създаване на рамка за въвеждане на нови видове социални мерки, като например съвместно жилищно настаняване и нови модели на домашна подкрепа, за да се отговори на различните нужди на възрастните хора.</p>
3.23	RE-C03-r07	M	Одобряване на планове за действие за общностите в неравностойно положение в метрополните области на Лисабон и Порто	Одобряване на планове за действие за общностите в неравностойно положение в метрополните области на Лисабон и Порто за съответните територии.				T4	2021	<p>Одобряване на планове за действие за общностите в неравностойно положение от метрополните области на Лисабон и Порто. Плановете за действие се съсредоточават върху две основни области: 1) Интервенции в общественото пространство и социални инфраструктури като детски ясли и начални училища, здравни заведения и съоръжения за културни прояви, семинари и/или курсове за обучение; действия с нематериален характер за насърчаване на социалното сближаване, като активно включване на общностите в тяхното проектиране и изпълнение, насърчаване на предприемачеството сред малките предприятия на местно равнище, разработване на проекти за борба с неуспеха и отпадането от училище, предлагане на професионално обучение и насърчаване на спорта. Въвежда се модел на управление, основан на принципите на многостепенно управление и включващ различни участници от централното управление до местните райони/квартали. В същото време трябва да има местни технически звена, които да бъдат оперативни начело на този модел, за да се насърчи ангажираността и близостта при управлението и изпълнението на договорите.</p>

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключевите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
3.24	RE-C03-i06	M	Подписване на споразумения между общините Лисабон/Порто и местните технически звена, определящи обхвата на мерките, които ще бъдат подкрепени.	Подписване на споразумения относно плановете по отношение на 12-те области на интервенция				T1	2022	<p>Подписване на споразумения между метрополните области на Порто и Лисабон и местните технически звена, отговарящи за всяка от 12-те области на интервенция (т.е. квартали), определящи обхвата на мерките, които ще бъдат подкрепени, графика за тяхното изпълнение, отпуснатата бюджетна подкрепа в размер на 225 милиона евро и избраните показатели за изпълнение. Мерките, които ще бъдат подпомагани, принадлежат към следните категории:</p> <ul style="list-style-type: none"> Насърчаване на здравето и качеството на живот на общностите Физическо модернизиране на общественото пространство или укрепване на социалната, здравната, жилищната или спортната инфраструктура Икономическо възстановяване на социално неблагоприятните райони Предприемачество на малки, местни предприятия Достъп до здравеопазване, развитие на здравето в общността и борба със зависимостите Програми за активен живот на възрастните хора и остаряване в добро здраве Проекти за борба с неуспеха и отпадането от училище Квалификация на възрастните и сертифициране на уменията Диагностициране на нуждите на населението и развитие на грамотността за възрастните, изучаване на португалски език и програми за цифрово приобщаване Професионално обучение и политики Достъп до култура и творчество Участие на Общността в управлението на програмата Овластяване на местните участници в мрежите за партньорство Решения за борба с бедността и социалното изключване Насърчаване на спорта Гражданство и достъп до права и гражданско участие <p>Техническото задание за предстоящите покани за представяне на проекти включва критерии за допустимост, които гарантират, че избраните проекти отговарят на техническите насоки за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01) чрез използването на</p>

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключевите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
										списък за отстраняване и изискването за спазване на съответното законодателство на ЕС и национално законодателство в областта на околната среда.
3.25	RE-C03-i06	M	Публикуване на мониторингов доклад от метрополните области на Порто и Лисабон относно мерките, предприети във всяка от 12-те области на интервенция.	Публикуване на мониторингов доклад от метрополните райони на Порто и Лисабон				T2	2024	Публикуване на мониторингов доклад от метрополните области на Порто и Лисабон, в който се описва постигнатият напредък в изпълнението на мерките, финансирани от програмата във всяка област на интервенция, включително изпълнението на бюджета и изпълнението спрямо избраните показатели за всяка мярка.
3.26	RE-C03-i06	T	Пълно изпълнение на най-малко 90 % от мерките		%	0	90	T4	2025	Пълно изпълнение на най-малко 90 % от мерките, договорени в споразуменията, подписани за 12-те области на интервенция, за изпълнен бюджет в размер на най-малко 225 000 000 EUR.
3.28	RE-03-i07-RAA	T	Разширени или обновени места в домовете за възрастни хора		Брой	0	91	T1	2026	Броят на местата в домовете за възрастни хора в домовете за възрастни хора (ERPI) е разширен или обновен в автономния регион Азорски острови. В случай на строителство на нови сгради, потребността от първична енергия на новите сгради трябва да е най-малко 20 % под изискванията за сгради с близко до нулево нетно потребление на енергия.
3.29	RE-C03-r38	M	Доклад на работната група относно единното социално обезщетение	Публикуване на доклада на работната група за единно социално обезщетение				T1	2025	Публикуване на доклада на работната група за единно социално обезщетение, съдържащ основните елементи на неговото разработване и официално прилагане. Докладът включва оценка на неговото въздействие върху обхвата, равнището на адекватност и ефективност, включително по отношение на аспекти като предотвратяване на припокривания, преодоляване на пропуските в социалната закрила и подобряване на равнищата на усвояване.
3.30	RE-C03-r38	M	Влизане в сила на единното социално обезщетение (съгласно гражданската система за социална закрила) и на Кодекса за	Разпоредба в законодателството, указваща влизането в сила на законодателството				T2	2026	Влизане в сила на законодателството за създаване на единно социално обезщетение (в рамките на гражданската система за социална закрила) след публикуването на доклада на работната група относно единното социално обезщетение и консултациите със съответните заинтересовани страни.

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
			социалните обезщетения							Влизане в сила на законодателството, установяващо Кодекса за социалните обезщетения, който опростява, хармонизира и консолидира законодателството, уреждащо социалните обезщетения.

Г. КОМПОНЕНТ 4: На културата

Компонентът е насочен както към предизвикателствата, свързани с последиците от пандемията от COVID-19, така и към наследените проблеми, произтичащи от хроничната липса на ресурси за поддръжка, обновяване и модернизиране на културните инсталации и оборудване.

Основните цели на компонент „Култура“ са санирането на сгради и национални паметници; защитата на занаятчийските техники и професии; модернизиране на технологичната инфраструктура и културните съоръжения; цифровизацията на произведенията на изкуството и културното наследство; и интернационализацията, модернизацията и цифровия преход на книжарниците и книгоиздаването.

Компонентът допринася за изпълнението на специфичните за всяка държава препоръки с цел предприемане на всички необходими мерки за ефективно справяне с пандемията, поддържане на икономиката и подпомагане на възстановяването ѝ (специфична за държавата препоръка 1 2020); и подкрепа за използването на цифрови технологии за повишаване на конкурентоспособността на предприятията (специфична за всяка държава препоръка 2 2020).

Очаква се никоя мярка в този компонент да не нанася значителни вреди на екологичните цели по смисъла на член 17 от Регламент (ЕС) 2020/852, като се вземе предвид описанието на мерките и стъпките за смекчаване, определени в плана в съответствие с техническите насоки за НЗВ (2021/C58/01).

Г.1. Описание на реформите и инвестициите за безвъзмездна финансова подкрепа

Инвестиция RE-C04-i01: Културни мрежи и цифров преход

Целта на мярката е модернизиране на технологичната инфраструктура на обществените културни инсталации, насърчаващи техния цифров преход. По-конкретно това включва бъдещото опазване на произведенията на изкуството и на културното наследство; подобряване на културния опит; повишаване на търсенето на културни дейности и достигане до нова публика, особено до новите поколения. Очаква се устойчивостта на сектора да бъде повишена чрез насърчаване на нови бизнес модели като абонамент и стрийминг; и подкрепа за културни области със силен технологичен компонент, като например производството на 3D филми.

Тази инвестиция се състои от следните интервенции:

- модернизиране на технологичната инфраструктура на културните съоръжения
  - закупуване на ИТ оборудване, създаване на мобилни онлайн библиотеки, информационни системи и интегрирани каталози за 239 обществени библиотеки;
  - инсталиране на *безжично* покритие в 50 музея, палаци и паметници;
  - закупуване на цифрово и видеопроекционно оборудване за 155 кина и обществени центрове за съвременно изкуство;
  - технологична модернизация и поддържане на публичните лаборатории;
  - технологична модернизация на Националния архив на движещите се изображения (ANIM);
  - инсталиране на Националния архив на звука.
- цифровизация и виртуализация на колекциите на Генералната дирекция за книги, архиви и библиотеки (DGLAB), португалската национална библиотека,

обществената библиотека Évora, Cinematheque, колекциите под ръководството на Генерална дирекция „Културно наследство“ (DGPC) и регионалните дирекции по култура и цифровизация на аудио-визуални материали от историческите архиви на страната:

- цифровизация и виртуализация на колекциите от обществени библиотеки (изображения от 20 000 000 г.);
- цифровизация и виртуализация на колекциите от национални архиви (19 5 00 000 документа);
- цифровизация на 59 500 записа на обществени музеи;
- виртуални посещения на музеи;
- цифровизация на 1 000 филма (Cinematheque); и че
- цифровизация и предоставяне на разположение на обществеността на 45 000-часови аудио-визуални материали от историческите медии и доставчиците на услуги за телевизионно излъчване в страната

– Интернационализация, модернизация и цифров преход на книгите и авторите:

- подкрепа за превода и публикуването на книги на чужди езици.
- подкрепа за превода и изданието на литературни произведения, включително аудиокниги и електронни книги;
- подкрепа за модернизацията и цифровия преход на книжарниците за закупуване на оборудване и технологии.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 март 2026 г.

Инвестиция RE-C04-i02: Културното наследство

Целта на тази мярка е обновяване на културни обекти, класифицирани като културно наследство. Една от основните цели е тези инсталации да бъдат адаптирани към новите екологични стандарти. Това включва мерки като намаляване на потреблението на първична енергия от сградите, както и намеса в исторически зелени паркове с уникална флора и фауна за насърчаване на адаптирането към изменението на климата и смекчаването на последиците от него чрез ефективно повторно използване на водата за напояване.

Тази инвестиция се състои от следните интервенции:

- създаване на хранилище за информация и документация относно местното занаятчийско производство, идентифициране и картографиране на суровините;
- инсталиране на лаборатории и маршрути на инициативата за технологичен център „*Saber Fazer*“ (защита на занаятчийските техники и професии), включително предлагане на пазара на продукти;
- създаване на дейности (педагогически и информационни за традиционните техники);
- завършване на строителни работи в музеи, паметници, държавни длани и национални театри, включващи обновяване и/или преквалификация;
- строителство на сградата на Националния архив на звука.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 март 2026 г.

Г.2. Ключови етапи, цели, показатели и график за мониторинг и изпълнение на безвъзмездната финансова подкрепа

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Milestone/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
4.1	RE-C04-i01	M	Технологични спецификации за мрежата от културни съоръжения	Доклад относно технологичните спецификации и за мрежата от културни съоръжения				T2	2022	Подробно определяне на технологичните спецификации за мрежата от културни съоръжения
4.2	RE-C04-i01	T	Финансова подкрепа за цифровия преход на книжарниците		Брой	0	200	T4	2025	Брой книжарници, получили финансова подкрепа за цифровия преход на книжарниците, субсидирани 60 % от цената на кошница от технологично оборудване и услуги на книжарница (напр. скенер за книги, Wi-fi и VPN мрежи, уебсайт за книжарница, интегрирана счетоводна система и др.)
4.3	RE-C04-i01	M	Цифровизация и виртуализация на публичните колекции	Цифровизация и виртуализация на публичните колекции				T4	2025	Цифровизация и виртуализация на колекциите от: Генерална дирекция за книги, архиви и библиотеки; португалската национална библиотека, обществената библиотека „Евора“, Cinemateca и Museums (под ръководството на DGPC и областните дирекции „Култура“) Обществени библиотеки (20 000 000 изображения) Национални архиви (19 500 000 документа) Обществени музеи (59 500 записа) Виртуални посещения на музеи (65 музея) Cinematheque (1000 филма) Архиви на доставчиците на исторически медии и телевизионни услуги (цифровизирани и предоставени на разположение на обществеността, 45 000 часа съдържание на видеокасети)

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Milestone/Цел	Име	Качествени показатели (за ключевите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
4.4	RE-C04-i01	M	Предоставяне на модернизирана технологична инфраструктура за мрежата от културни съоръжения	Предоставяне на модернизирана технологична инфраструктура за културни съоръжения				T1	2026	Доставка на компютърно оборудване и интегрирани информационни и каталожни системи за 239 обществени библиотеки; Wi-Fi покритие на 50 музея, палаци и паметници; закупуване на оборудване за видео и кино прожекции за 155 кина и обществени центрове за съвременно изкуство.
4.5	RE-C04-i01	T	Финансова подкрепа за превод и издаване на литературни произведения		Брой		5 200	T4	2025	Брой литературни произведения, получили финансова подкрепа за превода и публикуването на литературни произведения и издаване на аудиокниги и електронни книги чрез финансиране на 60 — -70 % от разходите за превод и публикуване.
4.9	RE-C04-i01	M	Технологична модернизация на ANIM — Национален архив на движещите се изображения	Доставка на оборудване				T3	2023	Доставка на оборудване за технологична модернизация на Националния архив на движещи се изображения.
4.10	RE-C04-i01	T	Доставка на оборудване за инсталиране на Национален архив на звука и за технологична модернизация на обществените лаборатории		Брой	0	5	T1	2026	Брой сгради и лаборатории, за които е доставено оборудване (Национален архив на звука и обществени лаборатории: Хосе Фигейредо Лаборатория, CNANS, LARQ и Forte de Sacavém).

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Milestone/Цел	Име	Качествени показатели (за ключевите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
4.6	RE-C04-i02	M	Създаване на мрежа „Saber Fazer“	Създаване на хранилище за информация и документация относно местното занаятчийско производство, идентифициране и картографиране на суровините				T4	2022	Създаване на мрежа „Saber Fazer“: създаване на хранилище за информация и документация относно местното занаятчийско производство; и идентифициране и картографиране на суровините, използвани в занаятчийското производство.
4.7	RE-C04-i02	T	Подписани договори за рехабилитация и опазване на сгради на културното наследство и национални театри	Подписани договори	Брой	0	49	T3	2023	Брой културни обекти, за които са подписани договори за рехабилитация и консервация на музеи, паметници, държавни длани и национални театри.
4.8	RE-C04-i02	T	Завършени работи за рехабилитация и опазване на сгради на културното наследство и национални театри	Приключване на строителните работи	Брой	0	75	T1	2026	Брой на културните обекти, за които са завършени работи за рехабилитация и консервация на музеи, паметници, държавни длани и национални театри.

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Milestone/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
4.11	RE-C04-i02	M	Изграждане на лаборатории и маршрути на инициативата за технологични центрове „Saber Fazer“ и създаване на педагогически и информационни дейности относно традиционните техники.	Инсталиране на лаборатории и маршрути и създаване на информационни дейности				T4	2025	Инсталират се лаборатории и маршрути на инициативата за технологичен център „Saber Fazer“. Създават се педагогически и информационни дейности относно традиционните техники.
4.12	RE-C04-i02	M	Завършване на изграждането на Националния архив на звука	Завършване на строителните работи				T1	2026	Завършване на строителството на сградата на Националния архив на звука. Сградата трябва да има използвана площ от най-малко 1 100 кв.м. и да бъде оборудвана, наред с другото, за да съхранява солидни документи. Потребността на първична енергия в сградата трябва да е поне 20 % под изискванията за сгради с близко до нулево нетно потребление на енергия.

Д. КОМПОНЕНТ 5: Инвестиции и иновации

Този компонент на португалския план за възстановяване и устойчивост е насочен към предизвикателствата, свързани със сравнително скромното равнище на научни изследвания и иновации, по-специално чрез насърчаване на връзките между бизнеса и науката и със специален акцент върху иновациите в екологичния преход, както и предизвикателствата, свързани с хроничната недостатъчна капитализация на португалския бизнес сектор, която допълнително се влоши вследствие на пандемията от COVID-19.

Целта на компонента е да се повиши конкурентоспособността и устойчивостта на португалската икономика чрез мерки, насочени към укрепване на научните изследвания, чрез насърчаване на трансфера на резултатите от тях към стопанския сектор, като по този начин се насърчават иновациите и инвестициите. Частта от компонента, посветена на научните изследвания и иновациите, има за цел да подобри сътрудничеството между академичните среди и бизнеса, да укрепи научния и технологичния потенциал на Португалия и да подкрепи изпълнението на амбициозни и всеобхватни програми за научни изследвания и иновации, насочени към преодоляване на основните социално-икономически и екологични предизвикателства. Очаква се това да бъде постигнато чрез по-големи и по-ефективни инвестиции в НИРД и иновации, целенасочена подкрепа за по-добро превръщане на резултатите от научните изследвания в инвестиции, диверсификация и специализация на производствената структура, използване на действителния потенциал за конкурентно утвърждаване на установените промишлени сектори и нововъзникващи области и допринасяне за двойния преход. По-специално този компонент има за цел да се увеличи износът на стоки и услуги с висока добавена стойност, да се увеличат инвестициите в НИРД (както чрез нови висококвалифицирани работни места, така и чрез увеличаване на разходите за НИРД на предприятията) и да се допринесе за намаляване на емисиите на CO₂.

В съответствие с необходимостта да се подкрепи платежоспособността на производствената система и да се преодолее неефективността на пазара по отношение на достъпа до финансиране, този компонент включва реформа и инвестиции, които допринасят за подобряването на португалския пазар за корпоративно финансиране чрез създаването и увеличаването на капитала на Националната насърчителна банка, *Banco Português de Fomento* и разработването на нови финансови инструменти. Компонентът също така въвежда реформи на капиталовите пазари с цел укрепване на капиталовите пазари в Португалия в дългосрочен план чрез преразглеждане на съществуващата правна рамка и приемане на нови закони, като се поставя специален акцент върху дружествата за инвестиране в ценни книжа с цел развитие на икономиката (SIMFEs), предприятията за колективно инвестиране и преразглеждането на Кодекса за ценните книжа.

Компонентът подкрепя изпълнението на специфичната за държавата препоръка относно инвестициите в климатичния преход (специфична за държавата препоръка 3 2020), специфичната за държавата препоръка за съсредоточаване на икономическата политика, свързана с инвестициите в иновации (специфична за държавата препоръка 3 2019), и специфична за държавата препоръка 3 2020 (фокус на инвестициите върху екологичния и цифровия преход). Компонентът допринася за изпълнението на специфичната за държавата препоръка за прилагане на временните мерки, насочени към осигуряване на достъп до ликвидност за дружествата, по-специално малките и средните предприятия, и за насърчаване

на частните инвестиции с цел стимулиране на икономическото възстановяване (специфична за държавата препоръка 3 2020).

Очаква се никоя мярка в този компонент да не нанася значителни вреди на екологичните цели по смисъла на член 17 от Регламент (ЕС) 2020/852, като се вземе предвид описанието на мерките и стъпките за смекчаване, определени в плана в съответствие с техническите насоки за НЗВ (2021/C58/01).

Д.1. Описание на реформите и инвестициите за безвъзмездна финансова подкрепа

Реформа RE-r09: Насърчаване на инвестициите в научни изследвания и иновации в предприятията

Целта на реформата е да се насърчат инвестициите в НИРД, по-специално чрез осигуряване на благоприятни рамкови условия за повишаване на ефикасността и ефективността на публичните и частните инвестиции в НИРД. Реформата е част от актуализацията на Стратегията за иновации в областта на технологиите и предприятията за периода 2018—2030 г. Тази актуализация има за цел да улесни финансирането и привеждането в действие на публично-частните партньорства в подкрепа на амбициозни програми за научни изследвания и иновации. Реформата има за цел да опрости достъпа до инструменти за финансиране на научноизследователски и развойни дейности и да спомогне за повишаване на предвидимостта и стабилността на финансирането чрез създаване на многогодишна програмна рамка за публични инвестиции в НИРД с подкрепата на независима система за мониторинг на инвестициите в НИРД. Инвестициите, които трябва да бъдат осъществени във връзка с тази реформа, са RE-C05-i01.01 и RE-C05-i01.02.

Изпълнението на реформата трябва да приключи до 31 декември 2021 г.

Реформа RE-r11: Разширяване и консолидиране на мрежата от интерфейсни институции.

Целта на реформата е да се подобрят връзките между академичните среди и бизнеса, за да се увеличат потоците от знания и трансферът на технологии.

Реформата се състои в преразглеждане и стандартизация на законодателната и регулаторната рамка на системата за технологичен интерфейс, по-специално технологичните центрове и центровете INTERFACE, създадени в рамките на програмата INTERFACE. Технологичните центрове и центровете INTERFACE свързват научноизследователски организации (включително висши учебни заведения) и дружества, за да подкрепят трансфера на знания и технологии. Реформата определя процеса на създаване на тези субекти и техния модел на управление и финансиране.

Работната група за създаване на технологични инфраструктури, създадена от правителството, отговаря за изготвянето на законодателното предложение.

Инвестициите, които трябва да бъдат осъществени във връзка с тази реформа, са RE-C05-i01.01 и RE-C05-i01.02.

Изпълнението на реформата трябва да приключи до 31 декември 2021 г.

Реформа RE-r12: Програма за научни изследвания и иновации за устойчиво селско стопанство, храни и аграрна промишленост.

Целта на реформата е да се укрепи селскостопанският сектор в Португалия и да се гарантира продоволствената и хранителната сигурност, да се допринесе за здравето и благосъстоянието, да се подобри управлението на селските райони, да се подпомогне опазването на биологичното разнообразие, да се преодолеят последиците от изменението на климата с необходимите адаптации и принос за смекчаване на последиците от него и да се стимулират други икономически дейности, като например, наред с другото, селскостопанските услуги и дори кетъринга и туризма.

Реформата подкрепя изпълнението на програмата за иновации в селското стопанство 20 | 30. Той се състои в осигуряване на необходимите средства за актуализиране и подготовка на съществуващата инфраструктура, както и насърчаване на функционални съюзи по агрохранителната верига, предприятията и научните изследвания, за да се насърчи развитието и интегрирането на НИИ, насочени към нуждите на селскостопанския сектор с оглед на екологичния и цифровия преход.

Изпълнението на реформата трябва да приключи до 31 декември 2020 г.

Инвестиция RE-C05-i01.01: Мобилизиране на програми/алианси за бизнес иновации.

Целта на тази инвестиция е да се мобилизират и укрепят научните и технологичните възможности на Португалия чрез внедряването на амбициозни програми за научни изследвания и иновации, основани на консорциуми между бизнеса и академичните среди.

Инвестицията се състои предимно от безвъзмездни средства за изпълнението на програмите за мобилизиране/алиансите за бизнес иновации чрез два допълващи се инструмента: I) Пактът за иновации, който насърчава сътрудничеството и води до разработването на иновационни проекти, и ii) мобилизиране на проекти, насочени към НИРД и превръщането ѝ в нови стоки и услуги чрез инвестиции. Програмите за мобилизиране се подбират чрез открити конкурентни покани за представяне на стратегически планове, които се предлагат от консорциуми между предприятия и академични, научни и/или технологични институции. Тази инвестиция се основава на стратегическата рамка, която ще бъде приложена в рамките на RE-r09, и засилва ролята на интерфейсните институции и консолидирането на тази мрежа.

С оглед на съответствието на мярката с техническите насоки за прилагането на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ (2021/C58/01), критериите за допустимост в техническите спецификации на предстоящите покани за представяне на проекти ще изключат следния списък от дейности: I) дейности, свързани с изкопаеми горива, включително използване надолу по веригата¹⁰; II) дейности в рамките на схемата на ЕС за търговия с емисии (СТЕ), с които се постигат прогнозни емисии на парникови газове, които не са по-ниски от съответните референтни показатели¹¹; III) дейности, свързани с депа за отпадъци, инсинератори¹² и инсталации за механично-биологично третиране¹³; и iv) дейности, при

---

10 С изключение на проектите по тази мярка за производство на електроенергия и/или топлинна енергия, както и свързаната с тях преносна и разпределителна инфраструктура, използващи природен газ, които отговарят на условията, определени в приложение III към Техническите насоки за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01).

11 Когато подпомаганата дейност постига прогнозни емисии на парникови газове, които не са значително по-ниски от съответните референтни показатели, следва да се предостави обяснение на причините, поради които това не е възможно. Референтни стойности за безплатно предоставяне на квоти за дейностите, попадащи в обхвата на схемата за търговия с емисии, както е посочено в регламент за изпълнение (ЕС) 2021/447 на Комисията.

12 Това изключение не се прилага за действия по тази мярка в инсталации, предназначени изключително за третиране на нерезциклируеми опасни отпадъци, както и за съществуващи инсталации, когато действията по тази мярка са с цел повишаване на енергийната ефективност, улавяне на отработени газове за съхранение или използване или оползотворяване на материали от пепелта от изгарянето, при условие че тези действия по тази мярка не водят до увеличаване на капацитета на инсталациите за

които дългосрочното обезвреждане на отпадъци може да причини вреда на околната среда. Освен това в заданието се изисква да могат да бъдат избирани само дейности, които са в съответствие със съответното законодателство на ЕС и национално законодателство в областта на околната среда.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 декември 2025 г.

Инвестиция RE-C05-i01.02: Зелени програми/алианси за бизнес иновации

Целта на тази инвестиция е да се приложат същите инструменти като в RE-C05-i01.01, които обаче са специализирани в ограничен набор от зелени програми чрез консорциуми между предприятия и академични, научни и/или технологични институции в подкрепа на иновациите (с акцент върху екологичния преход, област 022 от приложението към Регламента за Механизма за възстановяване и устойчивост).

С оглед на съответствието на мярката с техническите насоки за прилагането на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ (2021/C58/01), критериите за допустимост в техническите спецификации на предстоящите покани за представяне на проекти ще изключат следния списък от дейности: I) дейности, свързани с изкопаеми горива, включително използване надолу по веригата¹⁴; II) дейности в рамките на схемата на ЕС за търговия с емисии (СТЕ), с които се постигат прогнозни емисии на парникови газове, които не са по-ниски от съответните референтни показатели¹⁵; III) дейности, свързани с депа за отпадъци, инсинератори¹⁶ и инсталации за механично-биологично третиране¹⁷; и iv) дейности, при

преработка на отпадъци или до удължаване на жизнения цикъл на инсталациите; за които са представени доказателства на равнище завод.

¹³ Това изключение не се прилага за действия по тази мярка в съществуващи инсталации за механично-биологично третиране, когато действията по тази мярка са с цел повишаване на енергийната ефективност или модернизиране на операциите по рециклиране на разделени отпадъци в компост на биологични отпадъци и анаеробно разграждане на биологични отпадъци, при условие че тези действия по тази мярка не водят до увеличаване на капацитета на инсталациите за преработка на отпадъци или до удължаване на жизнения цикъл на инсталациите; за които са представени доказателства на равнище завод.

¹⁴ С изключение на проектите по тази мярка за производство на електроенергия и/или топлинна енергия, както и свързаната с тях преносна и разпределителна инфраструктура, използващи природен газ, които отговарят на условията, определени в приложение III към Техническите насоки за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01).

¹⁵ Когато подпомаганата дейност постига прогнозни емисии на парникови газове, които не са значително по-ниски от съответните референтни показатели, следва да се предостави обяснение на причините, поради които това не е възможно. Референтни стойности за безплатно предоставяне на квоти за дейностите, попадащи в обхвата на схемата за търговия с емисии, както е посочено в регламент за изпълнение (ЕС) 2021/447 на Комисията.

¹⁶ Това изключение не се прилага за действия по тази мярка в инсталации, предназначени изключително за третиране на нерестируемите опасни отпадъци, както и за съществуващи инсталации, когато действията по тази мярка са с цел повишаване на енергийната ефективност, улавяне на отработени газове за съхранение или използване или оползотворяване на материали от пепелта от изгарянето, при условие че тези действия по тази мярка не водят до увеличаване на капацитета на инсталациите за преработка на отпадъци или до удължаване на жизнения цикъл на инсталациите; за които са представени доказателства на равнище завод.

¹⁷ Това изключение не се прилага за действия по тази мярка в съществуващи инсталации за механично-биологично третиране, когато действията по тази мярка са с цел повишаване на енергийната ефективност или модернизиране на операциите по рециклиране на разделени отпадъци в компост на биологични отпадъци и анаеробно разграждане на биологични отпадъци, при условие че тези действия по тази мярка не водят до увеличаване на капацитета на инсталациите за преработка на отпадъци или

които дългосрочното обезвреждане на отпадъци може да причини вреда на околната среда. Освен това в заданието се изисква да могат да бъдат избирани само дейности, които са в съответствие със съответното законодателство на ЕС и национално законодателство в областта на околната среда.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 декември 2025 г.

Инвестиция RE-C05-i02: Мисия за взаимодействие — обновяване на мрежата за научна и технологична подкрепа и насоки за производствена структура

Целта на инвестицията е да се укрепи и укрепи националната научна и технологична система и да се подобрят връзките между бизнеса и академичните среди, за да се гарантира ефективен трансфер на технологии и превръщане на резултатите от научните изследвания в иновации. Инвестицията се състои в консолидиране на новия модел за финансиране на центровете за системи за технологични интерфейси и съвместните лаборатории CoLAB — частни сдружения или дружества с нестопанска цел, които имат за цел създаването на квалифицирани работни места, пряко или непряко, чрез изпълнението на програми за научни изследвания и иновации, основани на структурата на 1/3 от основното финансиране, 1/3 от конкурентното финансиране и 1/3 от пазарното финансиране, чрез осигуряване на основно финансиране в размер на 186 милиона евро за *мисията Interface*. Инвестицията се състои в достигането до 500 дружества, които ще се възползват от тази схема, и до услугите, предоставяни от субектите по INTERFACE. Очаква се посочените по-горе цели да бъдат постигнати чрез комбинираното действие на реформата RE-r11 и Инвестиции RE-C05-i02.

С оглед на съответствието на мярката с техническите насоки за прилагането на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ (2021/C58/01), критериите за допустимост в техническите спецификации на предстоящите покани за представяне на проекти ще изключат следния списък от дейности: I) дейности, свързани с изкопаеми горива, включително използване надолу по веригата¹⁸; II) дейности в рамките на схемата на ЕС за търговия с емисии (СТЕ), с които се постигат прогнозни емисии на парникови газове, които не са по-ниски от съответните референтни показатели¹⁹; III) дейности, свързани с депа за отпадъци, инсинератори²⁰ и инсталации за механично-биологично третиране²¹; и iv) дейности, при

до удължаване на жизнения цикъл на инсталациите; за които са представени доказателства на равнище завод.

¹⁸ С изключение на проектите по тази мярка за производство на електроенергия и/или топлинна енергия, както и свързаната с тях преносна и разпределителна инфраструктура, използващи природен газ, които отговарят на условията, определени в приложение III към Техническите насоки за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01).

¹⁹ Когато подпомаганата дейност постига прогнозни емисии на парникови газове, които не са значително по-ниски от съответните референтни показатели, следва да се предостави обяснение на причините, поради които това не е възможно. Референтни стойности за безплатно предоставяне на квоти за дейностите, попадащи в обхвата на схемата за търговия с емисии, както е посочено в регламент за изпълнение (ЕС) 2021/447 на Комисията.

²⁰ Това изключение не се прилага за действия по тази мярка в инсталации, предназначени изключително за третиране на нерезиклируеми опасни отпадъци, както и за съществуващи инсталации, когато действията по тази мярка са с цел повишаване на енергийната ефективност, улавяне на отработени газове за съхранение или използване или оползотворяване на материали от пепелта от изгарянето, при условие че тези действия по тази мярка не водят до увеличаване на капацитета на инсталациите за преработка на отпадъци или до удължаване на жизнения цикъл на инсталациите; за които са представени доказателства на равнище завод.

²¹ Това изключение не се прилага за действия по тази мярка в съществуващи инсталации за механично-биологично третиране, когато действията по тази мярка са с цел повишаване на енергийната

които дългосрочното обезвреждане на отпадъци може да причини вреда на околната среда. Освен това в заданието се изисква да могат да бъдат избирани само дейности, които са в съответствие със съответното законодателство на ЕС и национално законодателство в областта на околната среда.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 декември 2025 г.

Инвестиция RE-C05-i03: Програма за научни изследвания и иновации за устойчиво селско стопанство, храни и аграрна промишленост [Програма за иновации в областта на селското стопанство за 2030 г.].

Целта на тези инвестиции е да се стимулират научните изследвания и иновациите, за да се постигне по-устойчиво селско стопанство.

Инвестицията се състои от безвъзмездни средства за публични и частни субекти в подкрепа на иновационната програма за селско стопанство 20 | 30. Програмата е структурирана в 15 водещи инициативи в подкрепа на проекти в областта на научноизследователската и развойната дейност и иновациите и 5 проекта за структуриране на иновациите, насочени към цифровизацията. Тези научноизследователски и иновационни проекти отговарят на нуждите, определени в португалския стратегически план за общата селскостопанска политика. Различните инициативи включват действия в областта на кръговата биоикономика и прецизното земеделие. При подбора на проектите се вземат предвид различните производствени системи и сектори. Очаква се да бъдат подкрепени 100 научноизследователски и иновационни проекта. Освен това инвестицията включва възстановяване и модернизиране на научните съоръжения и оборудване на 24 експериментални стопанства и лаборатории (иновационни центрове).

С оглед на съответствието на мярката с техническите насоки за прилагането на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ (2021/C58/01), критериите за допустимост в техническите спецификации на предстоящите покани за представяне на проекти ще изключат следния списък от дейности: I) дейности, свързани с изкопаеми горива, включително използване надолу по веригата²²; II) дейности в рамките на схемата на ЕС за търговия с емисии (СТЕ), с които се постигат прогнозни емисии на парникови газове, които не са по-ниски от съответните референтни показатели²³; III) дейности, свързани с депа за отпадъци, инсинератори²⁴ и инсталации за механично-биологично третиране²⁵; и iv) дейности, при

ефективност или модернизиране на операциите по рециклиране на разделени отпадъци в компост на биологични отпадъци и анаеробно разграждане на биологични отпадъци, при условие че тези действия по тази мярка не водят до увеличаване на капацитета на инсталациите за преработка на отпадъци или до удължаване на жизнения цикъл на инсталациите; за които са представени доказателства на равнище завод.

²² С изключение на проектите по тази мярка за производство на електроенергия и/или топлинна енергия, както и свързаната с тях преносна и разпределителна инфраструктура, използващи природен газ, които отговарят на условията, определени в приложение III към Техническите насоки за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01).

²³ Когато подпомаганата дейност постига прогнозни емисии на парникови газове, които не са значително по-ниски от съответните референтни показатели, следва да се предостави обяснение на причините, поради които това не е възможно. Референтни стойности за безплатно предоставяне на квоти за дейностите, попадащи в обхвата на схемата за търговия с емисии, както е посочено в регламент за изпълнение (ЕС) 2021/447 на Комисията.

²⁴ Това изключение не се прилага за действия по тази мярка в инсталации, предназначени изключително за третиране на нерезциклируеми опасни отпадъци, както и за съществуващи инсталации, когато действията по тази мярка са с цел повишаване на енергийната ефективност, улавяне на отработени

които дългосрочното обезвреждане на отпадъци може да причини вреда на околната среда. Освен това в заданието се изисква да могат да бъдат избирани само дейности, които са в съответствие със съответното законодателство на ЕС и национално законодателство в областта на околната среда.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 декември 2025 г.

Инвестиция RE-C05 — i04-RAA: Рекапитализация на бизнес системата на Азорските острови

Целта на мярката е да се разреши структурният проблем с недостатъчната капитализация на предприятията в автономния регион Азорски острови.

Тази инвестиция се състои в създаването на дружество със специална цел, което впоследствие ще инвестира 125 000 000 EUR в жизнеспособни предприятия на Azorean главно под формата на собствен капитал. Инвестицията допълва националните инвестиции, насочени към капитализацията на дружествата, с регионален пакет и със специални инструменти, които отговарят на особеностите на стопанската структура на автономния регион.

Всички проекти се осъществяват в пълно съответствие с техническите насоки за НЗВ (2021/C58/01). Освен това Португалия се ангажира, че в документа за инвестиционната политика, свързан с инструмента от 125 000 000 EUR, който ще бъде приет от *Banco Português de Fomento* като управителен орган на дружеството със специална цел, се описват подробно критериите за подбор/допустимост на подпомаганите дружества, като се гарантира спазването на изискванията в областта на климата и околната среда на Механизма за възстановяване и устойчивост, включително спазването на техническите насоки за НЗВ (2021/C58/01) на подпомаганите активи/дейности и/или дружества и се определят инвестиционните цели и целевата възвръщаемост. За спазване на техническите насоки за принципа за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01) на подпомаганите дружества инвестиционната политика изисква:

- използването на проверка на устойчивостта,
- списък на отстраняванията, включващ следните елементи:
  - Дейности, свързани с изкопаеми горива, включително употреба надолу по веригата²⁶;

газове за съхранение или използване или оползотворяване на материали от пепелта от изгарянето, при условие че тези действия по тази мярка не водят до увеличаване на капацитета на инсталациите за преработка на отпадъци или до удължаване на жизнения цикъл на инсталациите; за които са представени доказателства на равнище завод.

²⁵ Това изключение не се прилага за действия по тази мярка в съществуващи инсталации за механично-биологично третиране, когато действията по тази мярка са с цел повишаване на енергийната ефективност или модернизиране на операциите по рециклиране на разделени отпадъци в компост на биологични отпадъци и анаеробно разграждане на биологични отпадъци, при условие че тези действия по тази мярка не водят до увеличаване на капацитета на инсталациите за преработка на отпадъци или до удължаване на жизнения цикъл на инсталациите; за които са представени доказателства на равнище завод.

²⁶ С изключение на проектите по тази мярка за производство на електроенергия и/или топлинна енергия, както и свързаната с тях преносна и разпределителна инфраструктура, използващи природен газ, които отговарят на условията, определени в приложение III към Техническите насоки за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01).

- Дейности по схемата на ЕС за търговия с емисии (СТЕ) за постигане на прогнозираните емисии на парникови газове, които не са по-ниски от съответните референтни показатели²⁷;
  - Дейности, свързани с депа за отпадъци, инсинератори²⁸ и инсталации за механична биологична обработка²⁹;
  - Дейности, при които дългосрочното погребване на отпадъци може да причини дългосрочна вреда на околната среда, като например ядрени отпадъци; и че
  - Ще се занимае с горепосочените активи и дейности.
- задължителни проверки за спазване на правните изисквания чрез *Banco Português de Fomento* и/или избраните от нея финансови посредници за сделки, освободени от проверка на устойчивостта, и
  - бенефициерите на капиталово подпомагане, които получават най-малко 50 % от приходите си от дейности, изброени в списъка за изключване, за да приемат и публикуват планове за екологичен преход.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 декември 2025 г.

Инвестиция RE-C05 — i05-RAA: Икономическо възстановяване на селското стопанство на Азорските острови

Целта на инвестицията е да се стимулира селското стопанство на Азорските острови със силен акцент върху устойчивостта, както и върху насърчаването на местното производство. Селското стопанство на Азорските острови има голямо икономическо, социално и териториално значение за регионалното сближаване, като се има предвид разпокъсаността на регионалната територия, която се характеризира с острови със специфични характеристики. Тази инвестиция има за цел i) да допринесе за издръжливостта и устойчивия растеж на регионалния производствен потенциал, ii) да смекчи икономическото и социалното въздействие на кризата върху селскостопанския и хранително-вкусовия сектор на Азорските острови и iii) да допринесе за двойния климатичен и цифров преход в селскостопанския и хранително-вкусовия сектор на Азорските острови.

Инвестицията се състои от i) подкрепа за инвестиционни проекти за иновации на продукти и производствени процеси за регионални селскостопански предприятия, ii) публични

²⁷ Когато подпомаганата дейност постига прогнозни емисии на парникови газове, които не са значително по-ниски от съответните референтни показатели, следва да се предостави обяснение на причините, поради които това не е възможно. Референтни стойности за безплатно предоставяне на квоти за дейностите, попадащи в обхвата на схемата за търговия с емисии, както е посочено в регламент за изпълнение (ЕС) 2021/447 на Комисията.

²⁸ Това изключение не се прилага за действия по тази мярка в инсталации, предназначени изключително за третиране на нерезиклируеми опасни отпадъци, както и за съществуващи инсталации, когато действията по тази мярка са с цел повишаване на енергийната ефективност, улавяне на отработени газове за съхранение или използване или оползотворяване на материали от пепелта от изгарянето, при условие че тези действия по тази мярка не водят до увеличаване на капацитета на инсталациите за преработка на отпадъци или до удължаване на жизнения цикъл на инсталациите; за които са представени доказателства на равнище завод.

²⁹ Това изключение не се прилага за действия по тази мярка в съществуващи инсталации за механично-биологично третиране, когато действията по тази мярка са с цел повишаване на енергийната ефективност или модернизиране на операциите по рециклиране на разделени отпадъци в компост на биологични отпадъци и анаеробно разграждане на биологични отпадъци, при условие че тези действия по тази мярка не водят до увеличаване на капацитета на инсталациите за преработка на отпадъци или до удължаване на жизнения цикъл на инсталациите; за които са представени доказателства на равнище завод.

инвестиции в иновации и двоен преход (включително програма за подобряване на уменията на земеделските стопани за двойния преход и устойчивото потребление, включително сертификати) и iii) публични инвестиции в реструктурирането, включително инвестиции в иновации в производствените процеси и в екологичния преход на регионалната кланична мрежа и сертифициране на качеството на млякото.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 декември 2025 г.

Инвестиция RE-C05 — i07-RAM: Инструменти за капитализация за дружествата в Мадейра

Целта на тази мярка е да се подкрепят инвестициите в автономна област Мадейра с цел преодоляване на структурните проблеми с ликвидността на местните дружества, както и засилване на конкурентоспособността на регионалната икономика.

Тази инвестиция се състои в увеличаване на финансовата подкрепа, предоставяна чрез кредитна линия (*Investe RAM 2020*). Инструментът предоставя кредитни гаранции на дружествата, като гарантира обща сума от 15 900 000 EUR под формата на заеми. Инструментът също така субсидира разходите за лихви по заемите (за 100 % от безрисковия лихвен процент (Euribor) плюс най-малко 60 % от рисковия спред до 3,4 %). Инвестицията се осъществява чрез протокол между *Banco Português de Fomento, Instituto de Desenvolvimento Empresarial* и избрани от тях финансови посредници.

За да се гарантира, че мярката е в съответствие с принципа за ненанасяне на значителни вреди съгласно Механизма за възстановяване и устойчивост, определен в техническите насоки за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01), правното (ите) споразумение (я) между *Banco Português de Fomento, Instituto de Desenvolvimento Empresarial* и финансовите посредници, избрани от тях, както и последващото споразумение за изпълнение (протокол) на финансовия инструмент:

- Ще изключи от допустимостта следния списък с дейности и активи: и) дейности и активи, свързани с изкопаеми горива, включително използване надолу по веригата³⁰; II) дейности и активи в рамките на схемата на ЕС за търговия с емисии (СТЕ), с които се постигат прогнозни емисии на парникови газове, които не са по-ниски от съответните референтни показатели³¹; III) дейности и активи, свързани с депа за отпадъци, инсинератори³² и инсталации за механично-биологично третиране³³; и че

³⁰ С изключение на проектите по тази мярка за производство на електроенергия и/или топлинна енергия, както и свързаната с тях преносна и разпределителна инфраструктура, използващи природен газ, които отговарят на условията, определени в приложение III към Техническите насоки за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01).

³¹ Ако прогнозираните емисии на парникови газове при подпомаганата дейност не са значително по-ниски от съответните референтни стойности се обясняват причините, поради които това не е възможно. Референтни стойности за безплатно предоставяне на квоти за дейностите, попадащи в обхвата на схемата за търговия с емисии, както е посочено в регламент за изпълнение (ЕС) 2021/447 на Комисията.

³² Това изключение не се прилага за действия по тази мярка в инсталации, предназначени изключително за третиране на неремедируеми опасни отпадъци, както и за съществуващи инсталации, когато действията по тази мярка са с цел повишаване на енергийната ефективност, улавяне на отработени газове за съхранение или използване или оползотворяване на материали от пепелта от изгарянето, при условие че тези действия по тази мярка не водят до увеличаване на капацитета на инсталациите за преработка на отпадъци или до удължаване на жизнения цикъл на инсталациите; за които са представени доказателства на равнище завод.

- Да изискват спазване на съответното законодателство на ЕС и национално законодателство в областта на околната среда от страна на получателя.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 декември 2025 г.

Инвестиция RE-C05-i08: Повече цифрови науки

Целта на тази мярка е да се ускори процесът на цифрова трансформация и цифровизация на науката и на услугите в подкрепа на националната научно-технологична система.

За тази цел инвестицията:

- Завършване на комплекса „Наука XXI „и „Научно бюро“ (физическо и онлайн), където услугите и механизмите за финансиране на изследователи, научноизследователски и развойни организации и висши учебни заведения трябва да се предоставят на едно място;
- Създаване на Национален център за авангардни изчислителни технологии (CNCA), който да обхваща португалския национален принос към новия суперкомпютър „Deucalion „и да завърши изграждането на центъра за данни/помощната инфраструктура за експлоатацията на двата суперкомпютъра „Deucalion„и „Mare Nostrum 5“;
- Подкрепа за стартирането на програма за научноизследователски и развойни проекти, насочена към разработването и прилагането на модерни системи за киберсигурност, изкуствен интелект и наука за данните в публичната администрация, както и програма за научно овластяване;
- Увеличаване на броя на курсовете, предлагани чрез Националната платформа за масови онлайн курсове (NAU);
- Изпълнение на националната програма за отворена наука и научноизследователски данни (PNCADAI).

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 март 2026 г.

Инвестиция RE-C05-i09 — - Разширяване: Мобилизиране на програми/алианси за бизнес иновации

Целта на тази инвестиция е да се увеличат инвестициите RE-C05-i01.01 по компонент 5. Увеличената част от мярката увеличава броя на продуктите, процесите или услугите, завършени от програмите за мобилизиране/алиансите за бизнес иновации.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 декември 2025 г.

---

³³ Това изключение не се прилага за действия по тази мярка в съществуващи инсталации за механично-биологично третиране, когато действията по тази мярка са с цел повишаване на енергийната ефективност или модернизиране на операциите по рециклиране на разделени отпадъци в компост на биологични отпадъци и анаеробно разграждане на биологични отпадъци, при условие че тези действия по тази мярка не водят до увеличаване на капацитета на инсталациите за преработка на отпадъци или до удължаване на жизнения цикъл на инсталациите; за които са представени доказателства на равнище завод.

Инвестиция RE-C05-i10 — - Разширяване: Зелени програми/алианси за бизнес иновации

Целта на тази инвестиция е да се увеличат инвестициите RE-C05-i01.02 по компонент 5. Увеличената част от мярката увеличава броя на продуктите, процесите или услугите от допълнителни „зелени“ програми.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 декември 2025 г.

Д.2. Ключови етапи, цели, показатели и график за мониторинг и изпълнение на безвъзмездната финансова подкрепа

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
5.1	RE-C05-r09	M	Актуализиране на насоките за стратегията за технологични и бизнес иновации за Португалия за 2030 г.	Публикуване на актуализирани насоки за стратегията за технологични и бизнес иновации за Португалия през 2030 г.				T4	2021	Актуализиране на решението на Министерския съвет за одобряване на насоките за стратегия за технологични и бизнес иновации за Португалия за периода 2018—2030 г., като се вземат предвид наскоро приетата Стратегия на Португалия до 2030 г. и новите предизвикателства пред икономическото възстановяване.
5.2	RE-C05-r11	T	Разширяване на мрежата от признати съвместни лаборатории		Брой	26	35	T1	2021	Признаване и присъждане на квалификации за нови съвместни лаборатории — Разширяване на мрежата от съвместни лаборатории чрез признаване и присъждане на званието на нови субекти в резултат на процеса на кандидатстване и оценка, проведен от независима група за оценка от експерти с признати международни качества, назначени от управителния съвет на FCT, I.P (Фондация за наука и технология)
5.3	RE-C05-r11	M	Влизане в сила на новия правен режим за технологичните центрове и центровете за иновации	Влизане в сила на новия правен режим за технологичните центрове и центровете за иновации				T4	2021	Законодателството преразглежда и стандартизира законодателната и регулаторната рамка на субектите, които са част от научната и технологична система, като определя нейния модел на финансиране и оценка.
5.4	RE-C05-r12	M	Одобряване на програмата за иновации в областта на селското стопанство	Одобряване на програмата за иновации в областта на селското стопанство				T4	2020	Публикуване на решението на Съвета на министрите за одобряване на програмата за иновации в областта на селското стопанство. Решение на Министерския съвет, публикувано на 15/10/2020 г.
5.5	RE-C05-i01.01	T	Сключване на договори за разработване на нови продукти, процеси или услуги в съответните стратегически области (програми за иновации).		Брой	0	6	T4	2022	Сключване на шест договора (иновационни пактове или мобилизиране на проекти) с консорциуми, които включват: Идентификация на съставните субекти на консорциума; Бизнес план/инвестиция; размера на финансирането; Целите, с които бенефициерът е обвързан; Формата на мониторинг. Договорите подкрепят общо най-малко 60 продукта, процеси или услуги. Заданието включва критерии за

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
										допустимост, които гарантират, че избраните проекти отговарят на техническите насоки за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01) чрез използването на списък за отстраняване и изискването за съответствие със съответното законодателство на ЕС и национално законодателство в областта на околната среда.
5.6	RE-C05-i01.01	T	Приключване на изпълнението на б-те договора (иновационни пактове или мобилизиране на проекти)		Брой	0	6	T4	2025	Завършване на продуктите, процесите или услугите в съответните стратегически области, произтичащи от изпълнението на шестте договора (иновационни пактове или мобилизиране на проекти), сключени с консорциуми.
5.7	RE-C05-i01.02	T	Сключване на договори за разработване на нови продукти, процеси или услуги в стратегически области, свързани с нисковъглеродната икономика, устойчивостта и адаптирането към изменението на климата.		Брой	0	4	T4	2022	Сключване на четири договора (иновационни пактове или мобилизиране на проекти) с консорциуми, които включват: Идентификация на съставните субекти на консорциума; Бизнес план/инвестиция; размера на финансирането; Целите, с които бенефициерът е обвързан; Формата на мониторинг. Договорите подкрепят общо най-малко 40 продукта, процеси или услуги и отразяват приваждането в съответствие с област на интервенция 022 (научноизследователски и иновационни процеси, трансфер на технологии и сътрудничество между дружествата с акцент върху нисковъглеродната икономика и устойчивостта и адаптирането към изменението на климата). Заданието включва критерии за допустимост, които гарантират, че избраните проекти отговарят на техническите насоки за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01) чрез използването на списък за отстраняване и изискването за съответствие със съответното законодателство на ЕС и национално законодателство в областта на околната среда.

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
5.8	RE-C05-i01.02	T	Завършени продукти, процеси или услуги, свързани с нисковъглеродната икономика, устойчивостта и адаптирането към изменението на климата		Брой	0	4	T4	2025	Завършване на продуктите, процесите или услугите, произтичащи от изпълнението на четирите договора (пактове за иновации или мобилизиране на проекти), сключени с консорциуми, отразяващи привеждането в съответствие с област на интервенция 022 (Научноизследователски и иновационни процеси, трансфер на технологии и сътрудничество между дружествата с акцент върху нисковъглеродната икономика и устойчивостта и адаптирането към изменението на климата).
5.9	RE-C05-i02	T	Сключени договори с интерфейсни субекти, включително съвместни лаборатории — Colabs		Брой	0	20	T4	2022	След покана за представяне на оферти — подбор на субектите, които да бъдат подкрепени. Настоящата покана е ограничена до поддръжници, които са признати като субекти от типа „интерфейс“ или като лаборатории за сътрудничество. Договорите отразяват привеждането в съответствие с области на интервенция 021 (трансфер на технологии и сътрудничество между предприятията, научноизследователските центрове и сектора на образованието) и/или 022 (научноизследователски и иновационни процеси, трансфер на технологии и сътрудничество между предприятията, с акцент върху нисковъглеродната икономика и устойчивостта и адаптирането към изменението на климата). Заданието включва критерии за допустимост, които гарантират, че избраните проекти отговарят на техническите насоки за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01) чрез използването на списък за отстраняване и изискването за съответствие със съответното законодателство на ЕС и национално законодателство в областта на околната среда.
5.10	RE-C05-i02	T	Дружества, които се ползват от услугите, предоставяни от участващите в интерфейса субекти, включително от лабораториите за сътрудничество — Colabs		Брой	0	500	T4	2025	Докладите за изпълнението, които се представят ежегодно от участващите субекти, дават възможност за измерване на количествения напредък спрямо конкретните цели, предприети при разпределянето на основното финансиране, по-специално броя на предприятията, които се ползват от предоставените услуги.

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел		
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година			
5.11	RE-C05-i03	М	Тръжна процедура за проекти за научни изследвания и иновации	Публикуване на обявление за откриване на тръжна процедура за проекти за научни изследвания и иновации				T3	2021	<p>Стартиране на тръжна процедура за програми/проекти за научни изследвания и иновации, които да бъдат финансирани по линия на инициативите на Програмата за иновации в областта на селското стопанство до 2030 г.</p> <p>Заданието включва критерии за допустимост, които гарантират, че избраните проекти отговарят на Техническите насоки за „ненанасяне на значителни вреди“ (2021/C58/01) чрез използването на списък за изключване и изискването за спазване на съответното законодателство на ЕС и национално законодателство в областта на околната среда. Критериите за подбор гарантират, че проектите са насочени към:</p> <p>относно нисковъглеродната икономика, устойчивостта и адаптирането към изменението на климата чрез намаляване на емисиите, увеличаване на улавянето на въглерод или укрепване на устойчивостта и адаптирането към изменението на климата, отразяващи изискванията на област на намеса 022, както е посочено в приложение VI към Регламента за МВУ</p> <p>— или проекти в областта на цифровизацията в областта на научноизследователската и развойната дейност, като например единен портал за селското стопанство, преминаване към цифрово радиоразпръскване и проекти в областта на научните изследвания и иновациите, свързани с веригите за създаване на стойност, отразяващи изискванията на област на намеса 009.</p>		
5.12	RE-C05-i03	T	Приключване на проекти за иновации и научни изследвания, насочени към екологичните аспекти на Програмата за иновации в областта на селското стопанство до				Брой	0	100	T3	2025	<p>Финансирани и завършени общо 100 проекта в областта на Р I. Подкрепа за научноизследователски и иновационни проекти и програми, допринасящи за поне една от 15-те инициативи на програмата за иновации и насочени към нисковъглеродна икономика, устойчивост и адаптиране към изменението на климата.</p>

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
			2030 г.							
5.13	RE-C05-i03	T	Приключване на 5 структурни проекта с акцент върху цифровите аспекти на Програмата за иновации в областта на селското стопанство до 2030 г.		Брой	0	5	T3	2025	Финансирани и завършени общо 5 проекта за иновационно структуриране. Подкрепа за иновационни проекти, които допринасят за поне една от 15-те инициативи на програмата за иновации и са съсредоточени върху цифровизацията.
5.14	RE-C05-i03	T	Обновяване/модернизирани на центровете за иновации в селското стопанство		Брой	0	24	T4	2025	Създаване на национална мрежа за иновации в областта на селското стопанство, храните и развитието на селските райони чрез модернизирани на 24 иновационни центъра. Тези инвестиции включват основно обновяване на инфраструктури и закупуване на лабораторно научно оборудване.
5.15	RE-C05-i04-RAA	M	Приемане на регламент за инструмента за рекапитализация на предприятията на Азорските острови	Приемане от регионалното правителство на Азорските острови на наредба, с която се установява мярката за капитализация и се възлага приемането от <i>Banco Portugues de Fomento</i> на инвестиционна политика				T3	2021	Приемане от регионалното правителство на Азорските острови на наредба, с която се установява мярката за капитализация и се възлага приемането от <i>Banco Portugues de Fomento</i> на инвестиционна политика, определяща, наред с другото, критериите за допустимост и подбор на дружествата бенефициери за всеки вид финансови инструменти. Регламентът изисква инвестиционната политика да съдържа критерии за подбор/допустимост за съответствие с техническите насоки съгласно принципа за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01) на подпомаганите дружества, като се изисква: — използване на проверка на устойчивостта, — списък на отстраняванията, включващ следните елементи: Инвестиции, свързани с изкопаеми горива (включително използване надолу по веригата), с изключение на топлинна/електрическа енергия от

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
										<p>природен газ, отговарящи на условията, посочени в приложение III към насоките за НЗВ</p> <p>— Дейности по СТЕ с прогнозни емисии на CO2 еквивалент, които не са по-ниски от съответните параметри, установени за безплатно разпределяне на квоти.</p> <p>Инвестиции в съоръжения за обезвреждане на отпадъци в депа, в инсталации за механично-биологично третиране (МБТ) и в инсталации за изгаряне за третиране на отпадъци. Списъкът на изключванията не се прилага за инсталации, предназначени изключително за третиране на опасни отпадъци, които не подлежат на рециклиране; за съществуващи инсталации, когато инвестицията е с цел повишаване на енергийната ефективност, улавяне на отработени газове за съхранение или използване или оползотворяване на материали от пепел от изгаряне, при условие че тези инвестиции не водят до увеличаване на капацитета на инсталациите за преработка на отпадъци или до удължаване на жизнения цикъл на инсталацията.</p> <p>Дейности, при които дългосрочното погребване на отпадъци може да причини дългосрочна вреда на околната среда (напр. ядрени отпадъци).</p> <p>— Р-Д -И, посветено на горепосочените активи и дейности.</p> <p>задължителни проверки за спазване на правните изисквания чрез VPF и/или избраните от него финансови посредници за сделки, освободени от проверка на устойчивостта</p> <p>— бенефициери на капиталово подпомагане, които получават най-малко 50 % от приходите си от дейности, изброени в списъка за изключване, за да приемат и публикуват планове за екологичен преход.</p>

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
5.16	RE-C05-i04-RAA	M	Приемане на инвестиционната политика за рекапитализация на предприятията на Азорските острови	Приемане от страна на BPF на инвестиционната политика, обхващаща всички финансови инструменти, предвидени в мярката.				T3	2021	Приемане от страна на BPF на инвестиционната политика, обхващаща всички финансови инструменти, предвидени в мярката. Инвестиционната политика се разработва и приема от BPF като управляващ орган на предприятието, притежаващо дяловите участия, произтичащи от финансовите инструменти, прилагани в подкрепа на дружествата, избрани за бенефициери. Инвестиционната политика отразява критериите за подбор/допустимост и приложимите ангажименти/цели, определени в регламента за инструмента за рекапитализация на предприятията на Азорските острови.
5.17	RE-C05-i04-RAA	T	Предоставяне на общо 125 000 000 EUR на нефинансовите предприятия в региона под формата на капиталова и квазикапиталова подкрепа в съответствие с инвестиционната политика на инструмента. Ориентировъчно се счита, че най-малко 300 предприятия ще бъдат подпомогнати от завършването на плана.		ЕВРО	0	125 000 000 0	T4	2025	Предоставяне на общо 125 000 000 EUR на нефинансовите предприятия в региона под формата на капиталова и квазикапиталова подкрепа в съответствие с инвестиционната политика, приета за инструмента за рекапитализация на предприятията на Азорските острови. <i>Banco Portugues de Fomento</i> отговаря за отчитането на извършените операции. В този доклад, в допълнение към финансовите движения, се публикува списък на дружествата бенефициери, техните TIN и CAE, датата на договора, предоставеното финансиране, вида на използвания финансов инструмент и, когато е приложимо, участващия финансов субект.
5.18	RE-C05-i05-RAA	M	Публикуване на Програмата за иновации и цифровизация в селското стопанство на Азорските острови	Публикуване на Програмата за иновации и цифровизация в селското стопанство на Азорските острови				T2	2022	Публикуване на програма за иновации и цифровизация на селското стопанство на Азорските острови, включително план за разработване на мрежа за мониторинг и известия за селското стопанство на островно равнище, както и план за преход към цифрова реалност и прецизно земеделие.

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
5.19	RE-C05-i05-RAA	T	Нови (да заменят остарели структури) или преквалифицирани структури, отговорни за клането на животни и сертифицирането на качеството на млякото и безопасността на храните		Брой	0	3	T4	2025	Приключване на работата по нови (за замяна на остарели структури) или преквалифицирани структури, отговорни за клането на животни, сертифициране на качеството на млякото и безопасността на храните, за да се отговори на развитието и нарастващото търсене на пазарите, като се включат инвестиции в иновациите в производствените и организационните процеси, в екологичния преход, цифровия преход и хуманното отношение към животните.
5.20	RE-C05-i05-RAA	T	Проекти, подпомагани по схеми за подпомагане на реструктурирането на предприятия в преработвателния и маркетинговия сектор		Брой	0	9	T4	2025	Проекти, одобрени и договорени по схеми за подпомагане на иновациите в продукти и процеси на производство и организация, екологичен преход и цифров преход, насочени към реструктуриране на предприятия в сектора на преработката и предлагането на пазара в селското стопанство.
5.21	RE-C05-i05-RAA	T	Проекти, подпомагани по схеми за подпомагане за реструктуриране на земеделски стопанства		Брой	0	178	T4	2025	Проекти, одобрени и договорени по схеми за подпомагане на иновациите в продукти и процеси на производство и организация, екологичен преход и цифров преход, насочени към реструктуриране на земеделските стопанства.
5.22	RE-C05-i05-RAA	T	Земеделски стопанства, които се ползват от специализирана техническа помощ по Програмата за овластяване на земеделските стопани		Брой	0	2 000	T4	2025	Земеделски стопанства, които се ползват от специализирана техническа помощ като част от действията, които ще се извършват в рамките на Програмата за овластяване на земеделските стопани.

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
5.33	RE-C05-i07-RAM	M	Подписване на споразумението за изпълнение (протокол) между Banco Português de Fomento, Instituto de Desenvolvimento Empresarial и избрани финансови посредници	Подписване на споразумението за изпълнение (протокол) между Banco Português de Fomento, Instituto de Desenvolvimento Empresarial и избрани финансови посредници, което обхваща всички финансови инструменти, предвидени в мярката				T2	2024	Подписване на споразумението за изпълнение (протокол) между Banco Português de Fomento, Instituto de Desenvolvimento Empresarial и избрани финансови посредници, обхващащи всички финансови инструменти, предвидени в мярката. Споразумението за изпълнение и последващите правни документи на финансовия инструмент изискват прилагането на списъка на изключенията (както е посочено в описанието на мярката) и проверка за съответствие със законодателството на ЕС и националното законодателство в областта на околната среда.
5.34	RE-C05-i07-RAM	T	Гаранции по заеми в подкрепа на проекти на регионални предприятия.	—	ЕВРО	0	15 900 000	T4	2025	Предоставяне на гаранции по заеми в размер на 15 900 000 EUR, заедно с подкрепа за разходи за лихви по заеми в рамките на националната система за взаимни гаранции в подкрепа на най-малко 10 регионални проекта.
5.35	RE-C05-i08	T	Приключване на „Наука XXI кампус „и „Научно бюро“ и предоставяне на услуги чрез Националната програма за отворена наука и отворени научноизследователски данни (PNCADAI)		Брой	0	9	T4	2025	Завършване на двете услуги в областта на цифровите и физическите науки и технологии: „Campus Science XXI „и „Science Desk“. Предоставяне на седем електронни услуги онлайн в рамките на националната програма за отворена наука и отворени научноизследователски данни (PNCADAI). Програмата включва инфраструктура за център за данни, както и услуга за управление на данни.
5.36	RE-C05-i08	T	Приключване на проекти по програмата за НИРД в публичната администрация и нови курсове на Националната платформа за масови онлайн курсове (NAU)		Брой	0	144	T1	2026	Приключване на 94 проекта, финансирани като част от програмата за НИРД в публичната администрация (включително в областта на изкуствения интелект (ИИ), киберсигурността и науката за данните). 50 нови курса, предлагани чрез Националната платформа за масови онлайн курсове (NAU), които се възползват от новоразработената технологична инфраструктура.
5.37	RE-C05-i08	M	Създаване на	Създаване на Национален				T4	2024	Създаване на Национален център за авангардни

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
			Национален център за авангардни изчислителни технологии (CNCA).	център за авангардни изчислителни технологии						изчислителни технологии, който реорганизира съществуващите португалски изчислителни мрежи и центрове в един субект; подкрепя за експлоатацията на два суперкомпютъра (Deucalion и Mare Nostrum 5).
5.38	RE-C05-i08	M	Завършване на помощната инфраструктура и центъра за данни на Националния център за авангардни изчислителни технологии	Завършване на помощната инфраструктура и центъра за данни на Националния център за авангардни изчислителни технологии				T1	2026	Завършване на помощната инфраструктура и центъра за данни на Националния център за авангардни изчислителни технологии
5.39	RE-C05-i09	T	Сключване на договори за разработване на нови продукти, процеси или услуги в съответните стратегически области (програми за иновации).		Брой	6	12	T2	2023	Сключване на шест допълнителни договора (иновационни пактове или мобилизиране на проекти) с консорциуми, които включват: <ul style="list-style-type: none"> • Идентификация на съставните субекти на консорциума; • Бизнес план/инвестиция; • Размера на финансирането; • Целите, с които бенефициерът е обвързан; • Формата на мониторинг. Договорите подкрепят общо най-малко 168 продукта, процеси или услуги. Заданието включва критерии за допустимост, които гарантират, че избраните проекти отговарят на техническите насоки за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01) чрез използването на списък за отстраняване и изискването за спазване на съответното законодателство на ЕС и национално законодателство в областта на околната среда. Договорите са в допълнение към договорите, изпълнявани в RE-C05-i01.01.
5.40	RE-C05-i09	T	Завършване на 168 продукта, процеси или услуги.		Брой	60	228	T4	2025	Приключване на 168 продукта, процеси или услуги в съответните стратегически области, произтичащи от изпълнението на договорите (иновационни пактове или мобилизиране на проекти), сключени с консорциуми. PPS трябва да бъде в допълнение към PPS, приложена в RE-C05-i01.01.

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
5.41	RE-C05-i10	T	Сключване на договори за разработване на нови продукти, процеси или услуги в стратегически области, свързани с нисковъглеродната икономика, устойчивостта и адаптирането към изменението на климата.							<p>Сключване на шест допълнителни договора (иновационни пактове или мобилизиране на проекти) с консорциуми, които включват:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Идентификация на съставните субекти на консорциума; • Бизнес план/инвестиция; • Размера на финансирането; • Целите, с които бенефициерът е обвързан; • Формата на мониторинг. <p>Договорите подкрепят общо най-малко 98 продукта, процеси или услуги и са в съответствие с област на интервенция 022 (научноизследователски и иновационни процеси, трансфер на технологии и сътрудничество между дружествата с акцент върху нисковъглеродната икономика и устойчивостта и адаптирането към изменението на климата). Заданието включва критерии за допустимост, които гарантират, че избраните проекти отговарят на Техническите насоки за „ненанасяне на значителни вреди“ (2021/C58/01) чрез използването на списък за изключване и изискването за спазване на съответното законодателство на ЕС и национално законодателство в областта на околната среда. Договорите са в допълнение към договорите, изпълнявани в RE-C05-i01.02.</p>
5.42	RE-C05-i10	T	Завършване на продукти, процеси или услуги (СПС), които са от значение за нисковъглеродната икономика, устойчивостта и адаптирането към изменението на климата.							<p>Приключване на 98 продукта, процеси или услуги (СПС), произтичащи от изпълнението на договорите (иновационни пактове или мобилизиране на проекти), сключени с консорциуми, които съответстват на област на интервенция 022 (Научноизследователски и иновационни процеси, трансфер на технологии и сътрудничество между дружествата с акцент върху нисковъглеродната икономика и устойчивостта и адаптирането към изменението на климата). PPS трябва да допълва PPS, въведена в RE-C05-i01.02.</p>

Д.3. Описание на реформите и инвестициите за заема

Реформа RE-r10: Създаване и развитие на Banco Português de Fomento.

Целта на мярката е да се улесни достъпът до финансиране на португалските предприятия, като се намали сложността на публично подкрепяните корпоративни финансови продукти и се даде възможност за проекти от национален стратегически интерес. За тази цел *Banco Português de Fomento* беше създадена на 7 септември 2020 г. и започна да функционира през ноември 2020 г. като държавна национална насърчителна банка. В допълнение към основната си и трайна мисия банката е ключов субект в процеса на възобновяване на икономическата дейност след пандемията от COVID-19, по-специално като дава възможност на португалските предприятия да се възползват от националните и европейските стратегически действия за възстановяване.

Реформата се състои в законното учредяване на *Banco Português de Fomento*.

Изпълнението на реформата приключи до 31 декември 2020 г.

Реформа RE-r13: Развитие на капиталовите пазари и насърчаване на капитализацията на нефинансови дружества

Целта на мярката е да се даде тласък на португалския капиталов пазар и да се насърчи капитализацията на дружествата, като се обърне специално внимание на дружествата за инвестиране в ценни книжа с цел развитие на икономиката (SIMFEs), предприятията за колективно инвестиране и преразглеждането на кодекса за ценните книжа.

Тази реформа се състои в преразглеждане на съществуващата правна рамка и приемане на нови закони, които ще бъдат част от цялостния подход на правителството за създаване на по-благоприятна бизнес среда и предоставяне на реални стимули за инвестиции, капитализация на предприятията и секторна консолидация. Изпълнението на тази реформа се състои от следните мерки:

- развитие на капиталовите пазари;
- насърчаване на дружествата за инвестиране в ценни книжа с цел развитие на икономиката (SIMFEs);
- регулаторно и административно опростяване;
- преглед на правната рамка за предприятията за колективно инвестиране; и че
- стимули за капитализация (приспадане за неразпределена и реинвестирана печалба).

Изпълнението на реформата трябва да приключи до 31 декември 2023 г.

Инвестиция RE-C05-i06: Капитализация на дружествата и финансова устойчивост/Banco Português de Fomento

Целта на мярката е да се разреши структурният проблем с недостатъчната капитализация на дружествата. Инвестицията предоставя на *Banco Português de Fomento*, която има за цел да стане партньор по изпълнението на InvestEU, капиталов буфер от 250 000 000 EUR. Освен това се създава дружество със специална инвестиционна цел, което впоследствие инвестира 1 300 000 000 EUR в жизнеспособни португалски предприятия под формата на собствен капитал и квазисобствен капитал.

Португалия е поела ангажимент в документа за инвестиционната политика, свързан с инструмента от 1 300 000 000 EUR, който се приема от *Banco Português de Fomento* като управителен орган на дружеството със специална цел, да се описват подробно критериите за подбор/допустимост на подпомаганите дружества, като се гарантира спазването на изискванията в областта на климата и околната среда на Механизма за възстановяване и

устойчивост, включително спазването на техническите насоки за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01) на подпомаганите активи/дейности и/или дружества и се определят инвестиционните цели и целевата възвръщаемост. За спазване на техническите насоки за принципа за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01) на подпомаганите дружества инвестиционната политика изисква:

- използването на проверка на устойчивостта,
- списък на отстраняванията, включващ следните елементи:
  - Дейности, свързани с изкопаеми горива, включително употреба надолу по веригата³⁴;
  - Дейности по схемата на ЕС за търговия с емисии (СТЕ) за постигане на прогнозираните емисии на парникови газове, които не са по-ниски от съответните референтни показатели³⁵;
  - Дейности, свързани с депа за отпадъци, инсинератори³⁶ и инсталации за механична биологична обработка³⁷;
  - Дейности, при които дългосрочното погребване на отпадъци може да причини дългосрочна вреда на околната среда, като например ядрени отпадъци; и че
  - Ще се занимае с горепосочените активи и дейности.
- задължителни проверки за спазване на правните изисквания чрез *Banco Português de Fomento* и/или избраните от нея финансови посредници за сделки, освободени от проверка на устойчивостта; и че
- бенефициерите на капиталово подпомагане, които получават най-малко 50 % от приходите си от дейности, изброени в списъка за изключване, за да приемат и публикуват планове за екологичен преход.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 декември 2025 г.

Инвестиция RE-C05-i11 — Разширяване: Програми за мобилизиране/алианси за бизнес иновации (заеми)

---

³⁴ С изключение на проектите по тази мярка за производство на електроенергия и/или топлинна енергия, както и свързаната с тях преносна и разпределителна инфраструктура, използващи природен газ, които отговарят на условията, определени в приложение III към Техническите насоки за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01).

³⁵ Когато подпомаганата дейност постига прогнозни емисии на парникови газове, които не са значително по-ниски от съответните референтни показатели, следва да се предостави обяснение на причините, поради които това не е възможно. Референтни стойности за безплатно предоставяне на квоти за дейностите, попадащи в обхвата на схемата за търговия с емисии, както е посочено в регламент за изпълнение (ЕС) 2021/447 на Комисията.

³⁶ Това изключение не се прилага за действия по тази мярка в инсталации, предназначени изключително за третиране на нерестируемите опасни отпадъци, както и за съществуващи инсталации, когато действията по тази мярка са с цел повишаване на енергийната ефективност, улавяне на отработени газове за съхранение или използване или оползотворяване на материали от пепелта от изгарянето, при условие че тези действия по тази мярка не водят до увеличаване на капацитета на инсталациите за преработка на отпадъци или до удължаване на жизнения цикъл на инсталациите; за които са представени доказателства на равнище завод.

³⁷ Това изключение не се прилага за действия по тази мярка в съществуващи инсталации за механично-биологично третиране, когато действията по тази мярка са с цел повишаване на енергийната ефективност или модернизиране на операциите по рециклиране на разделени отпадъци в компост на биологични отпадъци и анаеробно разграждане на биологични отпадъци, при условие че тези действия по тази мярка не водят до увеличаване на капацитета на инсталациите за преработка на отпадъци или до удължаване на жизнения цикъл на инсталациите; за които са представени доказателства на равнище завод.

Целта на тази инвестиция е да се увеличат инвестициите RE-C05-i01.01 по компонент 5. Увеличената част от мярката увеличава броя на продуктите, процесите или услугите от мобилизиращите програми/алиансите за бизнес иновации.

Най-малко 366 от продуктите, процесите или услугите, изпълнявани в рамките на тази инвестиция, са в съответствие с област на намеса 021 от приложението към Регламента за Механизма за възстановяване и устойчивост.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 декември 2025 г.

Инвестиция RP-C05-i12 — - Разширяване: Зелени програми/алианси за бизнес иновации (заеми)

Целта на тази инвестиция е да се увеличат инвестициите RE-C05-i01.02 по компонент 5. Мащабът на мярката увеличава броя на продуктите, процесите или услугите от „зелени“ програми.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 декември 2025 г.

Д.4. Ключови етапи, цели, показатели и график за мониторинг и изпълнение на заема

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
5.23	RE-C05-r10	M	Влизане в сила на Правилника за дейността и устава на <i>Banco Português de Fomento</i> (BPF)	Влизане в сила на Декрет-закон № 63/2020 за определяне на дейностите и уставите на BPF				T4	2020	Публикуване от правителството на Португалската република и влизане в сила на Декрет-закон № 63/2020, който урежда дейността и функционирането на BPF и одобрява устава ѝ.
5.24	RE-C05-r13	M	Влизане в сила на преразглеждането на правната рамка за предприятията за колективно инвестиране	Влизане в сила на преразглеждането на правната рамка за предприятията за колективно инвестиране				T3	2022	Влизане в сила на закона след приемането на закона от Събранието на републиката. Тя преразглежда правната рамка за предприятията за колективно инвестиране с оглед на регулаторното и административното опростяване.
5.25	RE-C05-r13	M	Влизане в сила на изменението на Закона за Кодекса за ценните книжа	Влизане в сила на изменението на Закона за Кодекса за ценните книжа				T3	2022	Влизане в сила на закона след приемането на закона от Събранието на републиката. Преразглеждането на Кодекса за ценните книжа има за цел регулаторно и административно опростяване, за да се приведе националната рамка в съответствие с правото на Съюза по отношение на целта за повишаване на конкурентоспособността на португалския капиталов пазар.
5.26	RE-C05-r13	M	Развитие на капиталовите пазари — влизане в сила на законодателството	Влизане в сила на законодателството за развитието на капиталовите пазари				T4	2023	След приноса на участниците на пазара — влизане в сила на законодателство за развитието на капиталовите пазари. Като се запазва свободата на работа на работната група за укрепване на капиталовия пазар (създадена от Министерството на икономиката и цифровия преход и държавния секретар по финансите), се предвижда законодателството да се съсредоточи върху създаването на стимули за, наред с другото, i) достъп до собствен капитал чрез капиталовия пазар, ii) създаване на среда, благоприятстваща растежа на предприятията, iii) дългово финансиране на пазара, iv) участие на инвеститорите.

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключевите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
5.27	RE-C05-i06	M	Влизане в сила на декрет-закон, уреждащ мярката за капитализация на BPF	Влизане в сила на декрет-закон, уреждащ мярката за капитализация на BPF				T3	2021	Влизане в сила на декрет-закон, уреждащ мярката за капитализация, с който се установява необходимостта от установяване на инвестиционна политика, определяща, наред с другото, критериите за допустимост и подбор на предприятията бенефициери
5.28	RE-C05-i06	M	Разработване на инвестиционната политика (капитализация) и приемане от управителя на дружеството	Инвестиционна политика (капитализация), разработена от BPF и възприета от дружеството, създадено за управление на дяловите участия, произтичащи от прилаганите финансови инструменти				T3	2021	<p>Разработване на инвестиционната политика (капитализация) и приемане от управителя на дружеството. Инвестиционната политика се разработва и приема от BPF като управляващ орган на инструмента, създаден за управление на дяловите участия, произтичащи от финансовите инструменти, прилагани в подкрепа на дружествата, избрани за бенефициери, и описва подробно критериите за подбор/допустимост за подпомаганите дружества, като гарантира спазването на изискванията на МВУ в областта на климата и околната среда, включително спазването на техническите насоки за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01) на подпомаганите активи/дейности и/или дружества и определя инвестиционни цели и целева възвръщаемост.</p> <p>За спазване на техническите насоки за принципа за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01) на подпомаганите дружества инвестиционната политика изисква:</p> <ul style="list-style-type: none"> — използване на проверка на устойчивостта — списък на отстраняванията, включващ следните елементи: <p>Инвестиции, свързани с изкопаеми горива (включително използване надолу по веригата), с изключение на топлинна/електрическа енергия на основата на природен газ, които отговарят на условията, определени в приложение III към насоките за НЗВ</p> <p>Дейности по СТЕ с прогнозни емисии на CO2 еквивалент, които не са по-ниски от съответните референтни стойности, установени за безплатно разпределяне на квоти.</p> <p>Инвестиции в съоръжения за обезвреждане на отпадъци в дела, в инсталации за механично-биологично третиране (МБТ) и в инсталации за изгаряне за третиране на отпадъци. Списъкът на изключенията не се прилага за инсталации, предназначени</p>

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключевите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
										<p>изключително за третиране на опасни отпадъци, които не подлежат на рециклиране; за съществуващи инсталации, когато инвестицията е с цел повишаване на енергийната ефективност, улавяне на отработени газове за съхранение или използване или оползотворяване на материали от пепел от изгаряне, при условие че тези инвестиции не водят до увеличаване на капацитета на инсталацията за преработка на отпадъци или до удължаване на жизнения цикъл на инсталацията.</p> <p>Дейности, при които дългосрочното погребване на отпадъци може да причини дългосрочна вреда на околната среда (напр. ядрени отпадъци).</p> <p>Ще се занимае с горепосочените активи и дейности.</p> <p>задължителни проверки за спазване на правните изисквания чрез BPF и/или избраните от него финансови посредници за сделки, освободени от проверка на устойчивостта</p> <p>бенефициери на капиталово подпомагане, които получават най-малко 50 % от приходите си от дейности, изброени в списъка на отстранените лица, за приемане и публикуване на планове за екологичен преход</p>
5.43	RE-C05-i06	T	Г Твърдо от капиталовия инструмент на обща стойност 650 000 000 EUR за португалските нефинансови предприятия под формата на капиталова и квазикапиталова подкрепа в съответствие с неговата инвестиционна политика		ЕВРО	0	650 000 000	T4	2023	Предоставяне на общо 650 000 000 EUR на португалски нефинансови предприятия под формата на капиталова и квазикапиталова подкрепа в съответствие с по-рано определената инвестиционна политика, разработена от BPF, включително сумите, изплатени на нефинансови предприятия като преки инвестиции, и сумите, разпределени на финансовите посредници като непреки инвестиции.

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключевите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел		
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година			
5.29	RE-C05-i06	T	Г Твърдо от капиталовия инструмент на обща стойност 1 300 000 000 EUR за португалските нефинансови предприятия под формата на капиталова и квазикапиталова подкрепа в съответствие с неговата инвестиционна политика				ЕВРО	650 000 000	1 300 000 000	T4	2025	Предоставяне на общо 1 300 000 000 EUR (включително 650 000 000 EUR от цел 5.43) на португалските нефинансови предприятия под формата на капиталова и квазикапиталова подкрепа в съответствие с по-рано определената инвестиционна политика, разработена от BPF и възприета от дружеството, създадено за управление на дяловите участия, произтичащи от прилаганите финансови инструменти. Ориентировъчно се очаква 1300 предприятия да бъдат подпомогнати от изпълнението на плана.
5.30	RE-C05-i06	M	Уведомяване на Европейската комисия за успешното преминаване на оценката по стълбове за BPF	Уведомяване на Европейската комисия за успешното преминаване на оценката по стълбове за BPF						T1	2022	Уведомяване на Европейската комисия за успешното преминаване на оценката по стълбове за BPF
5.31	RE-C05-i06	M	Прехвърляне на капитал в размер на 250 000 000 EUR от португалското правителство към BPF и приемане на инвестиционната политика на BPF	Увеличаване на капитала и разработване на инвестиционна политика за BPF за изпълнение на InvestEU, установяване на набор от критерии за допустимост,						T1	2022	Прехвърляне на капитал в размер на 250 000 000 EUR от португалското правителство към BPF и приемане на инвестиционната политика за BPF за изпълнение на InvestEU, като се установява набор от критерии за допустимост в съответствие с целите на МВУ, включително принципа за ненанасяне на значителни вреди, в контекста на подписването на „гаранционно споразумение InvestEU“.

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключевите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
				за да се гарантира, че целите на МВУ са постигнати						
5.32	RE-C05-i06	T	Подписани са 100 % от гаранциите, предоставени чрез увеличението на капитала.		%	0	100	T4	2025	Подписани са 100 % от гаранциите, предоставени чрез увеличението на капитала.
5.44	RE-C05-i11	T	Сключване на договори за разработване на нови продукти, процеси или услуги в съответните стратегически области (програми за иновации).		Брой	12	28	T2	2023	Сключване на 16 допълнителни договора (пактове за иновации или мобилизиране на проекти) с консорциуми, които включват: <ul style="list-style-type: none"> • Идентификация на съставните субекти на консорциума; • Бизнес план/инвестиция; • размера на финансирането; • Целите, с които бенефициерът е обвързан; • Формата на мониторинг. Договорите поддържат общо най-малко 446 продукта, процеси или услуги (СПС). Заданието включва критерии за допустимост, които гарантират, че избраните проекти отговарят на Техническите насоки за „ненанасяне на значителни вреди“ (2021/C58/01) чрез използването на списък за изключване и изискването за спазване на съответното законодателство на ЕС и национално законодателство в областта на околната среда. Договорите са в допълнение към договорите, изпълнявани в RE-C05-i01.01 и RE-C05-i09. Най-малко 366 от СПС съответстват на област на интервенция 021 (трансфер на технологии и сътрудничество между предприятията, научноизследователските центрове и образователния сектор).
5.45	RE-C05-i11	T	Завършване на 446 продукта, процеси или услуги.		Брой	228	674	T4	2025	Приключване на 446 продукта, процеси или услуги (СПС) в съответните стратегически области в резултат на изпълнението на договорите (иновационни пактове или мобилизиране на проекти), сключени с консорциуми. PPS е в допълнение към PPS, прилагана в RE-C05-i01.01 и RE-C05-i09. Най-малко 366 от СПС се привеждат в съответствие с област на намеса 021.

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключевите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
5.46	RE-C05-i12	T	Сключване на договори за разработване на нови продукти, процеси или услуги в стратегически области, свързани с нисковъглеродната икономика, устойчивостта и адаптирането към изменението на климата.		Брой	10	20	T3	2023	<p>Сключване на десет допълнителни договора (пактове за иновации или мобилизиране на проекти) с консорциуми, които включват:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Идентификация на съставните субекти на консорциума; • Бизнес план/инвестиция; • Размера на финансирането; • Целите, с които бенефициерът е обвързан; • Формата на мониторинг. <p>Договорите подкрепят общо най-малко 147 продукта, процеси или услуги и са в съответствие с област на интервенция 022 (научноизследователски и иновационни процеси, трансфер на технологии и сътрудничество между дружествата с акцент върху нисковъглеродната икономика и устойчивостта и адаптирането към изменението на климата).</p> <p>Заданието включва критерии за допустимост, които гарантират, че избраните проекти отговарят на Техническите насоки за „ненанасяне на значителни вреди“ (2021/C58/01) чрез използването на списък за изключване и изискването за спазване на съответното законодателство на ЕС и национално законодателство в областта на околната среда.</p> <p>Договорите са в допълнение към договорите, изпълнявани в RE-C05-i01.02 и RE-C05-i10.</p>
5.47	RE-C05-i12	T	Завършени продукти, процеси или услуги, свързани с нисковъглеродната икономика, устойчивостта и адаптирането към изменението на климата.		Брой	138	285	T4	2025	<p>Приключване на 147 продукта, процеси или услуги (СПС), произтичащи от изпълнението на договорите (иновационни пактове или мобилизиране на проекти), сключени с консорциуми, в съответствие с област на интервенция 022 (Научноизследователски и иновационни процеси, трансфер на технологии и сътрудничество между дружествата с акцент върху нисковъглеродната икономика и устойчивостта и адаптирането към изменението на климата).</p> <p>PPS е в допълнение към PPS, прилагана в RE-C05-i01.02 и RE-C05-i10.</p>

Е. КОМПОНЕНТ 6: Квалификации и умения

В Португалия през 25 г. 44,5 % от населението на възраст 64—2020 години е имало ниска степен на завършена образователна степен, което е доста над средното за ЕС равнище от 25,0 %. Освен това делът на населението с основни цифрови умения или никога не е използвало интернет е много висок. По същия начин сегментацията на пазара на труда и дисбалансите между половете по отношение на заплащането и възможностите за професионално развитие остават високи според стандартите на ЕС.

Този компонент е насочен към множество предизвикателства, свързани със сравнително ниското равнище на образование и квалификация, участието в ученето през целия живот, сегментацията на пазара на труда, премахването на административните пречки в областта на силно регулираните професии, подготовката за предизвикателствата, свързани с бъдещето на труда и равенството между половете и равните възможности.

Целите на компонента са широкообхватни, обхващащи уменията и повишаването на квалификацията, някои пречки в бизнес средата, сегментацията на пазара на труда, баланса между половете и равните възможности. Що се отнася до производствения потенциал, този компонент е насочен към мерки за повишаване на ниските квалификационни нива и подобряване на участието в ученето през целия живот чрез реформа на системите за образование и професионално образование и обучение (ПОО), насърчаване на трансфера на знания между университетите/публичните научноизследователски организации и фирми и намаляване на ограниченията в силно регулираните професии, като същевременно се повишава конкурентоспособността при предоставянето на бизнес услуги. Компонентът представя също така мерки за справяне с различни принципи на Европейския стълб на социалните права (ЕССП), като например трудовите отношения и правата на достъп на работниците с нетипични трудови договори, финансовата подкрепа за насърчаване на приобщаването на безработните лица с постоянни качествени работни места и разработването на португалската норма за система за управление на равното заплащане.

Този компонент е приведен в съответствие с основните политически инициативи на ЕС, като например Европейската програма за умения, препоръката на Съвета относно „Повишаване на уменията: Нови възможности за възрастните „(Препоръка 2016/С 484/01 на Съвета), Препоръката на Съвета относно ПОО за постигане на устойчива конкурентоспособност, социална справедливост и издръжливост (Препоръка 2020/С 417/01 на Съвета) и засилената гаранция за младежта, както и инициативите „Европейско пространство за образование и европейско научноизследователско пространство“.

Компонентът е насочен към специфичните за всяка държава препоръки за предприемане на всички необходими мерки за ефективно справяне с пандемията, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване (специфична за държавата препоръка 1 2020); да приемат мерки за справяне със сегментацията на пазара на труда (специфична за всяка държава препоръка 2 2019); да се подобри равнището на уменията на населението, по-специално цифровата му грамотност, включително чрез повишаване на съответствието на обучението за възрастни с нуждите на пазара на труда (специфична за държавата препоръка 2 2019); увеличаване на броя на завършилите висше образование, особено в областта на науката и информационните технологии (специфична за държавата препоръка 2 2019); подкрепа за използването на цифрови технологии, за да се гарантира равен достъп до качествено образование и обучение (специфична за държавата препоръка 2 2020); повишаване на конкурентоспособността на предприятията (специфична за всяка държава препоръка 2 2020); съсредоточаване върху свързаната с инвестициите икономическа политика в областта на научните изследвания и иновациите (специфична за всяка държава

препоръка 3 2019); и да разработи пътна карта за намаляване на ограниченията в силно регулираните професии (специфична за всяка държава препоръка 4 2019).

Очаква се никоя мярка в този компонент да не нанася значителни вреди на екологичните цели по смисъла на член 17 от Регламент (ЕС) 2020/852, като се вземе предвид описанието на мерките и стъпките за смекчаване, определени в плана в съответствие с техническите насоки за НЗВ (2021/C58/01).

Е.1. Описание на реформите и инвестициите за безвъзмездна финансова подкрепа

Реформа RE-r14: Реформа на професионалното образование и обучение

Целта на тази реформа е да се модернизират системите за образование и професионално образование и обучение, за да се подобрят ниските равнища на образование и квалификация и високият брой работници, които не притежават основни и цифрови умения, да се адаптират предлаганите умения към настоящите и бъдещите нужди на пазара на труда и да се разширят възможностите за образование, обучение и учене през целия живот.

Реформата се състои от действия за:

- засилване на цялостната координация на политиките в областта на образованието и ПОО;
- модернизиране на предлагането на ПОО, регулирано от Националния квалификационен каталог (CNQ), въз основа на системата за прогнозиране на потребностите от квалификации, прогнозната диагноза в подкрепа на актуализирането на CNQ и рационализирането на секторните съвети за квалификация;
- отчитане на нуждите на пазара на труда и появата на нови умения/професии;
- подобряване на перспективите за нискоквалифицираното население чрез разработване на предложения за обучение, насочени към грамотността на възрастните (което ще бъде приложено в рамките на C06-I03: Стимули за възрастни);
- насърчаване на местното развитие и териториалното сближаване и намаляване на социално-икономическите неравенства чрез преразпределяне на мрежата за ПОО.

Изпълнението на реформата трябва да приключи до 31 декември 2025 г.

Реформа RE-r15: Реформа на сътрудничеството между висшето образование и публичната администрация и предприятията

Целта на тази реформа е да се стимулират публично-частните договорености за сътрудничество в програмите за образование и обучение, за да се отговори на нуждите на пазара на труда и двойния преход, включително разработването на следдипломни курсове с професионален обхват (професионални магистърски степени) изключително за студенти с предишен професионален опит и предлагане на краткосрочни курсове за висше образование по политехия (известни като висши професионални технически курсове).

Реформата се състои от:

- законодателен акт за създаване на специални конкурси за достъп до висше образование за притежателите на дуално средно образование и специализирани художествени курсове;

- преглед на правната и институционалната рамка, уреждаща сътрудничеството на висшите учебни заведения с публичната администрация и предприятията, включително стъпки за:
  - насърчаване на междуинституционалното сътрудничество между висшите учебни заведения (ВУЗ) и предприятията, както и привличане на възрастни студенти и разширяване на обхвата, така че да обхване вътрешните райони;
  - партньорства за сътрудничество, насърчаващи широко предлагане на курсове за висше образование, включително кратки курсове за обучение, курсове за бакалавърска степен, магистърски и докторски степени;
  - да увеличат предлагането на краткосрочни професионални курсове на високо равнище, управлявани от политехнически висши учебни заведения, в тясно сътрудничество с публични и частни субекти;
  - да разшири допълнително базата за подпомагане на висшето образование чрез улесняване на достъпа до висши учебни заведения на средни студенти от професионални и художествени области;
  - да засилят записването в курсове за висше образование в цифрови области, по-специално чрез програмата Portugal Digital INCoDe2030, в тясно сътрудничество с публични и частни субекти;
  - стимулиране на модулното обучение, което насърчава непрекъснатото учене и придобиването на нови умения с „микроквалификации/микродипломи“, в тясно сътрудничество с публични и частни субекти;
  - разширяване на сътрудничеството между висшите учебни заведения и лабораториите и технологичните центрове за взаимодействие;
  - изменение на правния статут, за да се изяснят условията, при които външен специалист може да изпълнява преподавателски или управленски функции във висшите учебни заведения, за да се насърчи мобилността между академичните среди и бизнеса; и че
  - укрепване на правната рамка на консорциумите със споделено управление между висшите учебни заведения и предприятията.

Изпълнението на реформата трябва да приключи до 30 юни 2021 г.

Реформа RE-r16: Намаляване на ограниченията в силно регулираните професии

Целта на тази реформа е да се намалят ограниченията при силно регулираните професии, главно за да се насърчи конкуренцията при предоставянето на бизнес услуги.

През 2018 г. ОИСП, в сътрудничество с португалския орган за защита на конкуренцията (AdC), извърши оценка на ограничен брой саморегулирани професии, като адвокати, юристи, инженери, архитекти, одитори, счетоводители, икономисти, фармацевти и специалисти по хранене. Въз основа на извършената оценка беше изготвен списък с препоръки. С тази реформа Португалия изпълнява препоръките на ОИСП и Комитета за административно сътрудничество.

Реформата следва най-малко: и) отделяне на регламентирането и представителните функции в професионалните сдружения; намаляване на списъка на запазените дейности (достъпът до запазени дейности може да бъде ограничен само с цел защита на конституционни интереси в съответствие с принципите на необходимост и пропорционалност); III) премахване на ограниченията по отношение на собствеността и управлението на дружества за бизнес услуги, при условие че управителите спазват правния режим за предотвратяване на „конфликти на интереси“; и iv) разрешаване на мултидисциплинарни дружества за бизнес услуги.

На Адвокатския съвет ще бъде възложено също така да представи доклад относно ефективността на новия закон за регулираните професии.

Изпълнението на реформата трябва да приключи до 31 декември 2022 г.

Реформа RE-r17: Програма за насърчаване на достойния труд

Целта на тази реформа е да се доразвият мерките, приети през последните години (като например мерките за преодоляване на сегментацията на пазара на труда и насърчаване на колективното договаряне), за да се защитят трудовите права.

След представянето на Зелената книга относно бъдещето на труда от страна на правителството тази реформа ще включва законодателен акт за регулиране на работата през платформа с цел справяне с новите предизвикателства, породени от нетипичните трудови правоотношения, в съответствие с принципите на Европейския стълб на социалните права. Тя укрепва качеството на трудовите отношения и подобрява достъпа до права и социална закрила.

Изпълнението на реформата трябва да приключи до 31 март 2023 г.

Реформа RE-r18: Борба с неравенството между жените и мъжете

Целта на тази реформа е да се насърчи равенството в заплащането на жените и мъжете, равните възможности за професионално развитие и да се противодейства на свързаните с пола стереотипи и сегрегацията при избора на професионална кариера. Той се основава до голяма степен на съществуващото законодателство, по-специално на равното заплащане (Закон № 60/2018), и на балансираното представителство в управителните съвети (закони № 62/2017 и № 26/2019).

Законодателството относно равното заплащане създаде механизми за прилагане на принципа на равно заплащане за равен труд или за труд с равна стойност, което принуждава дружествата да имат прозрачни политики за възнагражденията. От 2021 г. насам отдел на Министерството на заетостта и социалната сигурност изготвя доклад относно разликите в заплащането на жените и мъжете за всяко дружество с повече от 50 работници, който обхваща разликите в заплащането на жените и мъжете.

От 2025 г. нататък дружествата с повече от 50 работници, които имат значителни разлики в равнищата на заплащане на жените и мъжете за едни и същи работни места, са задължени да представят на дирекция „Инспекция по труда“ план за действие за преодоляване на тези различия чрез изпълнението на плана за действие.

Реформата включва и доброволна схема, основана на исландския стандарт ÍST 85: 2012, предоставяне на обществено признание на предприятията, които са приложили ефективно политики за равно заплащане. Сертификатът има за цел да потвърди, че когато се вземат решения относно заплащането, те се основават изцяло на съответни съображения.

Изпълнението на реформата трябва да приключи до 31 декември 2024 г.

Инвестиция RE-C06-i01: Модернизиране на институциите за професионално образование и обучение

Целите на тази инвестиция включват инсталирането и модернизирането на специализирани технологични центрове в обществените средни училища с професионални курсове и професионални училища, както и в частни и кооперативни учебни заведения, предлагащи професионално образование. Освен това целите включват разширяване и модернизиране на мрежата от центрове за професионално обучение на публичната служба по заетостта (IEFP), мрежата от училища на Националния орган по туризъм (Turismo de Portugal) и с цел

обучението да стане по-подходящо за пазара и съобразено с екологичната, цифровата, демографската и промишлената трансформация.

Тази инвестиция се състои от:

- изграждане и модернизиране на 365 специализирани технологични центъра в средните училища, предлагащи професионални курсове и професионални училища, от които 115 (промишлени центрове), 30 (центрове за възобновяема енергия), 195 (центрове за компютърни науки) и 25 (цифрови и мултимедийни центрове). Специализираните технологични центрове се управляват от главните училища на обществената мрежа или от частни субекти. Тази инвестиция включва модернизиране и възстановяване на съществуващите съоръжения и инфраструктура и придобиване на технологични образователни ресурси (оборудване). Разширяване и модернизиране на мрежата от центрове за професионално обучение на публичната служба по заетостта (IEFP), управлявани пряко или чрез концесии, както и на мрежата от училища на Националната агенция по туризъм (Turismo de Portugal) в Португалия. Планът за модернизация на оборудването на мрежата от центрове за професионално обучение на IEFP включва закупуването на следните видове оборудване, а именно: енергия от възобновяеми източници; II) цифровизация на промишлеността; III) аеронавтика; IV) цифровизация на търговията; и v) „наземни“ симулатори. Очаква се тази поинвестиция да позволи модернизирането на 22 000 места за обучение.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 декември 2025 г.

Инвестиция RE-C06-i02: Ангажимент за устойчива заетост

Целите на тази инвестиция са създаването на постоянни и качествени трудови договори в рамките на програмата за ангажимент за устойчива заетост и намаляването на сегментацията на пазара на труда сред всички групи, включително младите хора.

За да се ускори завръщането към заетост, работодателите получават временни субсидии в замяна на предлагането на безсрочни договори с адекватно заплащане. Работодателят получава минимум 5 266 EUR (12 пъти индекса за социално подпомагане, който служи като отправна точка за изчисляване на различните социалноосигурителни обезщетения) за всяко създадено работно място. Тази сума може да бъде увеличена в зависимост от развитието и нуждите на пазара на труда, включително различните целеви групи, по-специално младите хора, както е определено в Постановление на правителството № 38/2022, както е изменено). Увеличенията са кумулативни съгласно горепосоченото правителствено постановление. Освен това финансовата подкрепа може да бъде допълнена за наемане на лице от по-слабо представения пол в тази професия. Допълнителните средства са кумулативни. Освен това работодателите получават подпомагане в размер на 50 % от социалноосигурителните си вноски за период от една година (14 месеца). Очаква се тази мярка да подпомогне създаването на 30 000 постоянни работни места. Очаква се мярката да продължи една година, но може да бъде удължена с още две. Като се има предвид необходимостта от осигуряване на участието на частния сектор в схемата, нейното прилагане започва от момента на икономическото възстановяване.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 декември 2024 г.

Инвестиция RE-C06-i03: Стимули за възрастни

Целта на тази инвестиция е да се приложи многостранен подход за повишаване на квалификацията на възрастното население на възраст 18 или повече години, включващ:

насърчаване на ученето за възрастни чрез разширяване на националния план за грамотност на възрастните с цел подобряване на основната езикова и математическа грамотност и цифровите умения; повишаване на процента на участие и завършване на възрастни в процесите на признаване, валидиране и сертифициране на компетентностите (RVCC); и iii) разработване на предложения за висше образование за възрастни, като например краткосрочни курсове.

Тази инвестиция се състои от:

- в рамките на програма *Qualifica* — разширяване на Националния план за грамотност на възрастните чрез изпълнение на 225 местни проекта, водещи до нива B1/B2/B3. Тази мярка се управлява от Националната агенция по квалификацията и професионалното образование и обучение (ANQEP). Всеки проект има капацитет за откриване на 100 свободни работни места, което води до общ брой на участниците от около 22 500 души. Освен закупуването на педагогическо оборудване и консумативи и заплащането на обучаващ персонал, тази подинвестиция предоставя, когато е необходимо, някои субсидии за участниците, техните работодатели и общностните медиатори;
- в рамките на програмата *Qualifica acelerador* квалифицира *камонова* мярка за предоставяне на финансова подкрепа на възрастни по време на техните процеси на RVCC. Тази мярка се управлява от Националната агенция за квалификация и професионално образование и обучение (ANQEP). Всеки участващ възрастен получава финансова подкрепа до 1,25 IAS. Общият брой на участниците в процесите на RVCC се оценява на 100 000 души;
- насърчаване на мрежи за сътрудничество между висшите учебни заведения, предприятията и други заинтересовани страни чрез подкрепа за нови следдипломни училища/програми/съюзи под формата на съвместни програми за сътрудничество, включващи образователни, научноизследователски и иновационни дейности и инициативи за разработване на краткосрочни курсове за висше образование, насочени към подобряване на ученето през целия живот (преквалификация и повишаване на квалификацията). Инвестицията се състои от безвъзмездни средства за изпълнението на интегрирани програми, в които участват общо 23 000 студенти за периода 2021—2025 г., включващи разходи за инсталиране и оборудване, студентска подкрепа и разходи на висшите учебни заведения, свързани с провеждането на курсовете. Консорциумите се избират чрез открит конкурс.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 декември 2025 г.

Инвестиция RE-C06-i04: Младежки импулс — НТИИМ

Целта на тази инвестиция е:

- повишаване на процента на записване в курсове по науки, технологии, инженерство, изкуства и математика (НТИИМ), включително в курсове по информационни технологии; и че
- осигуряване на подходящи съоръжения в училища, които не са висше, за научно образование, за да се повиши интересът към предмети, свързани с науката.

Тази мярка е насочена към висшите учебни заведения (както университети, така и политехнически науки). Разпределението на средствата се извършва в резултат на открит конкурс. Тази инвестиция се състои в изпълнението на програми от висшите учебни заведения (ВУЗ) в партньорство с работодатели от публичния и/или частния сектор и други заинтересовани страни, включително средни училища. Те могат да бъдат под формата на училища/програми/съюзи по отношение на съвместни програми за сътрудничество,

включващи образователни, научноизследователски и иновационни дейности и инициативи, насочени към подобряване на първоначалното висше образование и увеличаване на броя на завършилите НТИИМ, чрез предлагане на бакалавърски и други курсове за първоначално висше образование (напр. курсове за висше техническо професионално обучение по политехнически науки). Програмите включват модернизирани и разширяване на съоръжения за посрещане на нарастването на броя на студентите, студентски стимули и други разходи на ВУЗ, свързани с провеждането на курсовете.

Инвестициите трябва също така да подобрят уменията в областта на НТИИМ чрез разширяването на мрежата от клубове „Ciência Viva“, клубовете в училищата (от началните към средните училища), с акцент главно в областта на НТИИМ, цифровото съдържание и материалите; насърчаване на партньорствата между училищата и гражданското общество, университетите и научноизследователските центрове и организиране на семинари и работни срещи. Очаква се тя да подкрепи най-малко 650 проекта.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 декември 2025 г.

Инвестиция RE-C06 — i05-RAA: Квалификация за възрастни и учене през целия живот (ARA)

Целта на тази инвестиция е да се намери решение на сериозния проблем с ниските нива на квалификация в автономния регион Азорски острови в сравнение както с Португалия като цяло, така и с Европейския съюз. Ниските нива на квалификация представляват основна пречка за появата и диверсификацията на нови предприятия и за устойчивото развитие, свързани с ниската производителност и заплати, както и с липсата на устойчивост по време на икономическа криза. Инвестициите за посрещане на специфични потребности от образование и обучение в автономния регион Азорски острови допълват действията в рамките на ЕСФ +, отразени в съответната оперативна програма, която е в процес на договаряне за многогодишната финансова рамка за периода 2021—2027 г.

Инвестицията се състои от:

- увеличаване на броя на възрастните, записани в следгимназиално и висше образование; и че
- модернизирани на 16 професионални училища и един публичен институт за обучение със структури и оборудване в съответствие с технологичното развитие с цел обновяване на работилниците, лабораториите и компютърните зали, като по този начин се даде възможност за приваждане в съответствие с търсенето на пазара на труда и по-нататъшно увеличаване на броя на обучаващите се.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 декември 2025 г.

Инвестиция RE-C06-i06: Капацитет в областта на науката

Тази инвестиция има за цел да насърчи развитието на екосистемата за иновации и предприемачество на висшите учебни заведения (ВУЗ) чрез подкрепа за фундаменталните научни изследвания, насърчаване на трансфера на знания, интернационализацията, намаляване на несигурността на изследователите и укрепване на връзката между предприятията и обществото.

Инвестицията се състои от следните подмерки:

- Програми за придобиване и задържане на таланти ERC-Portugal и FCT-Tenure:
  - o FCT-Tenure: тази програма подпомага наемането на 230 докторанти на постоянни позиции, избрани чрез конкурси.
  - o ERC-Португалия: тази програма подкрепя изследователи, чиито проекти се препоръчват за финансиране на европейско или национално равнище.

Програмата също така подпомага изследователи, чиито заявления от ERC са били препоръчани за финансиране или са преминали към втория етап на оценка, но в крайна сметка не са били финансирани.

- Увеличаване на финансирането за международни партньорства в областта на науката, технологиите и иновациите:
  - o Насърчаване на участието на Португалия в Европейската рамкова програма за научни изследвания и иновации чрез подпомагане на финансирането на проекти с национално участие, подбрани на европейско равнище;
  - o Създаване на условия за международна мобилност на 100 национални изследователи.

Дейностите в областта на НИРДИ, насочени към аспектите на замърсяването (въглища, лигнитни въглища, нефт/нефт, природен газ, водород от изкопаеми горива, изгаряне, депониране, превозни средства/плавателни съдове с двигатели с вътрешно горене), не се подпомагат, освен ако не разработят (или резултатът от тях се прилага) алтернатива със слабо въздействие.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 март 2026 г.

Инвестиция RE-C06-i07: По-цифров импулс

Целта на мярката е да се повиши привлекателността на аграрните науки за бъдещите поколения, да се подкрепят медицинските науки при внедряването на цифровия и технологичния напредък и да се разшири капацитетът за обучение в областта на цифровите умения, така че да обхване и области, които не са свързани с НТИИМ (наука, технологии, инженерство, изкуства, математика); насърчаване на педагогическите иновации и модернизация и по този начин стимулиране на академичния успех.

Инвестицията се състои от следните подмерки:

- Технологична и цифрова модернизация на аграрните науки; подмярката:
  - o Реформиране на програмите за 20 степени (бакалавър, магистър или и двете) в областта на аграрните науки чрез укрепване на цифровия и технологичния компонент, интернационализацията и междуинституционалното сътрудничество;
  - o Отваряне на земеделските училища за бъдещи ученици в средното образование
  - o Подкрепа за преквалификацията на специалистите, които вече работят в сектора, чрез насърчаване на микроквалификациите за краткосрочно висше образование, професионално обучение и професионални магистъри.
- Модернизиране на медицината: подмярката подкрепя обучението в цифрова среда и медицинската симулация, насочени към студентите, както и към специалистите, работещи в сектора.
- Укрепване на цифровите умения: подмярката подкрепя укрепването на цифровите умения за младежи и възрастни в области, които не са свързани с НТИИМ.
- Иновации и педагогическа модернизация във висшето образование, подмярката:
  - o създаване на центрове за високи постижения в областта на педагогическите иновации със силен цифров компонент, с акцент върху нетехнологичните тематични области (социални науки, хуманитарни науки и изкуства);
  - o Подобряване на програмите за финансиране, насочени към намаляване на процента на преждевременно напускащите системата на висшето образование.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 30 юни 2026 г.

Инвестиция RE-C06 — i08-RAM: Разширяване на сградата СИТМА

Целта на мярката е да се гарантира, че сградата на Научния и технологичен център на Мадейра (СИТМА) е достатъчно голяма, за да отговори на настоящите и бъдещите нужди на Университета в Мадейра (Ума), да оптимизира педагогическите и научноизследователските дейности на Ума, с акцент върху инфраструктурата за политехническо образование. Целта е да се създадат условия за по-тесни връзки между академичната общност и предприятията, като се даде възможност за споделяне на опит и ресурси.

Инвестицията се състои в добавяне на три етажа към настоящата сграда и разширяване на приземния етаж. Сградата трябва да бъде адаптирана към нуждите на хората с намалена подвижност. Някои зони в сградата трябва да могат да се регулират по размер.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 30 юни 2026 г.

Е.2. Ключови етапи, цели, показатели и график за мониторинг и изпълнение на безвъзмездната финансова подкрепа

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
6.1	RE-C06-i01	Т	Обновени или изградени специализирани технологични центрове		Брой	0	310	T1	2025	Брой специализирани технологични центрове, обновени или изградени за професионални курсове в средното образование, включително финансиране на оборудване, технологична инфраструктура и евентуално преквалифициране на пространства и семинари за адаптиране към нови курсове.
6.2	RE-C06-i01	Т	Обновени или изградени специализирани технологични центрове		Брой	310	365	T4	2025	Брой специализирани технологични центрове, обновени или изградени за професионални курсове в средното образование, включително финансиране на оборудване, технологична инфраструктура и евентуално преквалифициране на пространства и семинари за адаптиране към нови курсове
6.3	RE-C06-i01	Т	Модернизирани станции за обучение		Брой	0	11 500	T4	2023	Брой на станциите за професионално обучение в рамките на мрежата на публичната служба по заетостта (IEFP) и мрежата от училища на Националния орган по туризъм (Turismo de Portugal) (пряко управлявани или чрез концесия), ремонтирани или изградени. Това включва ремонт и строителство на нови сгради, както и закупуване на различни видове оборудване за целите на обучението. Новите сгради трябва да имат потребление на първична енергия най-малко с 20 % под изискванията за сгради с близко до нулево нетно потребление на енергия. При санирането с цел енергийна ефективност се постига средно поне средно равнище на саниране на дълбочина, както е определено в Препоръка (ЕС) 2019/786 на Комисията относно санирането на сгради.
6.4	RE-C06-i01	Т	Модернизирани станции за обучение		Брой	11 500	22 000	T4	2025	Брой на ремонтираните или построените центрове за професионално обучение на обществената служба по заетостта (IEFP) и мрежата от училища на Националния орган по туризъм (Turismo de Portugal) (пряко управлявани или чрез концесия). Това включва ремонт и строителство на нови сгради, както и закупуване на различни видове оборудване за целите на обучението. Новите сгради трябва да имат потребление на първична енергия най-малко с 20 % под изискванията за сгради с близко до нулево нетно потребление на енергия. Санирането с цел енергийна ефективност постига средно поне средно равнище на саниране, както е определено в Препоръка (ЕС) 2019/786 на

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
										Комисията относно санирането на сгради.
6.5	RE-C06-i02	T	Финансова подкрепа за постоянни договори		Брой		30 000	T4	2024	Брой на договорите, подкрепени с финансова подкрепа, предоставена на работодателите в замяна на предлагане на безсрочни договори, при които се плащат адекватни заплати на пазара на труда, съгласно мярката за ангажимент за устойчива заетост.
6.6	RE-C06-i03	T	Допълнителни участници в мерките в подкрепа на повишаването на квалификацията на възрастните		Брой	0	145 500	T4	2025	Допълнителен брой възрастни (18+) участници, участвали в един от следните курсове: I) курсове за основно образование и обучение за възрастни на ниво B1/B2/B3, провеждани от местни проекти, които се възползват от разширяването на националния план за грамотност на възрастните; II) начини на обучение за признаване, валидиране и сертифициране на компетентностите за нискоквалифицирани възрастни (RVCC); и iii) краткосрочни курсове за висше образование, организирани от консорциуми от висши учебни заведения и работодатели.
6.7	RE-C06-i04	T	Допълнителни клубове на <i>Ciência Viva</i>		Брой	0	650	T3	2025	Брой нови клубове, добавени към мрежата от клубове <i>Ciência Viva</i> , с акцент върху областите НТИИМ, които имат за цел да разпространяват научни ценности в мрежата от средни училища, наред с другото, чрез партньорства с университети и изследователски центрове, както и чрез организирането на семинари и работни срещи.
6.8	RE-C06-i04	T	Допълнителен брой студенти, завършили висше образование в областта на НТИИМ		Брой	0	7500	T1	2025	Допълнителен брой завършили висше образование в областта на НТИИМ (т.е. науки, технологии, инженерство, изкуства и математика): завършили висше образование от програми за висше образование в кратък и първи цикъл и краткосрочни курсове. (до 2 години) в сравнение с 2020 г.
6.9	RE-C06-i04	T	Допълнителен брой студенти, завършили висше образование в областта на НТИИМ		Брой	7 500	10 000	T4	2025	Допълнителен брой завършили висше образование в областта на НТИИМ (т.е. науки, технологии, инженерство, изкуства и математика): завършили висше образование от програми за висше образование в кратък и първи цикъл и краткосрочни курсове. (до 2 години) в сравнение с 2020 г.
6.10	RE-C06-i05-RAA	T	Допълнителен брой възрастни лица, записани в		Брой	0	1 145	T4	2025	Допълнителен брой възрастни лица, записани в следгимназиално и висше образование в автономния регион Азорски острови.

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
			следгимназиално и висше образование в автономния регион Азорски острови							
6.11	RE-C06-i05-RAA	T	Модернизирани професионални училища в автономния регион Азорски острови		Брой	0	17	T4	2025	Брой професионални училища и обществени учебни заведения, които са се възползвали от обновяването на семинари, лаборатории и компютърни зали и закупуването на ново оборудване в съответствие с технологичното развитие. Когато модернизиранието на инфраструктурата включва саниране на сгради, при санирането с цел енергийна ефективност се постига средно поне средно равнище на саниране на дълбочина, както е определено в Препоръка (ЕС) 2019/786 на Комисията относно санирането на сгради.
6.12	RE-C06-r14	M	Откриване на свободни работни места за обучение		Брой	0	20 000	T4	2025	Брой нови свободни работни места в професионални курсове след актуализиране на националния квалификационен каталог (CNQ) в нововъзникващи области въз основа на диагноза за прогнозиране на уменията (SANQ).
6.13	RE-C06-r15	M	Влизане в сила на закона за създаване на специални конкурси за достъп до висше образование	Влизане в сила на закона за създаване на специални конкурси за достъп до висше образование				T2	2020	Влизане в сила на закона за създаване на специални конкурси за прием във висшето образование за студенти, завършили средно образование чрез професионални канали и специализирани художествени курсове.
6.14	RE-C06-r15	M	Влизане в сила на новата правна рамка, уреждаща сътрудничеството на висшите учебни заведения с публичната администрация и предприятията	Влизане в сила на новата правна рамка, уреждаща сътрудничеството на висшите учебни заведения с публичната администрация и предприятията				T2	2021	Влизане в сила на новата правна рамка, уреждаща сътрудничеството на висшите учебни заведения с публичната администрация и предприятията, включително: I) създаване на мрежи за сътрудничество между висшите учебни заведения в партньорство с работодателите, inter alia, насърчаване на началното висше образование, иновационни проекти и услуги за предприятията, ii) изменение на правния статут с цел изясняване на условията, при които външен специалист може да изпълнява преподавателски или управленски функции във висшите учебни заведения, за да се насърчи мобилността между академичните среди и бизнеса; III) укрепване на консорциумите със споделено управление между висшите

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключевите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
										учебни заведения и предприятията.
6.15	RE-C06-r16	М	Влизане в сила на Закона за регулираните професии	Влизане в сила на Закона за регулираните професии				T4	2022	Влизане в сила на закона с цел, наред с другото: и) отделяне на регламентирането и представителните функции в професионалните сдружения; II) намаляване на списъка на запазените дейности. Достъпът до дейности може да бъде ограничен само с цел защита на конституционните интереси в съответствие с принципите на необходимост и пропорционалност; III) премахване на ограниченията по отношение на собствеността и управлението на дружества за бизнес услуги, при условие че управителите спазват правния режим за предотвратяване на „конфликти на интереси“; и iv) разрешаване на мултидисциплинарни бизнес услуги.
6.16	RE-C06-r17	М	Влизане в сила на закона, уреждащ работата през платформа	Влизане в сила на закона, уреждащ работата през платформа				T1	2023	Влизане в сила на закона за регулиране на работата през платформа с цел справяне с новите предизвикателства, породени от нетипичните трудови правоотношения, в съответствие с принципите на Европейския стълб на социалните права. Тя има за цел да укрепи трудовите отношения и достъпа до права.
6.17	RE-C06-r18	М	Установяване на португалската норма за система за управление на равното заплащане.	Публикуване на нормата				T4	2024	Нормата е доброволна схема, основана на исландския стандарт ÍST 85: 2012, предоставяне на обществено признание на предприятията, които са приложили ефективно политики за равно заплащане. Удостоверенията се издават, за да се потвърди, че когато се вземат решения относно заплащането, те се основават изцяло на съответни съображения.
6.18	RE-C06-r18	М	Уведомяване на дружества с повече от 50 работници, които имат значителни разлики в заплащането на жените и мъжете	Уведомяване на дружества с повече от 50 работници, които имат значителни разлики в заплащането				T4	2024	Уведомяване на дружествата с над 50 работници, които имат значителни разлики в равнищата на заплащане на жените и мъжете за едни и същи работни места, за задължението да представят на дирекция „Инспекция по труда план за действие“ за преодоляване на различията в заплащането на жените и мъжете чрез изпълнението на плана за действие

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
				на жените и мъжете						
6.19	RE-C06-i06	T	Подкрепа за постоянни договори с докторанти в рамките на FCT-Tenure и подкрепа за изследователи в рамките на ERC — Португалия		Брой на договори		255	T1	2026	230 постоянни договора се подписват с докторанти, избрани чрез конкурси. Подписват се 25 договора с изследователи, чиито проекти са препоръчани за финансиране на европейско или национално равнище, и с изследователи, чиито заявления от ЕНС са били препоръчани за финансиране или чиито заявления са били препоръчани за финансиране, но в крайна сметка не са били финансирани.
6.20	RE-C06-i06	M	Международни партньорства в областта на науката, технологиите и иновациите: Подкрепа за международни партньорства; Подпомогнати проекти в областта на R I; Подкрепа за международната мобилност	Международни и партньорства в областта на науката, технологиите и иновациите: Подкрепа за международни партньорства; Подпомогнати проекти в областта на R I; Подкрепа за международната мобилност				T1	2026	За международни партньорства в областта на науката, технологиите и иновациите се подписват шест договора с националните приемащи институции. Подкрепят се 30 проекта, съюзи и инфраструктури с национално участие, избрани на европейско равнище. Подкрепя се международната мобилност на 100 национални изследователи и преподаватели.
6.21	RE-C06-i07	T	Технологична и цифрова модернизация на аграрните науки: Реформа на учебните програми в областта на аграрните науки, отваряне на селскостопанските училища за ученици от средните училища и преквалификация		Брой	0	7 020	T2	2026	Извършена реформа на програмите за 20 степени (бакалавърска или магистърска степен, или и двете) по аграрни науки чрез: укрепване на цифровия и технологичния компонент чрез закупуване на оборудване за образователните институции интернационализация, включително организирането на поканени председатели — междуинституционално сътрудничество чрез прилагане на стратегията за интернационализация на селскостопанското образование в рамките на консорциум. 6000 ученици от средните училища се ползват от

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
			на специалистите							едноседмична програма в земеделските училища, насочена към повишаване на привлекателността на земеделските училища за потенциалните кандидати. 1000 специалисти в селскостопанския сектор завършват цифрово и технологично обучение чрез микроквалификации или краткосрочно висше образование, професионално обучение или професионални магистъри.
6.22	RE-C06-i07	T	Модернизиране на медицината		Брой	0	12 500	T2	2026	Най-малко 5 000 студенти по интегрирана магистърска степен участват в учебни програми, като използват цифрова среда или медицинска симулация. За тази цел се използват оборудване като манекени с висока якост или симулатори за виртуална реалност. Най-малко 7 500 медицински специалисти участват в медицинско обучение, насочено към технологичната и цифровата модернизация на сектора на здравеопазването. Предлагат се три вида обучения: кратки курсове за висше образование, професионални магистърски програми и/или микроквалификации.
6.23	RE-C06-i07	T	Укрепване на цифровите умения		Брой	0	11 750	T2	2026	11 750 младежи и възрастни от области, които не са свързани с НТИИМ, участват в програмите за укрепване на цифровите умения.
6.24	RE-C06-i07	M	Иновации и педагогическа модернизация във висшето образование		Брой	0	5	T4	2024	Създават се пет центъра за високи постижения в областта на педагогическите иновации с акцент върху нетехнологичните тематични области (социални науки, хуманитарни науки и изкуства). Създава се Национален съвет за педагогически иновации във висшето образование.
6.25	RE-C06-i07	T	Иновации и педагогическа модернизация във висшето образование		Проценти	24	22	T2	2026	Средният процент на отпадналите ученици през 1-вата година" тези, които за първи път участват в начално обучение, намалява от 24 на 22 % в сравнение с учебната 2020/2021 година.
6.26	RE-C06-i08-RAM	M	Подписан договор за разширяване на сградата СИТМА	Подписан договор с изпълнителя за разширяване на сградата СИТМА				T4	2024	Подписан е договор за разширяване на сградата на Научния и технологичен център на Мадейра (СИТМА). Разширението се състои от добавяне на три етажа към настоящата сграда и разширяване на приземния етаж. Сградата трябва да бъде адаптирана към нуждите на хората с намалена подвижност.

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
6.27	RE-C06-I08-RAM	T	Завършено разширение на сградата СИТМА		m ² (брuto)	0	9.030	T2	2026	Приключване на всички дейности по договора, свързани с разширяването на сградата СИТМА, както е посочено в М6.26. Потреблението на първична енергия в сградата трябва да е най-малко с 20 % по-ниско от изискванията за сгради с близко до нулево нетно потребление на енергия.

Е.3. Описание на реформите и инвестициите за заема

Инвестиция RE-C06-i09: Нови или обновени училища

Целта на мярката е да се гарантира равен достъп до качествени обществени училища, като по този начин се повиши тяхната привлекателност и приобщаване и се намалят териториалните различия.

Инвестицията се състои в изграждане на нови училища или обновяване на съществуващи училища. Инвестициите са насочени към 75 начални и средни училища, за които е установено, че се нуждаят от приоритетна намеса.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 30 юни 2026 г.

Е.4. Ключови етапи, цели, показатели и график за мониторинг и изпълнение на заема

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
6.28	RE-C06-i09	T	Подписване на договори за изграждане и обновяване на обществени училища	Подписани договори	Брой	0	75	T4	2024	Подписват се договори за изграждане или обновяване на основни и средни обществени училища. Изборът кои училища да санират и къде са необходими нови училища се основава на оценка на нуждите.
6.29	RE-C06-i09	T	Построени или обновени училища		Брой построени или обновени училища	0	75	T2	2026	75 обществени училища се изграждат или обновяват и са готови за употреба. Това включва закупуването на оборудване като цифрови носители, което е необходимо за функционирането на новите/обновените училища. Новите сгради трябва да имат потребление на първична енергия най-малко с 20 % под изискванията за сгради с близко до нулево нетно потребление на енергия. При санирането се постига средно поне средно равнище на саниране, определено в Препоръка (ЕС) 2019/786 на Комисията относно санирането на сгради.

Ж. КОМПОНЕНТ 7: Инфраструктурата

Този компонент на португалския план за възстановяване и устойчивост е насочен към предизвикателството на слабото териториално сближаване и ниската конкурентоспособност на предприятията във вътрешните региони, причинени от неадекватните връзки с пътната мрежа. Това води до разходи, свързани с контекста, за предприятията, като например транспортни разходи чрез ниска пътна свързаност или трудности при привличането на квалифициран персонал. Друго предизвикателство е необходимостта от намаляване на емисиите в транспортния сектор и в бизнес парковете.

Целите на компонента са да се засили териториалното сближаване и да се подобри конкурентоспособността, за да се насърчи икономическото развитие на вътрешните региони. Чрез разгръщането на станции за зареждане тя има за цел да насърчи декарбонизацията на автомобилния транспорт.

За тази цел компонентът има за цел бизнес парковете да станат по-устойчиви и по-цифровизирани и да им осигури по-добър достъп до пътната мрежа. Тя също така има за цел да подобри свързаността на автомобилния транспорт чрез разширяване на пътната мрежа, например чрез преодоляване на липсващите връзки, включително на Азорските острови, и осигуряване на четири трансгранични връзки. Очаква се ускоряването на разширяването на мрежата от публично достъпни станции за зареждане на електрически превозни средства да спомогне за намаляване на въглеродния отпечатък на сектора на автомобилния транспорт в Португалия и да го направи по-устойчив. Тази инвестиция е съпътстваща мярка за разширяване на пътната инфраструктура в съответствие с техническите насоки на Комисията за НЗВ (2021/C58/01).

Компонентът подкрепя изпълнението на специфичната за държавата препоръка за съсредоточаване на инвестициите върху екологичния преход, като се вземат предвид регионалните различия (специфична за държавата препоръка 3 2019 и специфична за държавата препоръка 3 2020) и подпомагане на използването на цифрови технологии за повишаване на конкурентоспособността на предприятията (специфична за държавата препоръка 2 2020).

Очаква се никоя мярка в този компонент да не нанася значителни вреди на екологичните цели по смисъла на член 17 от Регламент (ЕС) 2020/852, като се вземе предвид описанието на мерките и стъпките за смекчаване, определени в плана в съответствие с техническите насоки за НЗВ (2021/C58/01).

Ж.1. Описание на реформите и инвестициите за безвъзмездна финансова подкрепа

Инвестиция RE-C07-i00: Разширяване на мрежата за зареждане на електрически превозни средства

Целта на мярката е да се постигне напредък в декарбонизацията на автомобилния транспорт чрез насърчаване на електрическата мобилност.

Инвестицията се състои в това да се гарантира, че в Португалия ще функционират 15 000 публично достъпни зарядни точки. Това е съпътстваща мярка за инвестициите в пътна инфраструктура в C07-I02, I04, I03 и I05, за да се гарантира спазването на принципа за ненанасяне на значителни вреди по отношение на целите за смекчаване на изменението на климата и предотвратяване и контрол на замърсяването. Частните субекти се превърнаха в основните участници в разширяването на мрежата. Португалската държава съсредоточава инвестициите си върху платформата за управление на мрежата Mobi.E и върху покриването

на неефективността на пазара, като подкрепя инвестициите в региони, в които частният сектор не осигурява необходимото покритие.

Изпълнението на инвестицията приключва на 31 декември 2025 г.

Инвестиция RE-C07-i01: Области на приемане от предприятията

Целта на мярката е да се модернизират приемните бизнес зони, които са площ земя, развита като място за офиси, фабрики и други предприятия. Модернизацията на бизнес парковете също е определена като нужда от инвестиции в националния инфраструктурен план на Португалия от 2030 г. (PNI 2030).

Инвестицията се състои от интервенции в избрани бизнес паркове, които включват насърчаване на системи за производство и съхранение на енергия от възобновяеми източници, пилотни интервенции за подобряване на енергийната стабилност, инсталиране на станции за зареждане с електроенергия и водород, подобрено 5G покритие и активни мерки за предотвратяване на пожари. Тези интервенции за постигане на екологична устойчивост и цифровизация се извършват в 10 области за приемане на предприятия, избрани чрез публичен търг.

Очаква се изпълнението на инвестицията да приключи до 31 декември 2025 г.

Инвестиция RE-C07-i02: Липсващи връзки и увеличаване на капацитета на мрежата

Целта на мярката е да се подобри териториалното сближаване и конкурентоспособността чрез преодоляване на „липсващите връзки“ в пътната мрежа. Тези липсващи връзки намаляват ефективността на пътната мрежа и водят до загуба на конкурентоспособност за предприятията. Инвестицията също така има за цел справяне със задръстванията, подобряване на пътната безопасност и качеството на въздуха и намаляване на шума на места в близост до пътищата.

Инвестицията се състои в изграждането и модернизирването на пътища. Интервенциите включват премахване на градските пресичания и осигуряване на адекватност на капацитета на коловозите, увеличаване на достъпността до основни транспортни коридори и мултимодални интерфейси. Интервенциите включват модернизиране на пътища, които са част от мрежата TEN-T, като например IP2 Евора източен обходен път или инвестиции в IP8. Очаква се тази мярка да не нанася значителни вреди на екологичните цели по смисъла на член 17 от Регламент (ЕС) 2020/852, като се вземе предвид описанието на мярката и стъпките за смекчаване, определени в плана за възстановяване и устойчивост в съответствие с Техническите насоки съгласно принципа за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01). По-специално спазването на принципа за ненанасяне на значителни вреди се гарантира чрез инвестиция C07-I0 (Разширяване на мрежата за зареждане на електрически превозни средства) като съпътстваща мярка. Всеки пътен проект, за който има вероятност да окаже значително отрицателно въздействие върху околната среда, подлежи на оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС) съгласно Директива 2011/92/ЕС, за да се гарантира, че спазването на принципа за ненанасяне на значителни вреди е интегрирано в проекта и се спазва стриктно на етапите на изграждане, експлоатация и извеждане от експлоатация на инфраструктурата.

От изброените пътища се изграждат или модернизират 111 километра:

- EN14: пътно-железопътен интерфейс в Trofa/Santana, включително нов мост над река Ave;
- EN14: Maia (Via Diagonal)/шосеен/железопътен интерфейс в Trofa;
- EN4: Околовръстен път Atalaia;

- IC35: Penafiel (EN15)/Rans;
- IC35: RAN/Entre-os Rios;
- IP2: Източен околоръстен път Евора;
- Връзка от Baião до моста Ermida;
- Пътна ос Aveiro — Águeda;
- EN344: km 67 до km 75 — Pampilhosa da Serra;
- EN125: Източен обходен път Олхао;
- IC2 (EN1): Meirinhas (km 136)/Pombal (km 148);
- IP8 (EN121): Ferreira do Alentejo/Beja, включително обходния път Beringel;
- IP8 (EN259): STA. Margarida do Sado/Ferreira do Alentejo, включително околоръстен път Figueira de Cavaleiros;
- IP8 (A26): Увеличаване на капацитета на връзката между Sines и A2;
- EN211 — околоръстен път Quintã/Mesquinhata.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 декември 2025 г.

Инвестиция RE-C07 — i05-RAA: Логистични кръгове — Регионална мрежа на Азорските острови

Целта на мярката е да се създадат условия за по-балансирано икономическо развитие чрез насърчаване на икономическите оператори извън големите градски центрове. Интервенциите са насочени и към намаляване на разстоянията за пътуване, времето за пътуване и задръстванията.

Инвестицията се състои в разширяване и модернизирание на пътната инфраструктура на Азорските острови. Тя има за цел да подобри достъпа до населените центрове и централните за икономическа дейност и основните входни инфраструктури на всеки остров. Тя също така има за цел да се намеси в изграждането на кръгови пътища до основните градски центрове, като се намалят градските пропускателни пунктове.

Очаква се тази мярка да не нанася значителни вреди на екологичните цели по смисъла на член 17 от Регламент (ЕС) 2020/852, като се вземе предвид описанието на мярката и стъпките за смекчаване, определени в плана за възстановяване и устойчивост в съответствие с Техническите насоки съгласно принципа за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01). По-специално спазването на принципа за ненанасяне на значителни вреди се гарантира чрез инвестиция C07-I0 (Разширяване на мрежата за зареждане на електрически превозни средства) като съпътстваща мярка. Всеки пътен проект, за който има вероятност да окаже значително отрицателно въздействие върху околната среда, подлежи на оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС) съгласно Директива 2011/92/ЕС, за да се гарантира, че спазването на принципа за ненанасяне на значителни вреди е интегрирано в проекта и се спазва стриктно на етапите на изграждане, експлоатация и извеждане от експлоатация на инфраструктурата. Общо 34 километра пътища се изграждат или модернизират. Планирани са следните пътни интервенции:

- Илха де Санта Мария
  - o Обходен път на Вила до Порто
- Илха де Сао Мигел
  - o Подобряване на достъпността Furnas/Povoação —^{1-ви} етап: Обходен път на Furnas
  - o Обходен път на Capelas
  - o Околоръстен път São Roque
  - o Портал за заобикаляне на Венерто
- Илга Терсейра

- Насърчаване на достъпността, мобилността и условията за пътна безопасност — връзка между Via Vitorino Nemésio и Angra Circular
- Илга Гракиоса
  - Връзка между E.R. 3—2σ и E.R. 4—2σ
- Илха де Сао Хорхе
  - Насърчаване на достъпността, мобилността и условията за пътна безопасност — връзка север-юг
- Илха до Пико
  - Изграждане на кръгов път до Vila da Madalena
- Илха до Файал
  - Изграждане на^{2-ри} етап на околоръстния път Cidade da Horta

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 30 юни 2026 г.

Ж.2. Ключови етапи, цели, показатели и график за мониторинг и изпълнение на безвъзмездната финансова подкрепа

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
7.1	RE-C07-i00	Т	Публично достъпни зарядни точки за електрически превозни средства		Брой	3 520	5 250	T4	2022	Брой публично достъпни зарядни точки за електрически превозни средства (в сравнение с базовото равнище за четвъртото тримесечие на 4 2021 г.)
7.2	RE-C07-i00	Т	Публично достъпни зарядни точки за електрически превозни средства		Брой	5 250	10 450	T4	2024	Брой публично достъпни зарядни точки за електрически превозни средства (в сравнение с базовото равнище за четвъртото тримесечие на 4 2022 г.)
7.3	RE-C07-i00	Т	Публично достъпни зарядни точки за електрически превозни средства		Брой	10 450	15 000	T4	2025	Брой публично достъпни зарядни точки за електрически превозни средства (в сравнение с базовото равнище за четвъртото тримесечие на 4 2024 г.)
7.4	RE-C07-i01	М	Подбор на области на бизнес приемане за интервенции за подобряване на екологичната устойчивост и цифровизацията	Подписване на публичен протокол, потвърждаващ избора на области на бизнес приемане				T2	2021	Областите на приемане на предприятия се подбират чрез конкурентна тръжна процедура. На Комисията се представя подписан публичен протокол, в който се потвърждава, че подборът на областите на бизнес приемане е сключен, и се посочват избраните области на бизнес приемане.
7.5	RE-C07-i01	Т	Приключване на интервенциите в избрани области за приемане на предприятия		Брой	0	10	T4	2025	Брой на зоните за приемане на предприятия, в които са завършени дейности за подобряване на тяхната екологична устойчивост и цифровизация. Области за прием на предприятия за намеса, избрани в рамките на конкурентна тръжна процедура.
7.6	RE-C07-i02	М	Подписан договор за пътен проект за 1 г.	Договор, подписан с изпълнител по пътния проект				T4	2021	Подписване от страните на документа, уреждащ техните задължения във връзка с изпълнението на строителните работи, след провеждане на процедура за възлагане на обществена поръчка.
7.7	RE-C07-i02	М	Подписан договор за 2 пътни проекта	Договор, подписан с изпълнител по проекти за пътища				T3	2022	Подписване от страните на документа, уреждащ техните задължения във връзка с изпълнението на строителните работи, след провеждане на процедура за възлагане на обществена поръчка.
7.8	RE-C07-i02	Т	Построени или рехабилитирани		километър	0	111	T4	2025	Км пътища, построени или рехабилитирани в съответствие с техническите спецификации на търга и

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
			пътища							изцяло включващи всички резултати и условия от оценката на въздействието върху околната среда.
7.13	RE-C07-i05-RAA	M	Подписан договор за 2 пътни проекта	Договор, подписан с изпълнителя по проектите за пътища				T4	2021	Подписване от страните на документа, уреждащ техните задължения във връзка с изпълнението на строителните работи, на цена след публична тръжна процедура.
7.14	RE-C07-i05-RAA	M	Подписан договор за 8 пътни проекта	Договор, подписан с изпълнителя на пътните проекти				T4	2023	Подписване от страните на документа, уреждащ техните задължения във връзка с изпълнението на строителните работи, на цена след публична тръжна процедура.
7.15	RE-C07-i05-RAA	T	Построени или рехабилитирани пътища		километър	0	34.38	T2	2026	Км пътища, построени или рехабилитирани в съответствие с техническите спецификации на търга и изцяло включващи всички резултати и условия от оценката на въздействието върху околната среда.

Ж.3. Описание на реформите и инвестициите за заема

Инвестиция RE-C07-i03: Трансгранични връзки

Целта на мярката е да стимулира развитието на трансграничната мобилност и да подобри конкурентоспособността на предприятията, например чрез насърчаване на мобилността на работната сила. Укрепването на коридорите с голям капацитет има за цел също така да даде възможност за общо използване на инфраструктурата, като например високоскоростната железопътна линия в Санабрия или летището в Браганса, и да подобри пътната безопасност.

Инвестицията се състои в създаването и модернизирването на пътна инфраструктура с цел укрепване на трансграничните връзки с Испания.

Очаква се тази мярка да не нанася значителни вреди на екологичните цели по смисъла на член 17 от Регламент (ЕС) 2020/852, като се вземе предвид описанието на мярката и стъпките за смекчаване, определени в плана за възстановяване и устойчивост в съответствие с Техническите насоки съгласно принципа за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01). По-специално спазването на принципа за ненанасяне на значителни вреди се гарантира чрез инвестиция C07-I0 (Разширяване на мрежата за зареждане на електрически превозни средства) като съпътстваща мярка. Всеки пътен проект, за който има вероятност да окаже значително отрицателно въздействие върху околната среда, подлежи на оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС) съгласно Директива 2011/92/ЕС, за да се гарантира, че спазването на принципа за ненанасяне на значителни вреди е интегрирано в проекта и се спазва стриктно на етапите на изграждане, експлоатация и извеждане от експлоатация на инфраструктурата.

От изброените пътища се изграждат или модернизират 30 километра:

- EN103: Vinhais/Bragança (обходен път);
- Връзка от Bragança до Puebla de Sanabria (Испания);
- Международен мост над река Sever;
- Мост Алкутим — Saluncar de Guadiana (Испания).

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 декември 2025 г.

Инвестиция RE-C07-i04: Зони за приемане на предприятия — достъпност на пътя

Целта на мерките е да се подобри конкурентоспособността на бизнес парковете чрез подобряване на тяхната свързаност с пътната мрежа, допринасяйки за реиндустриализацията на селските райони.

Инвестицията се състои от инвестиции в разширяване и модернизирване на пътната инфраструктура. Тя допълва инвестицията RE-CCT-C7-I1, която има за цел да модернизира бизнес парковете.

Очаква се тази мярка да не нанася значителни вреди на екологичните цели по смисъла на член 17 от Регламент (ЕС) 2020/852, като се вземе предвид описанието на мярката и стъпките за смекчаване, определени в плана за възстановяване и устойчивост в съответствие с Техническите насоки съгласно принципа за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01). По-специално спазването на принципа за ненанасяне на значителни вреди се гарантира чрез инвестиция C07-I0 (Разширяване на мрежата за зареждане на електрически превозни средства) като съпътстваща мярка. Всеки пътен проект, за който има вероятност да окаже значително отрицателно въздействие върху околната среда, подлежи на оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС) съгласно Директива 2011/92/ЕС, за да се гарантира, че спазването на принципа за ненанасяне на значителни вреди е интегрирано в

проекта и се спазва стриктно на етапите на изграждане, експлоатация и извеждане от експлоатация на инфраструктурата.

От изброените пътища се изграждат или модернизират 42 километра:

- Връзка с индустриалния парк Mundão: премахване на ограниченията в EN229 Viseu/Sátão;
- Връзка с индустриалния парк Mundão: EN229 — ex-IP5/Mundão индустриален парк;
- Достъпност до промишлената зона Riachos;
- Достъп на IC8 (Ansião) до бизнес парк Camporês;
- EN10—4: Setúbal/Mitrena;
- Връзка с индустриалния парк Fontiscos и рехабилитация на възела Ermida (Santo Tirso);
- Свързване на А8 с индустриалния парк Palhagueiras в Torres Vedras;
- Свързване на А11 с промишлената зона Cabeça de Porca (Felgueiras);
- Свързване на EN114 с промишлената зона Рио Майор;
- Подобен достъп до бизнес зоната Lavagueiras (Castelo de Paiva);
- Подобряване на достъпността до промишлената зона Campo Maior;
- Околоръстен път EN248 (Arruda dos Vinhos);
- Обходен път Aljustrel — Подобряване на достъпа до района за минно дело и зоната за стопанска дейност;
- Чрез do Tâmega на обходния път EN210 (Celorico de Basto);
- Свързване на IC2 с индустриалния парк Casarão;
- Ново пресичане на Рио Лима между EN203 — Deocriste и EN202 — Nogueira;
- Кръгово кръстовище на EN246 за достъп до промишлената зона Portalegre;
- Достъп до Aверпарк — Научно-технологичен парк Taipas (Guimarães);
- Достъп до промишлената зона Vale do Neiva на възел А28.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 декември 2025 г.

Ж.4. Ключови етапи, цели, показатели и график за мониторинг и изпълнение на заема

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
7.9	RE-C07-i03	М	Приключване на първата оценка на въздействието върху околната среда	Приключване на оценката на въздействието върху околната среда				T3	2022	Извършена е оценка на въздействието върху околната среда на един пътен проект.
7.10	RE-C07-i03	Т	Построени или рехабилитирани пътища		километър	0	30	T4	2025	Км пътища, построени или рехабилитирани в съответствие с техническите спецификации на търга и изцяло включващи всички резултати и условия от оценката на въздействието върху околната среда.
7.11	RE-C07-i04	М	Подписан договор за 10 пътни проекта	Договор, подписан с изпълнителя по проектите за пътища				T2	2023	Подписване от страните на документа, уреждащ техните задължения във връзка с изпълнението на строителните работи, на цена след публична тръжна процедура.
7.12	RE-C07-i04	Т	Построени или рехабилитирани пътища		километър	0	42	T4	2025	Км пътища, построени или рехабилитирани в съответствие с техническите спецификации на търга и изцяло включващи всички резултати и условия от оценката на въздействието върху околната среда.

3. КОМПОНЕНТ 8: Горите

Компонентът е насочен към следните предизвикателства: социално-икономическия и демографския спад в селските райони, наличието на обширни райони без активно управление за предотвратяване на пожари или опазване на биологичното разнообразие и силно фрагментираната частна собственост върху земята. Изселването на населението към големите градски центрове и постепенното застаряване на населението в селските райони доведоха до изоставянето на селските територии и традиционните основни икономически сектори. Това доведе до постепенно разширяване на горските площи, непланирани и неуправлявани и с висока концентрация на гориво. Тези райони са силно изложени на опасност от пожари в селските райони, които могат да доведат до загуба на човешки живот, значителни щети върху земя и имущество и унищожаване на гори и на стоки и услуги, които те произвеждат. Португалия е страната в Южна Европа с най-голям дял на изгорелите площи в селските райони и с най-голям среден брой пожари. Според Европейската информационна система за горски пожари (EFFIS) между 169 000 г. и 2019 г. са изгаряни средно около 2015 хектара годишно.

Целите на този компонент са:

- насърчаване на активното планиране и управление на уязвими земеделски и горски земи с висока екологична стойност;
- опазване на биологичното разнообразие чрез подпомагане на възстановяването на селскостопанските и горските екосистеми, особено в изгорелите райони;
- допринасяне за териториалното сближаване и създаването на работни места чрез съживяване на икономическите дейности на селските територии; и че
- повишаване на устойчивостта на тези територии чрез намаляване на риска от пожари чрез ефективно и ефикасно предотвратяване на пожари, а в случай на пожари — чрез намаляване на щетите чрез ефективна и ефикасна борба с пожарите.

Компонентът допринася за изпълнението на специфичната за всяка държава препоръка за подобряване на качеството на публичните финанси чрез приоритизиране на разходите, стимулиращи растежа (специфична за държавата препоръка 1 2019). Публичните разходи, свързани с модернизиранието на регистъра на имотите в селските райони, биха насърчили адекватното им управление и евентуално биха направили икономическата дейност в селските райони по-динамична. Освен това компонентът има важен принос за изпълнението на специфичните за всяка държава препоръки за съсредоточаване на инвестициите върху екологичния и цифровия преход, като се вземат предвид регионалните различия (специфична за държавата препоръка 3 2019 и специфична за държавата препоръка 3 2020).

Очаква се този компонент да допринесе както за екологичния, така и за цифровия преход. Що се отнася до екологосъобразното измерение, компонентът допринася пряко за адаптирането към изменението на климата, тъй като има за цел да повиши устойчивостта на селските територии на пожари. Освен това активното устойчиво управление на тези територии допринася за предотвратяването на ерозията на почвата, за контрола на инвазивните видове и вредители и за улавянето на въглерод от горите. И накрая, що се отнася до цифровото измерение, се подчертават планираните мерки за кадастъра на собствеността върху земята, системата за мониторинг на земната покривка (SMOS), включително LiDAR (Light Detection and Ranging) и сателитните изображения с висока разделителна способност, тъй като те насърчават електронното управление и цифровите обществени услуги.

Очаква се никоя мярка в този компонент да не нанася значителни вреди на екологичните цели по смисъла на член 17 от Регламент (ЕС) 2020/852, като се вземе предвид описанието на

мерките и стъпките за смекчаване, определени в плана в съответствие с техническите насоки за НЗВ (2021/C58/01).

3.1. Описание на реформите и инвестициите за безвъзмездна финансова подкрепа

Реформа RE-r19: Трансформация на ландшафта в уязвими горски райони

Целта на тази мярка е да се преобрази ландшафта на уязвимите горски територии с обширни площи с неуправлявани монокултури и висок риск от пожари, за да се предотвратят пожари в селските райони и да се повиши климатичната и икономическата устойчивост.

Тази реформа ще бъде осъществена чрез инвестиция RE-C08-i01 (трансформация на ландшафта в уязвими горски зони). Реформата се състои от четири мерки, които се допълват взаимно и са очертани по-долу:

- програмите за планиране и управление (PRGP);
- зона за интегрирано управление на ландшафта (AIGP);
- интегрирана програма за подпомагане на селата, разположени в горски територии (село Gated Community); и че
- програмата *Emparcelar para Ordenar*.

Реформата надгражда и подкрепя Програмата за трансформация на ландшафта (*Programa de Transformação da paisagem — RTP*) с необходимата правна рамка. Тази правна рамка включва най-малко законодателството за преобразуването на ландшафти посредством програми за планиране и управление на ландшафта (ППП) и зони за интегрирано управление на ландшафта (AIGP), законодателството, насочено към одобряване на определянето на границите на уязвимите територии, към които могат да се прилагат програмите за планиране и управление на ландшафта и интегрираните зони за управление на ландшафта, както и законодателството относно задължителното владение на селски земи в горските райони.

Изпълнението на реформата трябва да приключи до 30 септември 2021 г.

Реформа RE-r20: Реорганизация на системата на поземления регистър и системата за мониторинг на земното покритие

Целта на тази мярка е да се преодолее липсата на многофункционален поземлен регистър с въвеждането и разработването на система за идентифициране и проверка на границите на собствеността върху земята и последващата регистрация на собствеността върху земята. Това ще даде възможност за съгласуван, актуален и цялостен поглед върху територията, който ще повиши стойността на земята за нейните собственици и ще позволи на държавата да разработи конкретни, устойчиви и многосекторни публични политики.

Реформата се състои от пускането в действие на системата за мониторинг на земната покривка (SMOS) и разработването на платформата BUPi (Цифров поземлен регистър) — физически и виртуален брояч с геореферирана информация за имотите, който обобщава информацията, необходима за тяхната регистрация, и улеснява взаимодействието на гражданите с публичната администрация в рамките на поземления регистър. Реформата също така създава необходимата правна рамка за привеждане в действие на инвестициите RE-C08-i02: Регистър на имотите в селските райони и система за наблюдение на земното покритие. Реформата включва:

- приемането на закон за създаване на структура на мисията за разширяване на опростената кадастрална информационна система — публичен орган, който наблюдава разширяването на опростената национална кадастрална информационна система и разработването на платформата BUPi;
- приемането на акт за създаване на система за експлоатация и финансиране на модела за организация и развитие на опростената кадастрална информационна система;
- приемане на закон за одобряване на правния режим за кадастъра и имотния регистър, с който се създава Националната система на кадастралната информационна система, съчетана с опростената кадастрална информационна система и утвърди кадастралната харта като национална карта на поземления регистър;
- приемането на правен акт за изменение на Регулаторен указ № 9-A/2017 от 3 ноември³⁸, с който се изясняват операциите на опростената кадастрална информационна система и платформата BUPi, като се приемат мерки за незабавно идентифициране на структурата на земята и собствеността върху земеделските земи и смесените земи; и че
- изготвяне на предложение за закон за създаване на извънредна система за регистрация на земите в селските райони и за изменение на Кодекса за поземления регистър (CRP).

Изпълнението на реформата трябва да приключи до 31 декември 2022 г.

Реформа RE-r21: Предотвратяване и борба с пожарите в селските райони

Целта на тази мярка е да се увеличи предотвратяването и да се подобри борбата с пожарите в селските райони чрез създаване на основна мрежа от прекъсвания за управление на горивото и укрепване на структурите, отговорни за управлението и защитата от пожари в селските райони.

Реформата се състои от следното:

- приемане на акт за одобряване на Националния план за интегрирано управление на пожари в селските райони (PNGIFR);
- приемане на закон за създаване на интегрирана система за управление на пожарите в селските райони (SIGIFR); и че
- приемане на акт за утвърждаване на Националната програма за действие на Националния план за интегрирано управление на пожари в селските райони.

Интегрираната система за управление на пожари в селските райони (SIGIFR) предоставя на национално равнище макрополитики и стратегически насоки, които допринасят за намаляване на риска от пожари в селските райони и за промяна на поведението на собствениците, ползвателите и преките и непреките бенефициери на територията на селските райони. Системата определя модели за междуведомствена координация, като определя компетенциите и обхвата на действие на всеки субект в рамките на SIGIFR, с по-голяма отчетност за различните участници в процеса на вземане на решения. Тя определя модел на управление, мониторинг и оценка, който допринася за непрекъснатото подобряване на публичните политики и програми.

Създава се информационна система за пожарите в селските райони с цел обобщаване и разпространение на цялата съответна техническа информация от SIGIFR. Освен това тя определя модел, основан на предотвратяването и свеждането до минимум на риска, или чрез дейности за повишаване на осведомеността, или чрез създаване на регионални отбранителни мрежи, в които управлението на горивата играе водеща роля в режима на санкции.

³⁸ Decreto Regulamentar № 9-A/2017: <https://dre.pt/application/conteudo/114152782>

Изпълнението на реформата трябва да приключи до 30 септември 2021 г.

Инвестиция RE-C08-i01: Трансформация на ландшафта в уязвими горски райони

Целта на тази мярка е да се повиши устойчивостта на уязвимите територии спрямо рисковете, свързани с изменението на климата, по-специално пожарите в селските райони и загубата на биологично разнообразие, и да се насърчи устойчивият растеж и териториалното сближаване. Тези цели се постигат чрез преобразуване на ландшафта, увеличаване на средния размер на земеделската собственост, промяна в земеползването и планиране на нови икономически дейности.

Тази инвестиция се състои от следните програми:

- програмите за планиране и управление на ландшафта (ППП), които проектират желаната среда и определят преходна матрица в средносрочен и дългосрочен план, подкрепена от модел на финансиране, който гарантира нейното изпълнение;
- зоните за интегрирано управление на ландшафта (AIGP), които увеличават размера на управляваната горска площ, създават прекъсвания в обширни зони с морски борови монокултури и евкалипт и предвиждат замяната на зоните с евкалипт с други видове, по-специално местни видове, за да се постигне мащаб, който насърчава устойчивостта на пожари и оползотворяването на природния капитал и създава необходимите условия за разработването на интегрирани операции за управление на ландшафта (OIGP), които определят програмирането на интервенциите, оперативния модел, финансовите ресурси, които трябва да бъдат отпуснати, и системата за управление и мониторинг;
- интегрираната програма за подпомагане на селата в селските райони, разположени в горски територии, която подкрепя набор от действия за гарантиране на промяната в земеползването и ползването на земята и управлението на горивата около селата в селските райони; и че
- програмата *Emparcelar para Ordenar*, която увеличава средния размер на селските имоти и по този начин допринася за жизнеспособността и икономическата устойчивост на стопанствата, които са инсталирани или ще бъдат инсталирани там.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 30 септември 2025 г.

Инвестиция RE-C08-i02: Регистър на имотите в селските райони и система за наблюдение на земното покритие

Целта на тази мярка е да предостави на португалската държава база от знания запътищата за територията, по-специално по отношение на вида и границите на имотите в селските райони, което ще даде възможност за идентифициране на собствениците на земя. Това е от съществено значение за планирането, управлението и подпомагането на решенията относно окупацията и използването на територията.

Тази инвестиция се състои в разработването на платформата BUPi и изготвянето на референтно картографиране за системата за мониторинг на земната покривка (SMOS), включително цифрово 3-D представяне на земята чрез покритие за светлинно откриване и преливане (LiDAR), карти на растителността, карти на обема на биомасата и дървения материал, карти на земната покривка и използването на земята и покритие със сателитни изображения. Тези мерки се допълват взаимно и дават възможност за пълното привеждане в действие на платформата BUPi, като същевременно се гарантира оперативната съвместимост на всички съществуващи информационни системи, свързани с кадастралната геометрия, поземления регистър и данъчните матрици, които понастоящем се управляват от различни органи, включително Трибуторския и митнически орган, Института по регистрация и

нотариални въпроси и Генералната дирекция за територията. Гражданите, предприятията и всички публични органи придобиват уникален идентификационен номер (НИП) за своите имоти, включително информация за техните граници и характеристики. За да се гарантира успешното прилагане на горепосочените мерки, инвестицията включва и дейности по обучение на оторизирани технически служители на общините, на регистраторите и на служителите на данъчните органи.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 март 2025 г.

Инвестиция RE-C08-i03: Прекъсвания при управлението на горивото — основна мрежа

Целта на тази мярка е да се създадат хоризонтални прекъсвания в ландшафта чрез основна мрежа от прекъсвания при управлението на горивото (RPFGC). Тази мрежа изолира огнищата на пожари, защитава комуникационните маршрути, социалните инфраструктури и оборудване, намалява средната площ, разрушена от пожари чрез разделяне на ландшафта, улеснява действията за борба с пожарите и гарантира безопасността на пожарникарите чрез създаване на маршрути за евакуация.

Инвестицията включва следните мерки:

- картографиране и оценка на земеползването на земите, включени в структуриращата мрежа за първично управление на гориво;
- определяне на собствениците, оценка и изчисляване на размера на компенсацията и други елементи, водещи до обявяване на собствениците на земя за уведомяване за комунални услуги, сключване на споразумения и плащане на съответните компенсации
- включване в платформата BUPi на географското представяне на земеделската земя, включена в установяването на сервитутния район, с цел да се даде възможност за последващи специални процедури за регистрация; и че
- изграждане на основната мрежа от прекъсвания в управлението на горивото на национално равнище.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 декември 2025 г.

Инвестиция RE-C08-i04: Средства за предотвратяване и борба с пожарите в селските райони

Целта на тази мярка е да се укрепят държавните структури, участващи в предотвратяването и борбата с пожарите в селските райони. По-конкретно, тази мярка ще използва капацитета по отношение на инфраструктурата и оборудването на португалските военновъздушни сили и на Института за опазване на природата и горите (ICNF), за да се повиши тяхната ефективност и ефикасност при предотвратяването и борбата с пожарите в селските райони. Освен това тази мярка подобрява оценката на риска чрез стандартизиране и актуализиране на мрежата от радари на Португалския морски институт и Атмоса (IPMA).

Тази инвестиция се състои в закупуването на два леки и девет средни пожарникарски хеликоптера, изграждането на нови и обновяването на съществуващи сгради (оперативен център и хангари за поддръжка), закупуването на превозни средства, машини и оборудване, необходими за оперативно реагиране при пожарогасене, като например лични предпазни средства, пожарогасителни превозни средства, булдозери и трактори, както и стандартизация и модернизиране на метеорологичната радарна мрежа.

Очаква се тази мярка да не нанася значителни вреди на екологичните цели по смисъла на член 17 от Регламент (ЕС) 2020/852, като се вземе предвид описанието на мярката и стъпките за смекчаване, определени в плана за възстановяване и устойчивост в съответствие с Техническите насоки съгласно принципа за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01). По-специално, за да се гарантира съответствие с техническите насоки за принципа за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01), превозните средства, машините и оборудването, които ще бъдат закупени, трябва да бъдат с нулеви емисии. Когато не съществуват алтернативи с нулеви емисии, превозните средства, машините и оборудването, които ще бъдат закупени, представляват най-добрите налични равнища на екологични показатели в сектора.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 декември 2025 г.

Инвестиция RE-C08-i05: Програма за повече гори

Целта на мярката е да се усъвършенства системата за предотвратяване и борба с пожарите, да се премине от модела на борба с пожарите към модела на превенция и да се засилят действията на организациите на горските производители (OPF) и Експертните центрове в сектора на горското стопанство чрез включване на специалисти и повишаване на техническата квалификация на всички съответни участници в тези структури.

Тази инвестиция се състои от следните мерки:

- разширяване на програмите „Сигурно село „и „Безопасни хора“, насочени към насърчаване на действия за повишаване на осведомеността за предотвратяване на рисковото поведение на населението, мерки за самозащита и симулации на планове за евакуация, съвместно с местните органи;
- укрепване на капацитета за оперативно реагиране на Националния орган за спешна и гражданска защита (АНЕРС) и Националната жандармерия (GNR) в борбата с пожарите в селските райони, по-специално чрез закупуване на превозни средства и лични предпазни средства, обновяване на съществуващите инфраструктури и създаване на нови регионални и подрегионални структури на АНЕРС;
- осигуряване на обучение и квалификация на оперативния персонал, участващ в борбата с пожарите, и на техниците на ОПФ; и че
- укрепване на организациите на собствениците на гори и центрoвете за компетентност в области, които са от съществено значение за устойчивостта на горските ресурси.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 декември 2025 г.

3.2. Ключови етапи, цели, показатели и график за мониторинг и изпълнение на безвъзмездната финансова подкрепа

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Milestone/ Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
8.1	RE-C08-i01	T	Разработване на програми за планиране и управление на ландшафта (PRGP) в териториите, определени като уязвими.		Брой	0	20	T3	2025	Одобрение от правителството на програми за планиране и управление на ландшафта (ПРП) за 20 хомогенни уязвими области или райони, засегнати от големи пожари, като се вземат предвид Хартата на ландшафтните единици на континентална Португалия и териториалният модел на Националната програма за политика за пространствено планиране.
8.2	RE-C08-i01	T	Публикуване на интегрирани операции за управление на ландшафта (OIGP) в Diário da Republica		Брой	0	60	T3	2025	Одобряване и публикуване в Diário da Republica на 60 интегрирани операции за управление на ландшафта (OIGP), които определят програмирането на интервенциите, оперативния модел, финансовите ресурси, които трябва да бъдат отпуснати, и системата за управление и мониторинг.
8.3	RE-C08-i01	T	Села с проекти за управление на горивото		Брой	0	800	T3	2025	Сключване на договори, в които се определят специфичните условия за финансиране на проекти за управление на горива между Екологичния фонд и бенефициерите (общини, междуобщински общности, сдружения за местно развитие) в най-малко 800 селски села, разположени в горски територии (селищна общност).
8.20	RE-C08-i01	T	Изпълнение на мерки за комасация на земята Програма „Emparcelar para Ordenar“		Брой	0	2 000	T3	2025	2 000 ha селски земи в уязвими територии се възстановяват по програмата „Emparcelar para Ordenar“
8.4	RE-C08-i02	M	Преминаване към платформа BUI 2.0	Въвеждане в експлоатация на платформата BUI 2.0				T1	2022	Предоставяне на платформата BUI 2.0, базирана в облак, която да модернизира и разшири функциите, които вече съществуват в пилотния проект BUI. BUI 2.0 осигурява покритие на национално равнище и оперативна съвместимост на различните системи, управлявани понастоящем от различни органи, включително данъчните и митническите органи. BUI 2.0 позволява постепенното въвеждане на уникални идентификационни номера на имоти (НПИ).

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Milestone/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
8.5	RE-C08-i02	T	Обучение за BUI		Брой	0	10	T4	2023	Брой на провежданите на всеки три месеца обучения, свързани с BUI, на квалифицирани на национално равнище техници, които извършват процедури за графично представяне (RGG), персонала на Института на регистрите и нотариусите (IRN), служители на данъчните органи, техници по поземления регистър и техници от Генералната дирекция за Служители на територията и регистратурата.
8.6	RE-C08-i02	M	Изготвяне на референтно картографиране за системата за мониторинг на земната покривка (SMOS)	Изготвяне на референтно картографиране за системата за мониторинг на земната покривка (SMOS)				T1	2025	Изготвяне на референтно картографиране за системата за мониторинг на земната покривка (SMOS), включително i) публикуване на картите на земната покривка и използването (COS) 2023 въз основа на информация, валидирана от отговорните органи, която представя географското представяне на държавата и предоставя информация относно земеползването и ползването на земята, както и относно видовете култури и залесяване, ii) цифрово 3-D представяне на земята чрез покритие за светлинно откриване и обсег (LiDAR), iii) карти на растителността, iv) карти на биомасата и обема на дървения материал и v) сателитно покритие.
8.7	RE-C08-i03	M	Публикуване на договора за структуриране на първичната мрежа за управление на горивата (RPFGC)	Публикуване на договора за структуриране на първично управление на горивата (RPFGC) в BASE.gov				T1	2022	Възлагане от компетентния орган на договора за изграждане на Мрежа за пререструктуриране на първично управление на горивата (RPFGC) с цел създаване на хоризонтални прекъсвания в ландшафта с цел изолиране на огнища на пожари.
8.8	RE-C08-i03	T	Установена сервитутна площ		ha	0	21 727	T3	2025	Сервитутен район, образуван в основната мрежа от прекъсвания при управлението на горивото (RPFGC) Тази земя се включва в платформата BUI, за да се даде възможност за последваща специална процедура за регистрация.
8.9	RE-C08-i03	T	Изграждане на Мрежа за пререструктуриране на първично управление на горивата (RPFGC)		Брой	0	37 500	T4	2025	Внедрена площ (в ha) на основната мрежа от прекъсвания при управлението на горивото (RPFGC) — създаване на хоризонтални прекъсвания (обхвати за управление на горивото) в ландшафта с цел изолиране на огнища на пожари.

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Milestone/ Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Годи на	
8.10	RE-C08-i04	T	Доставка на превозни средства, машини и оборудване		Брой	0	179	T1	2023	Доставка на пожарогасителни и противопожарни превозни средства, машини и оборудване след потвърждение, че отговарят на техническите спецификации и другите договорни изисквания, в съответствие с тръжната процедура.
8.11	RE-C08-i04	T	Доставка на леки и средни пожарникарски хеликоптери		Брой	0	11	T4	2025	Доставка на два леки пожарникарски хеликоптера (HEBL) и девет средни пожарникарски хеликоптера (HEBM) след потвърждение, че отговарят на техническите спецификации и другите договорни изисквания. Целта включва също така изграждането и/или обновяването на сгради и инфраструктура за използване и поддръжка на хеликоптерите.
8.12	RE-C08-i04	T	Монтиране на радари с двойна поляризация		Брой	0	2	T4	2023	Инсталиране на два радара с двойна поляризация с необходимата изчислителна система и система за архивиране, два светодиода и две метеорологични метеорологични станции. Инсталацията е завършена след потвърждение, че те отговарят на техническите спецификации и другите договорни изисквания.
8.13	RE-C08-i05	T	Укрепване на структурите на Министерството на вътрешните работи (МАИ) с превозни средства и оперативно оборудване		Брой	0	62	T4	2024	Укрепване на 62 субекта за МАИ (АНЕПС, GNR и противопожарни екипи) с осигуряване на обучение и квалификация на оперативния персонал, участващ в противопожарната охрана, новите превозни средства и оперативното оборудване, на стойност най-малко 35 000 000 EUR.
8.14	RE-C08-i05	T	Създаване на регионални и подрегионални структури на Националния орган за спешна и гражданска защита (АНЕПС)		Брой	0	6	T2	2022	Въвеждане в експлоатация на две регионални и четири регионални командвания за извънредни ситуации и гражданска защита (както е определено в Наредба-закон № 45/2019 от 1 април 2019 г.)
8.21	RE-C08-i05	M	Разработване на кампания за повишаване на осведомеността с	Премахване на кампанията за повишаване на				T1	2024	Разработване на кампания за повишаване на осведомеността и информиране по програмите „Сигурно село „и „Безопасни хора“ с цел предотвратяване на рисковото поведение сред населението

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Milestone/ Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
			цел предотвратяване на рисковото поведение	осведомеността						
8.15	RE-C08-i05	M	Публикуване на първоначалния доклад от Института за опазване на природата и горите, I.P	Публикуване на доклад относно програмни договори между Института за опазване на природата и горите, I.P. и организациите на собствениците на гори (OPF) и Експертните центрове				T2	2022	В доклада са представени подробности за програмните договори между Института за опазване на природата и горите, I.P. и организациите на собствениците на гори и Експертните центрове, включително информация за целите и задачите, които трябва да бъдат постигнати всяка година. След първоначалния доклад изпълнението и напредъкът по програмните договори се публикуват на всеки шест месеца.
8.16	RE-C08-i05	T	Изпълнение на национална програма за обучение		Брой	0	150	T4	2025	150 техници от организациите на горските производители (OPF) преминават обучение с продължителност най-малко 684 часа. Обучението се съсредоточава върху следните теми: организационно управление, предотвратяване на пожари в селските райони, контролирано изчистване от пожари, здраве на растенията, сертифициране на устойчивото управление на горите, многофункционалност на горските територии, недървесни горски продукти, възнаграждение за екосистемни услуги, биологично разнообразие, горска инфраструктура, проекти в областта на горското стопанство, инвентаризация на горите или поземлен регистър.
8.17	RE-C08-r19	M	Правна рамка относно задължителното владение на селски земи в горските райони	Влизане в сила на правната рамка относно задължителното владение на селски земи в горските райони.				T3	2021	Влизане в сила на правната рамка за прилагане на задължителното владение на селски земи в горските райони. Задължителното отдаване под наем се прилага изключително, ако собствениците на земя не изразят ангажимента си да изпълнят действията, определени в операцията за интегрирано управление на ландшафта (OIGP), определена за зоната за интегрирано управление на ландшафта (AIGP), по желание да се установи местонахождението на имота им.

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Milestone/ Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
										Законопроект № 68/2020 от 5 ноември дава право на правителството да измени Закон № 31/2014 от 30 май (определя общите основания за обществения ред в областта на териториалното и селищното устройство, за да одобри правния режим на задължително владение).
8.18	RE-C08-r20	M	Система за мониторинг на земната покривка (SMOS)	Въвеждане в експлоатация на системата за мониторинг на земната покривка (SMOS)				T4	2022	Въвеждане в експлоатация на системата за мониторинг на земната покривка (SMOS), която обхваща покритието на LiDAR, цифровия модел на терена, модела на културите и растителността, картите на културите и растителността, картите на земното покритие и сателитното изобразяване.
8.19	RE-C08-r21	M	Закон за създаване на интегрирана система за управление на пожарите в селските райони (SIGIFR)	Влизане в сила на Закона за създаване на интегрирана система за управление на пожарите в селските райони (SIGIFR) и за определяне на правилата за нейното функциониране.				T3	2021	Интегрираната система за управление на пожарите в селските райони (SIGIFR) предоставя на национално равнище макрополитики и стратегически насоки, които допринасят за намаляване на риска от пожари в селските райони и за промяна на поведението на собствениците, ползвателите и преките и непреките бенефициери на територията на селските райони. Системата определя модели за междуведомствена координация, като определя компетенциите и обхвата на действие на всеки субект в рамките на SIGIFR. Тя определя съдържанието на различните инструменти за интегрирано планиране на управлението на пожарите в селските райони на национално, регионално, подрегионално и общинско равнище. Създава се информационна система за пожарите в селските райони с цел обобщаване и разпространение на цялата съответна техническа информация от SIGIFR и е налице ясен ангажимент за определяне на модел, основан на предотвратяването и свеждането до минимум на риска, или чрез дейности за повишаване на осведомеността, или чрез създаване на регионални отбранителни мрежи, в които управлението на горивото играе водеща роля в режима на санкции. И накрая, в него се определя модел

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Milestone/ Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
										на управление, мониторинг и оценка, който допринася за непрекъснатото подобряване на публичните политики и програми.

И. КОМПОНЕНТ 9: Управление на водите

Компонентът е насочен към следните предизвикателства: справяне с големия натиск върху системите за съхранение, осигуряващи водоснабдяване, и подобряване на водната ефективност, за да се противодейства на ограниченията, наложени от очакваното годишно намаляване на валежите, по-високата честота на сушите, сезонността и увеличаването на течовете на вода

Целите на компонента са да се намали недостигът на вода и да се гарантира устойчивостта на регионите с най-голям проблем със сушата и с критична нужда от ефективна намеса за осигуряване на водоснабдяване в Алгарве, Алентейо и Мадейра.

Повишената устойчивост на водите е от първостепенно значение за развитието на тези три региона, което представлява също така задължително условие за туризма и екосистемите (особено в Алгарве и Мадейра), селското стопанство (Alentejo и Мадейра), преконфигурирането на икономическата активност (Alentejo) и за съчетания натиск от пикове в нуждите от напояване и консумация от човека (Мадейра).

Компонентът допринася за изпълнението на специфичната за държавата препоръка относно инвестициите в климатичния преход (специфична за държавата препоръка 3 2020).

И.1. Описание на реформите и инвестициите за безвъзмездна финансова подкрепа

Инвестиция RE-C09-i01: Регионален план за ефективност на водите в Алгарве

Целта на тази инвестиция е да се отговори на недостига на вода в Алгарве, който продължава да се влошава в контекста на изменението на климата. Необходим е отговор за продължаването и развитието на икономическата дейност и за диверсификацията на икономиката на Algarve.

Инвестицията се състои от мерки за намаляване на загубите на вода в градския и селскостопанския сектор в Algarve чрез по-ефективни технологии за напояване, както и за насърчаване на повторното използване на пречистени отпадъчни води. На равнището на доставките мерките разглеждат възможността да се използва съществуващият капацитет и да се подобри устойчивостта на съществуващите резервоари чрез увеличаване на притока към резервоара Odeleite посредством водоземане на река Гуадиана, укрепване на стратегическите запаси и инсталиране на обезсолител. По-специално, тези нови източници на вода трябва да действат като допълнение, за да удовлетворят съществуващото използване, за да се посрещнат предвидимите последици от изменението на климата. Тя се състои също така от мерки за засилване на мониторинга, лицензирането и правоприлагането.

Очаква се тази мярка да не нанася значителни вреди на екологичните цели по смисъла на член 17 от Регламент (ЕС) 2020/852, като се вземат предвид описанието на мярката и стъпките за смекчаване, определени в плана за възстановяване и устойчивост в съответствие с техническите насоки във връзка с принципа за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01), и ключовите етапи и целите, които Португалия трябва да изпълни. По-специално, всички проекти, за които има вероятност да окажат значително въздействие върху околната среда, подлежат на оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС), която се извършва в съответствие с Директива № 2011/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. относно оценката на въздействието на някои публични и частни проекти върху околната среда, както и съответните оценки в контекста на Директива № 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите, или накратко — на Рамковата директива на ЕС за водите, включително прилагането на необходимите мерки за смекчаване,

гарантиращи спазването на техническите насоки съгласно принципа за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01). Всички мерки, определени в рамките на ОВОС и оценката съгласно Директива 2000/60/ЕО като необходими за гарантиране на спазването на принципа за ненанасяне на значителни вреди, се интегрират в проекта и стриктно се спазват на етапите на изграждане, експлоатация и извеждане от експлоатация на инфраструктурата.

Когато се черпи вода, съответният орган издава съответно разрешително, в което се определят условията за избягване на влошаване и за гарантиране, че засегнатите водни обекти остават в добро екологично състояние, в съответствие с изискванията на Рамковата Директива 2000/60/ЕО за водите.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 30 юни 2026 г.

Инвестиция RE-C09-i02: Хидравлично многофункционално предприятие на Crato, етап на планиране

Целта на тази мярка е да се гарантира снабдяването с питейна вода, да се противодейства на опустиняването в региона, да се диверсифицира селското стопанство и да се допринесе за преконфигурирането на производството на енергия в района. Мярката се състои от следните стъпки: изграждане на язовир в долината на Crato, за да се гарантира снабдяването с вода за консумация от човека и преконфигуриране на селското стопанство, като същевременно се предлага привилегировано място за инсталиране на плаващи фотоволтаични панели (които да бъдат инсталирани във водното огледало със средства извън Механизма за възстановяване и устойчивост) и автономно производство на електроенергия от проектираната минихидроцентраля.

Например за инсталирана мощност от 75 MW фотоволтаичната инсталация би задоволила повече от 60 % от настоящите енергийни нужди на района на намаляване на емисиите на въглероден диоксид с повече от 80 000 тона годишно. Съгласно подлежащата на изграждане езерска площ — 7,24 km², и максималната^{площ}, която може да се използва за инсталиране на фотоволтаични панели, е 20 % от тази площ).

Тя също така допринася за разнообразяване на селскостопанската дейност и за привличане на жители към този демографски необлагодетелстван район на страната, като същевременно се поддържа ефективна система за управление на водите.

Строежът се намира в речния басейн на река Тахо в зона, близка до границата на басейна на река Гуадиана. Инвестицията включва следните стъпки:

- Язовирна стена: Изграждане на пълен резервоар за съхранение на надморска височина 248 m (48 m височина), с наводнена площ от 7,24 km², капацитет за съхранение от 116,1 hm³ и среден годишен обем от 57,83 hm³ годишно, което позволява 50,3 hm³ годишно за обществено водоснабдяване (обществено снабдяване с питейна вода (3.3 hm³/year) и напояване (47 hm³/year)), което е от съществено значение за осигуряване на резервирането на водоснабдяването, т.е. достатъчно вода за обслужване на населението (приблизително 55 000 души) на Alter do Chão, Avis, Crato, Fronteira, Gavião, Nisa, Ponte de Sor и Sousel.
- Мини-хидро: За потреблението на енергия от потоците, които ще бъдат освободени за напояване в долината надолу по течението, като се използва падането, осигурявано от височината на язовирната стена. Тя трябва да има инсталирана мощност от 1,0 MW.
- Система за укрепване на снабдяването на язовира Róvoa e Meadas от Pisão dam: свързване от резервоара, който ще бъде изграден, до пречиствателната станция в

Róvoa e Meadas, за да се гарантират нуждите от градско потребление на общините Alter do Chão, Avis, Crato, Fronteira, Gavião, Nisa, Ponte de Sor и Sousel.

- Напоителна инфраструктура в подкрепа на съществуващите земеделски площи: това включва подземни станции за напояване, проводни, балансиращи резервоари и разпределителни мрежи, напоителни мрежи и подобряване на достъпа до селското стопанство и се очаква да създаде 5 078 ha нови напоителни блокове (Alter do Chão, Avis, Crato, Fronteira и Sousel). Периодът за напояване се разделя на партиди с площ, ненадвишаваща 100 ha.
- Слънчева фотоволтаична електроцентрала(слънчеви плочи, инвертори, плаващи устройства, проводници за ниско и средно напрежение): монтиране на фотоволтаични панели във водното огледало на резервоара. Финансирането се извършва извън плана за възстановяване и устойчивост.

Тази мярка не нанася значителни вреди на екологичните цели по смисъла на член 17 от Регламент (ЕС) 2020/852, като се вземат предвид описанието на мярката и стъпките за смекчаване, определени в плана за възстановяване и устойчивост в съответствие с техническите насоки във връзка с принципа за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01), и ключовите етапи и целите, които трябва да бъдат изпълнени от Португалия. Трябва да се докаже пълно и съществено съответствие с приложимите правни разпоредби. При публикуването на проекта на ОВОС за обществена консултация той включва 1) прогнозните водни потоци в засегнатия воден обект в базовия сценарий (без инвестиции), както и след инвестицията, като изцяло се вземат предвид неблагоприятните въздействия от изменението на климата въз основа на най-добрата налична научна прогноза, включително реалистичен най-неблагоприятен сценарий; и 2) обосновка на целта на инвестицията в сравнение с алтернативите с потенциално по-слабо въздействие върху околната среда, както по отношение на техните цели (обхват на напояваните площи, така и по отношение на устойчивото възстановяване на селските райони), така и по отношение на техните средства (намаляване на търсенето на вода и природосъобразни решения). По-специално, всички проекти, за които има вероятност да окажат значително въздействие върху околната среда, подлежат на оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС), която трябва да бъде завършена в съответствие с Директива 2011/92/ЕС, както и на съответни оценки в контекста на Директива 2000/60/ЕО, включително прилагането на необходимите мерки за смекчаване, гарантиращи спазването на техническите насоки за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01).

Всички мерки, определени в рамките на ОВОС и оценката съгласно Директива 2000/60/ЕО като необходими за гарантиране на спазването на принципа за ненанасяне на значителни вреди, се интегрират в проекта и стриктно се спазват на етапите на изграждане, експлоатация и извеждане от експлоатация на инфраструктурата.

ОВОС се основава на най-актуалните, изчерпателни и точни данни, включително данни от мониторинг на биологичните качествени елементи, които са особено чувствителни към хидроморфологични промени, както и на очакваното състояние на водния обект в резултат на новите дейности в сравнение с настоящото. Тя оценява по-специално кумулативното въздействие на този нов проект с друга съществуваща или планирана инфраструктура в речния басейн.

За да бъде в съответствие с Директива 2000/60/ЕО, въз основа на оценка на всички потенциални въздействия върху състоянието на водните обекти в рамките на един и същ

речен басейн и върху защитените местообитания и видове, пряко зависими от водите, като се има предвид по-специално настоящият натиск, свързан с водочерпенето, се доказва, че мярката:

I) не оказва значително или необратимо въздействие върху засегнатите водни обекти, нито пречи на конкретния воден обект, за който се отнася, нито на други водни обекти в същия речен басейн да постигнат добро състояние или потенциал до третото тримесечие на 4 2025 г.; и че

II) не оказва значително отрицателно въздействие върху защитените местообитания и видове, които са пряко зависими от водата.

Съответният орган издава разрешително за проекта, в което се посочват всички технически осъществими и екологично значими мерки, приложени за смекчаване на въздействията и гарантиране на постигането на добро екологично състояние и потенциал в засегнатите водни обекти до четвъртото тримесечие на 4 2025 г., както и гарантиране, че ефективността на тези мерки се наблюдава в съответствие с изискванията на Рамковата Директива 2000/60/ЕО за водите.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 март 2022 г.

Инвестиция RE-C09 — i03-RAM: План за водна ефективност и укрепване на водоснабдителните и напоителните системи на Мадейра

Целта на мярката е да се повиши устойчивостта на водните ресурси на островите Мадейра и Порто Санто.

Инвестицията се състои в осигуряване на налични водни ресурси чрез оптимизиране на използването на съществуващите ресурси, водочерпене на излишъка от вода без въздействие върху екосистемите, създаване и разширяване на стратегически резерви и свързване на различните водни източници.

Очаква се тази мярка да не нанася значителни вреди на екологичните цели по смисъла на член 17 от Регламент (ЕС) 2020/852, като се вземат предвид описанието на мярката и стъпките за смекчаване, определени в плана за възстановяване и устойчивост в съответствие с техническите насоки във връзка с принципа за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01), и ключовите етапи и целите, които Португалия трябва да изпълни. По-специално, всички проекти, за които има вероятност да окажат значително въздействие върху околната среда, задължително трябва да подлежат на оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС) съгласно Директива 2011/92/ЕС, както и на съответни оценки в контекста на Директива 2000/60/ЕО и Директива 92/43/ЕИО, включително прилагането на необходимите мерки за смекчаване.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 30 юни 2026 г.

И.2. Ключови етапи, цели, показатели и график за мониторинг и изпълнение на безвъзмездната финансова подкрепа

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			График за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
9.1	RE-C09-i01	T	Допълнителни пунктове за мониторинг на инсталираните подземни водни ресурси (SM3)		Брой	32	82	T4	2024	Инсталиране на пунктове за мониторинг и надзор на подземните водни ресурси (включително пиезометри и телеметрични измервателни уреди). В допълнение към съществуващите 32 се монтират още 50 пиезометъра.
9.2	RE-C09-i01	T	Приключване на интервенциите на мрежата за намаляване на загубите на вода (SM1)		Километър	0	125	T1	2026	Приключване на дейностите на мрежата за оптимизиране на натиска и възстановяване на мрежата със следните действия: 1) оптимизиране на налягането и измерване на дебита, 2) възстановяване на мрежата в градски/исторически райони; 3) рехабилитация на мрежата в селски или средни селски райони.
9.3	RE-C09-i01	T	Модернизация на земната площ за колективно използване на водно-селското стопанство и индивидуално напояване (SM2)		Ha	0	10 300	T1	2026	Област, засегната от приемането на по-ефективни разпределителни системи чрез подмяна на каналите с канали, подобрено мрежово налягане, въвеждане на системи за дистанционно наблюдение и контрол на потреблението, както и въвеждане на системи за откриване на течове за колективни хидроселскостопански съоръжения и за инсталиране на по-ефективни и подлежащи на мониторинг напоителни системи при индивидуално напояване
9.4	RE-C09-i01	T	Брой пречиствателни станции за осигуряване на производството и рафинирането на пречистени отпадъчни води (SM4)		Брой	0	4	T1	2026	Брой на отворените пречиствателни станции, за да се гарантира производството на пречистени отпадъчни води, готови за повторна употреба

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			График за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
9.5	RE-C09-i01	М	Приемане на актуализиран проект (ако се изисква) на мярката за водочерпене в Гуадиана, като изцяло се включват всички резултати и условия от оценката на въздействието върху околната среда (SM5)	Приемане на актуализирания проект (ако е необходимо)				T4	2024	<p>Приемане на актуализиран проект на мярката (ако е необходимо), като се включат изцяло необходимите резултати и условия от оценката на въздействието върху околната среда, която трябва да бъде завършена в съответствие с Директива 2011/92/ЕС и Директива 92/43/ЕИО, както и съответните оценки в контекста на Директива 2000/60/ЕО, включително прилагането на необходимите мерки за смекчаване, гарантиращи спазването на техническите насоки за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01).</p> <p>Всички мерки, определени в рамките на ОВОС и оценката съгласно Директива 2000/60/ЕО като необходими за гарантиране на спазването на принципа за ненанасяне на значителни вреди, се интегрират в проекта и стриктно се спазват на етапите на изграждане, експлоатация и извеждане от експлоатация на инфраструктурата.</p> <p>Когато се черпи вода, съответният орган издава съответно разрешително, в което се посочват условията за избягване на влошаване и гарантиране, че засегнатите водни обекти остават в добро екологично състояние, в съответствие с изискванията на Директива 2000/60/ЕО.</p>
9.6	RE-C09-i01	М	Въвеждане в експлоатация на водочерпенето в Гуадиана при пълно спазване на резултатите и условията, определени в оценката на въздействието върху околната среда (SM5)	Въвеждане в експлоатация на водовземането				T2	2026	<p>Въвеждане в експлоатация на водочерпенето в Гуадиана, при пълно зачитане на резултатите от ОВОС, които трябва да бъдат завършени в съответствие с Директива 2011/92/ЕС и Директива 92/43/ЕИО, включително прилагането на необходимите мерки за смекчаване, гарантиращи спазването на техническите насоки съгласно принципа за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01)</p>

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключевите етапи)	Количествени показатели (за целите)			График за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
9.7	RE-C09-i01	M	Приемане на актуализиран проект (ако се изисква) на мярката за обезсоляване, като изцяло се включват всички резултати и условия от оценката на въздействието върху околната среда (SM6)	Приемане на актуализирания проект (ако е необходимо)				T4	2024	Приемане на актуализиран проект на мярката за обезсоляване (ако е необходимо), който изцяло включва необходимите резултати и условия от оценката на въздействието върху околната среда, която трябва да бъде завършена в съответствие с Директива 2011/92/ЕС, както и съответните оценки в контекста на Директива 2000/60/ЕО, включително прилагането на необходимите мерки за смекчаване, като се гарантира съответствие с техническите насоки за НЗВ (2021/С58/01). Всички мерки, определени в рамките на ОВОС и оценката съгласно Директива 2000/60/ЕО като необходими за гарантиране на спазването на принципа за ненанасяне на значителни вреди, се интегрират в проекта и стриктно се спазват на етапите на изграждане, експлоатация и извеждане от експлоатация на инфраструктурата.
9.8	RE-C09-i01	M	Въвеждане в действие на мярката за обезсоляване при пълно спазване на резултатите и условията, определени в оценката на въздействието върху околната среда (SM6)	Въвеждане в експлоатация на обезсолителя				T1	2026	Въвеждане в експлоатация на обезсолителя, при пълно зачитане на резултатите от ОВОС, която трябва да бъде завършена в съответствие с Директива 2011/92/ЕС, включително прилагането на необходимите мерки за смекчаване, като се гарантира съответствие с техническите насоки за НЗВ (2021/С58/01)
9.9	RE-C09-i02	m	Публикуване на документацията за планиране на мярката, включваща изцяло всички резултати и условия от ОВОС	Публикуване на документацията за планиране на мярката, включваща изцяло всички резултати и условия от ОВОС				T1	2022	При условие че е налице положителна оценка на въздействието върху околната среда, която напълно и по същество отговаря на правните критерии, публикуване на документацията за планиране на мярката, като изцяло се включват всички резултати и условия от оценката на въздействието върху околната среда, ако това се изисква за постигане на съответствие с техническите насоки съгласно принципа за ненанасяне на значителни вреди (2021/С58/01). ОВОС се публикува и приключва в съответствие с Директива 2011/92/ЕС, както и съответните оценки в контекста на Директива 2000/60/ЕО, включително прилагането на необходимите мерки за смекчаване. Всички мерки, определени в рамките на ОВОС и оценката съгласно Директива 2000/60/ЕО като необходими за осигуряване на съответствие с

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			График за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
										техническите насоки за НЗВ (2021/C58/01), се интегрират в проекта и се спазват на етапите на изграждане, експлоатация и извеждане от експлоатация на инфраструктурата.
9.12	RE-C09-i03-RAM	T	Допълнителни километри ремонтирани или рехабилитирани тръбопроводи		километър	0	53	T2	2025	Дължина, в километри, на изградени, обновени или рехабилитирани водопроводи
9.13	RE-C09-i03-RAM	T	Допълнителен обем вода, предоставена в южната част на остров Мадейра за обществено снабдяване и напояване		hm3	НЯМА	4	T4	2025	Допълнителен обем вода, предоставена за обществено снабдяване и напояване; това се постига чрез укрепване, обновяване, реконструкция и изграждане на нови тръбопроводи, канали, водоеми и резервоари.

И.3. Описание на реформите и инвестициите за заема

Инвестиция RE-C09-i04: Хидравлично многофункционално предприятие на Crato, етап на изграждане

Тази инвестиция е свързана с проекта, описан в рамките на инвестиция RE-C09-i02, хибридно многоцелево предприятие на Crato, етап на планиране. Тази инвестиция включва приемането на актуализирания проект на язовира (DCAPE) и пускането в експлоатация на язовира.

Всички останали елементи, включително задълженията съгласно принципа за ненанасяне на значителни вреди, са същите като посочените в инвестиция RE-C09-i02 Хидравлични предприятия на Crato, във фазата на планиране.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 30 юни 2026 г.

И.4. Ключови етапи, цели, показатели и график за мониторинг и изпълнение на заема

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			График за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
9.10	RE-C09-i04	М	При условие че е извършена положителна оценка на въздействието върху околната среда, която напълно и по същество отговаря на правните критерии, приемане на актуализиран проект за производство на язовири, водноелектрическа и слънчева енергия и напояване, като изцяло са включени всички резултати и условия от ОВОС.	Приемане на актуализирания дизайн				T4	2023	<p>При условие че се извърши ОВОС, в която се стига до заключението, че не се нанасят значителни вреди, приемането на актуализиран проект за производство на язовири, водноелектрическа и слънчева енергия и напояване, като изцяло се включват всички резултати и условия от всеобхватната и кумулативна ОВОС, ако това е необходимо за постигане на съответствие с техническите насоки за принципа за ненаанасяне на значителни вреди (2021/C58/01). ОВОС се извършва в съответствие с Директива 2011/92/ЕС, както и съответните оценки в контекста на Директива 2000/60/ЕО, включително прилагането на необходимите мерки за смекчаване.</p> <p>Всички мерки, определени в рамките на ОВОС и оценката съгласно Директива 2000/60/ЕО като необходими за осигуряване на съответствие с техническите насоки за НЗВ (2021/C58/01), се интегрират в проекта и се спазват на етапите на изграждане, експлоатация и извеждане от експлоатация на инфраструктурата.</p>

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			График за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
9.11	RE-C09-i04	M	Въвеждане в експлоатация на язовира, водноелектрическа и слънчева енергия и напояване, при пълно спазване на резултатите и условията, определени в ОВОС, и постигане на добро състояние на съответните водни обекти	Влизане в експлоатация на язовира				T2	2026	<p>Въвеждане в експлоатация на съоръженията за производство на язовири, водноелектрическа и слънчева енергия и напоявателната система при пълно спазване на резултатите и условията, определени от всеобхватната и кумулативна ОВОС, която трябва да бъде завършена в съответствие с Директива 2011/92/ЕС, както и съответните оценки в контекста на Директива 2000/60/ЕО, включително прилагането на необходимите мерки за смекчаване на последиците. Гарантира се съответствие с техническите насоки на принципа за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01).</p> <p>Мярката гарантира задоволяването на нуждите от градски води на популациите на Alter do Chão, Avis, Crato, Fronteira, Gavião, Nisa, Ponte de Sor и Sousel.</p> <p>Увеличаване на мощностите за производство на чиста енергия в зависимост от мощността на слънчевия блок, който ще бъде инсталиран, плюс 1,0 MW/година от мини-водноелектрическите централи; изграждане на инфраструктура от напоявателни блокове, позволяваща осигуряването на нова напоявана площ от 5 078 ha, подходяща за биологични и диверсифицирани култури.</p> <p>Постигнато е и сертифицирано добро екологично състояние/потенциал на съответните водни обекти в съответствие с изискванията на Рамковата Директива 2000/60/ЕО за водите.</p>

Й. КОМПОНЕНТ 10: Море

Компонентът е насочен към предизвикателството да се проправи пътят за по-конкурентоспособна, сплотена, приобщаваща и освен това по-декарбонизирана и устойчива морска икономика — област, в която Португалия има голям потенциал. Компонентът спомага за използването на възможностите, произтичащи от климатичния и цифровия преход в морската икономика. Целта на този компонент е да се подпомогне постигането на националните цели, свързани с производствения потенциал на морската икономика. По-специално компонентът има за цел да гарантира устойчивостта и конкурентоспособността на свързаната с морето бизнес система. Освен това компонентът има амбицията да се справи, поне отчасти, с бедността в крайбрежните общности, като същевременно се гарантира конкурентоспособна и сплотена територия в контекста на адаптирането към климатичния и цифровия преход, включително с акцент върху уменията, които са от значение за морските сектори. Компонентът допринася също така за запазване на стойността на услугите на океанската екосистема.

Компонентът подкрепя изпълнението на специфичните за всяка държава препоръки за съсредоточаване на икономическата политика, свързана с инвестициите в пристанищата и иновациите (специфична за държавата препоръка 3 2019), и за съсредоточаване на инвестициите върху екологичния преход (специфична за държавата препоръка 3 2020). Освен това компонентът допринася за изпълнението на специфичната за държавата препоръка за подобряване на равнището на умения на населението (специфична за държавата препоръка 2 2020).

Очаква се никоя мярка в този компонент да не нанася значителни вреди на екологичните цели по смисъла на член 17 от Регламент (ЕС) 2020/852, като се вземе предвид описанието на мерките и стъпките за смекчаване, определени в плана в съответствие с техническите насоки за НЗВ (2021/C58/01).

Й.1. Описание на реформите и инвестициите за безвъзмездна финансова подкрепа

Реформа TC-r23: Реформа на инфраструктурната екосистема на синята икономика.

Целта на тази реформа е да се преразгледа законодателството относно мрежата от портни технологични клъстери (одобрено от Министерския съвет през 2017 г.), чрез което Португалия има за цел да засили икономическите дейности, свързани с морето, чрез създаване на бизнес възможности, нови работни места, подпомагане на износа, подпомагане на растежа на морския транспорт и насърчаване на устойчивата експлоатация на морския потенциал. Реформата разширява мрежата от портни технологични клъстери, така че да обхване допълнителни райони с достъп до морето, и определя нови цели, като например укрепване на капацитета за финансиране на морската икономика чрез преразгледан Син фонд, подкрепа за използването на океаните за подобряване на устойчивостта с цел смекчаване на последиците от изменението на климата, насърчаване на развитието на умения, свързани с морската икономика и двойния преход, и засилване на обществената подкрепа за иновациите за устойчивото развитие на морската икономика.

С реформата се установява модел на управление на нов син център, който следва да бъде двигател на трансфера на технологии между различните участници във веригата за създаване на стойност на нова, по-издръжлива и устойчива морска икономика, чието въздействие се очаква да бъде трайно и значително върху промяната на парадигмата към интелигентно, устойчиво и приобщаващо икономическо развитие на съответните сектори.

Изпълнението на реформата трябва да приключи до 31 декември 2021 г.

Инвестиция ТС-С10-Ю1: Син център, Мрежа от инфраструктури за синята икономика

Целта на тази инвестиция е да се създаде общонационална мрежа от инфраструктури за синята икономика в цялата страна и да се укрепят иновационната екосистема на синята икономика.

Инвестицията се състои в изграждане или обновяване на нова или съществуваща инфраструктура, както и в оборудване, свързано с морската икономика. Инвестицията включва създаването на нови сини клъстери в цялата страна и модернизирани или възстановяването на съществуващите сини клъстери, както и инвестиции в обучение и умения чрез нова концепция за синьо училище. Инвестицията се състои в изграждане на нови сгради или рехабилитация и модернизирани сгради и оборудване, свързани с морската икономика. Инвестицията дава възможност за прехвърляне на резултатите от научните изследвания в производствени специализации в икономиката в различни клъстери в Португалия (включително Лисабон, Ойрас, Пенител, Авейро, Порто, Алгарве). Той включва също така инвестиции в един син център, който обединява знанията, генерирани от различните клъстери, и подпомага работата в мрежа между тях. Този син център отразява най-съвременната методология за икономическо развитие в съответствие с португалската стратегия за интелигентна специализация, която поставя силен акцент върху океанската икономика. Той включва и проекта Blue Hub School, който включва преди всичко инвестиции в инфраструктура и оборудване, които включват значително измерение на развитието на умения, по-специално чрез разработването на учебни курсове в сътрудничество с Националната агенция за квалификация и професионално образование и обучение (ANQEP) и с акцент върху цифровите платформи и обучение.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 декември 2025 г.

Инвестиция ТС-С10-Ю2: Екологичен и цифров преход и безопасност в областта на рибарството

Целта на тази инвестиция е да се подкрепи финансирането на проекти, насочени към иновации, модернизирани процеси, намаляване на въглеродния отпечатък и кръгова икономика на рибната промишленост и организации. Инвестицията се осъществява чрез тесни връзки между предприятията, асоциациите, представляващи сектора, организациите на производителите, научните органи и органите на централната власт, за да се увеличат максимално социалните ползи от направената инвестиция. Инвестицията се състои от покана за участие в търг за 70 проекта, свързани с иновации, модернизация на процесите, кръгова икономика и намаляване на екологичния отпечатък на предприятията в сектора на рибарството.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 декември 2025 г.

Инвестиция ТС-С10 — Ю4-РАА: Разработване на „Cluster do Mar dos Açores“.

Целта на тази инвестиция е да се модернизира стационарната и мобилната инфраструктура на морските научни изследвания в автономния регион Азорски острови. Една от мерките се състои в замяна на кораба „Архипелаг“, който достига края на експлоатационния си живот, с модерен плавателен съд с високи технологични стандарти по отношение на способностите и оборудването и високи енергийни характеристики, за да се отговори на настоящите нужди в областта на морските изследвания и мониторинг, или в насърчаване на устойчивото използване на океаните. Втората мярка се състои в придобиването на два модула, които да

бъдат включени в свързания изследователски кораб, а именно модул за травлово оборудване и модул за дистанционно управляемо водно превозно средство (ROV). Последната мярка се състои в създаването на експериментален център за научноизследователска и развойна дейност, свързан с морето, който да бъде споделен с институциите на Азорската научна и технологична система (SCTA) и дружества, водещ до НИРД в традиционни и нововъзникващи области, като например рибарство и производни продукти, морски биотехнологии, биоматериали или морски технологии и съоръжения, включително „син инкубатор“, център за аквакултури на Азорските острови.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 30 юни 2026 г.

Инвестиция TC-C10-I05 —RAA: Енергиен преход, цифровизация и намаляване на въздействието върху околната среда в сектора на рибарството и аквакултурите

Целта на тази инвестиция е да се подкрепят проекти, насочени към: енергиен преход, цифровизация и намаляване на въздействието върху околната среда в сектора на рибарството и аквакултурите в автономния регион Азорски острови.

Инвестицията се състои от 15 възложени проекта, свързани с модернизация и обновяване на риболовния флот, иновации в областта на рибарството и аквакултурите с цел подобряване на енергийните характеристики, модернизиране на процесите, намаляване на генерирането на отпадъци в морето и насърчаване на кръговата икономика в целия сектор на рибарството и аквакултурите, както и диверсификация на риболовната дейност.

При подбора на проекти, за да се гарантира, че мярката отговаря на техническите насоки за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01), критериите за допустимост, съдържащи се в заданието за предстоящи покани за представяне на проекти, изключват следния списък с дейности: I) дейности, свързани с изкопаеми горива, включително използване надолу по веригата³⁹; II) дейности в рамките на схемата на ЕС за търговия с емисии (СТЕ), с които се постигат прогнозни емисии на парникови газове, които не са по-ниски от съответните референтни показатели⁴⁰; III) дейности, свързани с депа за отпадъци, инсинератори⁴¹ и инсталации за механично-биологично третиране⁴². Освен това в заданието се изисква да

³⁹ С изключение на проектите по тази мярка за производство на електроенергия и/или топлинна енергия, както и свързаната с тях преносна и разпределителна инфраструктура, използващи природен газ, които отговарят на условията, определени в приложение III към Техническите насоки за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01).

⁴⁰ Когато подпомаганата дейност постига прогнозни емисии на парникови газове, които не са значително по-ниски от съответните референтни показатели, следва да се предостави обяснение на причините, поради които това не е възможно. Референтни стойности за безплатно предоставяне на квоти за дейностите, попадащи в обхвата на схемата за търговия с емисии, както е посочено в регламент за изпълнение (ЕС) 2021/447 на Комисията.

⁴¹ Това изключение не се прилага за действия по тази мярка в инсталации, предназначени изключително за третиране на нерестируеми опасни отпадъци, както и за съществуващи инсталации, когато действията по тази мярка са с цел повишаване на енергийната ефективност, улавяне на отработени газове за съхранение или използване или оползотворяване на материали от пепелта от изгарянето, при условие че тези действия по тази мярка не водят до увеличаване на капацитета на инсталациите за преработка на отпадъци или до удължаване на жизнения цикъл на инсталациите; за които са представени доказателства на равнище завод.

⁴² Това изключение не се прилага за действия по тази мярка в съществуващи инсталации за механично-биологично третиране, когато действията по тази мярка са с цел повишаване на енергийната ефективност или модернизиране на операциите по рециклиране на разделени отпадъци в компост на биологични отпадъци и анаеробно разграждане на биологични отпадъци, при условие че тези действия по тази мярка не водят до увеличаване на капацитета на инсталациите за преработка на отпадъци или до удължаване на жизнения цикъл на инсталациите; за които са представени доказателства на равнище завод.

могат да бъдат избирани само дейности, които са в съответствие със съответното законодателство на ЕС и национално законодателство в областта на околната среда.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 март 2026 г.

Инвестиция TC-C10 — i06-RAM: Океански технологии

Целта на тази инвестиция е да се отговори на инфраструктурните нужди на морските научни изследвания в автономния регион Мадейра и да се насърчат връзките между морските изследвания и икономическия сектор.

Инвестицията се състои в изграждането на енергийноэффективен многофункционален изследователски кораб, предназначен за научни изследвания и обучение в плитки води около островите на архипелага Мадейра и в открито море. Тя включва също така закупуването на три автономни безпилотни превозни средства, за да се даде възможност за увеличаване на броя на дните в морето в северната част на Атлантическия океан за морски изследвания, както и събирането на висококачествени акустични данни в сравнение с други традиционни методи за търсене.

Очаква се тази мярка да не нанася значителни вреди на екологичните цели по смисъла на член 17 от Регламент (ЕС) 2020/852, като се вземат предвид описанието на мярката и стъпките за смекчаване на последиците, определени в плана за възстановяване и устойчивост в съответствие с техническите насоки за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01). По-специално изследователският плавателен съд и автономните безпилотни превозни средства използват най-добрата налична технология с най-ниско въздействие върху околната среда в сектора.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 30 юни 2026 г.

Й.2. Ключови етапи, цели, показатели и график за мониторинг и изпълнение на безвъзмездната финансова подкрепа

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
10.1	ТС-С10-г23	М	Влизане в сила на преразглеждането на актовете на Министерството на морето, свързани с укрепването на капацитета за финансиране на морската икономика и иновациите чрез Синия фонд	Влизане в сила на преразглежданите актове на Министерството на морето, свързани с укрепването на капацитета за финансиране на морската икономика и иновациите чрез Синия фонд				Т4	2021	<p>Преразглеждат се следните актове: Декрет-закон № 16/2016 от 9 март, Заповед № 343/2016 от 30 декември; Резолюция № 175/2017 на Министерския съвет.</p> <p>Преразглеждането на тези актове се състои в актуализиране на стратегията „Мрежа от портни технологични клъстери“, с която се разширява нейният обхват, така че да включва декарбонизацията на морската икономика; преразглеждане и адаптиране на биологичния режим и режима на работа на Синия фонд с цел адаптирането му към управлението на инвестициите в компонента; създаване на модел на управление на центъра.</p>
10.2	ТС-С10-Ю1	Т	Завършване на модернизацията на училището Blue Hub и укрепване на доставките и оборудването		%	0	100	Т4	2025	<p>Приключване на дейностите по модернизация, укрепване на предлаганото обучение и обновяване с оборудване на училището Blue Hub. Финализирането на горепосоченото се извършва след потвърждаване на съответствието с техническите спецификации и договорните задължения. Тя включва:</p> <p>инвестиции в инфраструктурата и системите на <i>Escola Superior Náutica Infante D. Henrique (ENIDH)</i>, включително модернизация на 16 лаборатории и придобиване на симулатори (за позициониране на плавателни съдове, обслужване на трафика на плавателни съдове, както и логистика и пристанищни операции)</p> <p>Модернизиране на For-MAR: модернизиране на 6 центъра за обучение, помощно оборудване за професионално обучение, модернизиране на информационните и комуникационните системи, цифровизация на процесите на обучение и проектиране на електронното обучение.</p> <p>Новите сгради трябва да имат потребление на първична енергия най-малко с 20 % под изискванията за сгради с близко до нулево нетно потребление на енергия. При санирането с цел енергийна ефективност се постига средно поне средно равнище на саниране на дълбочина, както е определено в Препоръка (ЕС) 2019/786 на Комисията относно санирането на сгради.</p>

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
10.3	ТС-C10-I01	T	Завършване на инсталирането и/или модернизирването на централите на Синия център		Брой	0	7	T4	2025	<p>Приключване на строителните работи (строителство, обновяване и оборудване) за 7 „сини центъра“. Новите или модернизирани сини центрове включват:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Център на предприятията и обща океанска лаборатория в Лисабон: обновяване на сграда за океанската лаборатория с, наред с другото, пространства за лабораторна инфраструктура, съоръжения за биорафинерии, пространство за националните биобанки от морски ресурси и офис пространство за технически дружества. 2. Центърът IPMA/Sea Oeiras за подобряване на капацитета за наблюдение на океаните: включително изграждане на хангар за океанската инженерна единица, включително подвижен мост, зони за работилници, архивна сграда с въртящи се рафтове за проби, които трябва да се съхраняват в течна среда, оборудване за научни изследвания в областта на рибарството. Включва също така радарно оборудване за наблюдение в реално време. 3. Центърът Smart Ocean Peniche: включително изграждане на инфраструктура, научен и технологичен парк, разположен в района на рибарското пристанище Peniche, изграждане и внедряване на система за събиране и пречистване на солени води, открито пространство за разпространение на морски знания. 4. Центърът Aveiro: включително обновяване на старата система за залавяне, пречистване и разпределение на морска вода, национална лаборатория за разработване и изпитване на продукти от риболов и аквакултури, производство 5.0 лаборатория за водорасли и ракообразни. 5. Центърът Ocean.Plus в Порто, Leixões I: включително набор от споделена инфраструктура за научната общност в подкрепа на изследователите на всички етапи на научното и технологичното развитие — от проектирането до разработването на прототипи, внедряването на полеви изпитвания, валидирането на технологии и трансфера на знания, включително логистични и океански платформи с лесен достъп за научната и иновативната общност. 6. Porto Hub/Leixões II: Център за командване и контрол на безпилотни превозни средства в подкрепа на морето: включително многодомейни безпилотни превозни средства (подземни, повърхностни и дългосрочни въздушни), оборудвани със сензори за измерване на основни океански променливи (ЕВ), команден и контролен център и изчислителни и комуникационни системи. 7. Центърът Algarve: включително създаване на нова инфраструктура и

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
										<p>оборудване, лаборатории и офиси, пространство за нови предприятия (капацитет от около 15 предприятия и 90 работни места) с акцент върху сините биотехнологии, аквакултурите, хранителните фуражи и морските биологични ресурси, разработването на продукти за валоризация и създаването на знания.</p> <p>Бизнес моделът и временният професионален екип за бизнес управление за синия център се възстановяват и назначават (като се обхваща и училището Blue Hub).</p> <p>Тази инициатива е част от изпълнението на Националната стратегия за океаните за периода 2021—30 г., а именно в рамките на стратегически цели 1, 2, 3, 6, 7 и 9.</p> <p>Финализирането на горепосоченото се извършва след потвърждаване на съответствието с техническите спецификации и договорните задължения. Новите сгради трябва да имат потребление на първична енергия най-малко с 20 % под изискванията за сгради с близко до нулево нетно потребление на енергия. При санирането с цел енергийна ефективност се постига средно поне средно равнище на саниране на дълбочина, както е определено в Препоръка (ЕС) 2019/786 на Комисията относно санирането на сгради.</p>
10.4	TC-C10-I02	T	Одобряване на окончателните доклади за 70 проекта в подкрепа на иновациите, енергийния преход и намаляването на въздействието върху околната среда за субекти в сектора на рибарството		Брой	0	70	T4	2025	<p>Одобряване на окончателните доклади за изпълнението на 70 проекта в подкрепа на иновациите, енергийния преход и намаляването на въздействието върху околната среда за субекти в рибния сектор от DGRM-IFAP (Генерална дирекция „Природни ресурси, безопасност и морски услуги“). DGRM-IFAP измерва количествения напредък спрямо конкретните цели, договорени при разпределянето на основното финансиране след две покани за участие в търгове, организирани от DGRM-IFAP и предвидени за стартиране през 2021 г. и 2022г.</p>
10.8	TC-C10-i04-RAA	M	Начало на обществена поръчка за строителство за техническия център MARTEC	Начало на строителните работи за техническия център MARTEC				T4	2023	<p>Започване на строителните работи по инфраструктурата на Technopolis MARTEC (включително закупуване на земя и разрушаване на съществуващата инфраструктура) на остров Файал, които ще приключат през 2025 г. като част от експерименталния и развоен център, свързан с морето на Азорските острови.</p> <p>Той включва син инкубатор (с най-малко 6 500 m²), център за аквакултури (най-малко 2 000 m²) и необходимото оборудване (общо оборудване, както и инсталиране на експериментален център и станция за научни изследвания в областта на аквакултурите, наред с другото).</p>

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
										Новите сгради трябва да имат потребление на първична енергия най-малко с 20 % под изискванията за сгради с близко до нулево нетно потребление на енергия.
10.9	TC-C10-i04-RAA	M	Доставка на изследователски кораб	Доставка на изследователски кораб				T4	2025	Доставка на модерен изследователски кораб. То трябва да може да функционира на големи дълбочини, да включва модерно оборудване за научни изследвания и предаване на данни, динамично позициониране, възможност за експлоатация на превозни средства с дистанционно управление, пелагични мрежи, драги, касетъчка, с високи технологични стандарти по отношение на възможностите и оборудването с високи енергийни характеристики, за да се отговори на настоящите нужди в областта на морските изследвания и мониторинг или насърчаването на устойчивото използване на океаните.
10.11	TC-C10-i04-RAA	M	Доставка на 2 модула за новия изследователски кораб	Доставка на 2 модула за новия изследователски кораб				T2	2026	Доставка на 2 модула за новите изследвания на плавателни съдове: 1 модул ROV и 1 Модул на оборудване за тралене
10.10	TC-C10-i04-RAA	M	Привеждане в действие на експерименталния център за научноизследователска и развойна дейност, свързан с морето на Азорските острови (център MARTEC)	Привеждане в действие на експерименталния център за научноизследователска и развойна дейност, свързан с морето на Азорските острови (център MARTEC)				T2	2026	Създаване и привеждане в действие на експериментален център за научноизследователска и развойна дейност, свързан с морето, който може да бъде споделен с институциите на научната и технологичната система на Азорските острови и предприятията, който отговаря за НИРД в традиционни и нововъзникващи области, като рибарството и продуктите от тях, аквакултурите, морските биотехнологии, биоматериалите или морските технологии и устройства. Привеждане в действие на центъра (технически център MARTEC). Този център се намира на остров Файал. Новите сгради трябва да имат потребление на първична енергия най-малко с 20 % под изискванията за сгради с близко до нулево нетно потребление на енергия.
10.12	TC-C10-i05-RAA	T	Приключване на проекти в сектора на рибарството и аквакултурите		Брой	0	15	T1	2026	Приключване на 15 проекта, свързани с модернизация и обновяване на риболовния флот, иновации в областта на рибарството и аквакултурите с цел подобряване на енергийните характеристики, модернизирани процеси, намаляване на генерирането на отпадъци в морето и насърчаване на кръговата икономика във всички сектори на рибарството и аквакултурите, както и диверсификация на риболовната дейност. Критериите за подбор трябва да гарантират спазването на техническите

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключевите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
										насоки за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01) на подпомогнатите сделки по тази мярка чрез използването на списък за изключване (както е посочено в описанието на мярката) и изискването за спазване на съответното законодателство на ЕС и национално законодателство в областта на околната среда.
10.13	TC-C10-i06-RAM	M	Подписване на договор за многофункционален изследователски кораб	Подписване на договор за многофункционален изследователски кораб				T2	2024	Подписване на договора за изграждане на многофункционален изследователски кораб. В заданието се изисква прилагането на условието за ненанасяне на значителни вреди, посочено в описанието на мярката.
10.14	TC-C10-i06-RAM	M	Доставка на енергийноефективен многофункционален изследователски кораб	Доставка на многофункционалния изследователски кораб				T2	2026	Доставка на енергийноефективен многофункционален изследователски кораб. Той може да извършва дейност в плитките води на автономна област Мадейра около островите на архипелага, както и в открито море.
10.15	TC-C10-i06-RAM	T	Доставка на две автономни безпилотни превозни средства	Доставка на две автономни превозни средства	Брой	0	2	T3	2024	Доставка на две автономни безпилотни превозни средства: <ul style="list-style-type: none"> Автономно превозно средство с повърхностна площ (USV) Подводен автономен носител (AUV) 1000M
10.16	TC-C10-i06-RAM	M	Доставка на автономно безпилотно превозно средство	Доставка на автономно безпилотно превозно средство				T4	2025	Доставка на автономни подводни безпилотни превозни средства 6000M.

Й.3. Описание на реформите и инвестициите за заема

Инвестиция ТС-С10-Ю3: Оперативен център за атлантическа отбрана и военноморска платформа

Целта на тази инвестиция е да допринесе за преодоляването на редица предизвикателства, включително наблюдението на биогеохимичното измерение на океаните и атмосферата; картографиране и оценка на минералните ресурси и всички други невъзобновяеми ресурси на морските почви и подпочвени пластове под португалска юрисдикция; непрекъснато картографиране на живите ресурси (възобновяеми ресурси) и наблюдение на тяхното развитие; борба с нередностите и незаконните действия над океаните на португалската юрисдикция по веригите за създаване на стойност на океанската промишленост; реагиране при природни и причинени от човека бедствия; принос за смекчаване на вредните човешки действия в океаните (справяне с последиците от замърсяването, като например макропластмаси); увеличаване на капацитета за записване на цялата информация, генерирана в морето; създаване на нови знания и генериране на знания чрез обединяване на информация и разработване на модели за прогнозиране с различни времеви и пространствени мащаби.

Инвестицията се състои в разработването на система, основана на три основни стълба: Стълб I — Многоцелева военноморска платформа с множество силни страни и обслужваща следните цели: наблюдение на океаните, океанографски изследвания, мониторинг на морската екология, интегриране на нови технологии за наблюдение на океаните и намеса на океаните — включително системи за въздушна и подводна роботика); Стълб II — Оперативен център, базиран в система за повишаване на осведомеността, основана на национална морска база данни и цифров близък и мрежа от центрове за научни изследвания, развойна дейност, експериментиране и иновации, с оглед укрепване на средствата за наблюдение на океаните, допринасяне за целта за създаване на цифров океан, насърчаване на знанията и предоставяне на решения за интервенции в областта на океаните, като събиране на данни от въздуха, моретата и подводната среда, знания за океанските явления и картографиране на океаните за научни цели; и стълб III — Академия Alfeite Arsenal (Академия 4.0). Стълб I се състои в изграждане на многофункционална платформа, интегриране на гранични технологии и разширяване на функционалните възможности на кораб за океанско наблюдение и океанографски изследователски кораб, така че да обхванат и други сценарии, като например сценарии за извънредни ситуации, като нефтени разливи или цъфтеж на пластмаси, водорасли или медузи) или дейности за мониторинг на морската екология и интегриране на нови технологични средства за наблюдение, мониторинг и намеса на океаните, като например роботизирани въздушни или подводни системи. Платформата извършва няколко действия, като например: аварийни операции, наблюдение, научни и технологични изследвания и екологичен и метеорологичен мониторинг. По стълб II Оперативният център има за цел да укрепва средствата за наблюдение на океаните, като допринесе за целта за създаване на „цифров океан“, който да даде възможност за създаване на знания, и освен това да предостави решения, които укрепват националния и международния капацитет за намеса в океаните. Стълб III има за цел да бъде иновативен проект за обучение на човешките ресурси в морския сектор — както чрез квалификация и обмен на опит на тези, които вече работят в предприятията, така и чрез привличане на специалисти в областта на морското инженерство. Арсеналната академия има за цел да се съсредоточи върху обучението в революционни области като роботиката, телекомуникациите, биотехнологиите, нанотехнологиите, свързаността, изкуствения интелект, големите информационни масиви и машинното обучение.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 30 юни 2026 г.

Инвестиция TC-C10-I07: Екологосъобразно корабоплаване

Целта на мярката е да се ускори енергийният преход на морския товарен и пътнически транспорт.

Инвестицията се състои от програма за подпомагане на интервенции за енергийна ефективност за десет плавателни съда за превоз на товари и пътници, от които най-малко 70 % от корабите надвишават 5000 бруто тона (БТ). Интервенциите попадат в обхвата на поне една от следните типологии: i) мерки за замяна на изкопаемите горива ii) мерки за икономии на енергия и iii) допълнителни мерки за намаляване на емисиите.

Заявленията се оценяват въз основа на оценката на степента на намаляване на емисиите на въглероден диоксид (CO₂), изчислена въз основа на показателя за въглероден интензитет (СИ), и на данните за единица транспортна работна единица, като процент, и въз основа на оценката на нивата на намаляване на емисиите на серни оксиди (SO_x), азотни оксиди (NO_x) и прахови частици като процент. Индексът за енергийна ефективност на съществуващите кораби (ЕЕХІ) също се използва като показател за оценката.

За да се гарантира, че мярката е в съответствие с техническите насоки за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01), инвестицията допринася за намаляване с най-малко 10 % на разхода на гориво на кораба, изразен в грамове гориво за дедует тона на морска миля. Изчисляването на консумацията се доказва чрез изчислителна динамика на флуидите (CFD), изпитвания в резервоари или подобни инженерни изчисления). Освен това плавателните съдове не са предназначени за превоз на изкопаеми горива.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 30 юни 2026 г.

Й.4. Ключови етапи, цели, показатели и график за мониторинг и изпълнение на заема

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
10.5	ТС-С10-Ю3	М	Подписване на договора за „Многофункционална военноморска платформа „и „Оперативен център“	Подписване на договор за „Многофункционална военноморска платформа „и „Оперативен център“				T3	2023	<p>Подписване на договора за строителство след обявяването на публичен (ни) търг (и) — стълбове I и II:</p> <p>Стълб I — многофункционална военноморска платформа, Това включва изграждането на многофункционална военноморска платформа от приблизително 100 метра с динамично автоматично позициониране на ниво, интегрирана система за управление на платформи, команден мост и оперативен център, подводна акустична система за позициониране, заливи за изстрелване на подводници и/или слизани от борда на автономни системи, кранове, вертолетна палуба, наред с другото),</p> <p>Включва също така способността за експлоатация на превозни средства с дълбочина до 6 000 метра, паркиране на автономни наземни превозни средства и допълнителни военноморски активи (включително автономни океански надводни превозни средства, автономни подводни превозни средства, автономни въздушни превозни средства, безпилотни летателни апарати).</p> <p>Стълб II — Оперативен център</p> <p>Това включва ремонт на съществуващи сгради и конструкции, съоръжения за компютърни и комуникационни системи за оперативния център и лабораторната мрежа, високопроизводителни изчислителни системи и системи за съхранение на информация, комуникационни системи (включително системи за телевизионо приемане (VSAT) и системи за оперативна съвместимост с други военноморски системи, разработване на софтуер и потапящи системи.</p>
10.6	ТС-С10-Ю3	М	Финализиране на Академията Alfeite Arsenal	Финализиране на Академията Alfeite Arsenal				T4	2023	<p>Финализиране на училището на Академията Alfeite Arsenal (включително модернизиране на инфраструктурата и закупуване на оборудване (компютри; лабораторно оборудване, технологична инфраструктура, оборудване за промишлеността 4.0 и цифров преход), диагностициране на нуждите от обучение, разработване на курсове за обучение, предоставяне на първи курсове за обучение още преди завършването на училището)</p>
10.7	ТС-С10-Ю3	М	Приемане и приемане на „многофункционалната военноморска	Приемане и приемане на „многофункционалната				T2	2026	<p>Приемане и приемане на „многофункционалната военноморска платформа „и „Оперативния център“</p>

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
			платформа „и „Оперативния център“	военноморска платформа „и „Оперативния център“						
10.17	ТС-С10-Ю7	М	Обявяване на покана за представяне на оферти за декарбонизация на плавателните съдове	Обявяване на покана за представяне на оферти за декарбонизация на плавателните съдове				T3	2023	Обявяване на тръжна процедура за декарбонизация на десет плавателни съда за морски превоз на товари и пътници, от които най-малко 70 % от плавателните съдове надвишават 5 000 бруто тона (БТ). Заданието включва критерии за допустимост, които гарантират, че избраните проекти отговарят на техническите насоки за „ненанасяне на значителни вреди“ (2021/C58/01) и допринасят за намаляване с най-малко 10 % на разхода на гориво на кораба, изразен в грамове гориво на тон дедует на морска миля, в съответствие с изискванията, определени в описанието на мярката. Тя включва също така изискване за спазване на законодателството на ЕС и националното законодателство в областта на околната среда.
10.18	ТС-С10-Ю7	Т	Приключване на интервенциите за енергийна ефективност на плавателни съдове	Доказателство за приключване на интервенциите за енергийна ефективност на кораби	Брой	0	10	T2	2026	Приключване на интервенциите за енергийна ефективност за десет товарни и пътнически плавателни съда, от които най-малко 70 % от плавателните съдове надвишават 5 000 бруто тонаж (БТ).

К. КОМПОНЕНТ 11: Декарбонизация на промишлеността

Компонентът на португалския план за възстановяване и устойчивост е насочен към предизвикателството, свързано с приноса на промишлеността и промишлените процеси за постигането на целите за въглеродна неутралност, определени в Пътната карта за неутралност по отношение на въглеродните емисии до 2050 г. и националния план в областта на енергетиката и климата до 2030 г. Това изисква структурна трансформация, основана на преконфигуриране на промишлената дейност, промени в производствените процеси и начина, по който се използват ресурсите.

Мярката за този компонент има за цел да насърчи декарбонизацията, енергийната и ресурсната ефективност и използването на алтернативни енергийни източници в промишлените процеси. Проектите, които ще бъдат подпомагани, са свързани и с нови технологии, иновации и цифровизация на промишлеността, като се търси по-голяма ефективност в различните производствени и организационни процеси.

Компонентът допринася за климатичния преход на португалската промишленост и подкрепя нейната конкурентоспособност. Той допринася за изпълнението на специфичните за всяка държава препоръки относно инвестициите в екологичния преход, по-специално за чисто и ефективно производство и използване на енергия (специфична за държавата препоръка 3 2020) и за инвестиции в научни изследвания и иновации (специфични за всяка държава препоръки 3 2019 и 2020).

К.1. Описание на реформите и инвестициите за безвъзмездна финансова подкрепа

Инвестиция ТС-C11-I01: Декарбонизация на промишлеността

Тази инвестиция се състои от насърчаване и финансова подкрепа за иновационни проекти в отраслите в четири области:

- нисковъглеродни процеси и технологии: целта е да се подкрепи въвеждането на нови технологии или подобрени производствени процеси за декарбонизацията им, например чрез включването на нови суровини и мерки за кръгова икономика, иновационни мерки, подмяна и/или адаптиране на оборудване, увеличаване на електрификацията на крайното потребление на енергия;
- мерки за енергийна ефективност: подпомаганите проекти са насочени към намаляване на потреблението на енергия и емисиите на парникови газове, например чрез оптимизиране или подмяна на двигатели и оборудване, оптимизиране на процесите, приемане на системи за мониторинг и управление на потреблението;
- включване на енергия от възобновяеми източници и акумулиране, например чрез инсталиране на слънчеви системи, производство на топлинна енергия от възобновяеми източници, високоефективно комбинирано производство на енергия, производство и внедряване на водород от възобновяеми източници и възобновяеми газове, когато технологичните възможности за декарбонизация, включително чрез електрификация, са по-ограничени;
- разработване на пътни карти за декарбонизация и инициативи за изграждане на капацитет, например чрез идентифициране и разпространение на ефективни технологични решения, дейности за обучение, платформи за обмен на информация.

Подпомагането се предоставя чрез тръжни процедури (2021—2024 г.) както на малки и средни предприятия, така и на големи предприятия в областта на промишлеността и производството на енергия, включително органи за управление на промишлени зони, оператори на преносни и разпределителни системи, промишлени и енергийни стопански

асоциации и други субекти. Инвестицията има за цел да подкрепи най-малко 310 проекта с различна големина: малки (средно 1 000 000 EUR), средни (средно 5 000 000 EUR) и големи (средно 10 000 000 EUR). Тръжната процедура е насочена към секторите с най-висок интензитет на емисии на парникови газове, но е отворена за целия промишлен сектор, като обхваща както инсталациите, обхванати от СТЕ, така и инсталациите извън СТЕ. Проектите, избрани в областта на интервенцията по член 024ter, водят до намаляване на емисиите на парникови газове с най-малко 30 % в съответните промишлени инсталации, като допринасят за постигането на целите в областта на климата на Португалия в рамките на изпълнението на националния план в областта на енергетиката и климата.

С оглед на съответствието на мярката с техническите насоки за прилагането на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ (2021/C58/01), критериите за допустимост в техническите спецификации на предстоящите покани за представяне на проекти ще изключат следния списък от дейности: I) дейности, свързани с изкопаеми горива, включително използване надолу по веригата⁴³; II) дейности в рамките на схемата на ЕС за търговия с емисии (СТЕ), с които се постигат прогнозни емисии на парникови газове, които не са по-ниски от съответните референтни показатели⁴⁴; III) дейности, свързани с депа за отпадъци, инсинератори⁴⁵ и инсталации за механично-биологично третиране⁴⁶; и iv) дейности, при които дългосрочното обезвреждане на отпадъци може да причини вреда на околната среда. Освен това в заданието се изисква да могат да бъдат избрани само дейности, които са в съответствие със съответното законодателство на ЕС и национално законодателство в областта на околната среда.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 декември 2025 г.

---

⁴³ С изключение на проектите по тази мярка за производство на електроенергия и/или топлинна енергия, както и свързаната с тях преносна и разпределителна инфраструктура, използващи природен газ, които отговарят на условията, определени в приложение III към Техническите насоки за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01).

⁴⁴ Когато подпомаганата дейност постига прогнозни емисии на парникови газове, които не са значително по-ниски от съответните референтни показатели, следва да се предостави обяснение на причините, поради които това не е възможно. Референтни стойности за безплатно предоставяне на квоти за дейностите, попадащи в обхвата на схемата за търговия с емисии, както е посочено в регламент за изпълнение (ЕС) 2021/447 на Комисията.

⁴⁵ Това изключение не се прилага за действия по тази мярка в инсталации, предназначени изключително за третиране на нерестируемите опасни отпадъци, както и за съществуващи инсталации, когато действията по тази мярка са с цел повишаване на енергийната ефективност, улавяне на отработени газове за съхранение или използване или оползотворяване на материали от пепелта от изгарянето, при условие че тези действия по тази мярка не водят до увеличаване на капацитета на инсталациите за преработка на отпадъци или до удължаване на жизнения цикъл на инсталациите; за които са представени доказателства на равнище завод.

⁴⁶ Това изключение не се прилага за действия по тази мярка в съществуващи инсталации за механично-биологично третиране, когато действията по тази мярка са с цел повишаване на енергийната ефективност или модернизиране на операциите по рециклиране на разделени отпадъци в компост на биологични отпадъци и анаеробно разграждане на биологични отпадъци, при условие че тези действия по тази мярка не водят до увеличаване на капацитета на инсталациите за преработка на отпадъци или до удължаване на жизнения цикъл на инсталациите; за които са представени доказателства на равнище завод.

К.2. Ключови етапи, цели, показатели и график за мониторинг и изпълнение на безвъзмездната финансова подкрепа

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Milestone/	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
		Целеви			Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
11.1	ТС-С11-И01	М	Първа покана за участие в търг за проекти за декарбонизация на промишлеността	Открита първа покана за участие в търг				T4	2021	<p>Откриване на първата покана за представяне на предложения за проекти за декарбонизация на промишлеността, които се отнасят до поне една от следните области: нисковъглеродни процеси и технологии; приемане на мерки за енергийна ефективност; включване на енергия от възобновяеми източници и съхраняване на енергия; и овластяване на бизнеса.</p> <p>Заданието включва критерии за допустимост, които гарантират, че избраните проекти отговарят на Техническите насоки за „ненанасяне на значителни вреди“ (2021/C58/01) чрез използването на списък за изключване и изискването за спазване на съответното законодателство на ЕС и национално законодателство в областта на околната среда.</p> <p>Тази покана за участие в търг гарантира средно намаление от 30 % на преките и непреките емисии на парникови газове за промишлените инсталации, подпомагани за проекти, съответстващи на областта на интервенция 024б. Проектите с най-висока ефективност на декарбонизацията се подкрепят приоритетно.</p>
11.2	ТС-С11-И01	М	Подписване на договори за отпускане на финансова подкрепа	Подписване на договори за отпускане на финансова подкрепа				T4	2023	<p>Най-малко 383 000 000 EUR, отпуснати за проекти за промишлена декарбонизация, които се отнасят до поне една от следните области: нисковъглеродни процеси и технологии; приемане на мерки за енергийна ефективност; включване на енергия от възобновяеми източници и съхраняване на енергия; и овластяване на бизнеса.</p> <p>Възлагането на договорите на проектите, избрани в рамките на състезателните покани за представяне на предложения, посочени в етапния етап по-горе, гарантира спазването на техническите насоки за „ненанасяне на значителни вреди“ (2021/C58/01) чрез използването на списък за отстраняване и изискването за спазване на съответното законодателство на ЕС и национално законодателство</p>

										в областта на околната среда.
11.3	ТС-С11-Ю01	Т	Финансова подкрепа за проекти за декарбонизация на промишлеността		Брой	0	310	Т4	2025	Брой на проектите, които са получили финансова подкрепа за декарбонизация на промишлеността и които се отнасят до поне една от следните области: нисковъглеродни процеси и технологии; приемане на мерки за енергийна ефективност; и включване на енергия от възобновяеми източници и съхранение на енергия. За подпомаганите промишлени инсталации се гарантира намаляване със средно 30 % на преките и непреките емисии на парникови газове за проекти, съответстващи на област на намеса 024ter, и спазване на техническите насоки за НЗВ (2021/С58/01), включително за инсталациите, обхванати от схемата на ЕС за търговия с емисии, за да се гарантира, че подпомаганите инсталации постигат прогнозираните емисии на парникови газове под целевия показател, установен за безплатно разпределяне на квоти, както е посочено в регламент за изпълнение (ЕС) 2021/447 на Комисията.

Л. КОМПОНЕНТ 12: Биоикономика

Този компонент е насочен към предизвикателството, свързано с развитието на жизнеспособна, устойчива, кръгова и конкурентоспособна биоикономика. Очаква се този преход да подпомогне модернизацията и консолидирането на промишлеността чрез създаване на нови вериги за създаване на стойност и по-екологосъобразни промишлени процеси.

Целта на този компонент е да се насърчи и ускори разработването на продукти с висока добавена стойност от биологични ресурси като алтернатива на материалите на основата на изкопаеми горива.

Мерките по този компонент са насочени към подпомагане на структурните промени, свързани с този преход, и допринасят за справяне с настоящите глобални и местни предизвикателства, включително изменението на климата, намаляването на зависимостта от изкопаеми ресурси и устойчивото развитие. Три сектора (текстил и облекло, обувки и естествена смола) ще получат специална подкрепа за разработването на продукти на биологична основа и за постигане на по-ефективно използване на ресурсите. Компонентът подкрепя изпълнението на специфичните за всяка държава препоръки относно инвестициите в екологичния преход, по-специално в чисто и ефективно производство и използване на енергия (специфична за държавата препоръка 3 2020), в инвестиции в научни изследвания и иновации (специфични за всяка държава препоръки 3 2019 и 2020) и в прехода към кръгова икономика, по-специално чрез увеличаване на предотвратяването, рециклирането и повторното използване на отпадъците с цел отклоняване на отпадъците от депата и инсталациите за изгаряне (специфични за държавата препоръки 3 2022 и 2023).

Очаква се никоя мярка в този компонент да не нанася значителни вреди на екологичните цели по смисъла на член 17 от Регламент (ЕС) 2020/852, като се вземе предвид описанието на мерките и стъпките за смекчаване, определени в плана в съответствие с техническите насоки за НЗВ (2021/C58/01).

Л.1. Описание на реформите и инвестициите за безвъзмездна финансова подкрепа

Реформа TC-r25: Устойчива биоикономика

Целта на реформата е да се насърчи и стимулира опазването и ефективното използване на биологичните ресурси. Реформата се вписва в плана за действие на Португалия за устойчива биоикономика, който подлежи на обществена консултация и служи като стратегическа рамка за национално устойчиво развитие. Като част от усилията за насърчаване на биоикономиката Португалия също така оценява фискалните стимули, които биха могли да засилят заместването на невъзобновяемите природни ресурси с други ресурси на биологична основа.

Реформата се състои от нова обща система за управление на отпадъците (RGGR) и включване на критерии за закупуване на устойчиви продукти на биологична основа в прегледа на Националната стратегия за екологосъобразни обществени поръчки. Целта на тази реформа е да се преодолеят основните пречки и ограничения, установени при оползотворяването на биологичните ресурси за развитието на устойчива и кръгова биопромишленост, като се спазва каскадният принцип.

Прилагането на новата обща схема за управление на отпадъците премахва най-малко ограниченията върху използването на странични продукти или отпадъци за нови продукти чрез опростяване на процедурите за класифициране на вещества или предмети като

странични продукти, включително от други държави от ЕС. Новата обща схема за управление на отпадъците беше приета през декември 2020 г.

Националната стратегия за екологосъобразни обществени поръчки се преразглежда, за да включва поне задължителни екологични критерии, свързани с възлагането на обществени поръчки за услуги и продукти (по-специално в областта на строителството), като се интегрират устойчиви продукти на биологична основа.

Изпълнението на реформата трябва да приключи до 30 септември 2022 г.

Инвестиция TC-C12-I01: Биоикономика

Целта на инвестицията е да се подкрепи включването на материали на биологична основа в производствените процеси в три сектора: текстил и облекло, обувки и естествена смола.

Основният инструмент се състои от финансова подкрепа, предоставена чрез програмни договори с консорциуми, която включва институции, предприятия и крайни потребители, които се избират чрез състезателна процедура. Подкрепяните дейности включват проекти за научни изследвания, развойна дейност и производствени иновации, проекти за цифровизация и авангардни производствени технологии, специални програми за обучение и овластяване, производство на местна естествена смола и мерки за повишаване на осведомеността за устойчиво производство и потребление. Избраните проекти допринасят най-малко за развитието на кръговата икономика и за целите за намаляване на емисиите в Португалия.

Проектите имат следните цели:

- разработване на нови производствени процеси за създаване на продукти с по-висока добавена стойност, които включват и използват биологични ресурси (горска биомаса, селскостопански и агро-промишлени остатъци и странични продукти);
- разработване на технологични процеси за подобряване на кръговостта в секторите на текстила и облеклото, обувната промишленост и преработката на смола; и че
- допринасяне за управлението на отпадъците в тези сектори.

Научноизследователските, развойните и иновационните проекти се подкрепят с цел разработване на нови производствени процеси при създаването на продукти с по-висока добавена стойност, които включват и използват биологични ресурси (горска биомаса, селскостопански и аграрно-промишлени остатъци и странични продукти), технологични процеси за подобряване на кръговостта в секторите на текстила и облеклото, обувната промишленост и преработката на смола, както и да се допринесе за управлението на отпадъците в тези сектори. Избраните проекти допринасят за намаляване на емисиите на парникови газове.

Тези мерки се допълват от специфични и допълнителни търгове за дейности по управление на горите и производство на естествена смола. Тя включва подкрепа за дейности по предотвратяване на пожари от специалисти в областта на производството на смола, закупуване на машини и оборудване от Института за опазване на природата и горите (ICNF) и дейности по опазване и рехабилитация на морските гори. Чрез насърчаване на управлението на горските земи тази инвестиция допринася за предотвратяването и смекчаването на последиците от пожарите в селските райони, като спомага за намаляване на емисиите на замърсители в атмосферата.

Очаква се тази мярка да не нанася значителни вреди на екологичните цели по смисъла на член 17 от Регламент (ЕС) 2020/852, като се вземе предвид описанието на мярката и стъпките за смекчаване, определени в плана за възстановяване и устойчивост в съответствие с Техническите насоки съгласно принципа за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01). По-специално, за да се гарантира спазването на техническите насоки за НЗВ (2021/C58/01),

превозните средства, машините и оборудването, които ще бъдат закупени от Института за опазване на природата и горите (ICNF), трябва да бъдат с нулеви емисии. Когато не съществуват алтернативи с нулеви емисии, превозните средства, машините и оборудването, които ще бъдат закупени, представляват най-добрите налични равнища на екологични показатели в сектора. Освен това критериите за допустимост, съдържащи се в заданието за предстоящи покани за представяне на проекти, изключват следния списък от дейности: I) дейности, свързани с изкопаеми горива, включително използване надолу по веригата⁴⁷; II) дейности в рамките на схемата на ЕС за търговия с емисии (СТЕ), с които се постигат прогнозни емисии на парникови газове, които не са по-ниски от съответните референтни показатели⁴⁸; III) дейности, свързани с депа за отпадъци, инсинератори⁴⁹ и инсталации за механично-биологично третиране⁵⁰; и iv) дейности, при които дългосрочното обезвреждане на отпадъци може да причини вреда на околната среда. Освен това в заданието се изисква да могат да бъдат избирани само дейности, които са в съответствие със съответното законодателство на ЕС и национално законодателство в областта на околната среда.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 декември 2025 г.

Реформа TC-C12-r39: Насърчаване на кръговата икономика и по-ефективното управление на отпадъците

Реформата има за цел да подобри предотвратяването на образуването на отпадъци, подготовката за повторна употреба, рециклирането и оползотворяването и отклоняването на отпадъци, както и да насърчи кръговата икономика.

Реформата:

- Насърчаване на по-нататъшното екопроектиране на произведените стоки чрез хармонизиране на критериите за екомодулация, които да се използват от производителите. Тези критерии са задължителни за управляващите субекти (сдружения, представляващи производители на продукти, опаковчици и доставчици на услуги по опаковане) за прилагането на интегрираните системи, обхванати от разширената отговорност на производителя. Критериите гарантират,

---

⁴⁷ С изключение на проектите по тази мярка за производство на електроенергия и/или топлинна енергия, както и свързаната с тях преносна и разпределителна инфраструктура, използващи природен газ, които отговарят на условията, определени в приложение III към Техническите насоки за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01).

⁴⁸ Когато подпомаганата дейност постига прогнозни емисии на парникови газове, които не са значително по-ниски от съответните референтни показатели, следва да се предостави обяснение на причините, поради които това не е възможно. Референтни стойности за безплатно предоставяне на квоти за дейностите, попадащи в обхвата на схемата за търговия с емисии, както е посочено в регламент за изпълнение (ЕС) 2021/447 на Комисията.

⁴⁹ Това изключение не се прилага за действия по тази мярка в инсталации, предназначени изключително за третиране на нерезиклируеми опасни отпадъци, както и за съществуващи инсталации, когато действията по тази мярка са с цел повишаване на енергийната ефективност, улавяне на отработени газове за съхранение или използване или оползотворяване на материали от пепелта от изгарянето, при условие че тези действия по тази мярка не водят до увеличаване на капацитета на инсталациите за преработка на отпадъци или до удължаване на жизнения цикъл на инсталациите; за които са представени доказателства на равнище завод.

⁵⁰ Това изключение не се прилага за действия по тази мярка в съществуващи инсталации за механично-биологично третиране, когато действията по тази мярка са с цел повишаване на енергийната ефективност или модернизиране на операциите по рециклиране на разделени отпадъци в компост на биологични отпадъци и анаеробно разграждане на биологични отпадъци, при условие че тези действия по тази мярка не водят до увеличаване на капацитета на инсталациите за преработка на отпадъци или до удължаване на жизнения цикъл на инсталациите; за които са представени доказателства на равнище завод.

че финансовите модели по член 15, параграф 3 и (4) от Наредба-закон № 152/D/2017 отразяват въздействието на продукта върху околната среда и реалните разходи за управление на отпадъците и създават финансови стимули за по-трайни, подлежащи на поправка и рециклиране продукти чрез модулиране на таксите, заплащани от производителите.

- Въвеждане на схема за стимулиране на оползотворяването (система за депозиране и възстановяване) за бутилки от пластмаса, черни метали и алуминий за еднократна употреба.
- След проучване за осъществимост да се въведе система от стимули за обратно приемане на различните категории отпадъци от електрическо и електронно оборудване.

Изпълнението на реформата трябва да приключи до 31 декември 2025 г.

Л.2. Ключови етапи, цели, показатели и график за мониторинг и изпълнение на безвъзмездната финансова подкрепа

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Milestone-Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
12.1	ТС-С12-Ю01	М	Подписване на протокола от 2021 г. за програмата Resineiros Vigilantes	Подписване на протокола от 2021 г. на програмата Resineiros Vigilantes				T3	2021	Сключване на протокола между Института за опазване на природата и горите, I.P. и националната професионална асоциация на производителите на смола (Resipinus) за наблюдение и откриване на пожари в селските райони.
12.2	ТС-С12-Ю01	М	Одобряване на проектите, представени от Консорциума за разработване на нови продукти, технологии и процеси на биоикономиката в секторите на текстила и облеклото, обувната промишленост и естествените смоли	Одобряване на проекти за разработване на нови продукти, технологии и процеси на биоикономиката				T2	2022	<p>Одобрение от комисията за подбор на проектите, представени от Консорциума за разработване на нови продукти, технологии и процеси на биоикономиката в секторите на текстила и облеклото, обувната промишленост и естествената смола.</p> <p>Проектите, представени от консорциумите за подкрепа, попадат в една от следните програми: „Насърчаване на устойчива и кръгова биоикономика в текстилните изделия и облеклото „, „Насърчаване на устойчива и кръгова биоикономика в обувния сектор„и „Насърчаване и валоризиране на естествената смола“.</p> <p>Те се съсредоточават върху нисковъглеродна икономика, устойчивост и адаптиране към изменението на климата чрез прилагане на решения за чисти технологии, алтернативи със слабо въздействие и използване на най-добрите налични техники. Критериите за подбор на проектите изискват всички подпомагани проекти по Р I да гарантират намаляване на преките и непреките въглеродни емисии.</p> <p>Избраните проекти трябва да отговарят на техническите насоки за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01) чрез използването на списък за отстраняване и изискването за спазване на съответното законодателство на ЕС и национално законодателство в областта на околната среда.</p>
12.3	ТС-С12-Ю01	Т	Нови продукти, технологии и пилотни процеси,		Брой	0	15	T4	2025	Нови продукти, технологии и пилотни процеси, включващи ресурси на биологична основа. Това включва най-малко 10 нови продукта или технологии

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Milestone-Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
			включващи ресурси на биологична основа							(ниво на технологична готовност 6—7) и най-малко 5 промишлени пилотни процеса ((ниво на технологична готовност 7—9) в следните сектори: текстил, обувки, производство на смоли.
12.4	TC-C12-I01	T	Развитие на морски борови гори с потенциал за производство на смола		ha	0	8500	T4	2025	Площта на морските борови гори е развита чрез използване на естествени техники за възстановяване и резитба на резитба.
12.5	TC-C12-r25	M	Влизане в сила на новия общ режим за управление на отпадъците	Влизане в сила на новия общ режим за управление на отпадъците				T3	2021	Влизане в сила на новата обща система за управление на отпадъците (RGGR), която опростява административния процес и намалява разходите, свързани с използването на странични продукти.
12.6	TC-C12-r25	M	Влизане в сила на преразгледаната Национална стратегия за екологосъобразни обществени поръчки	Влизане в сила на преразгледаната Национална стратегия за екологосъобразни обществени поръчки				T3	2022	Влизане в сила на преразгледаната Национална стратегия за екологосъобразни обществени поръчки, в която се определят екологичните критерии, свързани с възлагането на обществени поръчки за услуги и продукти, включващи устойчиви материали на биологична основа, включително чрез въвеждането на задължителни екологични критерии.
12.7	TC-C12-r39	M	Влизане в сила на хармонизираното определение на критериите за екомодуляция	Разпоредба в правния акт, указваща влизането в сила на хармонизираното определение на критериите за екомодуляция				T4	2023	Влизане в сила на правен акт, установяващ хармонизирано и задължително определяне на критериите за екомодуляция на финансовите ползи в интегрираните системи в рамките на разширената отговорност на производителя.
12.8	TC-C12-r39	M	Схема за стимулиране на оползотворяването (система за депозиране и възстановяване) за	Въвеждане в действие на системата за депозит и възстановяване				T4	2023	Системата за депозиране и възстановяване влиза в действие и се прилага за пластмасови бутилки за еднократна употреба, черни метали и алуминий.

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Milestone-Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
			пластмасови бутилки за еднократна употреба, черни метали и алуминий							
12.9	ТС-С12-r39	М	Схема за обратно приемане на отпадъци от електрическо и електронно оборудване	Разпоредба в законодателството, указваща влизането в сила на законодателството				T4	2025	След независимо проучване за осъществимост и ако проучването е положително, влиза в сила законодателство, с което се определя правната рамка за въвеждането на схема за обратно приемане на отпадъци от електрическо и електронно оборудване.

М. КОМПОНЕНТ 13: Енергийна ефективност на сградите

Компонентът е насочен към следните предизвикателства. На жилищния сектор се падат 18 % от потреблението на енергия, а секторът на услугите — 14 %. Поради това сградите играят важна роля за Португалия, за да постигне своите цели за въглеродна неутралност. Мерките в тази област, и по-специално в жилищния сегмент, също могат да спомогнат за намаляване на енергийната бедност, която продължава да бъде сериозен проблем в Португалия, като процентът на домакинствата, които не са в състояние да поддържат домовете си достатъчно топли, все още е 19 % през 2019 г. Португалия е поела ангажимент за постигане на въглеродна неутралност до 2050 г. и поради това трябва да насърчава декарбонизацията на своя сграден фонд, като същевременно подобрява жилищните условия (комфорт и качество в помещенията) и финансовата достъпност. Това се постига чрез повишаване на енергийните характеристики на сградите, чрез съчетаване на енергийната ефективност и енергията от възобновяеми източници с електрификация, и чрез насочване по-специално към домакинствата с ниски доходи с цел справяне с енергийната бедност.

Установени са редица „пазарни неефективности“, които съответстват на редица проблеми, които обикновено забавят преобразуването на сградния фонд и използването на потенциални икономии на енергия, като например:

- липса на разбиране за потреблението на енергия и потенциалните икономии;
- ограничени дейности по обновяване и строителство в контекста на следфинансовата криза;
- липса на привлекателни финансови продукти;
- ограничена информация относно сградния фонд; и че
- ограничено разпространение на ефективни и интелигентни технологии.

Целите на компонента са да се санират обществени и частни сгради, за да се подобрят техните енергийни характеристики и комфорт, като същевременно се намалят сметките и зависимостта на страната от енергия, емисиите на парникови газове и енергийната зависимост, да се намали енергийната бедност и да се включат възобновяемите енергийни източници в застроената среда. Това би трябвало да донесе многобройни социални, екологични и икономически ползи за хората и предприятията, като например създаването на работни места на местно равнище и намаляването на замърсяването на въздуха.

Компонентът подкрепя изпълнението на специфичната за държавата препоръка относно инвестициите в климатичния преход, по-специално в областта на чистото и ефективно производство и използване на енергия (специфична за държавата препоръка 3 2020). Тя е свързана с водещата инициатива „Renovate“ и също така е част от екологичния преход.

Очаква се никоя мярка в този компонент да не нанася значителни вреди на екологичните цели по смисъла на член 17 от Регламент (ЕС) 2020/852, като се вземе предвид описанието на мерките и стъпките за смекчаване, определени в плана в съответствие с техническите насоки за НЗВ (2021/C58/01).

М.1. Описание на реформите и инвестициите за безвъзмездна финансова подкрепа

Инвестиция ТС-C13-I01: Енергийна ефективност в жилищни сгради

Целта на тази инвестиция е да се насърчи енергийното саниране на частни жилищни сгради, да се приемат енергийно ефективни решения, да се замени неефективното оборудване и да се увеличи инсталираната мощност за насърчаване на енергийната и ресурсната ефективност, да се повиши собственото потребление на енергия от възобновяеми източници и да се преодолее енергийната бедност.

Инвестицията се състои от следните мерки:

- Подкрепа за разходите за проекти (обикновено между 50 % и 70 % от общите разходи) за насърчаване на санирането, енергийната ефективност, декарбонизацията, водната ефективност и кръговата икономика в сградите. Това се извършва чрез ежегодно публикуване на обявления.
- За домакинствата с ниски доходи, засегнати от енергийна бедност (където до 100 % от разходите могат да бъдат субсидирани), тези действия изискват по-тясно сътрудничество между централните и местните органи и други участници, като например местни сдружения. *Vales eficiência* или ваучери за енергийна ефективност на стойност средно 1 300 EUR всеки се издават и доставят на домакинства в положение на енергийна бедност, което дава право на получателя на определени строителни работи, енергийно ефективни решения, оборудване и електрификация на потреблението на енергия.
  - Помощните материали се разпространяват, за да се подпомогне вземането на решенията относно най-добрите мерки за енергийна ефективност, които трябва да бъдат взети.
  - Също така се предоставят канали за комуникация и обслужване на едно гише, за да се спомогне за изясняване на съмненията относно начините за получаване на тази подкрепа, координирани с различни национални и местни органи, така че потребителите да могат да вземат най-добрите инвестиционни решения.

Планираната инвестиция има за цел постигане на средно спестяване на около 200 ktoe първична енергия и намаляване с около 150 kt на емисиите на CO₂.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 декември 2025 г.

Инвестиция TC-C13-I02: Енергийна ефективност в сградите на централната администрация

Целта на тази инвестиция е да се насърчи енергийното саниране на сградите на централната администрация, да се насърчи енергийната и ресурсната ефективност и да се увеличи потреблението на собствена енергия от възобновяеми източници.

Тази инвестиция се състои от мерки за насърчаване на санирането, енергийната ефективност, декарбонизацията, водната ефективност и кръговата икономика в сградите.

- Обявленията се обявяват ежегодно за различните видове интервенции в областта на сградния фонд, които трябва да бъдат определени в плановете за ефективност, които ще бъдат изготвени в рамките на Европейския план за действие за екологични иновации ЕСО.АР 2030. ЕСО.АР 2030 е на разположение и за предоставяне на техническа подкрепа на централните публични органи при набелязването на проекти и насърчаването на тяхното изпълнение.

- Помощните материали се разпространяват сред служителите на публичната администрация, за да им се помогне да вземат решения относно най-добрите мерки за енергийна ефективност, които да бъдат предприети.

Планираната инвестиция има за цел постигане на средно спестяване на около 185 ktoe първична енергия и намаляване с около 140 kt наемисиите на CO₂.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 декември 2025 г.

Инвестиция ТС-С13-Ю3: Енергийна ефективност на сградите, използвана в сектор „Услуги“

Целта на тази инвестиция е да се насърчи енергийното саниране на сградите, използвани в сектора на услугите, да се насърчи енергийната и ресурсната ефективност, да се увеличи потреблението на собствена енергия от възобновяеми източници.

Тази инвестиция се състои от следните мерки:

- Ежегодно се публикуват известия за кандидатстване за подпомагане (обикновено между 50 % и 70 % от общите разходи) с цел споделяне на тези разходи в различните видове интервенции в областта на сградния фонд с цел подобряване на техните енергийни и екологични характеристики.

- Помощните материали се разпространяват, за да се подпомогне вземането на решения относно най-добрите мерки за енергийна ефективност, които трябва да бъдат взети.

- Предоставят се и комуникационни канали, които да спомогнат за изясняване на съмненията относно начините за получаване на тази подкрепа, координирани с различни национални и местни органи, така че потребителите да могат да вземат най-добрите инвестиционни решения.

Планираната инвестиция има за цел постигане на средно спестяване на около 50 ktoe първична енергия и намаляване с около 30 kt наемисиите на CO₂.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 декември 2025 г.

М.2. Ключови етапи, цели, показатели и график за мониторинг и изпълнение на безвъзмездната финансова подкрепа

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Основна линия	Цел	Q	Година	
13.1	ТС-С13-Ю1	Т	Енергийно ефективно саниране на частни жилищни сгради		m ²	0	830 000	T2	2024	Площ на санираните частни жилищни сгради. При санирането с цел енергийна ефективност се постига средно поне средно равнище на саниране на дълбочина, както е определено в Препоръка (ЕС) 2019/786 на Комисията относно санирането на сгради.
13.2	ТС-С13-Ю1	Т	Енергийно ефективно саниране на частни жилищни сгради		m ²	830 000	1 020 000	T2	2025	Площ на санираните частни жилищни сгради. Санирането с цел енергийна ефективност постига средно поне средно равнище на саниране, както е определено в Препоръка (ЕС) 2019/786 на Комисията относно санирането на сгради.
13.3	ТС-С13-Ю1	Т	„Ваучери за ефективност“, разпределени за домакинства в положение на енергийна бедност с цел подмяна на старото оборудване и възприемане на енергийно ефективни решения		Брой	0	100 000	T3	2025	Брой „ваучери за ефективност“ на средна стойност 1300/voucher EUR, разпределени на домакинства в положение на енергийна бедност (от съвкупността от домакинства, ползващи се от социалната енергийна тарифа), за закупуване на енергийно ефективно оборудване, като термопомпи, както и за извършване на дейности за подобряване на енергийните характеристики на самото домакинство. Това включва услуги по инсталиране и събиране на предишно оборудване (препращането му до екологично отговорно крайно местоназначение).
13.4	ТС-С13-Ю1	Т	Допълнителен капацитет за производство на енергия от възобновяеми източници за собствено потребление и за използване в общности за енергия от възобновяеми източници в частния жилищен сектор		MW	0	35	T4	2025	Допълнителен капацитет за производство на енергия от възобновяеми източници (като например фотоволтаични панели и акумулаторни батерии при узряването на последната технология), инсталиран за собствено потребление и за използване в общности за енергия от възобновяеми източници в частния жилищен сектор.
13.5	ТС-С13-Ю2	Т	Енергийно ефективно саниране		m ²	0	1 065 000	T1	2025	Площ на санираните сгради на централната

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Основна линия	Цел	Q	Година	
			на сгради на централната администрация							администрация. Санирането с цел енергийна ефективност постига средно поне средно равнище на саниране, както е определено в Препоръка (ЕС) 2019/786 на Комисията относно санирането на сгради.
13.6	ТС-С13-102	Т	Енергийно ефективно саниране на сгради на централната администрация		m ²	1 065 000	1 255 000	T4	2025	Площ на санираните сгради на централната администрация. Санирането с цел енергийна ефективност постига средно поне средно равнище на саниране, както е определено в Препоръка (ЕС) 2019/786 на Комисията относно санирането на сгради.
13.7	ТС-С13-102	Т	Допълнителен капацитет за производство на енергия от възобновяеми източници за собствено потребление и за използване в общности за енергия от възобновяеми източници в сгради на централната администрация		MW	0	28	T4	2025	Допълнителен капацитет за производство на енергия от възобновяеми източници (като например фотоволтаични панели и акумулаторни батерии при създаването на последната технология) за собствено потребление и за използване в общности за енергия от възобновяеми източници в сгради на централната администрация.
13.8	ТС-С13-103	Т	Енергийно ефективно саниране на частни обслужващи сгради		m ²	0	315 000	T1	2025	Площ на санираните сгради, използвани от частните служби. При санирането с цел енергийна ефективност се постига средно поне средно равнище на саниране на дълбочина, както е определено в Препоръка (ЕС) 2019/786 на Комисията относно санирането на сгради.
13.9	ТС-С13-103	Т	Енергийно ефективно саниране на частни обслужващи сгради		m ²	315 000	360 000	T4	2025	Площ на санираните сгради, използвани от частния сектор на услугите. При санирането с цел енергийна ефективност се постига средно поне средно равнище на саниране на дълбочина, както е определено в Препоръка (ЕС) 2019/786 на Комисията относно санирането на сгради.

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Основна линия	Цел	Q	Година	
13.10	ТС-С13-103	T	Допълнителен капацитет за производство на енергия от възобновяеми източници за собствено потребление и за използване в общности за енергия от възобновяеми източници в частния сектор на услугите		MW	0	30	T4	2025	Допълнителен капацитет за производство на енергия от възобновяеми източници (като например фотоволтаични панели и акумулаторни батерии при съзряването на последната технология) за собствено потребление и за използване в общности за енергия от възобновяеми източници в частния сектор на услугите.

Н. КОМПОНЕНТ 14: Водород и възобновяеми енергийни източници

Португалия поема ангажимент за постигане на въглеродна неутралност до 2050 г., като постави страната сред тези, които поемат водеща роля в борбата с изменението на климата съгласно Парижкото споразумение. Пътната карта за неутралност по отношение на въглеродните емисии до 2050 г. (RNC 2050) определя като цели за декарбонизация, които трябва да бъдат постигнати намаляване на емисиите с повече от 85 % в сравнение с емисиите от 2005 г. и капацитет за улавяне на въглерод от 13 000 000 тона. Компонентът е насочен към така наречените сектори, в които намаляването на емисиите е трудно, като се насърчава внедряването на водород от възобновяеми източници.

Целите на компонента са да се насърчи енергийният преход и декарбонизацията на промишлеността и транспорта със силен акцент върху производството на водород от възобновяеми източници и други възобновяеми газове. В случая на автономните региони акцентът е поставен върху внедряването на енергия от възобновяеми източници (геотермална, вятърна, фотоволтаична и водноелектрическа енергия) и съхранението. Този компонент е от ключово значение за намаляване на националната енергийна зависимост чрез производство на енергия от местни източници, за подобряване на търговския баланс и за повишаване на устойчивостта на националната икономика.

Компонентът подкрепя изпълнението на специфичната за всяка държава препоръка, за да се съсредоточат инвестициите върху климатичния преход, с акцент върху производството на енергия от възобновяеми източници (специфични за държавата препоръки 3 2019 и 2020).

Очаква се никоя мярка в този компонент да не нанася значителни вреди на екологичните цели по смисъла на член 17 от Регламент (ЕС) 2020/852, като се вземе предвид описанието на мерките и стъпките за смекчаване, определени в плана в съответствие с техническите насоки за НЗВ (2021/C58/01).

Н.1. Описание на реформите и инвестициите за безвъзмездна финансова подкрепа

Реформа TC-r29: Национална стратегия за водорода (EN-H2)

Целта на мярката е да се въведе елемент на стимулиране и стабилност за енергийния сектор, като се насърчи постепенното въвеждане на водород от възобновяеми източници като устойчив стълб на една по-всеобхватна стратегия за преход към декарбонизирана икономика. Тази стратегия очертава настоящата и бъдещата роля на водорода в енергийната система и предлага набор от мерки и цели за включването на водорода в различните сектори на икономиката. Това включва и създаването на необходимите условия за тази промяна, включително, наред с другото, законодателство и регулиране, безопасност, стандарти, иновации и развитие, както и финансиране. Мярката е изменената наредба на Националната газопрееносна мрежа и Наредбата за националната газоразпределителна мрежа да бъдат одобрени от Генерална дирекция „Енергетика и геология“. Измененият регламент дава възможност да се установят условията за свързване към инфраструктурите за пренос на газ, по-специално за впръскването на газове от възобновяеми източници, включително водород от възобновяеми източници и газове с ниско съдържание на въглерод, както и да се определят минималните и максималните проценти на инжектиране на тези газове в мрежите. Освен това измененият регламент включва необходимите преразглеждания на техническите стандарти, които гарантират качеството на услугата и безопасното използване на тези инфраструктури за всички потребители.

Изпълнението на реформата трябва да приключи до 30 септември 2021 г.

Инвестиция TC-C14-I01: Водород и възобновяеми газове

Целта на мярката е да се подкрепят частни проекти за производството на водород от възобновяеми източници и други газове от възобновяеми източници за собствено потребление или подаване в мрежата.

Инвестицията се състои от действия за насърчаване на производството, съхранението, преноса и разпределението на газове от възобновяеми източници, насочени към увеличаване на приноса на възобновяемите газове за потреблението на енергия, намаляване на емисиите на парникови газове, намаляване на енергийната зависимост и подобряване на сигурността на енергийните доставки. Подкрепят се различни приложения, като например използването на възобновяеми газове за транспорт и подаването на възобновяеми газове в мрежата за природен газ.

При производството на възобновяеми газове, като например водород от възобновяеми източници или биометан, изключително от възобновяеми енергийни източници, може да се използва набор от технологии, като например: Електролизата; Термохимични и хидротермални процеси; Биологични процеси (биофолитоза и ферментация); Обогаляване на биогаз от анаеробно разграждане на материали от биомаса (без да се включва производството на биогаз); и метаниране (водород от възобновяеми източници, комбиниран с рециклиран въглероден диоксид).

Инвестициите имат много специфичен акцент и са насочени към увеличаване на инсталираните мощности за производство на водород от възобновяеми източници и други газове от възобновяеми източници, включително инсталирана мощност в електролизатори за производството на водород от възобновяеми източници. Проектът се изпълнява чрез открити и недискриминационни покани за участие в търгове с цел подпомагане на проекти с максимален размер от 15 000 000 EUR на проект.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 март 2026 г.

Инвестиция TC-C14 — i02-RAM: Увеличаване на производството на електроенергия от възобновяеми източници в архипелага Мадейра

Целта на мярката е да се подкрепи производството, съхранението, преноса и разпределението на енергия от възобновяеми източници. Проектите, включени в тази инвестиция, дават възможност за увеличаване на дела на електроенергията от възобновяеми източници, който ще бъде наличен на всеки остров. Тази инвестиция допринася за стратегията за декарбонизация на производството на електроенергия, като повишава устойчивостта на националната икономика.

Инвестицията се състои от следните подинвестиции:

- Пълно обновяване и обновяване на водноелектрическата централа Water Serra и водноелектрическата централа Calheta I, която да съживи 6,2 MW инсталирана мощност и да увеличи инсталираната мощност чрез добавяне на 4 MW;
- Увеличаване на инсталирания капацитет в системите за акумулиране на батерии чрез добавяне на капацитет за съхранение от най-малко 21 MW/27MWh;
- Да инсталира нов синхронен компенсатор с мощност най-малко 15 MVA_r;
- Увеличаване на капацитета на електроенергийната мрежа за интегриране на нова инсталирана мощност от най-малко 48 MW във възобновяеми енергийни източници в електроенергийните системи (40 MW Мадейра + 8 MW Порто Санто);
- Инсталиране на 130 000 свързани интелигентни измервателни уреди и подмяна на 8 750 точки за улично осветление с решения с ниско потребление на енергия (включително модернизирани на управлението на уличното осветление).

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 декември 2025 г.

Инвестиция TC-C14 — i03-RAA: Енергиен преход на Азорските острови

Целта на мярката е да се развие съвременна електроенергийна инфраструктура и да се осъществят проекти с иновативни технически решения за повишаване на енергийната независимост. На Азорските острови производството на електроенергия от възобновяеми източници понастоящем представлява около 40 % от общата стойност на региона, от които около 24 % идва от геотермална енергия на двата най-големи острова на архипелага. Останалите 60 % от електроенергията се произвежда от изкопаеми горива, мазут и дизелово гориво, които представляват висока годишна сметка не само поради покупната стойност на горивата, но и поради транспортирането им по море от континенталната част до островите и разпределението между островите. Този вид производство, в допълнение към свързаните с него високи разходи, представлява силна външна зависимост, която в ситуации на национална или международна криза може да застраши способността за посрещане на енергийните нужди на архипелага.

Инвестицията се състои от следните подинвестиции:

- Увеличаване на инсталираните мощности за производство на енергия от възобновяеми източници, главно геотермална енергия, с 12 MW и съживяване на вече инсталираната геотермална електроцентрала с 5 MW;
- Увеличаване на инсталираната мощност за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници на остров Корво чрез инсталиране на фотоволтаичен и вятърен парк с 850 kW;
- Инсталиране на нови системи за съхранение на електроенергия на островите Санта Мария, Сао Хорхе, Пико, Файал, Флорес и Корво с мощност най-малко 20 MW;
- Инсталиране на нови малки фотоволтаични електрогенериращи агрегати за децентрализирано производство и потребление с общ еквивалент на 11,2 MW.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 30 юни 2026 г.

Н.2. Ключови етапи, цели, показатели и график за мониторинг и изпълнение на безвъзмездната финансова подкрепа

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Milestone/ Целеви	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
14.1	ТС-C14-r29	М	Влизане в сила на Наредбата за националната газопрееносна мрежа и Наредбата за националната газоразпределителна мрежа	Влизане в сила на Наредбата за националната газопрееносна мрежа и Наредбата за националната газоразпределителна мрежа				T3	2021	Влизане в сила на изменената наредба на Националната газопрееносна мрежа и Наредбата за националната газоразпределителна мрежа. Измененията на Наредбата на Националната газопрееносна мрежа и Наредбата на Националната газоразпределителна мрежа се одобряват от Генерална дирекция „Енергетика и геология“. Регламентите дават възможност да се установят условията за свързване към инфраструктурите за пренос на газ, по-специално за впръскването на газове от възобновяеми източници, включително водород от възобновяеми източници, както и да се определят минималните и максималните проценти на подаване на тези газове в мрежите. Освен това те включват необходимите преразглеждания на техническите стандарти, които гарантират качеството на услугата и безопасното използване на тези инфраструктури за всички потребители.
14.2	ТС-C14-I01	М	Първа покана за участие в търг за проекти за производство на газ от възобновяеми източници	Открита първа покана за участие в търг				T3	2021	Откриване на първата покана за подбор на проекти, които да бъдат подкрепени за най-малко 88 MW инсталирана нова мощност за водород от възобновяеми източници и енергия от възобновяеми газове с нулеви или близки до нула емисии на парникови газове през целия жизнен цикъл.
14.3	ТС-C14-I01	Т	Допълнителен капацитет за производство на водород от възобновяеми източници и възобновяем газ		MW	0	200	T1	2026	Инсталиран допълнителен капацитет за производство на водород от възобновяеми източници и възобновяеми газове с нулеви или близки до нулеви емисии на парникови газове през целия жизнен цикъл.
14.4	ТС-C14-i02-RAM	М	Инсталиране на нов синхронен компенсатор	Инсталиране на нов синхронен компенсатор				T4	2024	Придобиване и инсталиране на един нов синхронен компенсатор с най-малко 15 MVar.

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Milestone/ Целеви	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
14.5	TC-C14-i02-RAM	T	Допълнителен инсталиран капацитет за производство на водноелектрическа енергия		MW	0	4	T2	2024	Увеличаване на инсталираната мощност в реконструираната водноелектрическа централа Water Serra.
14.6	TC-C14-i02-RAM	T	Реконструирани инсталирани мощности за производство на водноелектрическа енергия		MW	0	6,2	T4	2024	Пълно обновяване на следните водноелектрически централи: Водноелектрическа централа Water Serra: подмяна и модернизиране на електрическото и механичното оборудване, като се поддържа само сградата. Водноелектрическа централа Calheta I: подмяна на повечето активи, по-специално двата електрогенериращи агрегата с инсталирана мощност 0,5 MW и други електрически инсталации, с изключение на сградата. Строителните работи включват и възстановяване на каналите, водещи до инсталацията, с обща дължина приблизително 13 км.
14.7	TC-C14-i02-RAM	T	Допълнителен инсталиран капацитет в системата за акумулиране на батерии		MW	0	21	T4	2024	Увеличаване на съхранението на електроенергия чрез добавяне на инсталиран капацитет в системите за акумулаторни батерии. Добавеният капацитет е най-малко 21 MW/27 MWh.
14.8	TC-C14-i02-RAM	T	Допълнителна мощност за интегриране на нова инсталирана мощност в електроенергийната система		MW	0	48	T2	2025	Увеличаване на капацитета за интегриране на възобновяеми енергийни източници в електроенергийната система на АОС. Модернизирането възлиза на 8 MW в Порто Санто и 40 MW в Мадейра.
14.9	TC-C14-i02-RAM	T	Инсталиране на интелигентни измервателни уреди		Брой	0	130 000	T4	2025	Предоставяне и инсталиране на нови интелигентни измервателни уреди (електромери, които записват информация за потреблението и са свързани към комуникационната мрежа)
14.10	TC-C14-i02-RAM	T	Подмяна на уличните осветителни точки		Брой	0	8 750	T4	2025	Замяната на обществената осветителна мрежа със светодиодно осветление с ниско потребление на енергия и тяхната система за управление

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Milestone/ Целеви	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
14.11	TC-C14-i03-RAA	T	Допълнителен и обновен инсталиран капацитет за геотермално производство		MW	0	17	T2	2026	Увеличаване на капацитета за производство на електроенергия от възобновяеми източници, по-специално геотермална енергия. Допълнителният капацитет (12 MW) се инсталира в Pico Alto Geothermal Plant и Pico Vermelho Geothermal Plant. При обновяването на Geothermal Plant Ribeira Grande се внедряват три нови геотермални кладенци, а една по-ефективна производствена единица от 5 MW заменя съществуващите инсталации за производство на електроенергия с мощност 2x2,5 MW.
14.12	TC-C14-i03-RAA	T	Допълнително производство на електрическа енергия от възобновяеми източници в Корво		kW	0	850	T2	2024	Увеличаване на инсталираните мощности за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници на остров Корво чрез инсталиране на фотоволтаичен и вятърен парк.
14.13	TC-C14-i03-RAA	T	Нови системи за акумулиране на енергия и системи за управление на енергията в ARA		MW	0	20	T2	2026	Инсталиране на нови системи за акумулиране на енергия с акумулаторни батерии и системи за управление на енергията на шест острова, за да се даде възможност за по-голяма интеграция на възобновяемите енергийни източници, като същевременно се гарантира сигурността на доставките и качеството на услугата, с мощност между 20 MW и 30 MW, взети заедно. ...
14.14	TC-C14-i03-RAA	T	Инсталиране на малки блокове фотоволтаични инсталации за местно производство и потребление на електроенергия		MW	0	11,2	T4	2025	Инсталиране на нови инсталирани електрогенериращи мощности чрез инвестиране във фотоволтаични инсталации с дифузни малки блокове, главно за собствено потребление, като се приема, че няма съфинансиране от страна на бенефициерите.

О.КОМПОНЕНТ 15: Устойчива мобилност

Този компонент от португалския план за възстановяване и устойчивост е насочен към няколко предизвикателства пред транспортния сектор: необходимостта от намаляване на емисиите на парникови газове и замърсители, необходимостта от намаляване на зависимостта от личен автомобил и необходимостта да се гарантира по-добро социално сближаване в градските райони.

Целта на този компонент е да се намалят емисиите и да се подобри общественият транспорт чрез разширяване на мрежата, повишаване на достъпността ѝ и укрепване на капацитета за планиране на обществения транспорт. Очаква се това да доведе до повече ползватели на обществения транспорт, да насърчи преминаването от личен към обществен транспорт и да насърчи по-доброто управление на транспорта и възможностите за планиране. За тази цел този компонент се състои от реформи и инвестиции, които насърчават устойчивия обществен транспорт чрез разширяването на метрото в Лисабон и Порто, изграждането на железопътна система с олекотена конструкция в Лисабон, система за бърз автобусен превоз в Порто и закупуването на автобуси с нулеви емисии за обществения транспорт.

Компонентът допринася за изпълнението на специфичната за държавата препоръка за съсредоточаване на инвестициите върху екологичния преход (специфична за държавата препоръка 3 2020).

Очаква се никоя мярка в този компонент да не нанася значителни вреди на екологичните цели по смисъла на член 17 от Регламент (ЕС) 2020/852, като се вземе предвид описанието на мерките и стъпките за смекчаване, определени в плана в съответствие с техническите насоки за НЗВ (2021/C58/01).

О.1. Описание на реформите и инвестициите за безвъзмездна финансова подкрепа

Реформа TC-r30: Реформа на транспортната екосистема

Целта на реформата е да се укрепят органите за обществен транспорт, техните способности и умения и по този начин да се повиши способността им за по-добро планиране на транспортните системи, които управляват, и да се подобри използването на обществения транспорт. Тя насърчава изграждането на капацитет на органите за обществен транспорт чрез подкрепа за придобиването на инструменти за планиране и управление на транспортната система, нови цифрови решения, улесняващи използването на обществения транспорт, и подкрепа за модернизирването на системите за издаване на билети и мониторинга на операциите, наред с другото. Тя подпомага органите за управление на транспорта при подготовката, сключването и изпълнението на договори за обществени услуги за пътнически превоз във всички метрополни области и междуобщински общности (СИМ) в съответствие с Регламент (ЕО) № 1370/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2007 г. относно обществените услуги за пътнически превоз с железопътен и автомобилен транспорт и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 1191/69 и (ЕИО) № 1107/70 на Съвета. Тя подобрява условията за достъп до обществен транспорт чрез прилагането на програми за намалени тарифи (*Programa de Apoio à Redução do Tarifário dos Transportes Públicos*, PART) и по-добри и по-благоприятни за климата транспортни услуги (*Programa de Apoio à Densificação e Reforço da Oferta de Transporte Público*, PROTransP) и прилагане на фискални мерки в полза на ползвателите на обществения транспорт, като например данъчно приспадане на данъка върху добавената стойност, свързан със закупуването на месечни билети за обществен транспорт.

Изпълнението на реформата трябва да приключи до 31 декември 2023 г.

Инвестиция TC-C15-I01: Разширяване на мрежата на метрото в Лисабон — Червената линия до Alcântara

Целта на мярката е да се повиши привлекателността на обществения транспорт в Лисабон и да се привлекат повече потребители чрез разширяване на мрежата на метрото.

Инвестицията се състои в разширяване на мрежата на метрото в Лисабон до Alcântara, като към мрежата се добавят 3.7 км и четири станции. Това ще преобразува Alcântara в основен нов транспортен интерфейс, който осигурява връзка между мрежата на метрото и крайградските железопътни услуги.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 30 юни 2026 г.

Инвестиция TC-C15-I02: Разширяване на мрежата от метро в Порто — Casa da Música-Santo Ovídio

Целта на мярката е да се повиши привлекателността на обществения транспорт в Порто и да се привлекат повече ползватели. Тя има за цел да разшири териториалното покритие на мрежата на метрото и да разреши проблемите с претоварването на оста Порто — Вила Нова де Гая.

Инвестицията се състои в разширяване на мрежата на метрото в Порто чрез изграждането на нова 6.74-километрова двойна железопътна линия с 8 нови гари между Boavista/Casa da Música в Порто и нова гара, която ще бъде построена в Santo Ovídio (интерфейс с линията Amarela) във Vila Nova de Gaia.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 30 юни 2026 г.

Инвестиция TC-C15-I04: Автобус Rapid Transit Boavista — Império

Целта на мярката е да се повиши привлекателността на обществения транспорт в Порто и да се привлекат повече ползватели. Тя има за цел да намали емисиите на парникови газове и замърсители и да насърчи преминаването от пътища към други видове транспорт.

Тази инвестиция се състои в създаването на нова автобусна система за бърз транзит (ленти, предназначени основно за автобуси) с дължина 3,8 km и 7 гари между Praça do Império и Praça Mouzinho de Albuquerque в Порто, която осигурява връзка с мрежата на метрото в Порто. Автобусната система за бърз транзит се експлоатира от автобуси с нулеви емисии (електрически или водородни).

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 30 септември 2024 г.

Инвестиция TC-C15-I05: Декарбонизация на обществения транспорт

Целта на мярката е да се поднови и декарбонизира паркът от обществен транспорт в Португалия чрез осигуряването на автобуси с нулеви емисии.

Инвестицията се състои от финансова подкрепа за закупуването на 145 автобуса с нулеви емисии (електрически или водородни) за обществения транспорт и инфраструктура за зареждане за тяхната експлоатация. Подпомагането се предоставя под формата на безвъзмездни средства за разликата между разходите за закупуване на автобус с нулеви емисии (електрически или водороден) и еквивалентно на дизелово гориво превозно средство (EURO VI). Автобусите се използват за предоставяне на обществени услуги за пътнически превоз по договори за обществени услуги в градските райони на Лисабон и Порто.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 декември 2023 г.

Инвестиция TC-C15-I06: Цифровизация на железопътния транспорт

Целта на тази инвестиция е северната линия на Националната железопътна мрежа (RFN) да стане съвместима с новата високоскоростна железопътна линия (LAV) чрез замяна на електронните системи за сигнализация. Очаква се това да подобри оперативната съвместимост на RFN с единното европейско железопътно пространство.

Тази инвестиция се състои в подмяна на системите за електронна сигнализация на гарите Campolide-Cintura, Oriente, Alverca и Azambuja, обхващащи 20 км железопътни линии в метрополната зона на Лисабон.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 30 юни 2026 г.

О.2. Ключови етапи, цели, показатели и график за мониторинг и изпълнение на безвъзмездната финансова подкрепа

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
15.1	ТС-С15-Ю1	М	Подписване на договора за разширяване на мрежата на метрото в Лисабон	Подписване на договора за разширяване на мрежата на метрото в Лисабон				T4	2023	Подписване на договора за изпълнение на проекта между публичните органи и изпълнителя, избран в рамките на тръжна процедура. Целта на договора е разширяването на мрежата на метрото в Лисабон (Червената линия до Алкантара).
15.2	ТС-С15-Ю1	М	Доклад за напредъка по разширяването на мрежата на метрото в Лисабон	Доклад за напредъка, в който се посочва, че строителните работи напредват в съответствие с графика				T1	2024	Развитието на строителните работи по разширяването на мрежата на метрото в Лисабон и спазването на графика за тяхното изпълнение се измерват чрез редовни доклади за напредъка по време на изпълнението на строителните работи. Той включва оценка на развитието на работата съгласно планирания график, включително определяне на вече приключените дейности, определяне на дейностите, които трябва да бъдат извършени, и анализ на риска на предложените срокове за изпълнение с план за смекчаване на последиците и при необходимост план за действие при извънредни ситуации, за да се гарантира, че договорът е изпълнен в рамките на предложените срокове. Етапната цел се изпълнява, ако в доклада за напредъка се посочва, че към момента на изпълнението на етапната цел работата напредва в съответствие с графика.
15.3	ТС-С15-Ю1	Т	Завършено разширяване на мрежата на метрото в Лисабон		Километър	0	3,7	T2	2026	Дължина на завършените строителни работи за разширяване на мрежата на метрото в Лисабон (3.3 км в тунела и 0.4 км виадукт) чрез разширяване на Червената линия до Алкантара. Разширената линия на метрото е готова за незабавно извършване на планираните транспортни услуги.
15.4	ТС-С15-Ю2	М	Подписване на договора за разширяване на мрежата на метрото в Порто	Подписване на договора за разширяване на мрежата на метрото в Порто	—			T4	2023	Подписване на договора за изпълнение на проекта между публичните органи и изпълнителя, избран в рамките на тръжна процедура. Целта на договора е разширяването на мрежата Porto Metro (Casa da Música-Santo Ovídio).

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключевите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
15.5	ТС-С15-Ю2	М	Доклад за напредъка по разширяването на мрежата на метрото в Порто	Доклад за напредъка, в който се посочва, че строителните работи напредват в съответствие с графика				T4	2024	Развитието на строителните работи по разширяването на мрежата от метро в Порто и спазването на графика за тяхното изпълнение се измерват чрез редовни доклади за напредъка по време на изпълнението на строителните работи. Той включва оценка на развитието на работата съгласно планирания график, включително определяне на вече приключените дейности, определяне на дейностите, които трябва да бъдат извършени, и анализ на риска на предложените срокове за изпълнение с план за смекчаване на последиците и при необходимост план за действие при извънредни ситуации, за да се гарантира, че договорът е изпълнен в рамките на предложените срокове. Етапната цел се изпълнява, ако в доклада за напредъка се посочва, че към момента на изпълнението на етапната цел работата напредва в съответствие с графика.
15.6	ТС-С15-Ю2	Т	Завършено разширяване на мрежата от метро в Порто		Километър	0	6,7	T2	2026	Дължина на завършените строителни работи за разширяването на мрежата на метрото в Порто чрез изграждане на нова линия между Casa da Música (Porto) и Santo Ovídio (Vila Nova de Gaia). Новата линия на метрото е готова за незабавното извършване на планираните транспортни услуги.
15.10	ТС-С15-Ю4	М	Подписване на договор за изграждане на автобусна линия за бърз транзит между Praça do Império и Praça Albuquerque Mouzinho в Порто	Подписване на договор за изграждане на бърза автобусна линия между Praça do Império и Praça Albuquerque Mouzinho в Порто				T1	2022	Подписване на договора за изпълнение на проекта между публичните органи и изпълнителя, избран в рамките на тръжна процедура. Целта на договора е изграждането на автобусна бърза транзитна линия, свързваща Praça do Império с Praça Albuquerque Mouzinho в Порто.
15.11	ТС-С15-Ю4	Т	Завършено изграждане на автобусна линия за бърз транзит между Praça do Império и Praça Albuquerque Mouzinho в Порто		Километър	0	3,8	T3	2024	Продължителност на строителните работи за бърза транзитна автобусна линия, свързваща Praça do Império с Praça Albuquerque Mouzinho в Порто. Новата автобусна линия за бърз транзит е готова за незабавното извършване на планираните транспортни услуги.

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
15.12	ТС-C15-I05	М	Подписан договор за закупуване на чисти автобуси по Програмата за декарбонизация на обществения транспорт	Подписан е договор за закупуване на 145 чисти автобуса по Програмата за декарбонизация на обществения транспорт				T3	2022	Подписване на договор между бенефициерите и управляващия орган въз основа на конкурентна тръжна процедура, с който се поема ангажимент за закупуване на нови автобуси с нулеви емисии (електрически или водородни).
15.13	ТС-C15-I05	Т	Закупуване на нови автобуси с нулеви емисии (електрически или водородни), използвани за обществения транспорт		Брой	0	145	T4	2023	Брой на закупените и действащи нови автобуси с нулеви емисии (електрически или водородни) за предоставяне на обществени услуги за пътнически превоз в метрополните райони на Лисабон и Порто.
15.14	ТС-C15-r30	Т	Подписани договори за обществени услуги за пътнически превоз в метрополните райони и междуобщинските общности		Брой	0	23	T4	2023	Брой на органите за управление на транспорта с договори, подписани за всички обществени услуги за пътнически превоз с железопътен, автомобилен и вътрешноводен транспорт в съответствие с Регламент (ЕО) № 1370/2007.
15.15	ТС-C15-I06	М	Подписване на договор за електронни системи за сигнализация	Подписване на договор и публикуване на специален портал				T4	2024	Подписване на договора за изпълнение на проекта за замяна на системите за електронна сигнализация между публичните органи и изпълнителя.
15.16	ТС-C15-I06	Т	Подменени железопътни линии с електронни системи за сигнализация		километър	0	20	T2	2026	Дължина на железопътните линии с нови електронни системи за сигнализация, инсталирани в градската зона на Лисабон.

О.3. Описание на реформите и инвестициите за заема

Инвестиция ТС-С15-Ю3: Лекотоварен транзит с влак Odivelas — Loures

Целта на мярката е да се повиши привлекателността на обществения транспорт в Лисабон и да се привлекат повече потребители. Понастоящем частният автомобилен транспорт е доминиращ между Лурес и Лисабон, като причинява значителни емисии на парникови газове и замърсители, както и проблеми със задръстванията. Мярката има за цел да предизвика преминаване от индивидуален автомобилен транспорт към обществен транспорт.

Инвестицията се състои в изграждането на транзитна система с олекотена конструкция с дължина 11.5 км, която ще свързва община Лурес с мрежата на метрото в Лисабон.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 30 юни 2026 г.

О.4. Ключови етапи, цели, показатели и график за мониторинг и изпълнение на заема

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
15.7	ТС-С15-Ю03	М	Подписване на договор за изграждане на лека транзитна линия с влак между Odivelas и Loures	Подписване на договор за изграждане на лека транзитна линия с влак между Odivelas и Loures				T1	2024	Подписване на договора за изпълнение на проекта между публичните органи и изпълнителя, избран в рамките на тръжна процедура. Целта на договора е изграждането на лека транзитна линия с влак между Odivelas и Loures.
15.8	ТС-С15-Ю03	М	Доклад за напредъка по изграждането на транзитната линия за леки влакове между Odivelas и Loures	Доклад за напредъка, в който се посочва, че строителните работи напредват в съответствие с графика				T2	2025	Развитието на строителните работи по изграждането на лекотоварната транзитна линия между Odivelas и Loures и спазването на графика за тяхното изпълнение се измерват чрез редовни доклади за напредъка по време на изпълнението на строителните работи. Той включва оценка на развитието на работата съгласно планирания график, включително определяне на вече приключените дейности, определяне на дейностите, които трябва да бъдат извършени, и анализ на риска на предложените срокове за изпълнение с план за смекчаване на последиците и при необходимост план за действие при извънредни ситуации, за да се гарантира, че договорът е изпълнен в рамките на предложените срокове. Етапната цел се изпълнява, ако в доклада за напредъка се посочва, че към момента на изпълнението на етапната цел работата напредва в съответствие с графика.
15.9	ТС-С15-Ю03	Т	Завършване на изграждането на транзитна железопътна линия между Odivelas и Loures		Километър	0	11.5	T2	2026	Продължителност на строителните работи по транзитната линия с олекотена железопътна линия за свързване на Лурес с мрежата на метрото в Лисабон в Одивелас. Новата железопътна транзитна линия с олекотена конструкция е готова за незабавното извършване на планираните транспортни услуги.

КОМПОНЕНТ 16: Предприятия 4.0

Компонентът е насочен към предизвикателствата, свързани със слабата цифровизация на предприятията. Според резултатите от индекса за навлизането на цифровите технологии в икономиката и обществото (DESI 2020) Португалия се нарежда на^{19-то} място в ЕС и е под средното за ЕС. Най-нестабилните измерения в Португалия са тези на „Човешки капитал „и „Използване на интернет услуги,, както и някои измерения на „Интегриране на цифровите технологии“, като всички те отразяват ограниченията върху цифровия капацитет и резултатите на дружествата.

Целите на компонента са насочени към стопанския сектор, по-специално МСП и техните служители, като инвестициите за ускоряване на цифровия преход се допълват от укрепване на цифровите умения на заетата работна сила. Инвестициите предвиждат следните действия:

- Укрепване на цифровите умения на служителите и населението в трудоспособна възраст;
- Модернизиране на бизнес модела на дружествата, както и на техните производствени процеси, включително цифровизацията на работните процеси, като например бизнес управлението, иновативните продукти и фактурирането;
- Създаване на нови цифрови канали за маркетинг на продукти и услуги;
- Иновации и включване на модерни цифрови технологии в бизнес модела на дружествата; и че
- Насърчаване на цифровото предприемачество.

Компонентът подкрепя изпълнението на специфичните за всяка държава препоръки, свързани с подкрепата за използването на цифрови технологии, с цел да се гарантира равен достъп до качествено образование и обучение, да се повиши конкурентоспособността на предприятията и да се подкрепи заетостта и да се даде приоритет на мерките за запазване на работните места (специфична за държавата препоръка 2 2020). Компонентът също така подкрепя изпълнението на специфичните за всяка държава препоръки за подобряване на равнището на уменията на населението, по-специално на цифровата му грамотност, включително чрез повишаване на съответствието на обучението за възрастни с нуждите на пазара на труда (специфична за държавата препоръка 2 2019) и за съсредоточаване на инвестициите върху цифровия преход (специфична за държавата препоръка 3 2020).

Очаква се никоя мярка в този компонент да не нанася значителни вреди на екологичните цели по смисъла на член 17 от Регламент (ЕС) 2020/852, като се вземе предвид описанието на мерките и стъпките за смекчаване, определени в плана в съответствие с техническите насоки за НЗВ (2021/C58/01).

П.1. Описание на реформите и инвестициите за безвъзмездна финансова подкрепа

Реформа TD-r31: Цифров преход на бизнес средата

Целите на мярката са да се засили растежът на бизнес средата, като я направи цифрово по-конкурентоспособна и устойчива в настоящия глобален икономически и социален контекст. Тази реформа е част от по-широкия план за действие за цифровия преход, приет от Португалия през април 2020 г.

Реформата се състои от следните елементи:

- Преглед на формалното съдържание, включено в националния каталог на квалификациите, по-специално във връзка с цифровите умения за използване в професионален контекст. Това подновяване е в съответствие с най-новите технологични развития и най-належащите нужди на дружествата в различни

икономически сектори. За тази цел от 2021 г. могат да бъдат осигурени нови учебни пътеки и курсове за обучение с кратка продължителност.

- Създаване на правна и регулаторна рамка, необходима за създаването на цифрови печати в областта на киберсигурността, неприкосновеността на личния живот, устойчивостта и използваемостта. Тази рамка и насърчаването на цифровото доверие са предварително условие за осъществяването на инвестициите за цифрови печати, предвидени в този компонент.

Изпълнението на реформата трябва да приключи до 31 март 2022 г.

Инвестиция TD-C16-i01: Цифрово овластяване на предприятията

Целите на мярката са да се повишат цифровите умения на населението в трудоспособна възраст, включително служителите и ръководителите, със специален акцент върху предприятията в секторите на промишлеността, търговията, услугите, туризма и селското стопанство, за да се увеличи броят на работниците с цифрови умения и да се подобрят конкурентоспособността и устойчивостта на предприятията, като по този начин се допринесе и за запазването и създаването на работни места. Тези инвестиции ще спомогнат за увеличаване на броя на квалифицираните работни места в съществуващите дружества и ще насърчат създаването на нови предприятия.

Инвестицията се състои от две взаимосвързани програми за обучение, които се създават с цел преодоляване на пропуските в цифровите умения на работниците (служители и ръководители) и предприятията. Очаква се инвестициите да повлияят на новите политики и да допринесат за развитието на професионални умения и практики за обучение през целия живот. Очаква се също така инвестицията да подобри способността на дружествата да се справят с предизвикателствата и да се възползват от възможностите, предлагани от технологиите. Двете действия са:

- Академията Portugal Digital: на разположение на цялото население в трудоспособна възраст, като целта е да се достигне до 500 000 диагностициране на цифровите умения и 125 000 участници в онлайн, смесено и присъствено обучение за придобиване на цифрови умения. Това включва и създаването на 50 ad hoc MOOC, които да бъдат достъпни на онлайн платформата.
- Заетост + цифрови технологии 2025: с цел да се предложи на 200 000 участници по-задълбочено онлайн, присъствено или смесено обучение за придобиване на цифрови умения

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 септември 2025 г.

Инвестиция TD-C16-i02: Цифров преход на предприятията

Целта на мярката е да допринесе за трансформацията на бизнес моделите на португалските МСП и тяхната цифровизация. Това е от особено значение с оглед на факта, че португалската икономика е доминирана главно от микропредприятия, които са по-малко активни в областта на цифровите технологии, отколкото по-големите дружества. По този начин, като ангажира МСП в цифровизацията на предприятията, целта на инвестицията е да се преобрази бизнес моделът на португалската икономика и да се допринесе за по-голяма конкурентоспособност и устойчивост.

Инвестицията се състои от четири групи действия:

- „Мрежа на националните изпитвателни блокове“: създаването на национална мрежа от изпитвателни платформи имаше за цел да създаде условия за предприятията да разработват и изпитват нови продукти и услуги и да ускорява процеса на цифрова трансформация чрез оборудване за изпитване на физическа инфраструктура или

- виртуални/цифрови симулатори. Целта е да се създадат 30 инфраструктури за изпитвателен стенд и да се изпробват най-малко 3 000 пилотни продукта или услуги.
- Цифрова търговия: програма за цифровизация на МСП, с акцент върху микропредприятията в търговския сектор, за активиране на техните цифрови канали за търговия, за включване на технологиите в бизнес моделите и за дематериализиране на процесите с клиентите и доставчиците чрез използването на информационни и комуникационни технологии. Тя се състои от три проекта: „ускорители на цифровата търговия“ със създаването на 25 местни, регионални или секторни ускорители (субекти, които предоставят напътствия, наставничество, финансова подкрепа за стартиращи предприятия и МСП, за да им се помогне да се разрастват) и система от финансови стимули за цифровизация на бизнес моделите на МСП (с цел 25 000 МСП); II) „квартали на цифровата търговия“, които подкрепят цифровизацията (с местни платформи за електронна търговия и доставки) на 75 търговски района, разположени в градски центрове, крайградски или селски райони, за да се стимулират тези райони и да се насърчи териториалното сближаване и местната икономика; III) „Интернационализация чрез електронна търговия“, за да се помогне на предприятията да разработят нови канали за продажба в чужбина чрез онлайн продажби.
  - Подкрепа за цифровия преход на бизнес моделите: Индивидуално обучение 4.0 — програма за подпомагане на предприятията при внедряването на модерни цифрови технологии.
  - Насърчаване на предприемачеството: с мерки като i) „Ваучер за стартиращи предприятия — нови екологични и цифрови продукти“ — програма за ваучери, насочена към подпомагане на стартиращи предприятия, които желаят да разработят цифрови и екологосъобразни бизнес модели; II) „Укрепване на националната структура на предприемачеството — Startup Portugal“ с инвестиции в картографиране на средата за започване на стопанска дейност с цел идентифициране на предизвикателствата и решенията, свързани с предприемаческата програма и изпълнението на съответните планове за действие; и iii) „ваучери за инкубатори за стартиращи предприятия/ускорители“ в подкрепа на инкубаторите и ускорителите при разработването им, включително възприемането на нови цифрови технологии, подобряване на ресурсите, с които разполагат, и укрепване на техните знания и способности с цел подпомагане на стартиращите предприятия с цифрови бизнес модели.

За финансовите инструменти по мярка „Ускорители на цифровата търговия“, с която се предоставят финансова подкрепа и финансови стимули, за да се гарантира, че мярката е в съответствие с техническите насоки за ненасяне на значителни вреди (2021/C58/01), правното споразумение между португалските органи и упълномощения субект или финансовия посредник, отговарящ за финансовия инструмент и последващата инвестиционна политика на финансовия инструмент:

- ще изиска прилагане на техническите насоки на Комисията относно проверката на устойчивостта на фонд InvestEU; и че

- ще изключи от допустимостта следния списък с дейности и активи: дейности и активи, свързани с изкопаеми горива, включително използване надолу по веригата⁵¹; II) дейности и активи в рамките на схемата на ЕС за търговия с емисии (СТЕ), с които се постигат прогнозни емисии на парникови газове, които не са по-ниски от съответните референтни показатели⁵²; III) дейности и активи, свързани с депа за отпадъци, инсинератори⁵³ и инсталации за механично-биологично третиране⁵⁴; и iv) дейности и активи, при които дългосрочното обезвреждане на отпадъци може да причини вреда на околната среда; и че
- да изискват проверка на правното съответствие на проектите със съответното законодателство на ЕС и национално законодателство в областта на околната среда от упълномощения субект/финансовия посредник за всички сделки, включително тези, които са освободени от проверка на устойчивостта.

За да се гарантира, че мярката е в съответствие с техническите насоки за „ненанасяне на значителни вреди“ (2021/C58/01), критериите за допустимост, съдържащи се в заданието за предстоящи покани за представяне на проекти, изключват следния списък с дейности: I) дейности, свързани с изкопаеми горива, включително използване надолу по веригата⁵⁵; II) дейности в рамките на схемата на ЕС за търговия с емисии (СТЕ), с които се постигат прогнозни емисии на парникови газове, които не са по-ниски от съответните референтни показатели⁵⁶; III) дейности, свързани с депа за отпадъци, инсинератори⁵⁷ и инсталации за

⁵¹ С изключение на проектите по тази мярка за производство на електроенергия и/или топлинна енергия, както и свързаната с тях преносна и разпределителна инфраструктура, използващи природен газ, които отговарят на условията, определени в приложение III към Техническите насоки за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01).

⁵² Когато подпомаганата дейност постига прогнозни емисии на парникови газове, които не са значително по-ниски от съответните референтни показатели, следва да се предостави обяснение на причините, поради които това не е възможно. Референтни стойности за безплатно предоставяне на квоти за дейностите, попадащи в обхвата на схемата за търговия с емисии, както е посочено в регламент за изпълнение (ЕС) 2021/447 на Комисията.

⁵³ Това изключение не се прилага за действия по тази мярка в инсталации, предназначени изключително за третиране на нерезиклируеми опасни отпадъци, както и за съществуващи инсталации, когато действията по тази мярка са с цел повишаване на енергийната ефективност, улавяне на отработени газове за съхранение или използване или оползотворяване на материали от пепелта от изгарянето, при условие че тези действия по тази мярка не водят до увеличаване на капацитета на инсталациите за преработка на отпадъци или до удължаване на жизнения цикъл на инсталациите; за които са представени доказателства на равнище завод.

⁵⁴ Това изключение не се прилага за действия по тази мярка в съществуващи инсталации за механично-биологично третиране, когато действията по тази мярка са с цел повишаване на енергийната ефективност или модернизиране на операциите по рециклиране на разделени отпадъци в компост на биологични отпадъци и анаеробно разграждане на биологични отпадъци, при условие че тези действия по тази мярка не водят до увеличаване на капацитета на инсталациите за преработка на отпадъци или до удължаване на жизнения цикъл на инсталациите; за които са представени доказателства на равнище завод.

⁵⁵ С изключение на проектите по тази мярка за производство на електроенергия и/или топлинна енергия, както и свързаната с тях преносна и разпределителна инфраструктура, използващи природен газ, които отговарят на условията, определени в приложение III към Техническите насоки за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01).

⁵⁶ Когато подпомаганата дейност постига прогнозни емисии на парникови газове, които не са значително по-ниски от съответните референтни показатели, следва да се предостави обяснение на причините, поради които това не е възможно. Референтни стойности за безплатно предоставяне на квоти за

механично-биологично третиране⁵⁸; и iv) дейности, при които дългосрочното обезвреждане на отпадъци може да причини вреда на околната среда. Освен това в заданието се изисква да могат да бъдат избрани само дейности, които са в съответствие със съответното законодателство на ЕС и национално законодателство в областта на околната среда.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 септември 2025 г.

Инвестиция TD-C16-i03: катализатор за цифровия преход на предприятията

Целите на мярката са да допринесе за цифровия и екологичния преход на обществото и бизнеса.

Инвестицията се състои от следните три действия:

- „Дематериализация на фактурирането“ с проект, насочен към намаляване на използването на хартия чрез цифрова платформа за изпращане на фактури;
- „Печат за киберсигурност, неприкосновеност на личния живот, употреба и устойчивост“ — инвестиция в: създаване на четири нови печата за сертифициране на киберсигурността, неприкосновеността на личния живот, използваемостта и устойчивостта; създаването на платформи, които подпомагат комуникацията между всички партньори и субекти, участващи в процеса (както и генерирането на процедурни данни, свързани с мониторинга на програмата); кампания за разпространение на инициативата и оправомощаване на органите за оценяване на съответствието или на органите за техническо оценяване, които подпомагат печатите за сертифициране в тези области; и че
- „Центрове за цифрови иновации (ЦЦИ)“: услуга за подпомагане на дружествата и субектите на публичната администрация да станат по-конкурентоспособни в цифровата сфера, за да подобрят своите производствени процеси чрез автоматизация или включване на революционни технологии. Тази инвестиция ще укрепи и допълни мрежата, която вече е в процес на разработване в рамките на програмата „Цифрова Европа“, за да достигне общо 16 ЦЦИ, установени в Португалия.

За тържните процедури, свързани със създаването на цифрови иновационни центрове, и за подбора на бенефициери, подпомагани от центрoвете за цифрови иновации, за да се гарантира, че мярката е в съответствие с техническите насоки за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01), критериите за допустимост, съдържащи се в техническото задание за предстоящи покани за представяне на проекти, изключват следния списък с дейности: I)

дейностите, попадащи в обхвата на схемата за търговия с емисии, както е посочено в регламент за изпълнение (ЕС) 2021/447 на Комисията.

⁵⁷ Това изключение не се прилага за действия по тази мярка в инсталации, предназначени изключително за третиране на неретикулируеми опасни отпадъци, както и за съществуващи инсталации, когато действията по тази мярка са с цел повишаване на енергийната ефективност, улавяне на отработени газове за съхранение или използване или оползотворяване на материали от пепелта от изгарянето, при условие че тези действия по тази мярка не водят до увеличаване на капацитета на инсталациите за преработка на отпадъци или до удължаване на жизнения цикъл на инсталациите; за които са представени доказателства на равнище завод.

⁵⁸ Това изключение не се прилага за действия по тази мярка в съществуващи инсталации за механично-биологично третиране, когато действията по тази мярка са с цел повишаване на енергийната ефективност или модернизиране на операциите по рециклиране на разделени отпадъци в компост на биологични отпадъци и анаеробно разграждане на биологични отпадъци, при условие че тези действия по тази мярка не водят до увеличаване на капацитета на инсталациите за преработка на отпадъци или до удължаване на жизнения цикъл на инсталациите; за които са представени доказателства на равнище завод.

дейности, свързани с изкопаеми горива, включително използване надолу по веригата⁵⁹; II) дейности в рамките на схемата на ЕС за търговия с емисии (СТЕ), с които се постигат прогнозни емисии на парникови газове, които не са по-ниски от съответните референтни показатели⁶⁰; III) дейности, свързани с депа за отпадъци, инсинератори⁶¹ и инсталации за механично-биологично третиране⁶²; и iv) дейности, при които дългосрочното обезвреждане на отпадъци може да причини вреда на околната среда. Освен това в заданието се изисква да могат да бъдат избрани само дейности, които са в съответствие със съответното законодателство на ЕС и национално законодателство в областта на околната среда.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 декември 2025 г.

Инвестиция TD-C16-i04: Промисленост 4.0

Целта на мерките е да се подкрепят промишлените научни изследвания, експерименталното развитие, организационните проекти и проектите за иновации в областта на процесите, да се насърчи цифровата трансформация на дружествата и в резултат на това да се подобри тяхната екологична устойчивост.

Тази мярка подкрепя 200 инвестиционни проекта, които попадат в поне една от следните области на действие:

1. Цифров преход на оперативните процеси, включително управление и планиране на производството и логистиката.
2. Решения за усъвършенствано съхранение, управление и обработка на данни.
3. Решения с изкуствен интелект, прилагани към производствения процес.
4. Цифрови представяния и виртуално моделиране (цифрови близнаци), симулация и промишлено моделиране.
5. Скица и адитивно производство.

---

⁵⁹ С изключение на проектите по тази мярка за производство на електроенергия и/или топлинна енергия, както и свързаната с тях преносна и разпределителна инфраструктура, използващи природен газ, които отговарят на условията, определени в приложение III към Техническите насоки за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01).

⁶⁰ Когато подпомаганата дейност постига прогнозни емисии на парникови газове, които не са значително по-ниски от съответните референтни показатели, следва да се предостави обяснение на причините, поради които това не е възможно. Референтни стойности за безплатно предоставяне на квоти за дейностите, попадащи в обхвата на схемата за търговия с емисии, както е посочено в регламент за изпълнение (ЕС) 2021/447 на Комисията.

⁶¹ Това изключение не се прилага за действия по тази мярка в инсталации, предназначени изключително за третиране на неретикулируеми опасни отпадъци, както и за съществуващи инсталации, когато действията по тази мярка са с цел повишаване на енергийната ефективност, улавяне на отработени газове за съхранение или използване или оползотворяване на материали от пепелта от изгарянето, при условие че тези действия по тази мярка не водят до увеличаване на капацитета на инсталациите за преработка на отпадъци или до удължаване на жизнения цикъл на инсталациите; за които са представени доказателства на равнище завод.

⁶² Това изключение не се прилага за действия по тази мярка в съществуващи инсталации за механично-биологично третиране, когато действията по тази мярка са с цел повишаване на енергийната ефективност или модернизиране на операциите по рециклиране на разделени отпадъци в компост на биологични отпадъци и анаеробно разграждане на биологични отпадъци, при условие че тези действия по тази мярка не водят до увеличаване на капацитета на инсталациите за преработка на отпадъци или до удължаване на жизнения цикъл на инсталациите; за които са представени доказателства на равнище завод.

6. Проекти за разширена реалност, виртуална реалност и изкуствена визия, прилагани към процесите.
7. Съвместна и когнитивна роботика, интерфейс човек-машина, киберфизични системи.
8. Сензор и авангардна електроника, интернет на нещата, решения в облак и периферни решения.
9. Мрежови, комуникационни и авангардни изчислителни инфраструктури, свързани с процесите.
10. Иновативен софтуер, оперативна съвместимост на системите.

За да се гарантира, че мярката е в съответствие с техническите насоки за „ненанасяне на значителни вреди“ (2021/C58/01), критериите за допустимост, съдържащи се в заданието за предстоящи покани за представяне на проекти, изключват следния списък с дейности: I) дейности, свързани с изкопаеми горива, включително използване надолу по веригата⁶³; II) дейности в рамките на схемата на ЕС за търговия с емисии (СТЕ), с които се постигат прогнозни емисии на парникови газове, които не са по-ниски от съответните референтни показатели⁶⁴; III) дейности, свързани с депа за отпадъци, инсинератори⁶⁵ и инсталации за механично-биологично третиране⁶⁶. Освен това в заданието се изисква да могат да бъдат избирани само дейности, които са в съответствие със съответното законодателство на ЕС и национално законодателство в областта на околната среда.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 декември 2025 г.

---

⁶³ С изключение на проектите по тази мярка за производство на електроенергия и/или топлинна енергия, както и свързаната с тях преносна и разпределителна инфраструктура, използващи природен газ, които отговарят на условията, определени в приложение III към Техническите насоки за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01).

⁶⁴ Когато подпомаганата дейност постига прогнозни емисии на парникови газове, които не са значително по-ниски от съответните референтни показатели, следва да се предостави обяснение на причините, поради които това не е възможно. Референтни стойности за безплатно предоставяне на квоти за дейностите, попадащи в обхвата на схемата за търговия с емисии, както е посочено в регламент за изпълнение (ЕС) 2021/447 на Комисията.

⁶⁵ Това изключение не се прилага за действия по тази мярка в инсталации, предназначени изключително за третиране на неретикулируеми опасни отпадъци, както и за съществуващи инсталации, когато действията по тази мярка са с цел повишаване на енергийната ефективност, улавяне на отработени газове за съхранение или използване или оползотворяване на материали от пепелта от изгарянето, при условие че тези действия по тази мярка не водят до увеличаване на капацитета на инсталациите за преработка на отпадъци или до удължаване на жизнения цикъл на инсталациите; за които са представени доказателства на равнище завод.

⁶⁶ Това изключение не се прилага за действия по тази мярка в съществуващи инсталации за механично-биологично третиране, когато действията по тази мярка са с цел повишаване на енергийната ефективност или модернизиране на операциите по рециклиране на разделени отпадъци в компост на биологични отпадъци и анаеробно разграждане на биологични отпадъци, при условие че тези действия по тази мярка не водят до увеличаване на капацитета на инсталациите за преработка на отпадъци или до удължаване на жизнения цикъл на инсталациите; за които са представени доказателства на равнище завод.

Инвестиция TD-C16 — i05-RAA: Цифров капацитет и трансформация на предприятията на Азорските острови

Целите на мярката са да се финансира създаването на система за стимулиране на цифровия преход за дружествата на Азорските острови, както и компютърното и мрежовото оборудване и разширяването на научно-технологичните паркове на Азорските острови.

Системата от стимули за цифровия преход на предприятията има за цел да подкрепи регионалните предприятия при адаптирането и интегрирането на цифровите технологии, като действията са насочени, наред с другото, към управлението, електронната търговия, инструментите за автоматизация, укрепването на киберсигурността, изкуствения интелект, интернет на нещата.

Инвестицията в научни и технологични паркове на Азорските острови (Нонагон и Теринов) има за цел да подпомогне логистичните и технологичните условия на предприемаческата екосистема на региона. Тази инвестиция има за цел да допринесе за развитието на основаната на технологии икономика в стратегически сектори, като създаде условия за ноу-хау и подобри качеството и надеждността на услугите, предоставяни от тези паркове.

Системата за стимулиране на цифровия преход на предприятията е структурирана около 3 направления на действие, като допустимите проекти допринасят за поне една от тях:

- Ред за действие 1 — подпомагане на регионалните предприятия при адаптирането и интегрирането на цифрови технологии, които повишават конкурентоспособността, подобряват производителността, стимулират иновациите и намаляват разходите за бизнес процесите.
- Ред за действие 2 — да се предостави възможност на дружествата от Azorean да използват специализирани консултантски услуги за прилагането на методологии за ускоряване на бизнес процесите и киберсигурност.
- Ред за действие 3 — подкрепа за организирането от публични или частни субекти на тематични прояви за насърчаване на полезните взаимодействия между дружествата от Азорските острови чрез споделяне на технологични решения, инструменти, методологии и най-добри практики.

Инвестицията в „Научно-технологични паркове „ще осигури нови мрежови и компютърни инфраструктурни активи (хардуер) в Научно-технологичния парк „Нонагон,,и изграждането на нова енергийно ефективна сграда в Научно-технологичния парк „Теринов“.

За да се гарантира, че мярката е в съответствие с техническите насоки за „ненанасяне на значителни вреди“ (2021/C58/01), критериите за допустимост, съдържащи се в заданието за предстоящи покани за представяне на проекти, изключват следния списък с дейности: I) дейности, свързани с изкопаеми горива, включително използване надолу по веригата⁶⁷; II) дейности в рамките на схемата на ЕС за търговия с емисии (СТЕ), с които се постигат прогнозни емисии на парникови газове, които не са по-ниски от съответните референтни показатели⁶⁸; III) дейности, свързани с депа за отпадъци, инсинератори⁶⁹ и инсталации за

⁶⁷ С изключение на проектите по тази мярка за производство на електроенергия и/или топлинна енергия, както и свързаната с тях преносна и разпределителна инфраструктура, използващи природен газ, които отговарят на условията, определени в приложение III към Техническите насоки за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01).

⁶⁸ Когато подпомаганата дейност постига прогнозни емисии на парникови газове, които не са значително по-ниски от съответните референтни показатели, следва да се предостави обяснение на причините, поради които това не е възможно. Референтни стойности за безплатно предоставяне на квоти за дейностите, попадащи в обхвата на схемата за търговия с емисии, както е посочено в регламент за изпълнение (ЕС) 2021/447 на Комисията.

⁶⁹ Това изключение не се прилага за действия по тази мярка в инсталации, предназначени изключително за третиране на нередицируеми опасни отпадъци, както и за съществуващи инсталации, когато

механично-биологично третиране⁷⁰. Освен това в заданието се изисква да могат да бъдат избирани само дейности, които са в съответствие със съответното законодателство на ЕС и национално законодателство в областта на околната среда.

Новите сгради трябва да имат потребление на първична енергия най-малко с 20 % под изискванията за сгради с близко до нулево нетно потребление на енергия. При санирането с цел енергийна ефективност се постига средно поне средно равнище на саниране на дълбочина, както е определено в Препоръка (ЕС) 2019/786 на Комисията относно санирането на сгради.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 август 2026 г.

Инвестиция TD-C16 — i06-RAM: Предприятие 4.0

Целта на мярката е да допринесе за трансформацията на бизнес моделите на МСП от автономния регион Мадейра, с цел той да стане по-цифровизиран, конкурентоспособен и устойчив.

Мярката подпомага инвестиции в следните две области:

- Материални активи, включително придобиването на машини и оборудване, пряко свързани с инвестициите в цифровия преход, както и придобиването на ИТ оборудване, включително софтуера, необходим за неговото функциониране, пряко свързано с разработването на проекта.
- Нематериални активи, включително трансфер на технологии чрез придобиване на патентни права и стандартизиран или специално разработен софтуер.

За да се гарантира, че мярката е в съответствие с техническите насоки за „ненанасяне на значителни вреди“ (2021/C58/01), критериите за допустимост, съдържащи се в заданието за предстоящи покани за представяне на проекти, изключват следния списък с дейности: I) дейности, свързани с изкопаеми горива, включително използване надолу по веригата⁷¹; II) дейности в рамките на схемата на ЕС за търговия с емисии (СТЕ), с които се постигат прогнозни емисии на парникови газове, които не са по-ниски от съответните референтни показатели⁷²; III) дейности, свързани с депа за отпадъци, инсинератори⁷³ и инсталации за

действията по тази мярка са с цел повишаване на енергийната ефективност, улавяне на отработени газове за съхранение или използване или оползотворяване на материали от пепелта от изгарянето, при условие че тези действия по тази мярка не водят до увеличаване на капацитета на инсталациите за преработка на отпадъци или до удължаване на жизнения цикъл на инсталациите; за които са представени доказателства на равнище завод.

⁷⁰ Това изключение не се прилага за действия по тази мярка в съществуващи инсталации за механично-биологично третиране, когато действията по тази мярка са с цел повишаване на енергийната ефективност или модернизиране на операциите по рециклиране на разделени отпадъци в компост на биологични отпадъци и анаеробно разграждане на биологични отпадъци, при условие че тези действия по тази мярка не водят до увеличаване на капацитета на инсталациите за преработка на отпадъци или до удължаване на жизнения цикъл на инсталациите; за които са представени доказателства на равнище завод.

⁷¹ С изключение на проектите по тази мярка за производство на електроенергия и/или топлинна енергия, както и свързаната с тях преносна и разпределителна инфраструктура, използващи природен газ, които отговарят на условията, определени в приложение III към Техническите насоки за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01).

⁷² Когато подпомаганата дейност постига прогнозни емисии на парникови газове, които не са значително по-ниски от съответните референтни показатели, следва да се предостави обяснение на причините, поради които това не е възможно. Референтни стойности за безплатно предоставяне на квоти за дейностите, попадащи в обхвата на схемата за търговия с емисии, както е посочено в регламент за изпълнение (ЕС) 2021/447 на Комисията.

механично-биологично третиране⁷⁴. Освен това в заданието се изисква да могат да бъдат избирани само дейности, които са в съответствие със съответното законодателство на ЕС и национално законодателство в областта на околната среда.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 декември 2025 г.

---

⁷³ Това изключение не се прилага за действия по тази мярка в инсталации, предназначени изключително за третиране на нерестируемите опасни отпадъци, както и за съществуващи инсталации, когато действията по тази мярка са с цел повишаване на енергийната ефективност, улавяне на отработени газове за съхранение или използване или оползотворяване на материали от пепелта от изгарянето, при условие че тези действия по тази мярка не водят до увеличаване на капацитета на инсталациите за преработка на отпадъци или до удължаване на жизнения цикъл на инсталациите; за които са представени доказателства на равнище завод.

⁷⁴ Това изключение не се прилага за действия по тази мярка в съществуващи инсталации за механично-биологично третиране, когато действията по тази мярка са с цел повишаване на енергийната ефективност или модернизиране на операциите по рециклиране на разделени отпадъци в компост на биологични отпадъци и анаеробно разграждане на биологични отпадъци, при условие че тези действия по тази мярка не водят до увеличаване на капацитета на инсталациите за преработка на отпадъци или до удължаване на жизнения цикъл на инсталациите; за които са представени доказателства на равнище завод.

П.2. Ключови етапи, цели, показатели и график за мониторинг и изпълнение на безвъзмездната финансова подкрепа

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Milestone/ Целеви	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
16.1	TD-C16-r31	M	Влизане в сила на прегледа на учебното съдържание, включено в националния каталог на квалификациите по отношение на модулите в областта на цифровите умения и законодателството или нормативната уредба за създаването на цифрови подписи и печати	Влизане в сила на прегледа на учебното съдържание, включено в националния каталог на квалификациите по отношение на модулите в областта на цифровите умения и законодателството или нормативната уредба за създаването на цифрови подписи и печати				T1	2022	Влизане в сила на следните законови или подзаконови актове: (1) преглед на съдържанието на професионалното и образователното обучение, включено в националния каталог на квалификациите в областта на цифровите умения, а именно модули за обучение, свързани с технологии и инструменти, за да се развият уменията, които са най-необходими в професионалния контекст въз основа на диагноза за предвиждане на уменията. (2) законодателство или регулиране, необходими за създаването на цифрови подписи и печати в областта на киберсигурността, неприкосновеността на личния живот, устойчивостта и използваемостта. Създаването на тази правна рамка и насърчаването на цифровото доверие са условие за осъществяването на инвестициите за цифрови печати, предвидени в този компонент.
16.2	TD-C16-i01	M	Начало на Португалската цифрова академия и програмите „Заетост + Цифрови технологии“	Начало на Португалската цифрова академия и програми „Заетост + Цифрови технологии“				T1	2022	Португалска цифрова академия — (1) онлайн платформата функционира и е достъпна за нейните потребители, (2) са определени диагностични процедури за оценка на препоръките за цифрови умения за стажантите и за определяне на персонализираните курсове за обучение, от които се нуждаят, и първият набор от онлайн обучения е стартиран и е достъпен за стажантите. Заетост + цифрови технологии — (1) набелязват се икономическите сектори, към които трябва да се насочат, и се определят техните основни предизвикателства в областта на цифровите технологии, които трябва да бъдат преодоленни чрез курсовете; (2) идентифицирани са партньорите и заинтересованите страни за изпълнението на

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Milestone/ Целеви	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
										програмата; (3) програмата за обучение стартира и започва онлайн, присъствено или смесено обучение.
16.3	TD-C16-i01	T	Заетост + участници в обучението в областта на цифровите технологии		Брой	0	200 000	T3	2025	Брой на участниците в обучението, които са завършили модул за онлайн, присъствено или смесено обучение за преквалификация и повишаване на квалификацията, с акцент върху цифровите умения, с които се преодоляват предизвикателствата на установените икономически сектори в програмата „Заетост + в областта на цифровите технологии“. Избраните икономически сектори са тези, определени в междинната цел за второто тримесечие на 1 2022 г.
16.4	TD-C16-i01	T	Участници в обучението в Цифровата академия в Португалия		Брой	0	500 000	T3	2025	Брой на участниците в обучението, които са получили диагностика на цифровите умения. 125 000 участници също така завършват онлайн смесен или присъствен модул в програмата на Португалската цифрова академия. Освен това се предоставят петдесет новоразработени МООК.
16.5	TD-C16-i02	T	МСП, подпомогани от ускорители на цифровата търговия		Брой	0	12 500	T3	2024	Брой на МСП, получили подкрепа чрез създаването на 25 местни, регионални или секторни ускорители на цифровата търговия, както и система от финансови стимули за цифровизация на бизнес моделите на МСП. Подкрепата се състои в оценяване и диагностициране на равнището на цифровизация на МСП бенефициери, както и в предоставяне на целенасочени услуги и стимули за увеличаване на възприемането на цифровите технологии в бизнес модела на бенефициерите. Критериите за подбор трябва да гарантират спазването на техническите насоки за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01) на подпомогнатите сделки по тази мярка чрез използването на проверка на устойчивостта, използването на списък за отстраняване и изискването за спазване на съответното законодателство на ЕС и национално законодателство в областта на околната среда.
16.6	TD-C16-i02	T	Разработени пилотни продукти и услуги на		Брой	0	600	T2	2024	Брой на разработените пилотни продукти или услуги (с цел постигане поне на ниво на технологична

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Milestone/ Целеви	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
			мрежата от национални изпитвателни лаборатории							готовност 5) в националната мрежа на изпитвателните лаборатории. Критериите за подбор трябва да гарантират спазването на техническите насоки за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01) на подпомогнатите сделки по тази мярка чрез използването на списък за отстраняване и изискването за спазване на съответното законодателство на ЕС и национално законодателство в областта на околната среда.
16.7	TD-C16-i02	T	Изпитвателни блокове, избрани за националната мрежа на изпитвателните блокове		Брой	0	30	T3	2022	Брой на изпитвателните блокове, избрани да бъдат допълнително инсталирани с необходимото оборудване, за да се даде възможност за разработване и изпитване на пилотни продукти в националната мрежа на изпитвателните лаборатории. Обхващането на промишлените сектори, както и на техните подсектори, съответства на предвиденото за мрежата от центрове за цифрови иновации (ЦЦИ), за да се генерират полезни взаимодействия и взаимно допълване с мрежата на ЦЦИ. Критериите за подбор трябва да гарантират спазването на техническите насоки за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01) на подпомогнатите сделки по тази мярка чрез използването на списък за отстраняване и изискването за спазване на съответното законодателство на ЕС и национално законодателство в областта на околната среда.
16.8	TD-C16-i02	T	Разработени пилотни продукти и услуги на мрежата от национални изпитвателни лаборатории		Брой	600	3 000	T3	2025	Брой на пилотните продукти или услуги, разработени с цел постигане на ниво на технологична готовност 5) в националната мрежа на изпитвателните лаборатории. Критериите за подбор трябва да гарантират спазването на техническите насоки за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01) на подпомогнатите сделки по тази мярка чрез използването на списък за отстраняване и изискването за спазване на съответното законодателство на ЕС и национално законодателство в областта на околната среда.

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Milestone/ Целеви	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
16.9	TD-C16-i02	T	Квартали на цифровата търговия		Брой	0	75	T3	2025	Брой квартали за цифрова търговия в градски центрове, крайградски или селски райони. Тези инвестиции обхващат свързаността и местната цифрова инфраструктура, по-специално инсталирането (или модернизирането) на съществуващо оборудване и инсталации за безжичен достъп до интернет за клиенти в зоните за пазаруване. Той обхваща и интегрирането на технологични решения за управление на доставките на колетни пратки и приемането на електронни платежни средства с цел цифровизиране на опита на потребителите, както и бизнес модела на магазините. Критериите за подбор трябва да гарантират спазването на техническите насоки за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01) на подпомогнатите сделки по тази мярка чрез използването на списък за отстраняване и изискването за спазване на съответното законодателство на ЕС и национално законодателство в областта на околната среда.
16.10	TD-C16-i02	T	МСП, подпомогани от ускорители на цифровата търговия		Брой	12 500	25 000	T3	2025	Брой на МСП, получили подкрепа чрез създаването на 25 местни, регионални или секторни ускорители на цифровата търговия, както и система от финансови стимули за цифровизация на бизнес моделите на МСП. Подкрепата се състои в оценяване и диагностициране на равнището на цифровизация на МСП бенефициери, както и в предоставяне на целенасочени услуги и стимули за увеличаване на възприемането на цифровите технологии в бизнес модела на бенефициерите. Критериите за подбор трябва да гарантират спазването на техническите насоки за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01) на подпомогнатите сделки по тази мярка чрез използването на проверка на устойчивостта, използването на списък за отстраняване и изискването за спазване на съответното законодателство на ЕС и национално законодателство в областта на околната среда.

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Milestone/ Целеви	Име	Качествени показатели (за ключевите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
16.11	TD-C16-i02	T	МСП и инкубатори за стартиращи предприятия, пряко подкрепяни от програми за цифровизация		Брой	0	8 600	T3	2025	Брой МСП (8500) и инкубатори за стартиращи предприятия (100), подпомагани по една от следните програми: (1) интернационализация чрез електронна търговия; (2) наставничество 4.0 действия в подкрепа на бизнес моделите за цифровия преход; (3) ваучери за стартиращи предприятия за разработването на нови екологични и цифрови продукти; (4) ваучери за инкубатори и ускорители на стартиращи предприятия за тяхното технологично развитие. Критериите за подбор трябва да гарантират спазването на техническите насоки за ненаанасяне на значителни вреди (2021/C58/01) на подпомогнатите сделки по тази мярка чрез използването на списък за отстраняване и изискването за спазване на съответното законодателство на ЕС и национално законодателство в областта на околната среда.
16.12	TD-C16-i02	T	Стартиращи предприятия, картографирани на платформата на Startup Portugal		Брой	0	5 000	T3	2025	Брой стартиращи предприятия, картографирани чрез идентифициране на основните им стопански характеристики на платформата Start-up Portugal. Новата платформа наблюдава екосистемата на стартиращите предприятия, по-специално, но не само, цифрови предприятия. Платформата се предоставя на цялата екосистема (стартиращи предприятия, инвеститори, ускорители/инкубатори, публични субекти).
16.13	TD-C16-i03	T	Центрове за цифрови иновации (ЦЦИ)		Брой	0	16	T4	2021	Брой консорциуми на DIN, избрани чрез одобрение на ofertите. Създаването на всеки ЦЦИ впоследствие предполага създаването на инкубатор/ускорител за насърчаване на предприемаческата екосистема, свързана със секторите, обхванати от центъра. Тези инвестиции укрепват и допълват мрежата, която вече е в процес на разработване в рамките на програмата „Цифрова Европа“. Критериите за подбор трябва да гарантират спазването на техническите насоки за ненаанасяне на значителни вреди (2021/C58/01) на подпомогнатите сделки по тази мярка чрез използването на списък за отстраняване и изискването за спазване на съответното законодателство на ЕС и национално законодателство в областта на околната среда.

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Milestone/ Целеви	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
16.14	TD-C16-i03	М	Създаване на услуги за изпращане на цифрови фактури и сертифициране за киберсигурност, неприкосновеност на личния живот, използваемост и устойчивост	Създаване на услуги за изпращане на цифрови фактури и сертифициране за киберсигурност, неприкосновеност на личния живот, използваемост и устойчивост				T4	2023	Създават се пет нови услуги за: 1) изпращане на цифрови фактури; и 2) сертифициране на киберсигурността, 3) сертифициране на неприкосновеността на личния живот, 4) сертифициране на използваемостта и 5) сертифициране на устойчивостта; включително свързаните с това кампании за разпространение на всички услуги. Службите за сертифициране подпомагат заявленията и подаването на заявления за сертифициране, управлението на процесите, издаването и централизираното хранилище на издадените сертификати и печати. Службите за сертифициране също така подпомагат комуникацията между всички партньори и субекти, участващи в процесите, както и генерирането на процедурни данни, свързани с мониторинга на програмата. Услугите трябва да бъдат оперативни и достъпни за целевите потребители.
16.15	TD-C16-i03	Т	Бенефициери на консултантски услуги на цифрови иновационни центрове		Брой	0	4 000	T3	2025	Брой на дружествата и публичните субекти, които са получили консултантски услуги от мрежата на цифровите иновационни центрове с цел подобряване на знанията и производствените процеси чрез автоматизация или включване на революционни технологии. Критериите за подбор трябва да гарантират спазването на техническите насоки за ненасяне на значителни вреди (2021/C58/01) на подпомогнатите сделки по тази мярка чрез използването на списък за отстраняване и изискването за спазване на съответното законодателство на ЕС и национално законодателство в областта на околната среда.
16.16	TD-C16-i04	Т	Подбор на проекти по „Промисленост 4.0“		Брой	0	200	T4	2023	Избират се 200 проекта „Промисленост 4.0“. Проектите трябва да съответстват на типологията на действията, описани в описанието на мярката. Критериите за подбор трябва да гарантират спазването на техническите насоки за ненасяне на значителни вреди (2021/C58/01) на подпомогнатите сделки по тази мярка чрез използването на списък за изключване, както е посочено в описанието на мярката, и изискването за спазване на съответното

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Milestone/ Целеви	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
										законодателство на ЕС и национално законодателство в областта на околната среда.
16.17	TD-C16-i04	T	Приключване на проектите „Промишленост 4.0“		Брой	0	200	T4	2025	Ще бъдат завършени 200 проекта „Промишленост 4.0“. Проектите трябва да съответстват на типологията на действията, описани в описанието на мярката.
16.18	TD-C16-i05-RAA	T	Брой завършени проекти в рамките на системата за стимулиране на цифровия преход на предприятията		Брой	0	350	T2	2026	350 проекта ще бъдат завършени в рамките на системата за стимулиране на цифровия преход на предприятията. Проектите трябва да съответстват на типологията на действията, описани в ред на действие 1, линия на действие 2 или линия на действие 3 в описанието на мярката.
16.19	TD-C16-i05-RAA	M	Разширени или оборудвани научни и технологични паркове	Инсталирана мрежова и изчислителна инфраструктура и изграждане на сгради				T2	2026	В Научно-технологичния парк „Нонангон“ се инсталират нови мрежови и компютърни инфраструктурни активи (хардуер), а в Научно-технологичния парк „Теринов“ се изгражда нова енергийноефективна сграда с площ около 878 квадратни метра. Новите сгради трябва да имат потребление на първична енергия най-малко с 20 % под изискванията за сгради с близко до нулево нетно потребление на енергия. При санирането с цел енергийна ефективност се постига средно поне средно равнище на саниране на дълбочина, както е определено в Препоръка (ЕС) 2019/786 на Комисията относно санирането на сгради.
16.20	TD-C16-i06-RAM	T	Предприятие 4.0		Брой	0	300	T4	2025	Ще бъдат завършени 300 проекта за цифровизация за МСП. Проектите се състоят от разработване или закупуване на материални или нематериални активи, пряко свързани с инвестицията в цифровия преход. Критериите за подбор трябва да гарантират спазването на техническите насоки за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01) на подпомогнатите сделки по тази мярка чрез използването на списък за изключване, както е посочено в описанието на мярката, и изискването за спазване на съответното законодателство на ЕС и национално законодателство в областта на околната среда.

Р.КОМПОНЕНТ 17: Качество и устойчивост на публичните финанси

Компонентът е насочен към предизвикателствата, свързани с високото съотношение на публичния дълг към БВП на Португалия, което се влоши допълнително поради кризата, предизвикана от COVID-19. Размерът на съотношението публичен дълг/БВП на Португалия ограничава наличното фискално пространство и, когато икономическите условия го позволяват, налага необходимостта от осигуряване на фискална устойчивост в средносрочен план. В този контекст се очаква по-строгите рамкови условия за фискалната политика да допринесат за по-благоприятен за растежа път към по-силна фискална устойчивост.

Целта на компонента е да се подобри управлението на публичните финанси в Португалия и да се преодолеят съществуващите пропуски във фискално-структурните реформи. Наред с другото, тези цели включват:

- осъществяване на цялостното и ефективно прилагане на закона за бюджетната рамка от 2015 г. и свързаните с това структурни промени по отношение на бюджетиранието, счетоводството и информационните системи;
- повишаване на ефективността на икономииите чрез по-широко използване на централизирани прегледи на обществените поръчки и разходите, които се планира да бъдат включени в редовния бюджетен процес и подлежат на систематични *последващи* оценки;
- подобряване на финансовите резултати на държавните предприятия чрез по-голяма прозрачност, засилен мониторинг и по-силно управление, като ръководството става по-отговорно и ориентирано към резултатите; а също така
- повишаване на ефективността на приходната администрация — включително на данъчния и митническият орган и на службите за социално осигуряване — чрез използване на наличните възможности за по-голяма цифровизация и улесняване на стопанската дейност.

Компонентът допринася за изпълнението на специфичната за държавата препоръка за подобряване на качеството на публичните финанси, като същевременно укрепва цялостния контрол на разходите, ефективността на разходите и адекватното бюджетиране (специфична за държавата препоръка 1 2019), препоръката за подобряване на финансовата устойчивост на държавните предприятия, като същевременно се гарантира по-навременен, прозрачен и всеобхватен мониторинг (специфична за държавата препоръка 1 2019), препоръката, когато икономическите условия позволяват това, да се провеждат фискални политики, насочени към постигане на разумна средносрочна фискална позиция и гарантиране на устойчивостта на дълга (специфична за държавата препоръка 1 2020) и препоръката за подобряване на ефективността на данъчната система, по-специално чрез приоритизиране на опростяването на нейната рамка (Специфични за всяка държава препоръки 1 2022 и 2023). Компонентът допринася и за изпълнението на специфичната за държавата препоръка за съсредоточаване на инвестициите върху цифровия преход (специфична за държавата препоръка 3 2020).

Очаква се никоя мярка в този компонент да не нанася значителни вреди на екологичните цели по смисъла на член 17 от Регламент (ЕС) 2020/852, като се вземе предвид описанието на мерките и стъпките за смекчаване, определени в плана в съответствие с техническите насоки за НЗВ (2021/C58/01).

ВЪПРОС 1 Описание на реформите и инвестициите за безвъзмездна финансова подкрепа

Реформа TD-r32: Модернизиране и опростяване на управлението на публичните финанси

Основната цел на реформата е да се подобри качеството и устойчивостта на публичните финанси, и по-специално да се засили контролът върху разходите и подходящото бюджетиране. Реформата има за цел също така да повиши прозрачността и ефикасността при използването на публичните ресурси чрез по-интегрирано управление на административните и финансовите процеси във всички структури на държавното управление.

Реформата е всеобхватна фискална структурна реформа, която се състои от взаимно подсилващи се инициативи.

- Първо, постепенните стъпки ще допринесат за пълното и ефективно прилагане на Закона за бюджетната рамка от 2015 г. Те включват разработване на програмно бюджетиране и включването му в бюджетното планиране и мониторинг, както и влизането в сила на законодателство, което пренебрегва държавната счетоводна единица. Планираното значително модернизиране на информационните системи за управление на публичните финанси също се очаква да улесни придържането към системата за счетоводна отчетност на базата на текущо начисляване.
- Второ, планира се прегледите на разходите да се превърнат в структурна характеристика на бюджетния процес в Португалия чрез по-доброто им интегриране в годишния бюджетен цикъл и последващата оценка на възможното повишаване на ефективността.
- Трето, следва да се въведат подобрения в областта на централизираното възлагане на обществени поръчки с цел повишаване на ефективността.
- Четвърто, за държавните предприятия се планира двустранен подход, при който мерките за повишаване на прозрачността при оповестяването на финансови данни трябва да бъдат допълнени от стъпки за укрепване на управлението, включително чрез подобрени договори за управление с цел стимулиране на основани на стимули управленски практики, както и подписване на бюджетни планове и планове за дейността, които да дават възможност за по-голяма автономност в съчетание с по-голяма отчетност и мониторинг.

Изпълнението на реформата трябва да приключи до 31 декември 2025 г.

Инвестиция TD-C17-i01: Информационни системи за управление на публичните финанси

Целта на инвестицията е да се приведе в действие свързаната с това реформа на управлението на публичните финанси с оглед подобряване на качеството и устойчивостта на публичните финанси. Инвестицията е особено важна за пълното и ефективно прилагане на Закона за бюджетната рамка от 2015 г.

Инвестицията се състои от допълнителни поинвестиции, които, взети заедно, следва да допринесат за интегрираното управление на публичните приходи и разходи. Първо, поинвестициите ще бъдат насочени към решения в областта на информационните технологии, които дават възможност за наблюдение на държавните сделки, като се надгражда върху цифровизацията на процесите, автоматизацията на счетоводството и интегрирането в централните системи на Министерството на финансите, което ще бъде от полза за бюджетното планиране, мониторинга и отчетността. Те включват разработването на решения в областта на информационните технологии, които да позволят интегрирано управление на държавната хазна чрез държавната счетоводна единица, както и подкрепа за

подготовката на държавния бюджет и средносрочното бюджетно планиране чрез въвеждане на програмно бюджетирание и придържане към система за счетоводна отчетност на базата на текущо начисляване. Второ, допълнителни подобрения се предвиждат и в информационните системи за централизирано възлагане на обществени поръчки, както и за управление на обществени превозни средства и недвижими имоти.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 30 юни 2026 г.

Инвестиция TD-C17-i02: Модернизиране на информационните системи на данъчния и митническият орган за данъчно облагане на недвижимата собственост в селските райони

Целта на инвестицията е да се постигне напредък с цифровизацията на всички процеси, свързани с данъчното облагане на недвижимите имоти в селските райони, по-специално на свързаната информация — картографиране и свързани характеристики (като култури и икономически потенциал) — и въвеждането на предварително попълване за конкретни задължения за деклариране.

Инвестицията се състои от няколко поинвестиции, включващи: и) цифровизацията на помощната информация за матриците на недвижимите имоти; II) укрепване на информационно-технологичната инфраструктура за съхраняване на цифровизирана информация за собствеността; разработване на механизми за консултации и визуализация на матриците за недвижимо имущество; разработване на информационна система за подпомагане на опростената кадастрална оценка на имотите в селските райони; разработване на решение за управление на георефериранията информация; и vi) разработването на услуги за предварително попълване на декларации (по-специално за данъчно облагане на недвижимо имущество и специфични сделки, подлежащи на облагане с гербов налог).

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 декември 2025 г.

Инвестиция TD-C17-i03: Цифров преход на услугите в областта на социалната сигурност

Целта на инвестицията е да се ускори цифровизацията на услугите за социална сигурност с цел те да станат по-лесни за ползване, да се насърчи ефективността и да се ограничат измамите и отклонението от данъчно облагане.

Инвестицията се състои от стъпки за: и) подобряване на структурата и организацията на службите за социална сигурност въз основа на усъвършенстването на основните информационни системи в областта на социалните обезщетения, социалноосигурителните вноски, предотвратяването на измами, управлението на информацията и каналите за плащане; II) разработване и прилагане на нов модел на отношения, който се очаква да интегрира различните канали за взаимодействие между гражданите, предприятията и службите за социална сигурност чрез универсален подход; III) адаптиране на работните места на службите за социална сигурност, за да се даде възможност за по-гъвкави схеми на работа, като например дистанционна работа; прилагане на информационно-технологична инфраструктура, основана на решения „в облак“, които имат потенциала да подпомагат ефективността и оперативната съвместимост; и v) да направи преглед на вътрешните процеси и да обучи работниците в областта на социалната сигурност в подкрепа на гладкото изпълнение на горепосочените инвестиции и структурни промени.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 декември 2025 г.

Реформа TD-C17-r40: Опростяване на данъчната система

Целта на тази реформа е да се подобри ефективността на данъчната система на Португалия. С реформата се въвежда постоянна система за последователно наблюдение и оценка на новите и съществуващите данъчни облекчения („benefícios fiscais“)⁷⁵. Това ще доведе до опростяване на съществуващата рамка чрез намаляване на броя на данъчните облекчения, ограничаване на свързаните с тях данъчни разходи („despesas fiscais“) и засилване на икономическата ефективност на онези данъчни облекчения, които остават в сила.

Реформата се състои от правен акт, с който се създава постоянно звено за техническа данъчна политика (*Unidade Técnica de Avaliação Tributária e Aduaneira*, известно още като U-TAX), с мандат систематично да наблюдава и оценява нови и съществуващи данъчни облекчения и да допринася за разработването, прилагането и оценката на въздействието на данъчните политики. Отделът за данъчна политика също така допринася за изготвянето на правни актове в областта на данъчното облагане в сътрудничество с други съответни субекти като *Centro de Estudos Fiscais e Aduaneiros* (CEF). Правният акт определя формалната структура на U-TAX, включително неговата организационна структура, функциониране и задачи. U-TAX е технически независим от данъчния и митнически орган и отговаря пряко на Министерството на финансите. U-TAX се състои от постоянен технически персонал с експертен опит в областта на данъчните политики. В правния акт също така се определят формалните взаимодействия между U-TAX и други съответни публични и частни субекти като научноизследователски и академични институции и се предвижда определение за споразумения за обмен на данни между U-TAX и съответните публични субекти, като данъчен и митнически орган и Португалския статистически институт (INE). Правният акт гарантира също така ангажимента на U-TAX относно качеството и прозрачността на неговите аналитични доклади и относно запазването на стандартите за качество на данните. Този отдел за данъчна политика публикува доклад за оценка с анализ на разходите и ползите относно съществуващите данъчни ползи, с критерии за ефикасност и ефективност, както и съображения, свързани с околната среда. След тази оценка се извършва преразглеждане на правната рамка на значителен набор от данъчни облекчения.

Изпълнението на тази реформа ще приключи до 31 март 2026 г.

---

⁷⁵ Понятието за данъчно предимство е определено в член 2 *om Estatuto dos Benefícios Fiscais* (приложение към Декрет-закон № 215/1989 от 1 юли). Данъчните разходи се определят като отражението върху бюджета, произтичащо от данъчните облекчения.

ВЪПРОС 2 Ключови етапи, цели, показатели и график за мониторинг и изпълнение на безвъзмездната финансова подкрепа

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Milestone/ Целеви	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
17.1	TD-C17-r32	T	Завършване на разработването и прилагането на нови модели за възлагане на обществени поръчки за националната централна система за обществени поръчки, както е предвидено в стратегическия план за периода 2020—2023 г. на субекта за споделени услуги на публичната администрация		Брой	0	10	T4	2022	Брой преразгледани рамкови споразумения и модели на договаряне с цел: насърчаване на административното опростяване; II) укрепване на механизмите за мониторинг и контрол; III) насърчаване на съображения за ефективност на разходите и рационализация; IV) разширяване на списъка на стоките и услугите, които подлежат на централизирано възлагане на обществени поръчки; и v) насърчаване на сътрудничеството между вътрешните и външните заинтересовани страни.
17.2	TD-C17-r32	M	Влизане в сила на законодателството, което е в основата на държавната счетоводна единица	Влизане в сила на законодателството, което е в основата на държавната счетоводна единица				T4	2022	Влизане в сила на вторично законодателство (и/или административни насоки) за регулиране на това кои конкретни приходни и разходни позиции се включват в бюджета на държавното счетоводство, в пълно съответствие с членове 49 и 55 от Закона за бюджетната рамка за 2015 г.
17.3	TD-C17-r32	M	Приключване и одобряване на модела за наблюдение на бюджетното и финансовото изпълнение на сектор „Държавно управление“	Приключване и одобряване на модела за наблюдение на бюджетното и финансовото изпълнение на сектор „Държавно управление“				T4	2022	Завършване и одобряване от Министерството на финансите на модела за контрол и наблюдение на бюджетното и финансовото изпълнение на сектор „Държавно управление“ в пълно съответствие с разпоредбите на Закона за бюджетната рамка за 2015 г. и принципите на текущо начисляване на счетоводния стандарт за публичната администрация.

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Milestone/Целеви	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
17.4	TD-C17-r32	M	Приемане на модела за изчисляване на разходите за програмното бюджетиране	Приемане на законодателство за модела на разходите за програмно бюджетиране				T4	2025	Приемане на вторично законодателство (и/или административни насоки) за установяване на принципите за остойностяване и мониторинг на спазването на показателите, основани на изпълнението, определени за всяка бюджетна програма и публична политика, с оглед на влизането в сила до четвъртото тримесечие на 1—2027 г.
17.5	TD-C17-r32	M	Прилагане на механизми за интегриране на прегледите на разходите в редовния бюджетен процес, включително последващата оценка на икономииите на ефективност	Доклад относно интегрирането на прегледите на разходите в редовния бюджетен процес и тяхната последваща оценка				T4	2024	Разработва се структурна и институционална рамка за преглед на разходите с цел пълното им интегриране в годишния бюджетен процес и средносрочната бюджетна рамка на Португалия. Процесът включва диагностициране, разработване на решения и определяне на модел, който позволява повишаване на ефективността при предоставянето на обществени услуги, насърчаване на разширяването на прегледите на разходите, така че да обхванат допълнителни сектори в рамките на сектор „Държавно управление“, и освобождаване на ресурси чрез повишаване на ефективността за цифровия и екологичния преход. В допълнение към интегрирането на прегледите на разходите в годишния бюджетен процес, те подлежат на ефективни годишни последващи оценки, за да се установи постигнатото повишаване на ефективността. Това може да включва по-широко използване на споделени услуги и централизирани обществени поръчки въз основа на използването на технологични платформи и общи ресурси.
17.6	TD-C17-r32	M	Влизане в сила на новия образец на договор за управление съгласно новата система от стимули/санкции за управлението на държавни предприятия	Влизане в сила на новия образец на договор за управление				T4	2021	Влизане в сила на новия образец на договор за управление, който ще бъде подписан с публични управители, назначени в управителните съвети на държавните предприятия, с цел повишаване на отговорността и отчетността при управлението на публичните ресурси чрез нова система от ориентирани към резултатите стимули/санкции.
17.7	TD-C17-r32	M	Влизане в сила на новия модел за анализ и оповестяване на финансовото състояние и резултатите на държавните предприятия	Влизане в сила на новия доклад, в който подробно се описват финансовото състояние и резултатите на държавните				T4	2022	Влизане в сила на новия доклад, в който се описват финансовото състояние и резултатите на държавните предприятия редовно и своевременно, като се включват финансовите данни, събрани чрез новата информационна система за сектора на държавните предприятия.

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Milestone/ Целеви	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
				предприятия						
17.8	TD-C17-r32	T	Брой бюджетни планове и планове за дейности на държавните предприятия, утвърдени последователно от министъра на финансите и съответния (те) министър (и)		Брой	74	136	T4	2025	Извършва своевременна оценка на бюджета и плановете за дейностите на държавните предприятия. Това са тригодишни стратегически планове за управление, в които държавните предприятия определят и договарят с министъра на финансите и съответния (те) съответен (и) министър (и) основните си направления на действие, портфолио от услуги, човешки ресурси, инвестиционен план, ниво на дейност за подпомагане и икономически финансов отчет за период от три години, както и разясняват повишаването на ефективността и производителността, които гарантират тяхната финансова устойчивост в средносрочен и дългосрочен план.
17.9	TD-C17-i01	M	Приключване на въвеждането на държавното счетоводно образование	Приключване на въвеждането на държавното счетоводно образование				T2	2024	Да завърши прилагането на държавното счетоводно образование в пълно съответствие с членове 49 и 55 от Закона за бюджетната рамка от 2015 г.
17.10	TD-C17-i01	M	Въвеждане в експлоатация на информационната система за преработване и изпълнение на бюджетния процес, включваща програмно бюджетиране	Въвеждане в експлоатация на информационната система за преработване и изпълнение на бюджетния процес				T4	2024	Въвеждане в действие на информационната система, за да се гарантира представянето на бюджетна/счетоводна информация в съответствие с новите формати, определени в Закона за бюджетната рамка за 2015 г., от всички субекти на сектор „Държавно управление“, включително по отношение на нови бюджетни програми, основани на изпълнението.
17.11	TD-C17-i01	M	Въвеждане в експлоатация на информационна система за подкрепа за новия модел на бюджетен и финансов контрол	Функционираща информационна система				T4	2025	Въвеждане в действие на поддържаща информационна система за гарантиране на контрола и мониторинга на бюджетната/счетоводната информация в съответствие с новите формати, определени в Закона за бюджетната рамка от 2015 г., от всички структури на държавното управление.

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Milestone/ Целеви	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
17.12	TD-C17-i01	T	Завършване на модернизацията и опростяването на информационните системи на националната централна система за обществени поръчки		Брой	0	11	T4	2024	Брой модернизиран и опростен информационни системи на националната централна система за обществени поръчки с цел: насърчаване на административното опростяване; II) укрепване на механизмите за мониторинг и контрол; III) насърчаване на съображения за ефективност на разходите и рационализация; IV) разширяване на списъка на стоките и услугите, които подлежат на централизирано възлагане на обществени поръчки; и v) насърчаване на сътрудничеството между вътрешните и външните заинтересовани страни. Постигането на тази цел се измерва чрез броя на новите информационни системи в експлоатация.
17.13	TD-C17-i01	M	Приключване на изпълнението на <i>Sistema de Gestão de Património Imobiliário Público</i> (SIGPIP) и модернизиране на информационните системи за държавните превозни средства	Завършено внедряване на SIGPIP и въвеждане в експлоатация на информационните системи за държавни превозни средства				T2	2026	Завършено изпълнение на „ <i>Sistema de Gestão de Património Imobiliário Público</i> “ (SIGPIP), което управлява информацията за обществените недвижими имоти. Две нови информационни системи, които са в действие за инвентаризация и мониторинг на държавните превозни средства.
17.14	TD-C17-i01	M	Завършване на изграждането на оперативния център за сигурност	Приключване на изграждането на центъра за операции по сигурността				T4	2025	Завършване на изграждането на оперативния център за сигурност, за да се даде възможност за по-голяма информационна сигурност и достъп до данни, както и за прилагане на политики за сигурност и решения в областта на киберсигурността.
17.15	TD-C17-i02	M	Завършване на предварителното попълване на образец 1 на общинския данък върху недвижимите имоти (IMI) въз основа на данните, с които разполага данъчният и митнически орган	Завършване на предварителното попълване на образец 1 на общинския данък върху недвижимите имоти (IMI)				T2	2022	Обмен на данни между данъчния и митническият орган и общините за предварително попълване на образец 1 на общинския данък върху недвижимите имоти („ <i>Imposto Municipal sobre Imóveis</i> “, IMI), като се използва съществуващата информация за имотите в съответните информационни системи.
17.21	TD-C17-i02	M	Приключване на предварителното попълване на	Приключване на предварителното попълване на				T4	2023	Пълно прилагане на услугите по предварително запълване на сделки за прехвърляне на недвижими имоти и превозни средства, подлежащи на облагане с гербов налог („ <i>Imposto de Selo</i> “), като се използва

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Milestone/ Целеви	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
			конкретна сделка, подлежаща на облагане с гербов налог	конкретна сделка, подлежаща на облагане с гербов налог						съществуващата информация за имотите, с която разполагат данъчните и митническите органи — Института за мобилност и транспорт. (IMT) и Института за регистри и нотариуси (IRN).
17.16	TD-C17-i02	M	Предоставяне и привеждане в действие на окончателната версия на информационната система в подкрепа на опростената оценка на имотите в селските райони	Предоставяне и привеждане в действие на окончателната версия на информационната система в подкрепа на опростената оценка на имотите в селските райони				T4	2025	Предоставяне на информационна система в подкрепа на опростената оценка на имотите в селските райони като допълнителна мярка към общата преоценка на този вид имоти.
17.17	TD-C17-i02	T	Завършване на Eafo-climato-morphological (почва и климат) характеризирани и оценка на икономическия потенциал на свойствата в селските райони		%	0	90	T4	2025	Процент от селските райони на континентална Португалия, чието охарактеризиране и оценка на икономическия потенциал се завършват с изготвянето на еафо-климато-морфологични (почвени и климатични) характеристики и оценка на икономическия потенциал, подкрепено от разработването на решение за управление на геоориентираната информация.
17.18	TD-C17-i03	T	Разширяване на функционалните възможности на уебсайта <i>Segurança Social Direta</i> чрез добавяне на пет нови онлайн услуги		Брой	3	8	T4	2025	Брой нови онлайн услуги, добавени към уебсайта <i>Segurança Social Direta</i> с цел разширяване на неговите функционалности, а именно: информационна система за техническа помощ за съдилищата — процес на гражданско настояничество и процес на насърчване и защита; II) допълнителни обезщетения — декларация за статут на безработица; <i>семейни обезщетения</i> — преоценка; IV) субсидия поради преустановяване на дейността; и v) наследствена пенсия. Целта е да се увеличи относителната тежест на <i>Segurança Social Direta</i> по всички канали за комуникация със социалната сигурност в контекста на въвеждането на плана за 360°.
17.19	TD-C17-i03	T	Намаляване с 80 % на средния брой дни, необходими за отпускане на		Брой	109	22	T4	2025	Намаляване с 80 % на средния брой дни, необходими за отпускането на социални обезщетения, зависещи от вноски, за тези, които имат средно време за отпускане на повече от 10 дни, в резултат на подобренията, въведени на уебсайта <i>Segurança Social Direta</i> (във връзка с пенсиите за

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Milestone/ Целеви	Име	Качествени показатели (за ключевите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
			социални обезщетения, зависещи от вноски, за тези, които имат среден срок за отпускане на социални обезщетения, подълъг от 10 дни							осигурителен стаж и възраст на пенсионери с осигурителен стаж само в Португалия).
17.20	TD-C17-i03	T	Прилагане на интелигентни модели за наблюдение в подкрепа на предотвратяването на измами въз основа на процеси на машинно самообучение		Брой	0	2	T4	2025	Предоставят се и се привеждат в действие два модела за интелигентно наблюдение, използващи процеси на машинно самообучение. Двата модела, които трябва да бъдат създадени и приложени, са: I) прогнозен модел, който може да сигнализира кои субекти да бъдат инспектирани въз основа на резултатите от алгоритмите за обучение, като се използват данни за минали периоди от подсистема „Информация за наблюдението“ на информационната система за социална сигурност, за да се извършват целенасочени действия по наблюдение, с по-малко оперативни усилия и по-категорични резултати, като се повишава ефективността и ефикасността на системата за наблюдение и се използват други източници на информация; II) модел на рискови индекси за бенефициерите на социални обезщетения.
17.22	TD-C17-r40	M	Влизане в сила на правен акт, изменящ правната рамка на избрани данъчни облекчения	Разпоредба в правния акт, указваща влизането в сила на правния акт				T2	2023	Влизане в сила на правен акт, с който се премахва или разширява целенасочен набор от данъчни облекчения. Правният акт включва данъчни облекчения, чийто срок на действие изтича през следващата година от влизането му в сила, които вече не са приведени в съответствие с първоначалната цел на обществената политика или имат малък брой бенефициери, и които потенциално вредят на околната среда.
17.23	TD-C17-r40	M	Влизане в сила на правния акт за създаване на постоянния отдел за техническа данъчна политика <i>Unidade Técnica de Avaliação Tributária e Aduaneira</i> (U-TAX)	Разпоредба в правния акт, указваща влизането в сила на правния акт				T4	2023	Влизане в сила на правния акт, с който се създава постоянният отдел за техническа данъчна политика U-TAX.

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Milestone/ Целеви	Име	Качествени показатели (за ключевите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
17.24	TD-C17-r40	M	Публикуване на доклад за оценка от U-TAX относно съществуващите данъчни облекчения	Публикуване на доклада за оценка от U-TAX				T2	2025	<p>Публикуване на доклад за оценка от U-TAX относно съществуващите данъчни облекчения. Докладът включва анализ на разходите и ползите с критерии за ефективност на данъчните ползи, насочени към първоначалната им цел на обществената политика, икономическата ефективност на генерираните данъчни разходи и екологичните съображения.</p> <p>Докладът за оценка обхваща данъчните облекчения, чийто срок на действие изтича през годината след публикуването му, както и значителен набор от данъчни облекчения, включително извън <i>Estatuto dos Benefícios Fiscais</i>.</p> <p>Значителният набор от данъчни облекчения се определя според представителността на свързаните с него данъчни разходи, като се обръща особено внимание на тези, свързани с данъка върху добавената стойност, данъка върху доходите на физическите лица и корпоративния подоходен данък.</p> <p>U-TAX може да изключи от своя анализ португалските данъчни облекчения, които вече са оценени от конкретни работни групи преди създаването му, както и португалските данъчни облекчения, оценени от независими публични институции, при условие че публикуваният анализ е актуален и е в съответствие с критериите, определени по-горе за анализа на разходите и ползите.</p> <p>Докладът за оценка включва препоръки за това кои от данъчните предимства, обхванати от него, се премахват, разширяват или изменят.</p>
17.25	TD-C17-r40	M	Влизане в сила на правен акт относно данъчните облекчения	Разпоредба в правния акт, указваща влизането в сила на правния акт				T1	2026	<p>Влизане в сила на правен акт за опростяване на системата за данъчни облекчения чрез намаляване на броя на съществуващите данъчни облекчения, като се вземат предвид препоръките от доклада за оценка на U-TAX и друг анализ, както е посочено в етап 17.24.</p>

С. КОМПОНЕНТ 18: Икономическа справедливост и бизнес среда

Компонентът е насочен към предизвикателството, свързано с неефективността на португалската съдебна система, както и с оставащите затруднения при лицензирането на предприятия. Продължителността на административните и данъчните процедури се подобрява през последните години, но остава една от най-високите в ЕС, а броят на висящите дела (натрупани дела) остава сравнително висок. Бизнес средата е възпрепятствана и от ниската ефективност на законодателството в областта на обезпеченията и несъстоятелността, както и от тежките процедури за лицензиране в някои сектори.

Целта на компонента е да се укрепят и направят по-ефикасни отношенията между гражданите и дружествата с държавата, както и да се намалят тежестта и сложността, които възпрепятстват стопанската дейност и оказват въздействие върху производителността. В него се разглеждат два отдавнашни въпроса: пречки пред получаването на лицензи за стопанска дейност и неефективност в правосъдната система, както и приемането на парадигмата „цифров по дефиниция“ в правосъдната система и нейното насърчаване в процедурите за лицензиране както по отношение на функционирането на съдилищата, така и по отношение на взаимодействието със заинтересованите страни.

Този компонент има за цел да се преодолеят различните предизвикателства, посочени в специфичните за всяка държава препоръки (специфични за всяка държава препоръки 4 2019 и 2020), а именно продължаващата неефективност в областта на производствата по несъстоятелност и административните и данъчните съдилища, и да се разгледа въпросът за изискванията за лицензиране на предприятията, като същевременно се засяга рамката за регулираните професии (включена и в същите специфични за всяка държава препоръки), макар и ограничена до професията на синдиките (предизвикателството, свързано с регулираните професии, е разгледано в компонент 6). Компонентът допринася и за изпълнението на специфичната за държавата препоръка за съсредоточаване на инвестициите върху цифровия преход (специфична за държавата препоръка 3 2020).

Очаква се никоя мярка в този компонент да не нанася значителни вреди на екологичните цели по смисъла на член 17 от Регламент (ЕС) 2020/852, като се вземе предвид описанието на мерките и стъпките за смекчаване, определени в плана в съответствие с техническите насоки за НЗВ (2021/C58/01).

С.1. Описание на реформите и инвестициите за безвъзмездна финансова подкрепа

Реформа TD-C18-r33: Икономическа справедливост и бизнес среда

Реформата включва идентифициране на пречките пред инвестициите в областта на лицензирането, с цел да се намали процедурната неефективност и да се извлекат ползите от цифровизацията и оперативната съвместимост между услугите, като се прилага принципът на еднократност, като основен акцент на реформата по отношение на бизнес средата. Предвижда се промените в правната рамка, с които се премахват тези пречки, да влязат в сила до третото тримесечие на 2025 г.

В областта на правосъдието реформата има за цел да повиши ефективността на административните и данъчните съдилища чрез създаване на правна рамка за насърчаване и извънсъдебно уреждане на спорове и създаване на специализирани състави във висшите съдилища, докато прегледът на уредбата за несъстоятелността включва засилване на ролята на синдиките, преглед на правната рамка за укрепване на правата на заемателя и въвеждане на задължително частично разпределение в конкретни случаи.

Освен това предвидената реформа ще осигури правното основание за цифровизацията на процесите и процедурите в цялата правосъдна система, включително в областта на криминалистичните и наказателните разследвания.

Изпълнението на реформата трябва да приключи до 30 септември 2025 г.

Инвестиция TD-C18-i01: Икономическа справедливост и бизнес среда

Целта на инвестицията е да се гарантира цифровият преход и устойчивостта на португалските информационни системи в областта на правосъдието. Тя има за цел да интегрира парадигмата „цифрови по дефиниция“ в съдебната система и регистраторите, включително по отношение на взаимодействията с гражданите и предприятията.

Цифровият преход е трамплин за тази инвестиция, съсредоточена върху правосъдната система, която е разделена на пет клъстера:

- Разработване и внедряване на цифрови платформи за правосъдната система (обхващащи всички съдилища), където целта е да се насърчи цифровизацията на всички съдебни процеси и процедури и да се извлекат ползите от присъщото повишаване на ефективността за справяне със съществуващите забавяния. Освен това се разработват нови интерфейси за взаимодействие със съответните заинтересовани страни;
- Разработване на цифрови платформи за гражданите и предприятията (включително миграция на данни), предоставяне на нови услуги онлайн и гарантиране на пълна дематериализация на някои услуги. Тази инвестиция има за цел да осигури интегрирани платформи за услуги за предприятията и гражданите през целия им „жизнен цикъл“, включително всички различни регистратори (недвижими имоти, превозни средства, националност, търговски и наказателни регистри, както и регистрация и проверка на патенти);
- Цифрови платформи за наказателни разследвания и криминалистика, разработване и модернизиране на информационните системи и осигуряване на връзка с европейските мрежи,
- Разработване и прилагане на платформи за управление на знанията в областта на правосъдието, включително платформа за споделени общи услуги, управление на документи, разработване на платформа за събиране на статистически данни и показатели и опростяване на езика, използван в комуникациите и цифровите услуги във взаимодействията с гражданите и предприятията (включително електронни уведомления);
- Подобряване на технологичната инфраструктура и оборудване, включително центъра за данни, механизма за бедствия/възстановяване, цифровите архиви, платформата за отворени данни, управлението на цифровата самоличност и създаването на цифров център за контакт и бюро за услуги в областта на правосъдието.

Тези инвестиции се ползват от силни полезни взаимодействия с компонент 19 — цифрова публична администрация, като се прилага парадигмата „цифрови по дефиниция“ и се гарантира привеждането в съответствие с националната стратегия за киберсигурност и стратегията за компютърни услуги в облак.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 декември 2025 г.

С.2. Ключови етапи, цели, показатели и график за мониторинг и изпълнение на безвъзмездната финансова подкрепа

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
18.1	TD-C18-r33	М	Създаване на специализирани състави в административните и данъчните върховни съдилища	Създаване на специализирани състави в административните и данъчните върховни съдилища				T1	2023	Създаване на специализирани състави в административните и данъчните върховни съдилища: обикновени административни съдебни решения, социални административни решения, решения за възлагане на обществени поръчки, обикновени данъчни решения, решения за правоприлагане в областта на данъчното облагане и административни нарушения
18.2	TD-C18-r33	М	Влизане в сила на правен режим за насърчаване на съдебното и извънсъдебното уреждане на спорове	Влизане в сила на правен режим за насърчаване на съдебното и извънсъдебното уреждане на спорове				T1	2023	Влизане в сила на правния режим, с който се създава законова схема за стимулиране за прекратяване на производства чрез съдебно и извънсъдебно уреждане на спорове

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
18.3	TD-C18-r33	М	Влизане в сила на преразгледаната правна рамка за несъстоятелност и събиране на вземания	Влизане в сила на преразгледаната правна рамка за несъстоятелност и събиране на вземания				T2	2024	<p>Влизане в сила на преразгледаната правна рамка за несъстоятелност и оздравяване на дружества с цел ускоряване на тези производства и адаптирането им към „цифрово по подразбиране“, включително</p> <p>а) преразглеждане на Кодекса за несъстоятелността с цел оптимизиране на производствата по несъстоятелност, което отразява и транспонирането на Директива 2019/1023 и създаването на изцяло електронни производства;</p> <p>б) възлага на администратора по несъстоятелността задачата да изготви план за ликвидация с обвързани със срокове цели за погасяване на активите, съставляващи масата на несъстоятелността;</p> <p>в) опростяване на процедурата за разглеждане на задълженията и реда на вземанията в производството по несъстоятелност чрез възлагане на синдика на отговорността да представи заедно със списъка на признатите вземания предложение за реда на вземанията, което ще позволи на съдията, в случай на съгласие и при липса на оспорване, да одобри и двата документа, като по този начин се даде възможност за по-гъвкава процедура;</p> <p>извършване на задължително частично разпределение, когато масата на несъстоятелността е част от постъпленията от ликвидацията на активи на стойност 10 000 EUR или повече, чиято собственост не се оспорва и процедурата не е в състояние да направи окончателно разпределение;</p> <p>д) преразглеждане на превантивния режим на правото на задържане при наличие на ипотека (Código Civil);</p> <p>е) намаляване на ограниченията за упражняване на дейност от синдици.</p> <p>ж) премахване на ограниченията на етапа на призоваване, установяване по правило на електронното връчване на юридически лица, по-специално в производства по несъстоятелност (ГПК);</p> <p>з) създаването и функционирането на специализирани състави във висшите съдилища по търговски дела.</p> <p>производства по ESE и адаптирането им към „цифрово по подразбиране“, включително</p>
18.4	TD-C18-r33	М	Влизане в сила на законодателния пакет относно премахването на	Влизане в сила на законодателния пакет относно премахването на				T3	2025	Влизане в сила на законодателството за премахване на пречките пред лицензирането, посочено в доклада на работната група, създадена със съвместна заповед на членовете на отговорното правителство

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключевите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
			пречките пред лицензирането	пречките пред лицензирането						
18.5	TD-C18-i01	M	Модернизирана информационна система за наказателно разследване	Модернизирана информационна система за наказателно разследване в действие				T4	2023	Въвеждане в експлоатация на модернизирана информационна система за наказателни разследвания. Модернизирането включва въвеждане на интерфейси и модернизиране на системите за прихващане, както и осигуряване на оперативна съвместимост с европейски и международни партньори.
18.6	TD-C18-i01	M	Информационна система „Предприятие 2.0“	Функционираща информационна система „Предприятие 2.0“				T1	2024	Въвеждане в експлоатация на информационната система „Предприятие 2.0“, която е нова платформа, която включва информация за жизнения цикъл на предприятията (създаване, управление и прекратяване).
18.7	TD-C18-i01	M	Нова информационна система за цифровата трансформация на съдилищата и прокуратурата	Функционира нова информационна система за цифровата трансформация на съдилищата и прокуратурата				T4	2025	Въвеждане в експлоатация на нова информационна система за обработка на електронни съдебни производства. Новата информационна система е на разположение в приблизително 400 съдилища и прокуратури за провеждане на електронни съдебни производства, обхващащи всички юрисдикции, процесуални стъпки (включително разследвания) и съдебни органи, и се използва от съдии, прокурори, съдебни служители и представители. Всички комуникации на съдилищата със заинтересованите страни се цифровизират.
18.8	TD-C18-i01	M	Изпълнение на новия план за технологии	Изпълнение на новия план за технологии				T4	2025	Изпълнение на новия технологичен план за оборудване и инфраструктури в областта на правосъдието с въвеждането в експлоатация на следните компоненти: а) Нов център за данни; б) Платформа за отворени данни в областта на правосъдието; в) Система за управление на информацията за всички структури в областта на правосъдието; г) Управление на цифровата самоличност и д) Система за възстановяване и управление на иззето имущество в съдебни производства
18.9	TD-C18-i01	M	Платформи за управление на знанията в областта на правосъдието	Действащи платформи за управление на знанията в областта на правосъдието				T4	2025	Въвеждане в експлоатация на следните платформи за управление на знанията: а) Споделени услуги за подкрепа б) Статистика и показатели в) Платформа за управление на информацията (система за управление на документи)

Т. КОМПОНЕНТ 19: Цифрова публична администрация

Този компонент на португалския план за възстановяване и устойчивост е насочен към предизвикателството, свързано с необходимостта от предоставяне на по-добри, по-прости и по-цифрови обществени услуги. Въпреки че Португалия е в добра позиция по отношение на предоставянето на цифрови услуги, разпокъсаността и дублирането на изисквания продължават да бъдат основни пречки пред ефективната и ориентирана към потребителите публична администрация. Този компонент има за цел справяне с тези предизвикателства.

Компонентът е насочен към по-добра обществена услуга чрез насърчаване на използването на технологични решения и засилване на близостта за по-опростен, сигурен, ефективен и ефикасен достъп за гражданите и предприятията, като се намалят разходите за контекста. Освен това тя има за цел насърчаване на ефективността, модернизацията, иновациите и овластяването на публичната администрация, укрепване на нейната устойчивост, подобряване на уменията на държавните служители и засилване на приноса на държавата и публичната администрация за икономическия и социалния растеж и развитие.

Този компонент е съсредоточен върху прилагането на парадигмата „цифрови по дефиниция „и принципа „само веднъж“ в португалската публична администрация, като същевременно се инвестира в повишаването на квалификацията на работната сила.

Този компонент допринася за изпълнението на специфичните за всяка държава препоръки относно:

- отдаване на приоритет на благоприятстващите растежа разходи (специфични за всяка държава препоръки 1 2019 и 2020) чрез извличане на ползи от повишаването на ефективността, произтичащо от цифровизацията;
- подобряване на нивото на уменията на населението (специфична за всяка държава препоръка 2 2019) по отношение на държавната служба;
- съсредоточаване на инвестициите върху цифровия преход (специфична за всяка държава препоръка 3 2020) чрез инвестиране в междусекторни и междусекторни системи на публичната администрация; и че
- намаляване на регулаторната и административната тежест за предприятията (специфична за всяка държава препоръка 4 2019) чрез опростяване и повишаване на ефективността на отношенията между предприятията и публичните органи, по-специално чрез прилагане на принципа на еднократност.

Очаква се никоя мярка в този компонент да не нанася значителни вреди на екологичните цели по смисъла на член 17 от Регламент (ЕС) 2020/852, като се вземе предвид описанието на мерките и стъпките за смекчаване, определени в плана в съответствие с техническите насоки за НЗВ (2021/C58/01).

Т.1. Описание на реформите и инвестициите за безвъзмездна финансова подкрепа

Реформа TD-r34: Цифрови, прости, приобщаващи и сигурни обществени услуги за гражданите и предприятията

Целта на реформата е да се приложи парадигмата „цифров по дефиниция“, в обществените услуги, така че тя да стане по-ориентирана към потребителите, да се увеличи достъпността и да се намали административната тежест за гражданите и предприятията, включително като се разчита на използването на услуги „в облак“.

Реформата се състои в прилагането на мерки, за да се гарантира, че е налице необходимата правна рамка за цифровия преход, по-специално за прилагането на единния цифров портал и

принципа на еднократност, чрез координиран процес между публичните субекти, основан на стратегия и план за действие за цифрова трансформация в публичната администрация за периода 2021—2023 г. и 2024—2026 г., като същевременно се прилагат необходимите гаранции за информационна сигурност, включително тези, които са специфични за киберсигурността.

Изпълнението на реформата трябва да приключи до 30 септември 2021 г.

Реформа TD-r35: Функционална и организационна реформа на публичната администрация

Целта на тази реформа е да се реструктурират и рационализират обществените услуги, за да се насърчи една модерна и по-ефективна публична администрация, като се използват и предимствата на полезните взаимодействия, произтичащи от изпълнението на реформата TD-r34. Понастоящем има разпръснатост и дублиране в централните държавни ведомства, което води до повтаряне на услугите в министерствата, както и до висока степен на строгост на моделите за предоставяне на работа в публичния сектор, които разчитат на строги командни вериги и водят до неоправдани бюрократични подходи.

С тази реформа се преразглежда моделът на функциониране на държавната и публичната администрация като цяло, за да се засилят полезните взаимодействия и да се използват създадените от технологиите възможности. Това включва централизиране на общи и споделени услуги, справяне с разпръснатостта и дублирането в рамките на централните държавни ведомства, подходяща специализация на секторните субекти на пряката и непряката публична администрация по области на експертен опит, специализация на критичните функции за подкрепа на правителствената дейност и съсредоточаване на правителствените служби в единно физическо пространство, както и насърчаване на вътрешния одит и критерии, насочване към ефективността на процесите, непрекъснато подобряване и разпространение на практиките на висшето ръководство сред субектите на публичната администрация. Тази реформа се осъществява чрез създаването на структура на мисията (работна група) за диагностициране и определяне на план за реорганизация на централните държавни служби, който да бъде финансиран по TD-C19-i07.

Изпълнението на реформата трябва да приключи до 31 декември 2023 г.

Реформа TD-r36: Публична администрация, оправомощена да създава обществена стойност

Тази реформа е насочена към повишаване на квалификацията на държавните служители, включително по отношение на техните цифрови умения, и въвежда нови модели на работа (а именно дистанционна работа). Тази реформа е в съответствие с мерките, предвидени в раздел 6.

Тази реформа, отразена в Стратегията за иновации и модернизация на държавната и публичната администрация от юли 2020 г., укрепва управленската структура и структурата за обучение на държавните служители и ръководството чрез създаване на структура за координиране на дейностите по обучение (*Instituto Nacional de Administração*), която управлява насърчаването както на напреднало обучение, като управленски умения, наука за данните, курсове за специализация, така и чрез задълбочаване на програмата *Qualifica AP* с цел повишаване на нивото на квалификация на държавните служители в краткосрочен/средносрочен план. Успоредно с това тази реформа има за цел да се оползотвори потенциалът на дистанционната работа в държавната администрация.

Тя е неразривно свързана с инвестиция TD-C19-i07 — Овластяване на публичната администрация, която предвижда програми за цифров капацитет, програми за професионални стажове, висше и напреднало обучение по мениджмънт и повишаване на уменията на държавните служители като цяло.

Изпълнението на реформата трябва да приключи до 30 юни 2021 г.

Инвестиция TD-C19-i01: Преработване на обществените и консулските услуги

Целта на тази инвестиция е да се приложи по дефиниция цифровата парадигма във взаимодействието между заинтересованите страни и португалската публична администрация, с цел повишаване на ефективността и намаляване на бюрокрацията. Тя също така има за цел да повиши ефективността на консулските услуги и да гарантира цифровия преход на субектите под контрола на Министерството на външните работи.

Тази мярка преобразява фронт-офиса на публичните и консулските служби чрез въвеждане на капацитет за реагиране „омниханша“ (единен цифров портал, телефонен център и присъствени услуги), съчетан със система за междусекторно управление, която се възползва от изчисленията в облак и от използването на 5G мрежи, с цел иновации, подобряване на качеството и намаляване на асиметриите при предоставянето на обществени услуги.

Тази инвестиция включва също така създаването на нови *Espaços cidadão* и *Lojas do Cidadão* в нови енергийно ефективни пространства.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 30 юни 2026 г.

Инвестиция TD-C19-i02: Устойчиви електронни услуги

Целта на тази инвестиция е да се осигури необходимата бекофис подкрепа за предишните инвестиции и е насочена към засилване на оползотворяването и използването на данните от страна на публичните служби, укрепване на оперативната съвместимост и споделянето на данни, както и оперативната съвместимост с външни субекти и трансгранични (връзка с единния европейски портал за данни).

Тази инвестиция се основава на реформа TD-r34 за създаване на координирано управление на екосистемата за данни на публичната администрация, включваща сигурни решения за идентификация, механизми за контрол на достъпа до данни и статистическа информация. Тя насърчава повторното използване на данни, събрани от публичните органи, като прилага принципа на еднократност, като разчита на оперативната съвместимост и интеграцията на информационните системи и разширява използването на решения за електронна идентификация. Освен това тя насърчава отворените данни и наличието на данни за научноизследователски цели, като същевременно насърчава уменията в областта на науката за данните.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 март 2026 г.

TD-C19-i03: Укрепване на цялостната рамка за киберсигурност

Целта на тази инвестиция е да се подобрят стандартите и процедурите за информационна сигурност по отношение на онлайн данните. Инвестицията е свързана с инвестиции TD-C19-i01 и TD-C19-i02.

Тази мярка има за цел да засили оправомощаването на национално равнище в областта на киберсигурността и информационната сигурност и да създаде физически и технологични условия за прилагането и привеждането в действие на нов модел за координация на киберсигурността и информационната сигурност. Тя включва четири мерки:

- Увеличаване на изграждането на капацитет в областта на киберсигурността и информационната сигурност чрез създаването на центрове за компетентност за разработването на решения в областта на киберсигурността за МСП и публичната администрация;
- Повишаване на сигурността при управлението на жизнения цикъл на информацията чрез развиване на националния криптографски капацитет и контрола върху класифицираната информация;
- Прилагане на националната референтна рамка за киберсигурност (съгласно реформата TD-r34), включително акредитацията на органите (в съответствие и използване на мерките, включени в компонент 16); и че
- Създаване на физически и технологични условия за привеждане в действие на новия модел за координация на киберсигурността и информационната сигурност (с пълни правомощия на съответните нови органи).

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 март 2026 г.

TD-C19-i04: Ефикасна, сигурна и споделена критична цифрова инфраструктура

Целта на тази инвестиция е да се повиши устойчивостта на критичните цифрови инфраструктури, а именно комуникационните мрежи за извънредни ситуации и за сигурност, както и на правителствената компютърна мрежа (RING).

Тази инвестиция е насочена към информационната мрежа на правителството, подобрява обхвата и капацитета на държавната комуникационна мрежа за извънредни ситуации и националната мрежа за вътрешна сигурност и преразглежда архитектурата на информационните системи и процеси на силите за сигурност. Тя включва:

- Обновяване на технологичните системи за управление и контрол на границите, полицейско и съдебно сътрудничество;
- Проект 112 за оперативни центрове — актуализация, за да се вземат предвид новите стандарти (ново поколение 112);
- Проект за национална мрежа за вътрешна сигурност — адекватност на системите и технологичните инструменти на ИТ архитектурата и изграждане и привеждане в действие на нов център за данни;
- Проект за държавна комуникационна мрежа за извънредни ситуации (SIRESP) — инвестицията включва насърчаване на промяната в технологията на наземната инфраструктура на SIRESP (гръбнака) от E1 към IP (интернет протокол), създаване на Център за възстановяване при бедствия за информационни системи, свързани със SIRESP, както и внедряване на греди от херцове в някои мрежови обекти чрез замяна на медните и оптичните оптични връзки, за да се гарантира резервна система;
- Прилагане на споделени услуги в силите и службите за сигурност, премахване на съкращенията в техническите процеси, създаване на общи системи и намаляване на оперативните разходи; и че
- Пръстен — подмладяване и развитие на технологичната инфраструктура и информационните системи на правителствения център за управление на ИТ мрежи, обучение на служителите, осигуряване на интегрирана мултимедийна система и сигурни комуникационни системи и управление.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 март 2026 г.

TD-C19-i05-RAM: Цифров преход на публичната администрация на Мадейра

Целта на тази инвестиция е да има по-устойчива публична администрация, която да предоставя цифрови технологии за предоставянето на обществени услуги.

Тази инвестиция следва подхода, възприет в инвестиции TD-C19-i01 — i03, насочени към модернизиране на критичната инфраструктура и ИТ архитектурата, предоставяне на цифрови инструменти в съответствие с нуждите на публичната администрация и гражданите, повишаване на квалификацията на човешките ресурси (по-специално в областта на цифровите умения), наличие на обществени услуги от общ характер и оперативна съвместимост и свързаност. Тази мярка предоставя на публичната администрация на региона инфраструктурата, инструментите, оперативната съвместимост на услугите и ноу-хау, за да се гарантира предоставянето на цифрови обществени услуги. С мярката се разработва и решение за централизирано управление на данните.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 30 юни 2025 г.

TD-C19-i06-RAA: Цифров преход на публичната администрация на Азорските острови

Целта на тази инвестиция е да се подкрепи цифровият преход на публичния сектор и да се намали административната тежест за предоставяне на по-добри обществени услуги на гражданите и предприятията.

Тази мярка подкрепя цифровия преход на обществената услуга, включително чрез подхода „омниханша“, като се разчита на оперативно съвместими цифрови услуги, при които трансакционните услуги са достъпни онлайн. Тя препроектира обществената услуга, за да даде възможност за по-опростени и по-гъвкави услуги, и увеличава технологичните условия за дематериализиране на работните места в държавната администрация, като осигурява виртуална работна среда и обучение на персонала (като цифрови умения, управление и съвместна работа). За да се гарантира сигурността на данните, се създава оперативен център за киберсигурност.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 декември 2025 г.

TD-C19-i07: Публична администрация, оправомощена да създава обществена стойност

Целта на тази инвестиция е да се гарантира, че държавната администрация разполага с необходимото ноу-хау, по-специално по отношение на управленските умения и технологиите, за да предоставя висококачествени услуги на обществеността.

Тази инвестиция има за цел да се развие предлагането на обучение на работниците и ръководителите в публичната администрация, да се насърчи привличането на таланти чрез предлагане на стажантски програми и да се насърчи дистанционната работа. По-специално тя обхваща цифрови подпомагащи програми, висше и напреднало обучение по мениджмънт, както и общо обучение и повишаване на квалификацията на държавните служители.

Тази мярка включва и създаването на Експертен център за планиране, политика и прогнозиране в публичната администрация, който е от значение за укрепване на капацитета в подкрепа на определянето и изпълнението на публичните политики, оценката на политиките и прогнозирането.

Освен това, както е посочено в реформа TD-r35, в рамките на тази инвестиция се създава структура от мисии в подкрепа на реорганизацията на обществените услуги.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 март 2026 г.

Реформа TD-C19-r41: Достъп до обществени услуги: хармонизиране и консолидиране на присъствия и онлайн достъп

Целта на тази реформа е да се задълбочи цифровият преход на публичната администрация и да се използват новите технологии за трансформиране на настоящия модел на обществени услуги.

Реформата се състои в влизането в сила на законодателен акт, с който се хармонизират и консолидират правилата относно достъпа до обществени услуги лично и дистанционно (онлайн, чрез приложение, по телефона). С този законодателен акт също така се увеличава броят на обществените услуги, достъпни в единния портал на обществените услуги.

Изпълнението на реформата трябва да приключи до 30 септември 2025 г.

Реформа TD-C19-r42: Нова система за оценка с цел овластяване и подмладяване на работната сила в публичната администрация

Основната цел на тази реформа е да се справи с едно от основните предизвикателства, пред които е изправена португалската публична администрация: способността му да подмладява работната си сила и да привлича и задържа таланти.

Тази реформа се състои в преразглеждане на системата за оценка на изпълнението в публичната администрация (Интегрирана система за управление и оценка на изпълнението в публичната администрация — SIADAP) чрез изменение на правната рамка. Преразгледаният SIADAP:

- Промяна на честотата на извършване на оценката (от всеки две години на всяка година);
- Увеличаване на процента на работниците, които могат да получат двете най-високи оценки на резултатите, и съответните им точки за всеки цикъл на оценяване;
- Въвеждане на допълнителна степен на изпълнение;
- Изготвя списък на компетентностите, които трябва да бъдат оценени в рамките на профила на компетентностите в публичната администрация;
- Определяне на нуждите от по-нататъшно развитие на компетентностите и съответното обучение.

Освен това, заедно с преразглеждането на модела SIADAP, реформата включва и преразглеждане на профила на компетентностите в публичната администрация, който включва компетентностите, които трябва да бъдат оценени в процеса на набиране и подбор, в системата за оценка на ефективността и да бъде включена в професионалните обучения.

Реформата включва и разработването на ИТ платформа, на която да функционира SIADAP. Осигурява се специално обучение за това как да се използва платформата.

Изпълнението на реформата трябва да приключи до 31 март 2025 г.

Инвестиции TD-C19 — i08 Интелигентни територии

Тази инвестиция има за цел да създаде нова парадигма за планиране и управление на градовете и териториите въз основа на основани на данни публични политики.

Инвестицията включва:

- Разработване и стартиране на портала „Интелигентни територии“. Този портал разполага с онлайн хранилище на съответната информация на местно, регионално и национално равнище, като например добри практики, насоки, информация относно стандарти, закони и подзаконови актове и информация относно източниците на финансиране на проекти.
- Разработването, стартирането или модернизиранието на платформи за градско управление (UMP) в 75 общини и Comunidades Intermunicipais/Área Metropolitana,

включително цифровизацията на жилищните сгради и процедурите за териториално устройство.

- Разработването на цифрови близнаци (цифрово представяне на планиран или действителен физически продукт, система или процес в реални условия за практически цели) в национални приоритетни области като водите и селското стопанство, устойчивостта спрямо изменението на климата, мобилността и декарбонизацията, здравеопазването, енергетиката, туризма, гражданската защита.
- Разработване и стартиране на информационно табло за обществената политика, което да подпомага вземането на политически решения от публични участници на различни йерархични нива, със систематична и актуална информация.
- Разработване на съдържание и предоставяне на обучение относно събирането и управлението на данни, стандарти, отворени стандарти, приложно-програмни интерфейси и друго съдържание, свързано с интелигентните градове и сгради, и устойчивост.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 30 юни 2026 г.

Т.2. Ключови етапи, цели, показатели и график за мониторинг и изпълнение на безвъзмездната финансова подкрепа

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
19.1	TD-C19-i01	Т	Обществени услуги, достъпни по опростен и съгласуван начин по различни канали		Брой	0	5	T4	2022	Брой на услугите, които са записани в разширения каталог на субектите и услугите и са достъпни по няколко канала: единен портал за цифрови услуги, център за контакт, <i>Lojas do Cidadão / Espaços Cidadão</i> . Този показател предполага препроектиране на тези услуги в съответствие с принципа на еднократност и предоставянето им в рамките на общ подход.
19.2	TD-C19-i01	Т	Обществени услуги, достъпни по опростен и съгласуван начин по различни канали		Брой	5	25	T1	2026	Брой на услугите, които са записани в разширения каталог на субектите и услугите и са достъпни по няколко канала: единен портал за цифрови услуги, център за контакт, <i>Lojas do Cidadão / Espaços Cidadão</i> . Този показател предполага препроектиране на тези услуги в съответствие с принципа на еднократност и предоставянето им в рамките на общ подход.
19.3	TD-C19-i01	М	Въведен е нов модел на консулско управление	Въведен е нов модел на консулско управление				T1	2026	Пълно прилагане на новия модел за консулско управление: и) Дематерифицирани консулски услуги, предоставяни на граждани/лица, които не са граждани на страната, като 80 % от услугите, предоставяни от Министерството на външните работи, са цифровизирани; II) <i>Centro de Atendimento</i> , който е на разположение в поне 15 държави.
19.25	TD-C19-i01	М	Подписване на протоколи за създаване на нови магазини за граждани и граждански пространства	Подписани протоколи				T3	2024	Подписване на протоколи за създаването на 31 нови магазина за граждани (<i>Lojas de Cidadão</i>) и 400 нови граждански пространства (<i>Espaços Cidadão</i>)
19.26	TD-C19-i01	Т	Функционират нови магазини за граждани и граждански пространства.		Брой	0	431	T2	2026	Функционират 31 нови магазина за граждани (<i>Lojas de Cidadão</i>) и 400 нови граждански пространства (<i>Espaços Cidadão</i>). Нуждите на новите сгради от първична енергия трябва да са поне с 20 % по-ниски от стандарта за СБННПЕ.
19.27	TD-C19-i01	Т	Гражданско приложение	Стартиране на гражданско				T1	2025	Стартиране и привеждане в действие на гражданско приложение. Приложението позволява на ползвателите да

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
				приложение						имат цифров достъп до най-популярните обществени услуги и други функционалности (като плащане за услуги).
19.4	TD-C19-i02	T	Обществени услуги, достъпни по сигурен начин чрез електронна самоличност и при спазване на принципа на еднократност		Брой	0	5	T3	2022	Брой на цифровите обществени услуги, достъпни за гражданите и предприятията, които използват повторно данни, налични в каталога на iAP (на разположение на адрес iap.gov.pt), обхванати от електронна самоличност (при поискване от службите) и от Системата за контрол на личните данни в публичната администрация, както и публикуване на отворени данни на www.dados.gov.pt.
19.5	TD-C19-i02	T	Обществени услуги, достъпни по сигурен начин чрез електронна самоличност и при спазване на принципа на еднократност		Брой	5	25	T1	2026	Брой на цифровите обществени услуги, достъпни за гражданите и предприятията, които използват повторно данни, налични в каталога на iAP (на разположение на адрес iap.gov.pt, обхванати от електронната самоличност (при поискване от службите) и от Системата за контрол на личните данни в публичната администрация, както и публикуване на отворени данни на www.dados.gov.pt.
19.6	TD-C19-i02	T	Териториална информационна инфраструктура		Брой	0	150	T1	2026	Брой източници на данни, интегрирани в териториалната информационна инфраструктура, която обхваща жилищното настаняване, демографската, социалната и икономическата информация. Източниците на данни включват административни микроданни и микроданни от проучвания (обикновено на равнището на отделното лице или организацията/предприятието), които постепенно се интегрират в Статистиката на Португалия (чрез нейната национална инфраструктура за данни), като се започне от социалната сигурност, данъчния орган и няколко органа на публичната администрация в областта на образованието, труда, здравеопазването и правосъдието, наред с другото, и разширяване на обхванатите години (годишна информация или информация в рамките на годината), доколкото това е възможно. Всеки източник на данни се стабилизира (предаването), третира се и анализира, за да бъде готов за интегриране и изготвяне на статистическа информация на най-детайлно ниво, особено по отношение на регионалното измерение.

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключевите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
19.7	TD-C19-i03	T	Обучение на специалисти в областта на информационните технологии за укрепване на киберсигурността и капацитета за информационна сигурност		Брой	0	9 800	T1	2026	Брой на ИТ специалистите, обучени в мрежата от седем новосъздадени центъра за компетентност в областта на киберсигурността. Центровете предоставят задълбочени умения в областта на киберсигурността и информационната сигурност чрез програми за обучение и стажове в Националния център за киберсигурност (CNCS) за служители на публичната администрация в областта на ИКТ (присъствено или телематично обучение)
19.8	TD-C19-i03	T	Приемане на португалското криптографско решение от публичните органи		Брой	0	150	T1	2026	Брой на публичните органи, които са снабдени с криптографско оборудване, което е в съответствие с правните изисквания [Resolução do Conselho de Ministros, № 16/96, de 22 de março — Instruções para a Segurança Nacional, Segurança das Telecomunicações (SEGNAC 3), Capítulo 3 /Резолюция на Министерския съвет, № 16/96, 22 март — Инструкции за национална сигурност, сигурност на далекосъобщенията (SEGNAC 3), глава 3].
19.9	TD-C19-i03	T	Прилагане на националната рамка за киберсигурност		Брой	0	47	T1	2026	Брой на новите субекти в публичната администрация, обхванати от националната рамка за киберсигурност (вж. реформа TD-r34). От тези субекти се изисква да изготвят показатели за киберсигурност, да прилагат националната регулаторна рамка и регулаторната рамка на ЕС в областта на киберсигурността, включително чрез органи за оценяване на съответствието и нови одитори, както и чрез определяне и наблюдение на модела за управление на сътрудничеството и обмена на информация в областта на знанията и информационната сигурност.
19.10	TD-C19-i03	M	Завършване на изграждането на органите за киберсигурност и информационна сигурност	Завършване на изграждането на органите за киберсигурност и информационна сигурност				T1	2026	Завършване на строителните работи и инсталиране на оборудване при подходящи технологични условия и условия за сигурност за изграждането на трите органа за киберсигурност и информационна сигурност.
19.11	TD-C19-i04	T	Сигурна мобилна комуникационна система за държавни служители		%	0	95	T2	2022	Процент на служителите в правителствената област с достъп до защитена система за гласови повиквания, съобщения и видео комуникации.

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключевите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
19.12	TD-C19-i04	M	Завършване на модернизацията на критични цифрови инфраструктури	Приключване на модернизацията на Националната мрежа за вътрешна сигурност и на държавната мрежа за извънредни ситуации в областта на комуникациите				T1	2024	Завършване на модернизацията на критични цифрови инфраструктури: I) 60 % от въвеждането на допълнителен капацитет в рамките на националната мрежа за вътрешна сигурност, включително висок капацитет за обработка на данни, устойчивост и сигурност: II) 55 % от прилагането на пълното териториално покритие, капацитет и съкращения на Държавната мрежа за извънредни ситуации в областта на комуникациите
19.13	TD-C19-i04	M	Завършване на модернизацията на критични цифрови инфраструктури	Приключване на модернизацията на Националната мрежа за вътрешна сигурност и на държавната мрежа за извънредни ситуации в областта на комуникациите				T4	2025	Завършване на модернизацията на критични цифрови инфраструктури: влизане в експлоатация на допълнителен капацитет в рамките на националната мрежа за вътрешна сигурност, включително висок капацитет за обработка на данни, устойчивост и сигурност: II) Въвеждане на нови технологични архитектури, системи и инструменти със способност за интелигентна автоматизация и сложност III) Държавна мрежа за извънредни ситуации в областта на комуникациите: постигане на пълен териториален обхват и подобряване на капацитета и съкращенията в него
19.14	TD-C19-i04	M	Модернизиране на информационната система на силите и службите за сигурност	Модернизиране на информационните системи на силите и службите за сигурност				T4	2024	Модернизиране на информационните системи на силите и службите за сигурност: въвеждане в експлоатация на обновените информационни системи за SEF (управление и контрол на границите, полицейско и съдебно сътрудничество и обща европейска система за убежище) б) Общи ИТ услуги в силите и службите за сигурност
19.15	TD-C19-i04	M	Укрепване на правителствения център за управление на ИТ мрежи (RING)	Укрепване на правителствения център за управление на ИТ мрежи (RING)				T1	2026	Целта е да се укрепи RING чрез модернизиране на петте критични технологични инфраструктури на RING (защита на защитната стена; компютърна обработка, съхранение и резервно съхранение; Телефония чрез интернет телефония; видео-конферендна връзка; и екосистемата на приложенията) и облака) и осъвременяване на развитието

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключевите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
										на основните информационни системи
19.28	TD-C19-i05-RAM	М	Функционален прототип на решение за централизирано управление на данни	Оперативен функционален прототип				T4	2024	Стартиране на функционалния прототип. Прототипът трябва да може да симулира следните функции: — Създаване на инструменти за установяване на неефективност, измами и други рискови области с алгоритми на ИИ; Предоставяне на услуги в областта на изкуствения интелект в различни области на публичната администрация Автоматизирайте вземането на решения в различни области на публичната администрация.
19.16	TD-C19-i05-RAM	Т	Обществени услуги за граждани, посетители и предприятия в ARM		Брой	0	5	T2	2025	Брой нови опростени цифровизирани обществени услуги, предоставяни на гражданите и предприятията
19.17	TD-C19-i05-RAM	М	Модернизиране на критичната инфраструктура и компютърната архитектура на обществените услуги в АОС	Модернизиране на критичната инфраструктура и компютърната архитектура на обществените услуги в АОС				T2	2025	Завършване на цифровия преход в публичната администрация на ОМД, което включва: Изграждане на 5G частна мрежа Мобилен контролен център за наблюдение на горски пожари Централизация и обновяване на съществуващите центрове за данни на регионалната публична администрация Прилагане на архитектурата за киберсигурност (вж. р34) Свързаност в регионалните сгради на публичната администрация цифрови инструменти за мобилност за служителите в публичния сектор Цифрово обучение за служители в публичния сектор Създаване на информационна система за управление на публичните финанси Предоставяне на система за управление на публична собственост Оперативна съвместимост на правосъдната система на ОМД с националните информационни системи Проект „Интелигентна връзка“
19.29	TD-C19-i05-RAM	М	Решение за централизирано управление на данни	Оперативно решение за централизирано управление на данни				T4	2025	Стартиране на централизирано решение за управление на данни. Тя трябва: — Създаване на инструменти за установяване на неефективност, измами и други рискови области с алгоритми на ИИ;

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключевите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
										Предоставяне на услуги в областта на изкуствения интелект в различни области на публичната администрация Автоматизирайте вземането на решения в различни области на публичната администрация.
19.18	TD-C19-i06-RAA	M	Цифровизация на регионалната публична администрация на АРА	Цифровизация на регионалната публична администрация на АРА				T4	2025	Приключване на пет проекта: ГПР + достъпна, приобщаваща и отворена публична администрация ГПР + по-гъвкава система за контрол и управление на публичните финанси. ГПР + Proactiva Мобилен портал за регионалната публична администрация — ГПР + пригоден за бъдещето
19.19	TD-C19-i07	T	Стажантска програма за висшисти		Брой	0	1 500	T4	2023	Брой на завършилите висше образование, които са посещавали стажантската програма в областта на публичната администрация, създадена в рамките на <i>Resolução do Conselho de Ministros n.º 11/2021</i>
19.20	TD-C19-i07	T	Служители в публичната администрация, работещи от разстояние		%	0	25	T4	2023	Процент на работниците с функции, съвместими с дистанционната работа, които работят ефективно от разстояние
19.21	TD-C19-i07	T	Обучение на служители в публичната администрация		Брой	0	96 400	T1	2026	Брой на участниците в обучението в следните програми за изграждане на капацитет: <i>Programa de Capacitação Digital</i> Напреднало и висше образование в областта на управлението Обучение за <i>Lojas do Cidadão/Espaços Cidadão</i> Програма <i>Qualifica AP</i> PlanAPP — проект за умения за планиране и прогнозиране SIADAP
19.22	TD-C19-r34	M	Влизане в сила на правната рамка за цифровата трансформация на публичната администрация	Влизане в сила на правната рамка за цифровата трансформация на публичната администрация				T3	2021	Влизане в сила на правната рамка за цифровата трансформация на публичната администрация: стратегията и хоризонталния план за действие за цифровата трансформация на публичната администрация и II) Законодателният пакет (включително регламент относно CNCS) относно националната рамка за киберсигурност въз основа на Закон 46/2018

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключевите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
19.23	TD-C19-r35	M	Влизане в сила на законодателния пакет за реорганизация на публичната администрация	Влизане в сила на законодателния пакет за реорганизация на публичната администрация				T4	2023	Влизане в сила на законодателство, необходимо за осъществяване на функционалните и организационни промени в централната публична администрация въз основа на доклада на <i>Estrutura de missão</i> , създаден с резолюция на Министерския съвет
19.24	TD-C19-r36	M	Създаване на Националния институт по администрация, I.P.	Създаване на Националния институт по администрация, I.P. с правен акт				T2	2021	Създаване с правен акт на <i>Instituto Nacional de Administração, IP</i> , което позволява дейностите по обучение на публичната администрация
19.30	TD-C19-r41	M	Влизане в сила на законодателния акт относно достъпа до обществени услуги	Разпоредба в законодателството, указваща влизането в сила на законодателството				T3	2025	Влизане в сила на законодателния акт, с който се хармонизира и консолидира присъствен и онлайн достъп до обществени услуги, както и се увеличава броят на услугите, налични в единния портал за обществени услуги.
19.31	TD-C19-r42	M	Влизане в сила на законодателния акт, с който се преразглежда SIADAP	Разпоредба в законодателния акт, указваща влизането в сила на законодателния акт				T1	2024	Влизане в сила на законодателния акт, с който се преразглежда интегрираната система за управление и оценка на ефективността в публичната администрация (SIADAP) в съответствие с характеристиките, описани в описанието на мярката.
19.32	TD-C19-r42	M	Влизане в сила на законодателния акт, с който се преразглежда профилът на компетентностите в публичната администрация	Разпоредба в законодателния акт, указваща влизането в сила на законодателния акт				T1	2024	Преразгледаният профил на компетентностите в областта на публичната администрация влиза в сила.
19.33	TD-C19-r42	T	Въвеждане в експлоатация на новата система SIADAP	Въвеждане в експлоатация на новата система SIADAP				T1	2025	Въвеждане в експлоатация на новата система SIADAP, включително съответната ИТ платформа. Потребителите на системата SIADAP трябва да разполагат със специално обучение за това как да използват ИТ платформата.

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
19.34	TD-C19-i08	M	Стартиране на портала „Интелигентни територии“	Стартиране на портала „Интелигентни територии“				T1	2025	Стартиране на онлайн уебсайт (т.е. портал), предоставящ онлайн хранилище за информация на местно, регионално и национално равнище.
19.35	TD-C19-i08	M	Интелигентни територии: Платформи за градско управление, цифрови близнаци и информационно табло за обществената политика	Общини с платформи за градско управление, създаване на цифрови близнаци и стартиране на информационното табло за обществената политика				T1	2026	Ще бъде инсталирана или модернизирана платформа за градско управление в 75 общини и Comunidades Intermunicipais/Áreas Metropolitanas. Създават се пет цифрови близнака в национални приоритетни области, като например водите и селското стопанство, устойчивостта спрямо изменението на климата, мобилността и декарбонизацията, здравеопазването, енергетиката, туризма, гражданската защита. Пуснатото табло е достъпно за централните и регионалните участници.
19.36	TD-C19-i08	M	Обучение на интелигентни територии		Брой	0	650	T4	2025	Брой на служителите в публичния сектор, преминали обучение по събиране и управление на данни и друго съдържание, свързано с интелигентните градове и сгради, както и с устойчивостта.

У. КОМПОНЕНТ 20: Цифрово училище

През 2019 г. Португалия е имала стойности под средните европейски стойности по отношение на ежедневното използване на интернет (65 %), използването на обществени онлайн услуги (41 %) и специалисти в областта на ИКТ на пазара на труда (2,4 %) (данни на Евростат/Обсерваторията на цифровите умения) и е определила амбициозни цели до 2025 г. за тези показатели (съответно 80 %, 75 % и 5 %). Сред специалистите в областта на ИКТ на пазара на труда дялът на жените е 18,3 %, а на мъжете — 81,7 % (по данни на Евростат).

Целите на компонента са да се създадат условия за образователни, педагогически и управленски иновации в португалската система за начално и средно образование. Това се постига чрез развиване на цифровите умения на учителите, учениците и училищния персонал, чрез интегриране на цифровите технологии в различните области на учебните програми и чрез осигуряване на подходящо оборудване. От своя страна се очаква това да допринесе за цифровия преход и за приобщаващ и устойчив растеж на икономиката.

Компонентът допринася за изпълнението на специфичната за държавата препоръка, за да се подобри равнището на уменията на населението, по-специално неговата цифрова грамотност (специфична за държавата препоръка 2 2019), и да се подкрепи използването на цифрови технологии, за да се гарантира равен достъп до качествено образование и обучение (специфична за държавата препоръка 2 2020).

Очаква се никоя мярка в този компонент да не нанася значителни вреди на екологичните цели по смисъла на член 17 от Регламент (ЕС) 2020/852, като се вземе предвид описанието на мерките и стъпките за смекчаване, определени в плана в съответствие с техническите насоки за НЗВ (2021/C58/01).

У.1. Описание на реформите и инвестициите за безвъзмездна финансова подкрепа

Реформа TD-r37: Реформа на цифровото образование

Целта на мярката е да се разработи нов цифров подход към образованието, като се използват съществуващите публични образователни политики, по-специално системата на автономност и гъвкавост в учебните програми. Тази реформа има за цел да въведе качествен скок в педагогическото използване на цифровите технологии и начина, по който те ще бъдат интегрирани в процеса на придобиване на знания. Реформата има за цел също така да се намалят рисковете от изключване и неравносложно положение в процесите на учене чрез намаляване на социалните и образователните неравенства по отношение на достъпа до цифровите технологии. Реформата на цифровото образование е насочена към образователната общност (ученици, преподаватели и непедagogически персонал).

Реформата се състои от мерки, за да се гарантира, че 95 % от учителите в обществената образователна мрежа преминават обучение по основни или по-задълбочени цифрови умения, включително относно интегрирането на цифровите технологии в учебната програма.

Изпълнението на реформата трябва да приключи до 31 декември 2025 г.

Инвестиция TD-C20-i01: Цифровият преход в образованието

Целите на инвестицията са: премахване на пречките пред достъпа до качествен интернет в училищната среда; премахване на ограниченията за интегрираното използване на технологично и цифрово оборудване и премахване на липсата на специализирано оборудване за развиване на цифрови умения и стимулиране на продължаването на кариерите в областта на НТИИМ, насърчаване на равното участие на момичетата и момчетата; III) преодоляване

на недостатъчното използване на цифрови образователни ресурси в учебния процес и процеса на оценяване; и iv) преодоляване на разпръснатостта и неефективността на управленските и информационните системи на образователната система чрез преразглеждане и актуализиране на училищното управление и административните методологии и процеси.

Тази инвестиция се състои от следното:

- Увеличаване на свързаността на училищата чрез разширяване на свързаността с интернет на Разширената мрежа за образование от 40 на 300 Gbps, свързване на началните и средните училища с Разширената мрежа за образование и осигуряване на свързаност с поне 1 Gbps и разширяване на местната мрежа със средно 40 нови точки за достъп за всяко училище.
- Предоставяне на 600 000 компютъра на ученици и учители, модернизиране на оборудването за прожекции в класните стаи (40 000 прожекционни материала) и предоставяне на училищата на лаборатории за цифрово образование, оборудвани с модерни образователни цифрови технологии като 3D принтери и образователни роботи (1 300).
- Разработване и приемане на нови цифрови образователни ресурси (95 % от предметите в учебните програми за началното и средното образование, включително физическото възпитание и спорта), включително цифровизацията на тестовете за оценяване.
- Предоставяне на училищата на „единна система за самоличност“ за управление на училищната общност, сближаване и интегриране на информационни системи за управление на образованието и осигуряване на управлението на подходящи ИТ решения, 15 000 различни съоръжения (между компютри, скенери и принтери), с оглед постигане на по-ефективно и прозрачно функциониране на образователната система, включително рационализиране на разходите на училищата.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 декември 2025 г.

Инвестиция TD-C20 — i02-RAA: Цифрово образование (Азорски острови)

Целите на мярката са да се гарантира достъп до използването на цифрови технологии, да се насърчат равните възможности и да се постигнат значителни подобрения в средствата за учене в съответствие с Плана за действие на Европейския съюз в областта на цифровото образование.

Тези инвестиции се състоят в насърчаване на развитието на цифровите умения на образователната общност, насочени както към учениците, техните родители, така и към учителите, и включват целенасочени действия в следните области:

- Оборудване: 31 900 ново мобилно ИТ оборудване за предучилищно, начално и средно образование, включително проследяване на модернизацията и софтуера и осигуряване на оборудване на училищно равнище с най-малко 1080 нови интерактивни екрана, 100 ново специализирано лабораторно оборудване, 100 нови 3D принтери и 150 нови образователни роботи;
- Цифрови образователни ресурси: цифровизация на образователните ресурси с цел да се достигне до 100 % от учениците в автономния регион Азорски острови, като се използват цифрови наръчници;
- Компетентности в областта на цифровите технологии: 24 модула за обучение, предназначени за учители и родители на ученици;
- Свързаност: действия за подобряване на свързаността на училищата в автономния регион Азорски острови с поне 1 Gbps. Закупуване и инсталиране на 1500 комутатора и APS.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 декември 2025 г.

Инвестиция TD-C20 — i03-RAM: Ускоряване на цифровизацията на образованието в областта на ОМД

Целта на мярката е да се създаде по-проактивна, иновативна, приобщаваща, автономна, справедлива и отворена образователна система в автономния регион Мадейра в публичните и частните училища.

Инвестицията се състои в осигуряване на качествено учене, обучение и квалификация, подготовка на децата и учениците за посрещане на предизвикателствата на двадесет и първи век, включително цифровия преход, със специфични действия в следните области:

- Цифрови образователни ресурси и оборудване: В рамките на проекта „Цифрови наръчници“ тя има за цел да осигури множество цифрови образователни ресурси в различни формати и различни типологии (анимации, симулации, триизмерни видеоклипове или други), осигуряване на оборудване (таблети или лаптопи, в зависимост от годината на училищното образование) и достъп до цифрови учебници, за да се гарантира, че образователната общност (ученици, учители, специалисти в областта на висшето образование, техници за техническа помощ, доставчици на образование) има сигурен достъп до наличното съдържание чрез цифровизацията на образованието. Тя включва за всички ученици (15 910 ученици): 1 таблет или лаптоп, в зависимост от годината на обучение, 1 лиценз за виртуален достъп до училище, валиден за всяка учебна година; 1 личен и непрехвърляем лиценз на цифровата версия на всяко учебно ръководство, прието за целите на училищното обучение.
- Свързаност и оборудване за училищата: с цел да се оборудват училищата с „среда за иновативно обучение“ (34 пространства за иновативно екологично чиракуване; 22 'Makerspace' лаборатории; 15 пространства за обучение в областта на грижите за деца; 20 „иновативни пространства „— въз основа на концепцията за зала „76Snoezelen, — насърчаване на приобщаването и цифровата грамотност, с „центрове за образователни иновации за програмиране и роботизиране“, по един за всяко училище,
- Компетентности в областта на цифровите технологии: с дейности по обучение, предлагани на учители и непедagogически персонал (техници в областта на висшето образование, технически асистенти).

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 декември 2025 г.

⁷⁶

Стаи, създадени, за да въздействат върху сензорната система с цел предупреждение или спокойствие

У.2. Ключови етапи, цели, показатели и график за мониторинг и изпълнение на безвъзмездната финансова подкрепа

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
20.1	TD-C20-r37	T	Обучение за придобиване на цифрови умения за учители и непедагогически персонал в обществената образователна мрежа		%	0	95	T4	2025	Процент на учителите в обществената образователна мрежа, които са преминали обучение по основни или по-задълбочени цифрови умения, включително (за учители) относно интегрирането на цифровите технологии в учебната програма
20.2	TD-C20-i01	M	Подписване на договори за закупуване на индивидуални компютри за ученици и учители	Договор, подписан				T4	2021	Подписване на договори за закупуване на 600 000 нови лаптопа за отпускане на заеми на учители и ученици
20.3	TD-C20-i01	T	Компютри за индивидуално ползване от ученици и учители		Брой	450 000	1 050 000	T4	2022	Брой лаптопи за учители и ученици в началните и средните обществени училища
20.4	TD-C20-i01	T	Подобряване на свързаността на началните и средните училища		%	0	95	T4	2024	Процент на началните и средните обществени училища в континентална Португалия, които 1) са свързани с Разширената мрежа за образование от 300 Gbps с връзка най-малко 1 Gbps; и 2) имат местни училищни мрежи със средно 40 точки за безжичен достъп.
20.5	TD-C20-i01	T	Инсталирани лаборатории за цифрово образование		Брой	0	1 300	T4	2024	Брой на новите лаборатории за цифрово образование, инсталирани в началните и средните обществени училища в континентална Португалия със специализирано оборудване за проекти, като например комплекти за роботика, 3D принтери, оборудване за измерване и изпитване, различни инструменти, модули за разработка и симулация, електронни компоненти, машини за лазерно записване и рязане или други, за разработване и размножаване на експерименталните компютърни, програмни и Роботични клубове.
20.6	TD-C20-i01	T	Класни стаи с ново		Брой	0	40 000	T2	2024	Брой класни стаи в начални и средни обществени

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключевите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
			оборудване за проектиране							училища с ново оборудване за проектиране
20.7	TD-C20-i01	T	Овластяване на училищното ръководство		%	30	95	T4	2024	Процент на началните и средните обществени училища в континентална Португалия, които са 1) са приели единната система за идентичност; 2) свързана с информационните системи за управление на образованието към Министерството на образованието и 3) е приела системата „Училище 360“, включително доставката на 15 000 компютъра, които да се използват в дейностите по управление на училищата.
20.8	TD-C20-i01	T	Цифрови образователни ресурси		%	0	95	T4	2025	Процент на предметите в учебните програми за основно и средно образование, включително физическо възпитание и спорт, за които е завършено създаването на цифрови образователни ресурси.
20.9	TD-C20-i01	T	Цифрови тестове и изпити в училищата		%	0	95	T4	2025	Процент на изпитите и изпитите, които са били цифровизирани.
20.10	TD-C20-i02-RAA	T	Масови отворени онлайн курсове за учители и родители в ARA		Брой	0	4	T4	2022	Брой масови отворени онлайн курсове (MOOC), създадени с цел насърчване на развитието на цифрови умения за училищното образование и дистанционното обучение, включително предоставянето на уроци и портал за възлагане на обществени поръчки в областта на цифровите технологии. MOOC са достъпни онлайн и са свободно достъпни за учителите и родителите на учениците
20.11	TD-C20-i02-RAA	T	Нови лаптопи и таблети за училищата в ARA		Брой	0	31 900	T4	2025	Брой на новите лаптопи и таблети за предучилищно, 1-во и 2-ро обучение и средно образование,
20.12	TD-C20-i02-RAA	M	Цифрово оборудване и цифрови образователни ресурси на училищата в ARA	Предоставяне на цифрово оборудване и цифрови образователни ресурси на училищата в ARA				T4	2025	Приключване на разпространението на следното цифрово оборудване в училищата на автономния регион Азорски острови: интернет връзка с поне 1 Gbps в 95 % от училищата, 1080 нови интерактивни екрана, 100 ново специализирано лабораторно оборудване, 100 нови 3D принтери, 150 нови образователни роботи. Освен това всички държавни училища и четири частни училища предлагат цифрови наръчници за всички ученици. Закупват и инсталират 1500 комутатора и APS.

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
20.13	TD-C20-i02-RAA	T	Масови отворени онлайн курсове за учители и родители в АРА		Брой	4	24	T4	2025	Брой масови отворени онлайн курсове (MOOK), създадени с цел насърчаване на развитието на цифрови умения за училищното образование и дистанционното обучение, включително предоставянето на уроци и портал за възлагане на обществени поръчки в областта на цифровите технологии. MOOK са достъпни онлайн и са свободно достъпни за учителите и родителите на учениците
20.14	TD-C20-i03-RAM	T	Цифрови наръчници за ученици в 2-ри и 3-ти цикъл и ученици в средните училища		Брой	0	5 120	T4	2022	Брой ученици в 2-ри и 3-ти цикъл на началното и средното образование, които през учебната година са имали достъп и са използвали цифровия наръчник в АРА.
20.15	TD-C20-i03-RAM	T	Връзка с училищата в АРА		%	0	95	T4	2024	Процент на началните и средните училища в АРА, които са свързани към структурираната Wi-fi мрежа на АРА с интернет връзка от поне 1 Gbps за всяко училище. Освен това десет редовни частни училища и частни и публични професионални училища да бъдат свързани със структурираната безжична мрежа АРА с интернет връзка от поне 1 Gbps за всяко училище.
20.16	TD-C20-i03-RAM	T	Цифрови наръчници за ученици в 2-ри и 3-ти цикъл и ученици в средните училища в АРА		Брой	5 120	15 910	T4	2025	Брой ученици в 2-ри и 3-ти цикъл на началното и средното образование, които през учебната година са имали достъп и са използвали цифровия наръчник в АРА.
20.17	TD-C20-i03-RAM	T	Обучение за учители и непедagogически персонал в областта на цифровите умения в АОС		Брой	0	6 500	T4	2025	Брой на учителите и преподавателския персонал от всички нива на образование (от предучилищното до средното образование), които са участвали в обучение по цифрови и технологични умения в АРА
20.18	TD-C20-i03-RAM	M	Предоставяне на научно и технологично оборудване на училищата в АРА	Предоставяне на научно и технологично оборудване на училищата в АРА				T4	2025	Училищата в АРА се възползват от разпространението на следните комплекти за експериментиране в областта на роботиката с научно и технологично оборудване (за 129 училищни стаи/образователни пространства за всички нива на образование: преди, ¹ -ви цикъл, ² -ри цикъл, ³ -ти цикъл и средно образование); комплекти за експериментални науки (за 129 училищни стаи/образователни пространства); Комплекти с пара (за 129 училищни стаи/образователни пространства); комплекти за

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
										биология, физика и химия (за 35 училищни стаи/образователни пространства); Визуални/мултимедийни комплекти (за 40 училищни стаи/образователни пространства), 100 ново компютърно научно оборудване (за 94 училищни стаи/образователни пространства в 1-ви цикъл); Освен това се създават 91 иновативни учебни среди, за да се даде възможност за нови методологични подходи в процеса на преподаване и учене.

Ф. КОМПОНЕНТ 21: REPowerEU

Целта на главата за REPowerEU е да се подкрепят амбициите на Португалия по отношение на енергийната независимост и екологичния преход в контекста на новите геополитически ситуации и ситуации на енергийния пазар.

Реформите и инвестициите в рамките на REPowerEU имат за цел да укрепят енергийния суверенитет на Португалия и да ускорят декарбонизацията на нейната икономика. Главата включва реформи, които ще рационализират процедурите за лицензиране на енергията от възобновяеми източници, ще създадат единно звено за контакт за лицензиране на проекти за енергия от възобновяеми източници, както и ще насърчат навлизането на биометан и водород от възобновяеми източници в държавата. Инвестицията ще се състои в разработването на технически проучвания за използването на вятърна енергия от разположени в морето инсталации. Освен това Португалия се справя с предизвикателството, свързано с преквалификацията на работната сила за екологичния преход, с реформа на зелените умения, която има за цел да създаде всеобхватно предложение за професионално обучение за развитието на „зелени“ умения и да обучи 25 хиляди души през следващите две години.

Главата включва също така инвестиции за справяне с енергийната бедност чрез инвестиции за повишаване на енергийната ефективност в жилищни, обслужващи и обществени сгради, както и реформи за създаване на национална обсерватория за енергийната бедност и за разработване на модел за обслужване на едно гише в подкрепа на гражданите при осъществяването на интервенции в областта на енергийната ефективност.

Португалия също така повишава своята устойчивост, като прави стратегически инвестиции в подкрепа на производството на технологии за нулеви нетни емисии, увеличава съществуващите инвестиции във възобновяеми газове и транспорт с нулеви емисии, както и като изгражда капацитет за съхранение с цел повишаване на гъвкавостта на енергийната система, като същевременно насърчава възобновяемите енергийни източници. Планирани са няколко нови инвестиции в транспорт с нулеви емисии в цялата страна, включително изграждането на автобусна линия за бърз транзит в Брага и фуникуляр в нацистите“.

Няколко мерки ще имат трансгранично измерение, което в по-голямата си част ще бъде разработено чрез инвестиции във възобновяеми енергийни източници и енергийна ефективност.

Компонентът допринася за изпълнението на отправената към Португалия специфична препоръка за намаляване на зависимостта ѝ от изкопаеми горива (специфични за държавата препоръки 4 2022 и 2023) и за съсредоточаване на инвестициите върху нисковъглеродния и енергийния преход (специфична за държавата препоръка 3 2019), както и върху чистото и ефективно производство и използване на енергия (специфична за държавата препоръка 3 2020). Тя включва по-специално мерки за ускоряване на внедряването на възобновяеми енергийни източници, за опростяване на издаването на разрешения, за декарбонизация на транспортния сектор, за подобряване на енергийната ефективност на сградите, за модернизиране на електропреносните и разпределителните мрежи, за увеличаване на съхранението на електроенергия и за засилване на придобиването на „зелени“ умения, необходими за екологичния преход.

Очаква се, че нито една мярка в този компонент не нанася значителни вреди на екологичните цели по смисъла на член 17 от Регламент (ЕС) 2020/852, като се вземе предвид описанието на мерките и стъпките за смекчаване, определени в плана за възстановяване и устойчивост в съответствие с Техническите насоки съгласно принципа за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01).

Ф.1. Описание на реформите и инвестициите за безвъзмездна финансова подкрепа

Инвестиция RP-C21-i01: Разширена мярка: Декарбонизация на промишлеността

Целта на тази мярка е да се увеличат инвестициите TC-C11-I01: Декарбонизация на промишлеността, по компонент 11.

Увеличената част от мярката увеличава броя на подкрепяните проекти за декарбонизация. Подкрепата за увеличената част от мярката се предоставя на 500 малки и средни предприятия за проекти с максимален размер от 200 000 EUR на предприятие за три финансови години („опростени“ проекти).

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 30 юни 2026 г.

Инвестиция RP-C21-i02: Разширена мярка: Енергийна ефективност в жилищни сгради

Целта на мярката е да се увеличи мащабът на мярка TC-C13-I01: Енергийна ефективност в жилищни сгради по компонент 13.

Частта от мярката за увеличаване на мащаба увеличава броя на санираните жилищни сгради и броя на производството на енергия от възобновяеми източници за собствено потребление. 60 % от разгънатата застроена площ в тази инвестиция трябва да бъде в многофамилни жилищни сгради.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 30 септември 2025 г.

Инвестиция RP-C21-i03: Разширена мярка: Енергийна ефективност на сградите, използвана в сектор „Услуги“

Целта на тази мярка е да се разшири мярката TC-C13-I03 „Енергийна ефективност в сгради, използвани в сектора на услугите“ по компонент 13. Увеличената част от мярката увеличава площта на санираните частни обслужващи сгради.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 30 юни 2026 г.

Инвестиция RP-C21 — i04-RAM: Енергийна ефективност в обществените сгради в Мадейра

Целта на тази инвестиция е да се насърчи енергийното саниране, да се насърчи енергийната и ресурсната ефективност и да се увеличи собственото потребление на енергия от възобновяеми източници в обществените сгради в Мадейра.

Тази инвестиция се състои от мерки за насърчаване на санирането, енергийната ефективност, декарбонизацията, водната ефективност и кръговата икономика в обществените сгради в автономния регион Мадейра, с които се постига средномащабно саниране.

Всички сгради, които отговарят на условията за намеса, са от полза за обществеността, по-специално в секторите на здравеопазването, образованието и регионалната публична администрация.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 31 декември 2025 г.

Реформа RP-C21-r43: Национална обсерватория на енергийната бедност

Целта на тази реформа е да се създаде орган за националните, регионалните и местните органи, който да наблюдава положението с енергийната бедност и да анализира и разработи публични политики за нейното изкореняване в Португалия.

С реформата се създава Национална обсерватория на енергийната бедност (ONPE), която отговаря за:

- Мониторинг, надзор, координиране и докладване относно изпълнението на дългосрочната стратегия за енергийната бедност (ELPPE);
- Координиране на работата по политиката, свързана с енергийната бедност, свързана с разработването и изпълнението на националния план в областта на енергетиката и климата (НПЕК) и националните социални планове в областта на климата;
- Предлагане на правителството на десетгодишни планове за действие (хоризонти 2030, 2040 и 2050), както и тяхното преразглеждане и преразглеждане на ELPPE с честота съответно най-малко три години и пет години;
- Изпълнение на действия за изграждане на капацитет за публични и частни, национални, регионални и местни участници, участващи в изпълнението на дългосрочната стратегия за енергийна бедност;
- Идентифициране и наблюдение на домакинствата в положение на енергийна бедност чрез създаване и прилагане на инструмент за периодично проучване;
- Предлагане на финансов (или фискален) инструмент за мерки за енергийна ефективност, предназначен за домакинствата в положение на енергийна бедност;
- Разработване на материали и кампании за повишаване на енергийната грамотност, подходяща за профила на домакинствата в положение на енергийна бедност;
- Насърчаване и разпространение на работата, свързана с явлението енергийна бедност, включително създаване на мрежа от субекти и заинтересовани участници с цел справяне с проблема.

ONPE включва в своята управленска структура i) управляващо звено, което отговаря за оперативното управление на ONPE, ii) стратегически комитет, ръководен от Министерството на околната среда и действията по климата и включващ членове от съответните области на управление (като жилищно настаняване, социална сигурност, здравеопазване, финанси, образование, териториално сближаване), и iii) консултативен комитет, включващ установени заинтересовани страни като университети, общини, местни енергийни агенции, неправителствени организации, участващи в действия за премахване на енергийната бедност, оператори на енергийни мрежи, сдружения на потребители и недвижими имоти, секторни асоциации и частни финансови субекти. Реформата гарантира, че тези органи си сътрудничат и имат ясни роли за постигане на целите, определени в мандата на ONPE. За събирането на данни се осигурява сътрудничество между ONPE и португалските статистически органи.

Реформата също така гарантира създаването на финансов инструмент за мерки за енергийна ефективност в жилищния сектор за справяне с енергийната бедност за идентифицираните профили на домакинствата, приет чрез влизането в сила на закон или приемането на решение от съответна финансова институция.

Изпълнението на тази реформа ще приключи до 31 март 2025 г.

Реформа RP-C21-r44: Разработване на обслужване на едно гише за енергийна ефективност за гражданите (граждански енергийни пространства)

Целта на тази реформа е да се подкрепят гражданите при подготовката и прилагането на мерки за енергийна ефективност и енергия от възобновяеми източници и да се възприеме устойчиво поведение по отношение на потреблението на енергия чрез повишаване на енергийната грамотност.

Въз основа на пилотния проект, разработен в рамките на инвестициите TC-C13-I01.01, реформата ще създаде обслужване на едно гише за енергийна ефективност за гражданите (граждански енергийни пространства — *Espaços Cidadão Energia*), създадени от местни или регионални органи или други местни субекти, които се включват в общинските планове за действие в областта на климата в съответствие със Закон № 98/2021 и предлагат редица услуги на жителите, като например:

- Предоставяне на информация и техническа подкрепа — от тълкуването на сметките за енергия до устойчивото използване на енергията и правата на потребителите;
- Консултации, включително за възлагане на обществени поръчки за енергия, закупуване на оборудване, избор на решения за енергийна ефективност и енергия от възобновяеми източници, подбор на търговски оферти за прилагането на решения;
- Енергийна оценка на жилищата и предложения за инвестиции с оглед повишаване на топлинния комфорт и намаляване на сметките за енергия;
- Консултации относно достъпа до стимули и финансови инструменти, публични и частни, национални и местни;
- Събиране на данни за потребителите, които да бъдат споделяни с Националната обсерватория на енергийната бедност.

Предприемат се действия за изграждане на капацитет, за да се гарантира, че най-малко триста души са обучени за функционирането на енергийните пространства на гражданите.

Изпълнението на тази реформа ще приключи до 31 март 2025 г.

Инвестиция RP-C21-i05: Подкрепа за развитието на екологосъобразната промишленост

Целта на тази инвестиция, насочена към предприятията, е да се увеличи производственият капацитет на технологиите за енергия от възобновяеми източници, декарбонизация и енергийна ефективност в съответствие с целите на НПЕК за 2030 г. и с целите на промишления план на Европейския зелен пакт (COM (2023) 62 final).

Инвестицията се състои от безвъзмездни средства, насочени към отделни дружества или проекти, и подкрепя промишлените инвестиции в производството на стратегически технологии за климатичния преход, които са пряко свързани със слънчевата фотоволтаична и слънчева топлинна енергия, електролизьори и горивни клетки, разположени на сушата вятърни инсталации и възобновяеми енергийни източници в морето, устойчив биогаз/биометан, батерии и съхранение, улавяне и съхранение на въглерод, термопомпи, енергийна ефективност, геотермална енергия или мрежови решения.

За да се гарантира, че мярката е в съответствие с принципа за ненанасяне на значителни вреди съгласно Механизма за възстановяване и устойчивост, определен в техническите насоки за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01), критериите за допустимост, съдържащи се в техническото задание за предстоящи покани за представяне на проекти:

- ще изключи от допустимостта следния списък с дейности и активи: и) дейности и активи, свързани с изкопаеми горива, включително използване надолу по веригата⁷⁷; II) дейности и активи в рамките на схемата на ЕС за търговия с емисии (СТЕ), с които се постигат прогнозни емисии на парникови газове, които не са по-ниски от

---

⁷⁷ С изключение на проектите по тази мярка за производство на електроенергия и/или топлинна енергия, както и свързаната с тях преносна и разпределителна инфраструктура, използващи природен газ, които отговарят на условията, определени в приложение III към Техническите насоки за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01).

съответните показатели⁷⁸ и инсталации за механично-биологично третиране⁷⁹; III) дейности и активи, свързани с депа за отпадъци, инсинератори⁸⁰ и инсталации за механично-биологично третиране⁸¹; и че

- да изискват спазване на съответното законодателство на ЕС и национално законодателство в областта на околната среда от страна на получателя.

Изпълнението на инвестицията ще приключи до 30 юни 2026 г.

Реформа RP-C21-r45: „Зелени“ умения

Целта на тази реформа е да се създаде дългосрочно предложение за професионално обучение за развитието, признаването, валидирането и сертифицирането на „зелени“ умения, насочено към предотвратяване на риска от безработица, насърчаване на запазването на работните места и стимулиране на създаването на нови работни места.

Реформата се състои от следното:

- Програма „Зелена работа и умения“: осигуряване на професионално обучение и преквалификация на 12 500 работници, участващи в процесите на енергиен преход на своите работодатели, работници, които са изложени на риск от безработица поради затварянето на отраслите на изкопаемите горива, както и на безработни лица. Тя се изпълнява от Института по заетост и професионално обучение чрез краткосрочни и средни обучения и следва да се съсредоточи върху развитието на „зелени“ умения.
- Курсове в Центъра за обучение за енергиен преход: осигуряване на дългосрочно обучение на още 12 500 души в областта на енергийния преход и действията в

---

⁷⁸ Това изключение не се прилага за действия по тази мярка в инсталации, предназначени изключително за третиране на неретикулируеми опасни отпадъци, както и за съществуващи инсталации, когато действията по тази мярка са с цел повишаване на енергийната ефективност, улавяне на отработени газове за съхранение или използване или оползотворяване на материали от пепелта от изгарянето, при условие че тези действия по тази мярка не водят до увеличаване на капацитета на инсталациите за преработка на отпадъци или до удължаване на жизнения цикъл на инсталациите; за които са представени доказателства на равнище завод.

⁷⁹ Това изключение не се прилага за действия по тази мярка в съществуващи инсталации за механично-биологично третиране, когато действията по тази мярка са с цел повишаване на енергийната ефективност или модернизиране на операциите по рециклиране на разделени отпадъци в компост на биологични отпадъци и анаеробно разграждане на биологични отпадъци, при условие че тези действия по тази мярка не водят до увеличаване на капацитета на инсталациите за преработка на отпадъци или до удължаване на жизнения цикъл на инсталациите; за които са представени доказателства на равнище завод.

⁸⁰ Това изключение не се прилага за действия по тази мярка в инсталации, предназначени изключително за третиране на неретикулируеми опасни отпадъци, както и за съществуващи инсталации, когато действията по тази мярка са с цел повишаване на енергийната ефективност, улавяне на отработени газове за съхранение или използване или оползотворяване на материали от пепелта от изгарянето, при условие че тези действия по тази мярка не водят до увеличаване на капацитета на инсталациите за преработка на отпадъци или до удължаване на жизнения цикъл на инсталациите; за които са представени доказателства на равнище завод.

⁸¹ Това изключение не се прилага за действия по тази мярка в съществуващи инсталации за механично-биологично третиране, когато действията по тази мярка са с цел повишаване на енергийната ефективност или модернизиране на операциите по рециклиране на разделени отпадъци в компост на биологични отпадъци и анаеробно разграждане на биологични отпадъци, при условие че тези действия по тази мярка не водят до увеличаване на капацитета на инсталациите за преработка на отпадъци или до удължаване на жизнения цикъл на инсталациите; за които са представени доказателства на равнище завод.

областта на климата, включително енергия от възобновяеми източници, зелен водород, синтетични небиологични горива и енергийна ефективност.

В допълнение към бенефициерите по програмата за екологосъобразни дейности и умения се дава приоритет на онези бенефициери, които желаят да придобият умения, определени като ключови за изпълнението на проекти за енергия от възобновяеми източници (включително водород) и за енергийна ефективност.

Пътищата за обучение се разработват в съответствие с нуждите, установени от пазарните и браншовите асоциации. Участниците в областта на енергията от възобновяеми източници и енергийната ефективност определят кои умения се считат за ключови въз основа на търсенето на пазара на труда. Съдържанието на обучението отразява тези нужди. Предложението за обучение се разработва от Центъра за обучение за енергиен преход.

Изпълнението на реформата трябва да приключи до 31 декември 2025 г.

Реформа RP-C21-r46: Регулаторна рамка за водорода от възобновяеми източници

Целта на тази реформа е да се насърчи насърчаването на водорода от възобновяеми източници като част от по-всеобхватна стратегия за преход към декарбонизирана икономика. Тази реформа има за цел също така да се създадат условия за декарбонизация на мрежата за природен газ и да се подпомогне развитието на веригата за създаване на стойност на водорода от възобновяеми източници.

Реформата се състои в преразглеждане на Регламента за националната газопреносна мрежа и Регламента за националната газоразпределителна мрежа, които трябва да бъдат одобрени от Генерална дирекция „Енергетика и геология“ (а именно Заповед № 806-B/2022 г. и Заповед № 806-C/2022 г.). В двата изменени регламента се определят техническите критерии и оперативните аспекти за производството, сертифицирането, транспортирането, съхранението, избягването на течове и, ако е приложимо, за подаването в газовата мрежа, като се определя субектът, отговорен за управлението на нагнетяването, и се установяват критерии за ненадвишаване на максимално допустимата концентрация на водород в газовата мрежа (в съответствие с преразгледаната португалска национална стратегия за водорода). Те също така определят крайните ползватели на водород от възобновяеми източници в съответствие със стратегията на ЕС за водорода, насочена към трудни за декарбонизация приложения в промишлеността и транспортния сектор, и правила за гарантиране на прозрачност относно системата за фактуриране, отоплителната мощност и качеството на газа (като например брутната калорична стойност (GCV), индекса на Вобе (показател за качество на горенето) и наличието на допълнителни компоненти (като CO₂, въглеродороди, H₂O, сяра и др.).

Освен това административен или правен акт се публикува в Официален вестник — *Diário da República* и влиза в сила, в който се посочва, че само промишлени единици, които отговарят на изискванията на Директивата за енергията от възобновяеми източници и нейните делегирани актове (2018/2001/ЕС), се считат за инсталации за производство на водород от възобновяеми източници. В акта се определя и процедурата, която кандидатите за лицензии за производство на газове от възобновяеми източници трябва да следват, като от кандидатите за лиценз се изисква да подадат декларация, че поемат ангажимент да изпълнят изискванията за използване на енергия от възобновяеми източници, определени в Директивата за енергията от възобновяеми източници и делегираните актове към нея (2018/2001/ЕС), и да гарантират възобновяемия произход на произведенения водород.

В горепосочения административен или правен акт се изисква още преди началото на производството на водород от възобновяеми източници, за да получи „разрешително за инсталирането и експлоатацията на промишлената инсталация“, заявителят да представи, ако

е приложимо, окончателния договор за закупуване на енергията от възобновяеми източници, която ще консумира в производствения процес, както и необходимата информация, за да докаже, че ангажиментите, поети в декларацията, са изпълнени.

Изпълнението на реформата трябва да приключи до 30 юни 2024 г.

Реформа RP-C21-r47: Първи търг за план за действие за устойчив биометан и биометан

Целта на тази реформа е да се насърчи и стимулира производството и потреблението на устойчив биометан, като се създадат необходимите условия за развитието на икономика на биометана в Португалия.

Реформата включва стартирането на първия търг за централизирано закупуване на устойчив биометан от пазара на едро (CURg) в съответствие с Правителствено постановление № 15/2023 от 4 януари. Целта на търга е закупуването на 150 GWh годишно биометан за подаване в националната газопреносна мрежа. Реформата включва и приемането на плана за действие за биометан, в който се определя стратегия за развитието на биометан в Португалия. В плана за действие се предлагат действия за осигуряване на благоприятна регулаторна рамка, съчетана с набор от публични политики, които подкрепят създаването на вътрешен пазар за биометан, както за подпомагане на производството, така и за насърчаване на потреблението.

Изпълнението на реформата трябва да приключи до 31 март 2024 г.

Реформа RP-C21-r48: Опростяване на правната и регулаторната рамка, приложима за проекти за енергия от възобновяеми източници

Целта на тази реформа е да се насърчат проектите за енергия от възобновяеми източници чрез опростяване на правната и регулаторната рамка относно издаването на разрешения за енергия от възобновяеми източници и обучението на лицата, занимаващи се с издаването на разрешения, и свързания с това цифров инструмент.

Реформата включва:

- Влизането в сила на законодателния акт за създаване на Мисията за лицензиране на проекти за възобновяема енергия от 2030 г. (umeg 2030). Наред с другото задачата на лице 2030 е:
  - Да гарантира постигането на целите на преразгледания национален план в областта на енергетиката и климата до 2030 г. и да ускори изпълнението на проекти за енергия от възобновяеми източници в Португалия;
  - Да разработи процедурен наръчник за подпомагане и опростяване на процедурата за лицензиране на собственото потребление и общностите за енергия от възобновяеми източници;
  - Разработване, прилагане и управление на обслужването на *едно гише* за лицензиране и мониторинг на проекти за възобновяема енергия (RP-C14-i02);
  - Да разработи предложение за секторна програма за районите за енергия от възобновяеми източници;
  - Консолидиране на правната и регулаторната рамка, приложима за електрическото и екологичното лицензиране на проекти за енергия от възобновяеми източници и съхранение.
- Реформата включва и създаването на Наредба за общинско лицензиране на проекти за възобновяема енергия и съхранение на енергия от възобновяеми източници чрез изменение на Министерска заповед 113/2015 г., в която се определят съответните

елементи, които трябва да бъдат представени за общинската лицензионна процедура за проекти за енергия от възобновяеми източници.

- Реформата също така предоставя график за разпределяне на нови мощности за енергия от възобновяеми източници, със специален акцент върху географските райони, произтичащи от секторната програма „Възобновяеми зони“.
- Реформата включва също така обучение на 500 управители и техници от централната, регионалната и местната публична администрация, свързани с процедурите за издаване на разрешения за проекти за енергия от възобновяеми източници и съхранение на енергия.

Изпълнението на реформата трябва да приключи до 30 юни 2024 г.

Мярка за увеличаване на инвестициите RP-C21-i06: Водород и възобновяеми газове

Целта на тази инвестиция е да се увеличи съществуващата инвестиция *C14-I01: Водород и възобновяеми газове* по компонент 14.

Увеличената част от мярката увеличава производствения капацитет за водород от възобновяеми източници и газ от възобновяеми източници. Мярката се състои от действия в полза на производството, съхранението, преноса и разпределението на газове от възобновяеми източници, насочени към увеличаване на приноса на възобновяемите газове за потреблението на енергия, намаляване на емисиите на парникови газове, намаляване на енергийната зависимост и подобряване на сигурността на енергийните доставки.

Подкрепят се различни приложения, като например използването на възобновяеми газове за транспорт и подаването на възобновяеми газове в мрежата за природен газ.

За производството на водород от възобновяеми източници се използва само електролиза.

За производството на други газове от възобновяеми източници се използват други технологии: а) термохимични и хидротермални процеси (изключително за производството на устойчив биометан); биологични процеси (биофолитоза и ферментация); обогатяването на биогаз от анаеробно разграждане на материали от биомаса се използва изключително за производството на устойчив биометан (производството на биогаз би могло да бъде подпомогнато, ако включва и модернизирани на биогаза до устойчив биометан); и г) метанирането се произвежда само от биологични отпадъци.

Производството на водород от възобновяеми източници, други газове от възобновяеми източници трябва да е в съответствие с Директивата за енергията от възобновяеми източници и свързаните с нея делегирани актове (2018/2001/ЕС).

Инвестициите имат много специфичен акцент и са насочени към увеличаване на инсталираните мощности за производство на водород от възобновяеми източници и други газове от възобновяеми източници, включително инсталирана мощност в електролизатори за производството на водород от възобновяеми източници. Проектът се изпълнява чрез открита (и) покана (и) за участие в търг с цел подпомагане на проекти с максимален размер от 15 000 000 EUR на проект.

Тази мярка подкрепя утвърдени технологии (TRL > 8), които насърчават не само производството на водород от възобновяеми източници, но и производството на други възобновяеми газове чрез оползотворяване на енергията на органичния компонент на битовите отпадъци, утайките от пречиствателните станции за отпадъчни води, селскостопанските и промишлените отпадъчни води, наред с другото (с изключение на пластмасовите отпадъци). Производството на рециклирани въглеродни горива не се предвижда като част от тази инвестиция.

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 30 юни 2026 г.

Инвестиция RP-C21-i07: Технически проучвания за потенциала за енергия от разположени в морето инсталации

Целта на тази инвестиция е да се даде възможност на португалската държава да проведе конкурентни тръжни процедури за инсталирането на плаващи мощности за вятърна енергия от разположени в морето инсталации.

Инвестицията се състои в разработването на геофизични, геотехнически, ветрови, вълни и текущи проучвания с висока разделителна способност на площ от най-малко 2 000 km² в Атлантическия океан. След приключването им проучванията служат като основа за започване на последващи търгове за офшорните зони, изброени в Националния план за състоянието на морското пространствено планиране (PSOEM).

Изпълнението на инвестицията трябва да приключи до 30 юни 2026 г.

Инвестиция RP-C21-i08: Гъвкавост и съхранение на мрежата

Целта на тази инвестиция е да се увеличи гъвкавостта на обществената електроенергийна мрежа, като се даде възможност за оптимизиране и гъвкаво управление на електроенергийната система, също и с оглед на очакваното увеличение на производството и потреблението на електроенергия от възобновяеми източници.

Инвестицията включва подпомагане за инсталирането на капацитет за акумулиране на енергия от най-малко 500 MW в електроенергийната мрежа (както на равнище пренос, така и на равнище разпределение). Капацитетът за съхранение се разпределя въз основа на предварително определяне на най-нуждаещите се райони, като например районите с най-големи ограничения в мрежата или с най-голямо навлизане на енергия от възобновяеми източници. Проектите се подпомагат до 20 % от допустимите разходи.

Изпълнението на инвестицията ще приключи до 31 декември 2025 г.

Инвестиция RP-C21-i09: Обслужване на едно гише за лицензиране и мониторинг на проекти за енергия от възобновяеми източници

Целта на тази инвестиция е да се улесни разработването на проекти за енергия от възобновяеми източници чрез разработване на цифрова платформа за обслужване на едно гише за издаване на разрешения и мониторинг на проекти за енергия от възобновяеми източници.

Инвестицията се състои в разработването и стартирането на цифровата платформа за обслужване на едно гише. Платформата включва следните функции:

- Лицензионен модул за проекти за собствено потребление и общности за енергия от възобновяеми източници, както и за съхранение в системи зад измервателните уреди;
- Лицензионен модул за централизирани проекти за енергия от възобновяеми източници само в мрежата и за съхранение в системи „зад измервателния уред“;
- Лицензионен модул за проекти само за съхранение;
- Модул за наблюдаемост и статистика за проекти за енергия от възобновяеми източници.

Обслужването на едно гише се разработва на два етапа:

- През първия етап цифровата платформа трябва да разполага с трите модула за лицензиране, които позволяват на потребителите да наблюдават различните етапи от процедурата по лицензиране (включително етапите на разработване, въвеждане в експлоатация, изпитване и изстрелване). Платформата представя изискванията и сроковете, свързани с лицензирането на проекти, свързани с енергията от възобновяеми източници.

- През втория етап цифровата платформа разполага и с оперативни модули за наблюдаемост и статистика, които дават възможност на потребителите да въвеждат данни и да обменят документи, свързани с процедурите за лицензиране, както и с изпълнението на лицензирания проект. Платформата включва функции за наблюдение от разстояние (сателитни изображения) с цел подобряване на мониторинга на изпълнението на проектите от страна на публичните органи.

Освен това инвестицията включва дематериализацията (цифровизация, архивиране и разпореждане) на съществуващите документи за издаване на разрешения, както е посочено от Генерална дирекция „Енергетика и геология“.

Обслужването на едно гише е в съответствие с „Европейския кодекс за поведение относно енергийната ефективност на центрове за данни“.

Изпълнението на инвестицията ще приключи до 30 юни 2025 г.

Инвестиция RP-C21 — i10-RAA: Система от стимули за закупуване и инсталиране на системи за съхранение на енергия от възобновяеми източници на Азорските острови

Целта на тази инвестиция е да се насърчи енергийният преход на Азорските острови, като се допринесе за повишаване на енергийната независимост на архипелага.

Инвестицията се състои от система за стимулиране на закупуването и инсталирането на системи за съхранение, насочени към съхраняване на електроенергия от възобновяеми източници за собствено потребление от домакинства, предприятия, кооперации, организации с нестопанска цел и благотворителни институции. Инвестицията е в съответствие с Регионален законодателен декрет № 12/2023/A, с който се въвежда стимул до 85 % за закупуването и инсталирането на системи за акумулиране на енергия, когато те са предназначени да допълват фотоволтаичните системи, закупени в рамките на SOLENERGE — програма за стимулиране, финансирана от плана за възстановяване и устойчивост (C14-i03-RAA).

Изпълнението на инвестицията ще приключи до 31 декември 2025 г.

Инвестиция RP-C21 — i11-RAM: Система от стимули за производството и съхранението на енергия от възобновяеми източници в Мадейра и Порто Санто

Целта на тази инвестиция е да се насърчи енергийният преход в автономния регион Мадейра, включително остров Порто Санто, което ще допринесе за повишаване на неговата енергийна независимост.

Инвестицията се състои от система за стимулиране на закупуването и инсталирането на системи за производство и акумулиране на електроенергия от възобновяеми източници за собствено потребление, както и за закупуване и инсталиране на оборудване за производство на топла вода и производство на топлинна енергия чрез използване на възобновяеми енергийни източници, от домакинства, микро-, малки и средни предприятия и организации с нестопанска цел.

Всички физически и юридически лица, които притежават сграда в рамките на автономния регион Мадейра, с изключение на автономната регионална администрация, местната администрация и пряката държавна администрация, отговарят на условията за отпускане на безвъзмездни средства, които не подлежат на възстановяване.

Изпълнението на инвестицията ще приключи до 31 март 2026 г.

Инвестиция RP-C21-i12: Разширена мярка: Декарбонизация на обществения транспорт

Целта на инвестицията е да се увеличи ТС-C15-I05: Декарбонизация на обществения транспорт по компонент 15.

Увеличената част от мярката ще увеличи броя на новите автобуси с нулеви емисии, използвани за обществения транспорт. Обхватът на инвестицията се разширява от метрополните области Лисабон и Порто до цялата континентална португалска територия и включва и инсталирането на станции за зареждане с електроенергия или презареждане с гориво.

Инвестиция RP-C21 — i13-RAM: Декарбонизация на транспорта

Целта на тази мярка е да се насърчи декарбонизацията на транспорта в автономния регион Мадейра.

Инвестицията включва:

I) Закупуване на 26 автобуса с нулеви емисии (електрически или с водородно гориво) за обществен пътнически транспорт и туристически услуги.

II) Инсталирането на зарядни точки, необходими за експлоатацията на автобусите.

III) Схема за бракуване на превозни средства, при условие че те се заменят със закупуване на електрически превозни средства, с максимално финансово участие от 6 000 EUR за бракувано превозно средство и стимули в зависимост от различните социално-икономически категории.

Изпълнението на инвестицията ще приключи до 31 март 2026 г.

Инвестиция RP-C21-i14: Автобус за бърз транзит Брага

Тази инвестиция има за цел да подобри устойчивия обществен транспорт в Брага.

Инвестицията се състои в създаването на нова автобусна система за бърз транзит в град Брага. Системата трябва да работи предимно на специални ленти и само с автобуси с нулеви емисии (електрически или с водородно гориво). Изграждат се две линии: жълтата линия между железопътната гара и Avenida Robert Smith и Червената линия, между железопътната гара и болница Braga.

Инвестицията включва също така закупуването на десет автобуса с нулеви емисии, включително необходимите станции за зареждане за експлоатацията на линиите.

Изпълнението на инвестицията ще приключи до 30 юни 2026 г.

Инвестиция RP-C21 — i15-RAA: Придобиване на два електрически фериботи

Тази инвестиция има за цел да стимулира декарбонизацията на транспорта и вътрешната мобилност в автономния регион Азорски острови.

Инвестицията се състои в закупуването на два електрически ферибота за публичното дружество Atlanticoline S.A. за превоз на пътници и превозни средства между островите Пико, Файал и Сао Хорхе. Фериботите имат минимален капацитет от 200 и 100 пътници.

Изпълнението на инвестицията ще приключи до 31 декември 2025 г.

Инвестиция RP-C21-i16: Назаре Фуникур

Тази инвестиция има за цел да осигури устойчив обществен транспорт в Назаре.

Инвестицията включва въвеждането на механично транспортно решение (фуникуляр) с дължина около 200 метра между Praia и района Pedreineira. Вентилаторът трябва да бъде

интегриран в мрежата на обществения транспорт и да бъде достъпен за велосипеди и лица с намалена подвижност.

Изпълнението на инвестицията ще приключи до 31 март 2026 г.

Ф.2. Ключови етапи, цели, показатели и график за мониторинг и изпълнение на безвъзмездната финансова подкрепа

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
21.1	RP-C21-i01	T	Финансова подкрепа за опростени проекти за декарбонизация на промишлеността		Брой	310	810	T2	2026	Брой на проектите, които са получили финансова подкрепа за декарбонизация на промишлеността и които се отнасят до поне една от следните области: нисковъглеродни процеси и технологии; приемане на мерки за енергийна ефективност; и включване на енергия от възобновяеми източници и съхранение на енергия. За подпомаганите промишлени инсталации се гарантира намаляване със средно 30 % на преките и непреките емисии на парникови газове за проекти, съответстващи на област на намеса 0246, и спазване на техническите насоки за „ненанасяне на значителни вреди“ (2021/C58/01), включително за инсталациите, обхванати от схемата на ЕС за търговия с емисии, за да се гарантира, че подпомаганите инсталации постигат прогнозни емисии на парникови газове под целевия показател, установен за безплатно разпределяне на квоти, както е посочено в регламент за изпълнение (ЕС) 2021/447 на Комисията.
21.2	RP-C21-i02	T	Енергийно ефективно саниране на частни жилищни сгради		m ²	0	6 588 000	T3	2025	Площ на санираните частни жилищни сгради. При санирането с цел енергийна ефективност се постига средно поне средно равнище на саниране на дълбочина, както е определено в Препоръка (ЕС) 2019/786 на Комисията относно санирането на сгради. 60 % от разгънатата застроена площ в рамките на тази инвестиция трябва да бъде в многофамилни жилищни сгради.
21.3	RP-C21-i02	T	Допълнителен капацитет за производство на енергия от възобновяеми източници за собствено потребление и за използване в частния жилищен сектор		MW	0	10	T3	2025	Допълнителен капацитет за производство на енергия от възобновяеми източници (като например фотоволтаични панели и акумулаторни батерии при узряването на последната технология), инсталиран за собствено потребление и за използване в частния жилищен сектор.

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
21.4	RP-C21-i03	T	Енергийно ефективно саниране на обслужващи сгради		m ²	360,000	1 060 000	T2	2026	Обща площ на сградите, използвани в сектора на услугите, които подлежат на саниране с цел повишаване на енергийната ефективност. При санирането с цел енергийна ефективност се постига средно поне средно равнище на саниране на дълбочина, както е определено в Препоръка (ЕС) 2019/786 на Комисията относно санирането на сгради.
21.5	RP-21-i04-RAM	T	Допълнителен капацитет за производство на енергия от възобновяеми източници за собствено потребление и използване от общностите на енергия от възобновяеми източници в санирани обществени сгради		MW	0	1.3	T4	2025	Допълнителен капацитет за производство на енергия от възобновяеми източници за собствено потребление в обществени сгради.
21.6	RP-21-i04-RAM	T	Саниране с цел повишаване на енергийната ефективност в сгради за обществени услуги		m ²	0	105 000	T4	2025	Санирането с цел повишаване на енергийната ефективност се извършва на обща площ от 105 000 квадратни метра в рамките на обществените сгради. При санирането с цел енергийна ефективност се постига средно поне средно равнище на саниране на дълбочина, както е определено в Препоръка (ЕС) 2019/786 на Комисията относно санирането на сгради.
21.7	RP-C21-r43	M	Влизане в сила на законодателството за създаване на Национална обсерватория на енергийната бедност (ONPE)	Разпоредба в законодателния акт, указваща влизането в сила на законодателството				T3	2023	Влизане в сила на законодателство за създаване на Национална обсерватория на енергийната бедност (ONPE), включително определяне на управлението, отговорностите и целите, както е посочено в описанието на мярката.
21.8	RP-C21-r43	M	Стартиране на финансов инструмент за борба с енергийната	Стартиране на финансов инструмент за борба с				T1	2025	Стартиране на финансов инструмент за мерки за енергийна ефективност в жилищния сектор за справяне с енергийната бедност за идентифицираните профили на домакинствата. Това

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключевите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
			бедност	енергийната бедност						се приема или чрез влизане в сила на съответното законодателство, или чрез приемане на решение от финансова институция.
21.9	RP-C21-r44	M	Подписване на протокол за сътрудничество	Подписване на протокол за сътрудничество				T4	2023	Подписване на протокол за сътрудничество между Agência para a Energia (ADENE), Associação Nacional de Freguesias (Anafre) и Rede Nacional de Agências de Energia (RNAE), Associação Nacional de Municípios (ANMP) и Confederação Nacional de Instituições de Solidariedade (CNIS) за създаването на <i>Espaços Cidadão Energia</i> и за определяне на техните задачи, управление и финансова структура.
21.10	RP-C21-r44	T	Действия за изграждане на капацитет		Брой	0	300	T4	2024	300 квалифицирани специалисти се обучават да изпълняват различни роли в <i>Espaços Cidadão Energia</i> .
21.11	RP-C21-r44	T	Стартиране на <i>Espaços Cidadão Energia</i>		Брой	0	50	T1	2025	50 физическото <i>Espaços Cidadão Energia</i> ще функционира и ще бъде отворено за гражданите.
21.12	RP-C21-i05	M	Подписване на условията за приемане на изпълнението на промишлени проекти	Подписване на условията за приемане на изпълнението на промишлени проекти.				T2	2024	Условията за приемане се подписват за изпълнението на промишлени проекти, които се подбират чрез конкурентни покани за представяне на предложения, свързани със стратегически технологии за климатичния преход, както е посочено в описанието на мярката. Условията за приемане трябва да гарантират спазването на техническите насоки за ненанасяне на значителни вреди (2021/C58/01) на подпомогнатите сделки по тази мярка чрез използването на списък за отстраняване и изискването за спазване на съответното законодателство на ЕС и национално законодателство в областта на околната среда.
21.13	RP-C21-i05	T	Приключване на 5 промишлени проекта в областта на стратегическите технологии за климатичния преход		Брой	0	5	T2	2026	Приключване на най-малко пет промишлени технологични проекта с ниво на технологична готовност, равно или по-високо от седем, свързани със стратегически технологии за климатичния преход, както е посочено в описанието на мярката.
21.14	RP-C21-r45	T	Действия за обучение в областта на зелените умения		Брой	0	12 500	T4	2024	Брой обучени лица по програмата „Зелена работа и умения“ или в курсове в Центъра за обучение за енергиен преход.

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
21.15	RP-C21-r45	T	Действия за обучение в областта на зелените умения		Брой	12 500	25 000	T4	2025	Брой обучени лица по програмата „Зелена работа и умения“ или в курсове в Центъра за обучение за енергиен преход. Най-малко 12 500 души трябва да бъдат обучени в Центъра за обучение за енергиен преход.
21.16	RP-C21-r46	M	Влизане в сила на административен или правен акт относно водорода от възобновяеми източници	Разпоредба в административния или правния акт, указваща влизането му в сила				T3	2023	Влизане в сила на административен или правен акт относно водорода от възобновяеми източници, в който се посочва, че само инсталациите, които отговарят на изискванията, включени в Директивата за енергията от възобновяеми източници и нейните делегирани актове (2018/2001/ЕС), се считат за инсталации за производство на водород от възобновяеми източници.
21.17	RP-C21-r46	M	Влизане в сила на преразгледания Регламент за националната газопреносна мрежа и Регламента за националната газоразпределителна мрежа	Разпоредба в регламентите, указваща влизането в сила на регламента				T2	2024	Влизане в сила на преразгледания Регламент за националната газопреносна мрежа и Регламента за националната разпределителна мрежа за определяне на критериите за подаване на водород от възобновяеми източници в газовата мрежа.
21.18	RP-C21-r47	M	Стартиране на първия търг за централизирано закупуване на устойчив биометан	Стартиране на първия търг за централизирано закупуване на устойчив биометан				T3	2023	Стартиране на първия търг за централизирано закупуване на устойчив биометан в съответствие с правилата, определени в Правителствено постановление 15/2023 от 4 януари, с цел закупуване на 150 GWh годишно биометан за подаване в националната газопреносна мрежа.
21.19	RP-C21-r47	M	Приемане на плана за действие за биометана	Приемане на плана за действие за биометана				T1	2024	Приемане на плана за действие относно биометана, с който се установява стратегия за развитието на пазара на биометан.
21.20	RP-C21-r48	M	Създаване на учител 2030	Разпоредба в законодателния акт, указваща влизането в сила на законодателния акт				T3	2023	Влизане в сила на съответния законодателен акт за създаване на член 2030. Законодателният акт определя задачите на имег 2030, както е посочено в описанието на мярката.

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
21.21	RP-C21-r48	М	Влизане в сила на Наредбата за общинско лицензиране на проекти за възобновяема енергия и съхранение	Разпоредба в общинската наредба, указваща влизането в сила на общинската наредба				T3	2023	Публикуване на Резолюцията на Министерския съвет за установяване на наредба за общинско лицензиране на проекти за енергия от възобновяеми източници и съхранение.
21.22	RP-C21-r48	М	Обучение на персонала, участващ в издаването на разрешения за проекти за енергия от възобновяеми източници		Брой	0	500	T2	2024	500 ръководители и техници от централната, регионалната и местната публична администрация се обучават в области, свързани с процедурите за издаване на разрешения за проекти за енергия от възобновяеми източници и съхранение на енергия.
21.23	RP-C21-r48	М	Приемане на график за разпределяне на нови мощности за енергия от възобновяеми източници, със специален акцент върху географските райони, произтичащи от секторната програма „Възобновяеми райони“	Приемане на график за разпределяне на нови мощности за ВЕИ въз основа на предпочитани зони				T2	2024	Приемане на график за разпределяне на нови мощности за енергия от възобновяеми източници за разработването на проекти за енергия от възобновяеми източници (предложен от миг 2030 г.), със специален акцент върху географските райони, произтичащи от секторната програма „Възобновяеми райони“, която ще бъде публикувана през 2024 г.
21.24	RP-C21-i06	М	Покана за участие в търг за проекти за производство на газ от възобновяеми източници	Обявена покана за участие в търг				T4	2023	Отправяне на покана за подбор на проекти, които да бъдат подкрепени за най-малко 77 MW инсталирана нова мощност за водород от възобновяеми източници и други възобновяеми газове с нулеви или близки до нулеви емисии на парникови газове през целия жизнен цикъл
21.25	RP-C21-i06	Т	Допълнителен капацитет за производство на водород от възобновяеми източници и възобновяем газ		MW	200	277	T2	2026	Инсталиран допълнителен капацитет за производство на водород от възобновяеми източници и възобновяеми газове с нулеви или близки до нулеви емисии на парникови газове през целия жизнен цикъл

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
21.26	RP-C21-i07	M	Подписване на договор (и) за технически проучвания в крайбрежни води	Подписване на договор (и) за технически проучвания в крайбрежни води				T2	2024	Подписване на договора (ите) за офшорни геофизични, геотехнически, вятърни, вълни и текущи проучвания, насочени към улесняване на инсталирането на вятърна енергия от разположени в морето инсталации.
21.27	RP-C21-i07	M	Приключване на технически проучвания за вятърна енергия от разположени в морето инсталации	Приключване на технически проучвания за вятърна енергия от разположени в морето инсталации				T2	2026	Приключване на геофизичните, геотехническите, вятърните, вълните и текущите проучвания, насочени към улесняване на инсталирането на вятърна енергия от разположени в морето инсталации и обхващащи площ от най-малко 2 000 km ² .
21.28	RP-C21-i08	M	Подписване на условията за приемане на инсталирането на капацитет за съхранение на електроенергия	Подписване на условия за приемане на инсталирането на капацитет за съхранение от най-малко 500 MW				T2	2024	Условия за приемане, подписани за инсталирането на капацитет за съхранение от най-малко 500 MW в предварително определените области, считани за най-нуждаещи се.
21.29	RP-C21-i08	T	Инсталиране на капацитет за съхранение на електроенергия		MW	0	500	T4	2025	Инсталирана мощност за съхранение на електроенергия най-малко 500 MW.
21.30	RP-C21-i09	M	Въвеждане в експлоатация на модулите от първата фаза на цифровата платформа за обслужване на едно гише за издаване на разрешения и мониторинг на проекти за енергия от възобновяеми източници	Въвеждане в експлоатация на модулите от първата фаза на цифровата платформа за обслужване на едно гише за издаване на разрешения и мониторинг на проекти за				T4	2024	Въвеждане в експлоатация на модулите от първия етап на цифровата платформа за обслужване на едно гише за издаване на разрешения и мониторинг на проекти за енергия от възобновяеми източници, както е посочено в описанието на мярката.

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
				енергия от възобновяеми източници						
21.31	RP-C21-i09	М	Въвеждане в експлоатация на модулите от втората фаза на цифровата платформа за обслужване на едно гише за издаване на разрешения и мониторинг на проекти за енергия от възобновяеми източници и приключване на процеса на дематериализиране на съществуващите документи за издаване на разрешения.	Въвеждане в експлоатация на модулите от втората фаза и завършване на процеса на дематериализиране				T2	2025	Въвеждане в експлоатация на модулите от втория етап на цифровата платформа за обслужване на едно гише за издаване на разрешения и мониторинг на проекти за енергия от възобновяеми източници и приключване на процеса на дематериализиране на съществуващите документи за издаване на разрешения в съответствие с нуждите, определени от Генерална дирекция „Енергетика и геология“, както е посочено в описанието на мярката.
21.32	RP-C21 — i10-RAA	Т	Инсталиране на капацитет за съхранение на електроенергия		MW	0	8,75	T4	2025	Инсталирана за собствено потребление мощност за съхранение на електроенергия с мощност най-малко 8,75 MW.
21.33	RP-C21-i11-RAM	Т	Увеличаване на инсталираната мощност на агрегатите за производство на енергия от възобновяеми източници за собствено потребление и увеличаване на инсталираните		MW	0	5.25	T1	2026	Инсталирана е мощност от най-малко 2,75 MW за производство на енергия от възобновяеми източници за собствено потребление. Инсталирана е най-малко 2,5 MW мощност за съхранение на електроенергия за собствено потребление.

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
			мощности за съхранение за собствено потребление							
21.34	RP-C21-i11-RAM	T	Укрепване на инсталираните мощности за вятърна енергия		MW	0	7	T4	2025	На остров Порто Санто трябва да бъде инсталирана допълнителна мощност за производство на вятърна енергия от 7 MW, свързана към електроенергийната мрежа.
21.35	RP-C21-i12	M	Подписване на договор за закупуване на чисти автобуси по Програмата за декарбонизация на обществения транспорт	Подписване на договор за закупуване на чисти автобуси по Програмата за декарбонизация на обществения транспорт				T2	2024	Подписване на договора между бенефициерите и управляващия орган въз основа на конкурентна тръжна процедура, с който се поема ангажимент за закупуване на 300 автобуса с нулеви емисии (електрически и водородни).
21.36	RP-C21-i12	T	Закупуване на нови автобуси с нулеви емисии (електрически или водородни), използвани за обществения транспорт		Брой	145	445	T2	2026	300 закупуват се нови автобуси с нулеви емисии (електрически или водородни) и се инсталират съответните зарядни точки или точки за презареждане с гориво.
21.37	RP-C21-i13-RAM	T	Закупуване на нови автобуси с нулеви емисии (електрически или водородни), използвани за обществен транспорт и туристически услуги, и закупуване на електрически автомобили, заменящи бракувани превозни средства		Брой		576	T1	2026	Закупуват се 26 нови автобуси с нулеви емисии (електрически или водородни) и съответните зарядни точки се инсталират в автономния регион Мадейра. Най-малко 10 от закупените автобуси се използват за обществен пътнически транспорт. 550 превозни средства се бракуват и заменят с електрически превозни средства в автономната област Мадейра.

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествени показатели (за ключевите етапи)	Количествени показатели (за целите)			Примерен график за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
21.38	RP-C21-i14	М	Подписване на договора за изграждане на две линии Bus Rapid Transit в Брага					T3	2024	Подписване на договора за изпълнение на проекта между публичните органи и изпълнителя, избран чрез открита тръжна процедура. В договора се посочва изграждането на две автобусни бързи транзитни линии, свързващи железопътната гара с болница Avenida Robert Smith и болница Braga.
21.39	RP-C21-i14	М	Изграждане на две автобусни линии бърз транзит в Брага		Километър		12.2	T2	2026	Ще бъдат завършени строителни работи с дължина 12.2 километра за автобусните бързи транзитни линии в Брага (Жълта и Червената линия), свързващи железопътната гара с болница Avenida Robert Smith и Брага. Системата работи предимно по специални ленти и само с автобуси с нулеви емисии. Инвестицията включва също така закупуването на десет автобуса с нулеви емисии, включително необходимите станции за зареждане за експлоатацията на линиите. Линиите са готови за незабавно извършване на планираните транспортни услуги.
21.40	RP-C21 — i15-RAA	М	Подписване на договор за закупуване на два електрически ферибота за превоз на пътници и превозни средства между островите Пико, Файал и Сао Хорхе					T1	2024	Подписване на договора между публичните органи и изпълнителя, избран чрез открита тръжна процедура, за закупуването на два електрически ферибота за превоз на пътници и превозни средства между островите Пико, Файал и Сао Хорхе.
21.41	RP-C21 — i15-RAA	Т	Въвеждане в експлоатация на два нови електрически фериботи		Брой		2	T4	2025	Закупуват се два нови електрически ферибота, които ще бъдат в експлоатация за превоз на пътници и превозни средства между островите Пико, Файал и Сао Хорхе. Фериботите имат минимален капацитет от съответно 200 и 100 пътници.
21.42	RP-C21-i16	М	Подписване на договора за изпълнение на проекта	Подписване на договор (24 месеца)				T3	2024	Подписване на договора за изпълнение на проекта между публичните органи и изпълнителя, избран чрез международна открита тръжна процедура.
21.43	RP-C21-i16	Т	Изграждане на фуникуляр	Въвеждане в експлоатация				T1	2026	Механичен транспортен разтвор (фуникуляр) с дължина около 200 метра трябва да бъде готов за незабавна експлоатация, свързвайки района Pedreineira с долната част на село Nazaré.

X. КОМПОНЕНТ 22: Одит и контрол

X.1. Описание на реформата

Реформа RE-C22-r49: Механизми за мониторинг и изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост

Целта на мярката е да се подобрят мониторингът и изпълнението на плана за възстановяване и устойчивост. За да се гарантира ефективното прилагане на пропорционални мерки за борба с измамите и корупцията, Португалия изменя договорите, подписани между координиращия орган „ЕНПМ“ и всички органи, отговарящи за изпълнението на ПВУ, за да добави правно задължение за изпълнителните органи да извършват оценка на риска от измами в срок от три месеца от изменението на своите договори, и когато оценката на риска от измами установи рискове, които не са обхванати от съществуващите проверки, да разработи план за действие, съдържащ допълнителни проверки. Това задължение се отразява в процедурния наръчник на координиращия орган. Координиращият орган също така официално съобщава на всички изпълнителни органи технически насоки, които да ги подпомагат при извършването на оценката на риска от измами. Освен това Португалия подобрява процедурите за намаляване или смекчаване на риска от двойно финансиране чрез въвеждане на ефективни систематични кръстосани проверки на заявленията за потенциално финансиране в рамките на МВУ и между МВУ и други програми на Съюза, в съответствие с принципа на добро финансово управление. Координиращият орган представя документ, в който се описват предложените подробни кръстосани проверки на двойното финансиране, за да се потвърди, че са въведени подходящи процедури за избягване на двойното финансиране.

Х.2. Етапни цели, цели, показатели и график за мониторинг и изпълнение

Пореден номер	Мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име	Качествен и показател и (за ключовите етапи)	Количествени показатели (за целите)			График за приключване		Описание и ясно определяне на всеки ключов етап и цел
					Единица мярка	Базова линия	Цел	Q	Година	
22.1	RE-C22-r49	M	Изменение на договорите за финансиране между ЕНПМ и изпълнителните органи, за да се включи задължението за извършване на оценка на риска от измами	Изменени договори				T3	2023	Координиращият орган „ЕНПМ“ изменя договорите, подписани с всички органи, отговарящи за изпълнението на ПВУ, за да добави правно задължение за изпълнителните органи да извършат оценка на риска от измами в срок от три месеца от изменението на своите договори, а когато оценката на риска от измами установи рискове, които не са обхванати от съществуващите проверки — да разработи план за действие, съдържащ допълнителни проверки. Това задължение се отразява в процедурния наръчник на координиращия орган. Координиращият орган също така официално съобщава на всички изпълнителни органи технически насоки, които да ги подпомагат при извършването на оценката на риска от измами.
22.2	RE-C22-r49	M	Въвеждане на кръстосани проверки за двойно финансиране	Прилагане на подходящи процедури				T3	2023	Португалските органи подобряват и прилагат подходящи процедури за намаляване или смекчаване на риска от двойно финансиране чрез въвеждане на ефективни систематични кръстосани проверки на заявленията за потенциално финансиране в рамките на МВУ и между МВУ и други програми на Съюза, в съответствие с принципа на добро финансово управление.

2. Прогнозни общи разходи за плана за възстановяване и устойчивост

Прогнозните общи разходи за плана за възстановяване и устойчивост на Португалия възлизат на 22 215 870 313 EUR.

Прогнозните общи разходи по главата за REPowerEU възлизат на 855 400 000 EUR. По-специално прогнозните общи разходи за мерките, посочени в член 21в, параграф 3, буква а) от Регламент (ЕС) 2023/435, възлизат на 0 EUR, докато разходите за другите мерки в главата за REPowerEU са 855 400 000 EUR.

РАЗДЕЛ 2: ФИНАНСОВА ПОДДКРЕПА

1. Финансов принос

Вноските, посочени в член 2, параграф 2, се организират по следния начин:

1.1. Първо искане за плащане (безвъзмездна подкрепа):

Пореден номер	Свързана мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име
1.29	RE-C01-i05-RAM	М	Внедряване на системата за класификация, функционалния профил и системата за насочване на потребителите към регионалния модел на Мадейра за интегрирани услуги за непрекъснати грижи
1.4	RE-C01-r02	М	Влизане в сила на новия декрет-закон за психичното здраве, в който се определят принципите за организацията на услугите в областта на психичното здраве
2.13	RE-C02-i04-RAA	Т	Интервенции в жилищния фонд на автономния регион Азорски острови
2.14	RE-C02-i04-RAA	Т	Интервенции в общественения жилищен фонд на автономния регион Азорски острови — обновяване
2.19	RE-C02-r04	М	Влизане в сила на Наредба-закон за одобряване на правната рамка за Националния план за спешно и временно жилищно настаняване
3.17	RE-C03-i05	М	Публикуване на оферта за „Изграждане на цифрова инфраструктура за достъпност 360°“
3.20	RE-C03-r08	М	Приемане на Националната стратегия за борба с бедността
3.21	RE-C03-r06	М	Приемане на Националната стратегия за приобщаване на хората с увреждания за периода 2021—2025 г.
3.22	RE-C03-r05	М	Влизане в сила на опростения режим за инсталиране на социално оборудване
3.23	RE-C03-r07	М	Одобряване на планове за действие за общностите в неравностойно положение в метрополните области на Лисабон и Порто
5.1	RE-C05-r09	М	Актуализиране на насоките за стратегията за технологични и бизнес иновации за Португалия за 2030 г.
5.11	RE-C05-i03	М	Тръжна процедура за проекти за научни изследвания и иновации
5.15	RE-C05-i04-RAA	М	Приемане на регламент за инструмента за рекапитализация на предприятията на Азорските острови
5.16	RE-C05-i04-RAA	М	Приемане на инвестиционната политика за инструмента за рекапитализация на предприятията на Азорските острови
5.2	RE-C05-r11	Т	Разширяване на мрежата от признати съвместни лаборатории
5.3	RE-C05-r11	М	Влизане в сила на новия правен режим за технологичните центрове и центровете за иновации
5.4	RE-C05-r12	М	Одобряване на програмата за иновации в областта на селското стопанство

Пореден номер	Свързана мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име
6.13	RE-C06-r15	М	Влизане в сила на закона за създаване на специални конкурси за достъп до висше образование
6.14	RE-C06-r15	М	Влизане в сила на новата правна рамка, уреждаща сътрудничеството на висшите учебни заведения с публичната администрация и предприятията
7.13	RE-C07-i05-RAA	М	Подписан договор за 2 пътни проекта
7.4	RE-C07-i01	М	Подбор на области на бизнес приемане за интервенции за подобряване на екологичната устойчивост и цифровизацията
7.6	RE-C07-i02	М	Подписан договор за пътен проект за 1 г.
8.17	RE-C08-r19	М	Правна рамка относно задължителното владение на селски земи в горските райони
8.19	RE-C08-r21	М	Закон за създаване на интегрирана система за управление на пожарите в селските райони (SGIFR)
10.1	TC-C10-r23	М	Влизане в сила на преразглеждането на актовете на Министерството на морето, свързани с укрепването на капацитета за финансиране на морската икономика и иновациите чрез Синия фонд
11.1	TC-C11-i01	М	Първа покана за участие в търг за проекти за декарбонизация на промишлеността
12.1	TC-C12-i01	М	Подписване на протокола от 2021 г. за програмата Resineiros Vigilantes
12.5	TC-C12-r25	М	Влизане в сила на новия общ режим за управление на отпадъците
14.1	TC-C14-r29	М	Влизане в сила на Наредбата за националната газопреносна мрежа и Наредбата за националната газоразпределителна мрежа
14.2	TC-C14-i01	М	Първа покана за участие в търг за проекти за производство на газ от възобновяеми източници
16.13	TD-C16-i03	Т	Центрове за цифрови иновации (ЦЦИ)
17.6	TD-C17-r32	М	Влизане в сила на новия образец на договор за управление съгласно новата система от стимули/санкции за управлението на държавни предприятия
19.22	TD-C19-r34	М	Влизане в сила на правната рамка за цифровата трансформация на публичната администрация
19.24	TD-C19-r36	М	Създаване на Националния институт по администрация, I.P.
20.2	TD-C20-i01	М	Подписване на договори за закупуване на индивидуални компютри за ученици и учители
		Размер на вноската	636 139 080 EUR

1.2. Второ искане за плащане (безвъзмездна подкрепа):

Пореден номер	Свързана мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име
---------------	---	-----------------	-----

Пореден номер	Свързана мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име
1.13	RE-C01-i02	М	Влизане в сила на термините за позоваване на епизоди за спешни случаи, проверени в бяло, синьо или зелено в болничните служби за спешна помощ, за други видове здравни услуги, включително първични здравни услуги
1.20	RE-C01-r03	М	Влизане в сила на регламента за отпускане на финансова подкрепа от регионалните здравни органи
1.6	RE-C01-i01	М	Влизане в сила на новия образец на договор за управление
3.24	RE-C03-i01	М	Подписване на споразумения между общините Лисабон/Порто и местните технически звена, определящи обхвата на мерките, които ще бъдат подкрепени.
3.3	RE-C03-i06	М	Възлагане на договори за подпомагане на организации за насърчване на създаването и разширяването на мрежата от социални заведения/социални реакции.
4.1	RE-C04-i01	М	Технологични спецификации за мрежата от културни съоръжения
5.18	RE-C05-i05-RAA	М	Публикуване на Програмата за иновации и цифровизация в селското стопанство на Азорските острови
8.14	RE-C08-i02	Т	Създаване на регионални и подрегионални структури на Националния орган за спешна и гражданска защита (АНЕПС)
8.15	RE-C08-i03	М	Публикуване на първоначалния доклад от Института за опазване на природата и горите, I.P
8.4	RE-C08-i05	М	Преминаване към платформа BUPi 2.0
8.7	RE-C08-i05	М	Публикуване на договора за структуриране на първичната мрежа за управление на горивата (RPFGC)
9.9	RE-C09-i02	М	Публикуване на документацията за планиране на мярката, включваща изцяло всички резултати и условия от ОВОС
12.2	TC-C12-I01	М	Одобряване на проектите, представени от Консорциума за разработване на нови продукти, технологии и процеси на биоикономиката в секторите на текстила и облеклото, обувната промишленост и естествените смоли
15.10	TC-C15-I04	М	Подписване на договор за изграждане на автобусна линия за бърз транзит между Praça do Império и Praça Albuquerque Mouzinho в Порто
16.1	TD-C16-r31	М	Влизане в сила на прегледа на учебното съдържание, включено в националния каталог на квалификациите по отношение на модулите в областта на цифровите умения и законодателството или нормативната уредба за създаването на цифрови подписи и печати
16.2	TD-C16-i01	М	Начало на Португалската цифрова академия и програмите „Заетост + Цифрови технологии“
17.15	TD-C17-i02	М	Завършване на предварителното попълване на образец 1 на общинския данък върху недвижимите имоти (IMI) въз основа на данните, с които разполага данъчният и митнически орган
19.11	TD-C19-i04	Т	Сигурна мобилна комуникационна система за държавни служители
		Размер на вноската	1 967 365 517 EUR

1.3.Трето искане за плащане (безвъзмездна подкрепа):

Пореден номер	Свързана мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име
1.3	RE-C01-r01	T	Приключване на процеса на децентрализация на отговорностите в областта на здравеопазването в общините
1.8	RE-C01-r03	T	Създаване на нови центрове за интегрирана отговорност в болниците на Националната здравна служба
1.24	RE-C01-i03	M	Разработване на дейности за повишаване на осведомеността и обучение за „изграждане на пътища за пациентите“ в контекста на деменциите
1.32	RE-C01-i06	T	Модернизиране на местните мрежи за информационни технологии
1.33	RE-C01-i06	T	Въвеждане на функционални възможности за дистанционно здравеопазване и телемониторинг
2.1	RE-C02-i01	T	Програма за подкрепа на достъпа до жилищно настаняване — подписани споразумения за сътрудничество или финансиране
2.4	RE-C02-i02	T	Национални безвъзмездни средства за спешно и временно настаняване — подписване на споразумения за финансиране на спешно и преходно настаняване
3.11	RE-C03-i03-RAM	T	Житейски планове за интеграция на бездомни хора.
4.6	RE-C04-i02	M	Създаване на мрежа „Saber Fazer“
5.5	RE-C05-i01.01	T	Сключване на договори за разработване на нови продукти, процеси или услуги в съответните стратегически области (програми за иновации).
5.7	RE-C05-i01.02	T	Сключване на договори за разработване на нови продукти, процеси или услуги в стратегически области, свързани с нисковъглеродната икономика, устойчивостта и адаптирането към изменението на климата
5.9	RE-C05-i02	T	Сключени договори с интерфейсни субекти, включително съвместни лаборатории — колбаси
6.15	RE-C06-r16	M	Влизане в сила на Закона за регулираните професии
7.1	RE-C07-i00	T	Публично достъпни зарядни точки за електрически превозни средства
7.7	RE-C07-i02	M	Подписан договор за 2 пътни проекта
8.18	RE-C08-r20	M	Система за мониторинг на земната покривка (SMOS)
12.6	TC-C12-r25	M	Влизане в сила на преразгледаната Национална стратегия за екологосъобразни обществени поръчки
15.12	TC-C15-i05	M	Подписан договор за закупуване на чисти автобуси по Програмата за декарбонизация на обществения транспорт
16.7	TD-C16-i02	T	Изпитвателни блокове, избрани за националната мрежа на изпитвателните блокове
17.1	TD-C17-r32	T	Завършване на разработването и прилагането на нови модели за възлагане на обществени поръчки за националната централна система за обществени поръчки, както е предвидено в стратегическия план за периода 2020—2023 г. на субекта за споделени услуги на публичната администрация

Пореден номер	Свързана мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име
17.2	TD-C17-r32	М	Влизане в сила на законодателството, което е в основата на държавната счетоводна единица
17.3	TD-C17-r32	М	Приключване и одобряване на модела за наблюдение на бюджетното и финансовото изпълнение на сектор „Държавно управление“
17.7	TD-C17-r32	М	Влизане в сила на новия модел за анализ и оповестяване на финансовото състояние и резултатите на държавните предприятия
19.1	TD-C19-i01	Т	Обществени услуги, достъпни по опростен и съгласуван начин по различни канали
19.4	TD-C19-i02	Т	Обществени услуги, достъпни по сигурен начин чрез електронна самоличност и при спазване на принципа на еднократност
20.3	TD-C20-i01	Т	Компютри за индивидуално ползване от ученици и учители
20.10	TD-C20-i02-RAA	Т	Масови отворени онлайн курсове за учители и родители в АРА
20.14	TD-C20-i03-RAM	Т	Цифрови наръчници за ученици в 2-ри и 3-ти цикъл и ученици в средните училища
22.1	RE-C22-r49	М	Изменение на договорите за финансиране между ЕНПМ и изпълнителните органи, за да се включи задължението за извършване на оценка на риска от измами
22.2	RE-C22-r49	М	Въвеждане на кръстосани проверки за двойно финансиране
		Размер на вноската	2 010 220 573 EUR

1.4. Четвърто искане за плащане (безвъзмездна подкрепа):

Пореден номер	Свързана мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име
1.1	RE-C01-r01	М	Влизане в сила на правни актове в областта на първичните здравни грижи
1.5	RE-C01-r02	М	Влизане в сила на новия Закон за психичното здраве, в който се определят принципите, свързани с правата на хората с психични заболявания, и се регламентира задължителната хоспитализация или лечение
1.12	RE-C01-r03	М	Влизане в сила на новия пълен режим на работа в Националната здравна служба
5.39	RE-C05-i09	Т	Сключване на договори за разработване на нови продукти, процеси или услуги в съответните стратегически области (програми за иновации).
5.41	RE-C05-i10	Т	Сключване на договори за разработване на нови продукти, процеси или услуги в стратегически области, свързани с нисковъглеродната икономика, устойчивостта и адаптирането

			към изменението на климата.
6.16	RE-C06-r17	М	Влизане в сила на закона, уреждащ работата през платформа
8.10	RE-C08-i04	Т	Доставка на превозни средства, машини и оборудване
17.22	TD-C17-r40	М	Влизане в сила на правен акт, изменящ правната рамка на избрани данъчни облекчения
18.1	TD-C18-r33	М	Създаване на специализирани състави в административните и данъчните върховни съдилища
18.2	TD-C18-r33	М	Влизане в сила на правен режим за насърчаване на съдебното и извънсъдебното уреждане на спорове
		Размер на вноската	<i>937 165 319 EUR</i>

1.5. Пето искане за плащане (безвъзмездна подкрепа):

Пореден номер	Свързана мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име
1.2	RE-C01-i01	Т	Предоставяне на достъп до инструмента за стратификация на риска в подкрепа на клиничното управление във функционалните звена на групите от здравни центрове
1.40	RE-C01-i04	М	Подписване на договор за управление на изграждането на болницата в Източен Лисабон
1.41	RE-C01-i10	М	Одобряване на доклада за определяне на нуждите на NHS от тежко медицинско оборудване
2.2	RE-C01-i10	Т	Програма за подпомагане на достъпа до жилища — закупени, изградени (с висока енергийна ефективност) или рехабилитирани (с подобрени енергийни характеристики) жилища, предоставяни на домакинствата
2.6	RE-C02-i01	Т	Национална безвъзмездна помощ за спешно и временно настаняване — Животни или закупени със строителни работи за спешно и преходно настаняване (да бъдат построени или закупени със стандарт за енергийна ефективност или рехабилитирани с подобрени енергийни характеристики) в процес на изграждане
2.16	RE-C02-i04-RAA	Т	Интервенции в обществения жилищен фонд на автономния регион Азорски острови — обновяване
4.7	RE-C04-i02	Т	Подписани договори за рехабилитация и опазване на сгради на културното наследство и национални театри
4.9	RE-C04-i01	М	Технологична модернизация на ANIM — Национален архив на движещите се изображения
6.3	RE-C06-i01	Т	Модернизирани станции за обучение
7.14	RE-C07-i05-RAA	М	Подписан договор за 8 пътни проекта
8.5	RE-C08-i02	Т	Обучение за BUPi
8.12	RE-C08-i04	Т	Монтиране на радари с двойна поляризация

Пореден номер	Свързана мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име
10.8	TC-C10-i04-RAA	М	Начало на обществена поръчка за строителство за техническия център MARTEC
11.2	TC-C11-I01	М	Подписване на договори за отпускане на финансова подкрепа
12.7	TC-C12-r39	М	Влизане в сила на хармонизираното определение на критериите за еко — модуляция
12.8	TC-C12-r39	М	Схема за стимулиране на оползотворяването (система за депозиране и възстановяване) за пластмасови бутилки за еднократна употреба, черни метали и алуминий
15.1	TC-C15-I01	М	Подписване на договора за разширяване на мрежата на метрото в Лисабон
15.4	TC-C15-I02	М	Подписване на договора за разширяване на мрежата на метрото в Порто
15.13	TC-C15-I05	Т	Закупуване на нови автобуси с нулеви емисии (електрически или водородни), използвани за обществения транспорт
15.14	TC-C15-r30	Т	Подписани договори за обществени услуги за пътнически превоз в метрополните райони и междуобщинските общности
16.14	TD-C16-i03	М	Създаване на услуги за изпращане на цифрови фактури и сертифициране за киберсигурност, неприкосновеност на личния живот, използваемост и устойчивост
16.16	TD-C16-i04	Т	Подбор на проекти по „Промишленост 4.0“
17.21	TD-C17-i02	М	Приключване на изпълнението на конкретна сделка, подлежаща на облагане с гербов налог
17.23	TD-C17-r40	М	Влизане в сила на правния акт за създаване на постоянния отдел за техническа данъчна политика Unidade Técnica de Avaliação Tributária e Aduaneira (U-TAX)
18.5	TD-C18-i01	М	Модернизирана информационна система за наказателно разследване
19.12	TD-C19-i04	М	Завършване на модернизацията на критични цифрови инфраструктури
19.19	TD-C19-i07	Т	Стажантска програма за висшисти
19.20	TD-C19-i07	Т	Служители в публичната администрация, работещи от разстояние
19.23	TD-C19-r35	М	Влизане в сила на законодателния пакет за реорганизация на публичната администрация
21.7	RP-C21-r43	М	Влизане в сила на законодателството за създаване на Национална обсерватория на енергийната бедност (ONPE)
21.9	RP-C21-r44	М	Подписване на протокол за сътрудничество
21.16	RP-C21-r46	М	Влизане в сила на правителственото постановление относно водорода от възобновяеми източници
21.18	RP-C21-r47	М	Стартиране на първия търг за централизирано закупуване на устойчив биометан
21.20	RP-C21-r48	М	Създаване на учител 2030
21.21	RP-C21-r48	М	Влизане в сила на Наредбата за общинско лицензиране на проекти за възобновяема енергия и съхранение
21.24	RP-C21-i06	М	Покана за участие в търг за проекти за производство на газ от възобновяеми източници

Пореден номер	Свързана мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име
		Размер на вноската	1 877 616 715 EUR

1.6.Шесто искане за плащане (безвъзмездна подкрепа):

Пореден номер	Свързана мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име
1.7	RE-C01-r03	M	Влизане в сила на новия Счетоводен план за управление на Националната здравна служба
1.11	RE-C01-r03	M	Влизане в сила на плана за действие за укрепване на централизираните механизми за закупуване на лекарства
1.22	RE-C01-i02	T	Укрепване на капацитета за реагиране на националните мрежи за интегрирани услуги за непрекъснати грижи и палиативни грижи в домашни условия
3.6	RE-C01-i02	T	Жилища с подобрена достъпност за хора с намалена подвижност
3.25	RE-C01-i06	M	Публикуване на мониторингов доклад от метрополните области на Порто и Лисабон относно мерките, предприети във всяка от 12-те области на интервенция.
5.33	RE-C05-i07-RAM	M	Подписване на споразумението за изпълнение (протокол) между Banco Português de Fomento, Instituto de Desenvolvimento Empresarial и избрани финансови посредници
8.21	RE-C08-i05	M	Разработване на кампания за повишаване на осведомеността с цел предотвратяване на рисково поведение
10.13	TC-C10-i06-RAM	M	Подписване на договор за многофункционален изследователски кораб
13.1	TC-C13-I01	T	Енергийно ефективно саниране на частни жилищни сгради
14.12	TC-C14-i03-RAA	T	Допълнително производство на електрическа енергия от възобновяеми източници в Корво
14.5	TC-C14-Ci02-RAM	T	Допълнителен инсталиран капацитет за производство на водноелектрическа енергия
15.2	TC-C15-I01	M	Доклад за напредъка по разширяването на мрежата на метрото в Лисабон
16.6	TD-C16-i02	T	Разработени пилотни продукти и услуги на мрежата от национални изпитвателни лаборатории
17.9	TD-C17-i01	M	Приключване на въвеждането на държавното счетоводно образование
18.3	TD-C18-r33	M	Влизане в сила на преразгледаната правна рамка за несъстоятелност и събиране на вземания
18.6	TD-C18-i01	M	Информационна система „Предприятие 2.0“
20.6	TD-C20-i01	T	Класни стаи с ново оборудване за прожектиране
21.12	RP-C21-i05	M	Подписване на условията за приемане на изпълнението на промишлени проекти

Пореден номер	Свързана мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име
21.17	RP-C21-r46	М	Влизане в сила на преразгледания Регламент за националната газопреносна мрежа и Регламента за националната газоразпределителна мрежа
21.19	RP-C21-r47	М	Приемане на плана за действие за биометана
21.22	RP-C21-r48	М	Обучение на персонала, участващ в издаването на разрешения за проекти за енергия от възобновяеми източници
21.23	RP-C21-r48	М	Приемане на график за разпределяне на нови мощности за енергия от възобновяеми източници, със специален акцент върху географските райони, произтичащи от секторната програма „Области за възобновяеми енергийни източници“
21.26	RP-C21-i07	М	Подписване на договор (и) за технически проучвания в крайбрежни води
21.28	RP-C21-i08	М	Подписване на условията за приемане на инсталирането на капацитет за съхранение на електроенергия
21.35	RP-C21-i12	М	Подписване на договор за закупуване на чисти автобуси по Програмата за декарбонизация на обществения транспорт
21.40	RP-C21 — i15-RAA	М	Подписване на договор за закупуване на два електрически ферибота за превоз на пътници и превозни средства между островите Пико, Файал и Сао Хорхе
		Размер на вноската	<i>1 501 588 718 EUR</i>

1.7. Седмо искане за плащане (безвъзмездна подкрепа):

Пореден номер	Свързана мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име
1.10	RE-C01-r03	Т	Засилване на действията при хоспитализация в домашни условия в болниците на Националната здравна служба
1.14	RE-C01-i01	Т	Изграждане на нови здравни звена
1.35	RE-C01-i07-RAM	Т	Ново компютърно оборудване за регионалната здравна служба на Мадейра
1.37	RE-C01-i08-RAA	Т	Въвеждане на назначения за телемедицина в регионалната здравна служба на Азорските острови
1.42	RE-C01-i10	Т	Закупуване на тежко медицинско оборудване
2.5	RE-C02-i02	Т	Национални безвъзмездни средства за спешно и временно настаняване — подписване на споразумения за финансиране на спешно и преходно настаняване
2.10	RE-C02-i03-RAM	Т	Подпомогнато жилищно настаняване в автономна област Мадейра
3.2	RE-C03-i01	Т	Създаване на екипи за социална намеса (Radar Social)
3.18	RE-C03-i05	М	Цифрова информационна платформа за хора с увреждания

Пореден номер	Свързана мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име
5.37	RE-C05-i08	М	Създаване на Национален център за авангардни изчислителни технологии (CNCA).
6.5	RE-C06-i02	Т	Финансова подкрепа за постоянни договори
6.17	RE-C06-r18	М	Установяване на португалската норма за система за управление на равното заплащане.
6.18	RE-C06-r18	М	Уведомяване на дружества с повече от 50 работници, които имат значителни разлики в заплащането на жените и мъжете
6.24	RE-C06-i07	М	Иновации и педагогическа модернизация във висшето образование
6.26	RE-C06-i08-RAM	М	Подписан договор за разширяване на сградата CITMA
7.2	RE-C07-i00	Т	Публично достъпни зарядни точки за електрически превозни средства
8.13	RE-C08-i05	Т	Укрепване на структурите на Министерството на вътрешните работи (MAI) с превозни средства и оперативно оборудване
9.1	RE-C09-i01	Т	Допълнителни пунктове за мониторинг на инсталираните подземни водни ресурси (SM3)
9.5	RE-C09-i01	М	Приемане на актуализиран проект (ако се изисква) на мярката за водочерпене в Гуадиана, като изцяло се включват всички резултати и условия от оценката на въздействието върху околната среда (SM5)
9.7	RE-C09-i01	М	Приемане на актуализиран проект (ако се изисква) на мярката за обезсоляване, като изцяло се включват всички резултати и условия от оценката на въздействието върху околната среда (SM6)
10.15	TC-C10-i06-RAM	Т	Доставка на две автономни безпилотни превозни средства
14.4	TC-C14-i02-RAM	М	Инсталиране на нов синхронен компенсатор
14.6	TC-C14-i02-RAM	Т	Реконструирани инсталирани мощности за производство на водноелектрическа енергия
14.7	TC-C14-i02-RAM	Т	Допълнителен инсталиран капацитет в системата за акумулиране на батерии
15.5	TC-C15-i02	М	Доклад за напредъка по разширяването на мрежата на метрото в Порто
15.11	TC-C15-i04	Т	Завършено изграждане на автобусна линия за бърз транзит между Praça do Império и Praça Albuquerque Mouzinho в Порто
15.15	TC-C15-i06	М	Подписване на договор за електронни системи за сигнализация
16.5	TD-C16-i02	Т	МСП, подпомагани от ускорители на цифровата търговия
17.5	TD-C17-r32	М	Прилагане на механизми за интегриране на прегледите на разходите в редовния бюджетен процес, включително последващата оценка на икономииите на ефективност
17.10	TD-C17-i01	М	Въвеждане в експлоатация на информационната система за преработване и изпълнение на бюджетния процес, включваща програмно бюджетиране
17.12	TD-C17-i01	Т	Завършване на модернизацията и опростяването на информационните системи на националната централна система за обществени поръчки
19.14	TD-C19-i04	М	Модернизиране на информационната система на силите и службите за сигурност

Пореден номер	Свързана мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име
19.25	TD-C19-i01	М	Подписване на протоколи за създаване на нови магазини за граждани и граждански пространства
19.28	TD-C19-i05-RAM	М	Функционален прототип на решение за централизирано управление на данни
20.4	TD-C20-i01	Т	Подобряване на свързаността на началните и средните училища
20.5	TD-C20-i01	Т	Инсталирани лаборатории за цифрово образование
20.7	TD-C20-i01	Т	Овластяване на училищното ръководство
20.15	TD-C20-i03-RAM	Т	Връзка с училищата в ARM
21.10	RP-C21-r44	Т	Действия за изграждане на капацитет
21.14	RP-C21-r45	Т	Действия за обучение в областта на зелените умения
21.30	RP-C21-i9	М	Въвеждане в експлоатация на модулите от първия етап на цифровата платформа за обслужване на едно гише за издаване на разрешения и мониторинг на проекти за енергия от възобновяеми източници
21.38	RP-C21-i14	М	Подписване на договора за изграждане на две линии Bus Rapid Transit в Брага
21.42	RP-C21-i16	М	Подписване на договора за изпълнение на проекта
		Размер на вноската	2 023 192 454 EUR

1.8. Осмо искане за плащане (безвъзмездна подкрепа):

Пореден номер	Свързана мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име
1.34	RE-C01-i06	Т	Прилагане на административни модули в областта на информационните технологии, основни клинични модули и клинични модули за спешна помощ
2.29	RE-C02-i01	Т	Програма за подпомагане на достъпа до жилища — закупени, изградени (с висока енергийна ефективност) или рехабилитирани (с подобрени енергийни характеристики) жилища, предоставяни на домакинствата
3.29	RE-C03-r38	М	Доклад на работната група относно единното социално обезщетение
6.1	RE-C06-i01	Т	Обновени или изградени специализирани технологични центрове
6.8	RE-C06-i04	Т	Допълнителен брой студенти, завършили висше образование в областта на НТИИМ
8.6	RE-C08-i02	М	Изготвяне на референтно картографиране за системата за мониторинг на земната покривка (SMOS)
9.12	RE-C09-i03	Т	Допълнителни километри ремонтирани или рехабилитирани тръбопроводи

Пореден номер	Свързана мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име
13.2	ТС-C13-I01	Т	Енергийно ефективно саниране на частни жилищни сгради
13.5	ТС-C13-I02	Т	Енергийно ефективно саниране на сгради на централната администрация
13.8	ТС-C13-I03	Т	Енергийно ефективно саниране на частни обслужващи сгради
14.8	ТС-C14-I02	Т	Допълнителна мощност за интегриране на нова инсталирана мощност в електроенергийната система
17.24	TD-C17-r40	М	Публикуване на доклад за оценка от U-TAX относно съществуващите данъчни облекчения
19.16	TD-C19-i05-RAM	Т	Обществени услуги за граждани, посетители и предприятия в ARM
19.17	TD-C19-i05-RAM	М	Модернизиране на критичната инфраструктура и компютърната архитектура на обществените услуги в АОС
19.27	TD-C19-i01	Т	Гражданско приложение
19.34	TD-C19-i08	М	Стартиране на портала „Интелигентни територии“
21.8	RP-C21-r43	М	Стартиране на финансовия инструмент за борба с енергийната бедност
21.11	RP-C21-r44	Т	Стартиране на Espaços Cidadão Energia
21.31	RP-C21-i9	М	Въвеждане в експлоатация на модулите от втория етап на цифровата платформа за обслужване на едно гише за издаване на разрешения и мониторинг на проекти за енергия от възобновяеми източници и приключване на процеса на дематериализация на съществуващите документи за издаване на разрешения.
		Размер на вноската	1 056 518 233 EUR

1.9. Девото искане за плащане (безвъзмездна подкрепа):

Пореден номер	Свързана мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име
1.9	RE-C01-r03	Т	Създаване на нови центрове за интегрирана отговорност в болниците на Националната здравна служба
1.21	RE-C01-i02	Т	Укрепване на капацитета за реагиране на националните мрежи за интегрирани услуги за непрекъснати грижи и палиативни грижи в областта на болничните и амбулаторните грижи
1.23	RE-C01-i03	Т	Обновяване на звена и оборудване за криминалистична психиатрия
1.25	RE-C01-i03	М	Завършване на укрепването на мрежата за грижи за психичното здраве
1.3	RE-C01-i05-RAM	Т	Увеличаване на броя на местата в интегрираните услуги за непрекъснати грижи в регионалната здравна служба на Мадейра

Пореден номер	Свързана мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име
1.30	RE-C01-i05-RAM	T	Увеличаване на броя на местата в интегрираните услуги за непрекъснати грижи в регионалната здравна служба на Мадейра
1.36	RE-C01-i08-RAA	T	Увеличен достъп до потребителския портал на регионалната здравна служба на Азорските острови
1.38	RE-C01-i09	T	Приключване на изпълнението в училищата на програмите „Училищна спортна общност „и „Училищен спорт на колела“
1.39	RE-C01-i09	M	Стартиране на националната кампания за всеобща система за подкрепа на активния живот и свързаната с нея технологична платформа
2.17	RE-C02-i04-RAA	T	Интервенции в жилищния фонд на автономен регион Азорски острови — строителство на сгради
2.18	RE-C02-i04-RAA	T	Интервенции в обществения жилищен фонд на автономния регион Азорски острови — обновяване
2.31	RE-C02-i08-RAA	T	Укрепване на социалния жилищен фонд на автономния регион Азорски острови — построени жилища
3.7	RE-C03-i02	T	Жилища с подобрена достъпност за хора с намалена подвижност
3.8	RE-C03-i02	T	Обществено пространство с подобрена достъпност за хора с намалена подвижност
3.9	RE-C03-i02	T	Обществени услуги с подобрена достъпност за хора с ограничена подвижност
3.10	RE-C03-i03-RAM	T	Нови и рехабилитирани места в домове за настаняване и грижи без настаняване
3.12	RE-C03-i04-RAA	T	Обучение на лица от семейства, обхванати от дохода за социално приобщаване
3.14	RE-C03-i04-RAA	T	Превозни средства, закупени за Instituições Punculares de Solidariedade Social
3.15	RE-C03-i04-RAA	T	Проект „Застаряване на място“
3.16	RE-C03-i04-RAA	T	Мерки за борба с преждевременното напускане на училище при децата и младите хора.
3.19	RE-C03-i05	M	Телефонен център за португалски жестомимичен език
3.26	RE-C03-i06	T	Пълно изпълнение на най-малко 90 % от мерките
3.27	RE-C03-i03-RAM	T	Брой места в домове за полагане на грижи в подкрепа на бездомни хора
4.2	RE-C04-i01	T	Финансова подкрепа за цифровия преход на книжарниците
4.3	RE-C04-i01	M	Цифровизация и виртуализация на публичните колекции
4.5	RE-C04-i01	T	Финансова подкрепа за превод и издаване на литературни произведения
4.11	RE-C04-i02	M	Изграждане на лаборатории и маршрути на инициативата за технологични центрове „Saber Fazer“ и създаване на педагогически и информационни дейности относно традиционните техники.
5.6	RE-C05-i01	T	Приключване на изпълнението на 6-те договора (иновационни пактове или мобилизиране на проекти)
5.8	RE-C05-i01	T	Завършени продукти, процеси или услуги, свързани с нисковъглеродната икономика, устойчивостта и адаптирането към изменението на климата

Пореден номер	Свързана мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име
5.10	RE-C05-i02	T	Дружества, които се ползват от услугите, предоставяни от участващите в интерфейса субекти, включително от лабораториите за сътрудничество — Colabs
5.12	RE-C05-i03	T	Приключване на проекти за иновации и научни изследвания, насочени към екологичните аспекти на Програмата за иновации в областта на селското стопанство до 2030 г.
5.13	RE-C05-i03	T	Приключване на 5 структурни проекта с акцент върху цифровите аспекти на Програмата за иновации в областта на селското стопанство до 2030 г.
5.14	RE-C05-i03	T	Обновяване/модернизиране на центровете за иновации в селското стопанство
5.17	RE-C05-i04-RAA	T	Предоставяне на общо 125 000 000 EUR на нефинансовите предприятия в региона под формата на капиталова и квазикапиталова подкрепа в съответствие с инвестиционната политика на инструмента. Ориентировъчно се счита, че най-малко 300 предприятия ще бъдат подпомогнати от завършването на плана.
5.19	RE-C05-i05-RAA	T	Нови (да заменят остарели структури) или преквалифицирани структури, отговорни за клането на животни и сертифицирането на качеството на млякото и безопасността на храните
5.20	RE-C05-i05-RAA	T	Проекти, подпомагани по схеми за подпомагане на реструктурирането на предприятия в преработвателния и маркетинговия сектор
5.21	RE-C05-i05-RAA	T	Проекти, подпомагани по схеми за подпомагане за реструктуриране на земеделски стопанства
5.22	RE-C05-i05-RAA	T	Земеделски стопанства, които се ползват от специализирана техническа помощ по Програмата за овластяване на земеделските стопани
5.34	RE-C05-i07-RAM	T	Гаранции по заеми в подкрепа на проекти на регионални предприятия.
5.35	RE-C05-i08	T	Приключване на „Наука XXI кампус „и „Научно бюро“ и предоставяне на услуги чрез Националната програма за отворена наука и отворени научноизследователски данни (PNCADAI)
5.40	RE-C05-i09	T	Завършване на 168 продукта, процеси или услуги.
5.42	RE-C05-i10	T	Завършване на продукти, процеси или услуги (СПС), които са от значение за нисковъглеродната икономика, устойчивостта и адаптирането към изменението на климата.
6.2	RE-C06-i01	T	Обновени или изградени специализирани технологични центрове
6.4	RE-C06-i01	T	Модернизирани станции за обучение
6.6	RE-C06-i03	T	Допълнителни участници в мерките в подкрепа на повишаването на квалификацията на възрастните
6.7	RE-C06-i04	T	Допълнителни клубове на Ciência Viva
6.9	RE-C06-i04	T	Допълнителен брой студенти, завършили висше образование в областта на НТИИМ
6.10	RE-C06-i05-RAA	T	Допълнителен брой възрастни лица, записани в следгимназиално и висше образование в автономния регион

Пореден номер	Свързана мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име
			Азорски острови
6.11	RE-C06-i05-RAA	T	Модернизирани професионални училища в автономния регион Азорски острови
6.12	RE-C06-r14	M	Откриване на свободни работни места за обучение
7.3	RE-C07-i00	T	Публично достъпни зарядни точки за електрически превозни средства
7.5	RE-C07-i01	T	Приключване на интервенциите в избрани области за приемане на предприятия
7.8	RE-C07-i02	T	Построени или рехабилитирани пътища
8.1	RE-C08-i01	T	Разработване на програми за планиране и управление на ландшафта (PRGP) в териториите, определени като уязвими.
8.2	RE-C08-i01	T	Публикуване на интегрирани операции за управление на ландшафта (OIGP) в Diário da Republica
8.3	RE-C08-i01	T	Села с проекти за управление на горивото
8.8	RE-C08-i03	T	Установена сервитутна площ
8.9	RE-C08-i03	T	Изграждане на Мрежа за реструктуриране на първично управление на горивата (RPFGC)
8.11	RE-C08-i04	T	Доставка на леки и средни пожарникарски хеликоптери
8.16	RE-C08-i05	T	Изпълнение на национална програма за обучение
8.20	RE-C08-i01	T	Изпълнение на мерки за комасация на земята Програма „Emparcelar para Ordenar“
9.13	RE-C09-i03-RAM	T	Допълнителен обем вода, предоставена в южната част на остров Мадейра за обществено снабдяване и напояване
10.2	TC-C10-I01	T	Завършване на модернизацията на училището Blue Hub и укрепване на доставките и оборудването
10.3	TC-C10-I01	T	Завършване на инсталирането и/или модернизирането на централите на Синия център
10.4	TC-C10-I02	T	Одобряване на окончателните доклади за 70 проекта в подкрепа на иновациите, енергийния преход и намаляването на въздействието върху околната среда за субекти в сектора на рибарството
10.9	TC-C10-i04-RAA	M	Доставка на изследователски кораб
10.16	TC-C10-i06-RAM	M	Доставка на автономно безпилотно превозно средство
11.3	TC-C11-I01	T	Финансова подкрепа за проекти за декарбонизация на промишлеността
12.3	TC-C12-I01	T	Нови продукти, технологии и пилотни процеси, включващи ресурси на биологична основа
12.4	TC-C12-I01	T	Развитие на морски борови гори с потенциал за производство на смола
12.9	TC-C12-r39	M	Схема за обратно приемане на отпадъци от електрическо и електронно оборудване
13.3	TC-C13-I01	T	„Ваучери за ефективност“, разпределени за домакинства в положение на енергийна бедност с цел подмяна на старото оборудване и възприемане на енергийно ефективни решения

Пореден номер	Свързана мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име
13.4	ТС-C13-I01	Т	Допълнителен капацитет за производство на енергия от възобновяеми източници за собствено потребление и за използване в общности за енергия от възобновяеми източници в частния жилищен сектор
13.6	ТС-C13-I02	Т	Енергийно ефективно саниране на сгради на централната администрация
13.7	ТС-C13-I02	Т	Допълнителен капацитет за производство на енергия от възобновяеми източници за собствено потребление и за използване в общности за енергия от възобновяеми източници в сгради на централната администрация
13.9	ТС-C13-I03	Т	Енергийно ефективно саниране на частни обслужващи сгради
13.10	ТС-C13-I03	Т	Допълнителен капацитет за производство на енергия от възобновяеми източници за собствено потребление и за използване в общности за енергия от възобновяеми източници в частния сектор на услугите
14.9	ТС-C14-i02-RAM	Т	Инсталиране на интелигентни измервателни уреди
14.10	ТС-C14-i02-RAM	Т	Подмяна на уличните осветителни точки
14.14	ТС-C14-i03-RAA	Т	Инсталиране на малки блокове фотоволтаични инсталации за местно производство и потребление на електроенергия
16.3	TD-C16-i01	Т	Заетост + участници в обучението в областта на цифровите технологии
16.4	TD-C16-i01	Т	Участници в обучението в Цифровата академия в Португалия
16.8	TD-C16-i02	Т	Разработени пилотни продукти и услуги на мрежата от национални изпитвателни лаборатории
16.9	TD-C16-i02	Т	Квартали на цифровата търговия
16.10	TD-C16-i02	Т	МСП, подпомагани от ускорители на цифровата търговия
16.11	TD-C16-i02	Т	МСП и инкубатори за стартиращи предприятия, пряко подкрепяни от програми за цифровизация
16.12	TD-C16-i02	Т	Стартиращи предприятия, картографирани на платформата на Startup Portugal
16.15	TD-C16-i03	Т	Бенефициери на консултантски услуги на цифрови иновационни центрове
16.17	TD-C16-i04	Т	Приключване на проектите „Промишленост 4.0“
16.20	TD-C16-i06-RAM	Т	Предприятие 4.0
17.4	TD-C17-r32	М	Приемане на модела за изчисляване на разходите за програмното бюджетиране
17.8	TD-C17-r32	Т	Брой бюджетни планове и планове за дейности на държавните предприятия, утвърдени последователно от министъра на финансите и съответния (те) министър (и)
17.11	TD-C17-i01	М	Въвеждане в експлоатация на информационна система за подкрепа за новия модел на бюджетен и финансов контрол
17.14	TD-C17-i01	М	Завършване на изграждането на оперативния център за сигурност
17.16	TD-C17-i02	М	Предоставяне и привеждане в действие на окончателната версия на информационната система в подкрепа на опростената оценка на имотите в селските райони

Пореден номер	Свързана мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име
17.17	TD-C17-i02	T	Завършване на Eafo-climato-morphological (почва и климат) характеризирани и оценка на икономическия потенциал на свойствата в селските райони
17.18	TD-C17-i03	T	Разширяване на функционалните възможности на уебсайта Segurança Social Direta чрез добавяне на пет нови онлайн услуги
17.19	TD-C17-i03	T	Намаляване с 80 % на средния брой дни, необходими за отпускане на социални обезщетения, зависещи от вноски, за тези, които имат среден срок за отпускане на социални обезщетения, по-дълъг от 10 дни
17.20	TD-C17-i03	T	Прилагане на интелигентни модели за наблюдение в подкрепа на предотвратяването на измами въз основа на процеси на машинно самообучение
18.4	TD-C18-r33	M	Влизане в сила на законодателния пакет относно премахването на пречките пред лицензирането и на новата правна рамка за доброволен административен арбитраж
18.7	TD-C18-i01	M	Нова информационна система за цифровата трансформация на съдилищата и прокуратурата
18.8	TD-C18-i01	M	Изпълнение на новия план за технологии
18.9	TD-C18-i01	M	Платформи за управление на знанията в областта на правосъдието
19.13	TD-C19-i04	M	Завършване на модернизацията на критични цифрови инфраструктури
19.18	TD-C19-i06-RAA	M	Цифровизация на регионалната публична администрация на АРА
19.29	TD-C19-i05-RAM	M	Решение за централизирано управление на данни
19.36	TD-C19-i08	M	Обучение на интелигентни територии
20.1	TD-C20-r37	T	Обучение за придобиване на цифрови умения за учители и непедагогически персонал в обществената образователна мрежа
20.8	TD-C20-i01	T	Цифрови образователни ресурси
20.9	TD-C20-i01	T	Цифрови тестове и изпити в училищата
20.11	TD-C20-i02-RAA	T	Нови лаптопи и таблети за училищата в АРА
20.12	TD-C20-i02-RAA	M	Цифрово оборудване и цифрови образователни ресурси на училищата в АРА
20.13	TD-C20-i02-RAA	T	Масови отворени онлайн курсове за учители и родители в АРА
20.16	TD-C20-i03-RAM	T	Цифрови наръчници за ученици в 2-ри и 3-ти цикъл и ученици в средните училища в АРА
20.17	TD-C20-i03-RAM	T	Обучение за учители и непедагогически персонал в областта на цифровите умения в АОС
20.18	TD-C20-i03-RAM	M	Предоставяне на научно и технологично оборудване на училищата в АРА
21.2	RP-C21-i02	T	Енергийно ефективно саниране на частни жилищни сгради
21.3	RP-C21-i02	T	Допълнителен капацитет за производство на енергия от възобновяеми източници за собствено потребление и за

Пореден номер	Свързана мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име
			използване в общности за енергия от възобновяеми източници в частния жилищен сектор
21.5	RP-C21-i04-RAM	T	Допълнителен капацитет за производство на енергия от възобновяеми източници за собствено потребление и използване от общностите на енергия от възобновяеми източници в санирани сгради, използвани от сектора на комуналните услуги
21.6	RP-C21-i04-RAM	T	Саниране с цел повишаване на енергийната ефективност в сгради за обществени услуги
21.15	RP-C21-r45	T	Действия за обучение в областта на зелените умения
21.29	RP-C21-i08	T	Инсталиране на капацитет за съхранение на електроенергия
21.32	RP-C21 — i10-RAA	T	Инсталиране на капацитет за съхранение на електроенергия
21.34	RP-C21-i11-RAM	T	Укрепване на инсталираните мощности за вятърна енергия
21.41	RP-C21 — i15-RAA	T	Въвеждане в експлоатация на два нови електрически фериботи
		Размер на вноската	<i>2 284 617 001 EUR</i>

1.10. Десето искане за плащане (безвъзмездна подкрепа):

Пореден номер	Свързана мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име
1.15	RE-C01-i01	T	Изграждане на нови здравни звена
1.16	RE-C01-i01	M	Завършване на националния обхват на програмите за скрининг и ранна диагностика в първичните здравни грижи
1.17	RE-C01-i01	M	Увеличаване на капацитета за реагиране на първичните здравни центрове и разширяване на техните области на намеса
1.18	RE-C01-i01	M	Обновяване на здравните заведения и оборудване, за да се гарантират достъпност, качество и условия на безопасност в първичните здравни центрове
1.19	RE-C01-i01	M	Укрепване на грижите в рамките на общността, домашната и общностната намеса
1.26	RE-C01-i04	M	Изграждане на болницата в Източен Лисабон и закупуване на оборудване за болниците в Лисабон и Vale do Tejo
1.27	RE-C01-i05-RAM	T	Увеличаване на броя на наличните места в системата за домашна хоспитализация на регионалната здравна служба на Мадейра
1.28	RE-C01-i05-RAM	T	Създаване на общностни екипи за психично здраве в регионалната здравна служба на Мадейра
1.31	RE-C01-i05-RAM	T	Обновяване на първичните здравни услуги в регионалната здравна служба на Мадейра

Пореден номер	Свързана мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име
1.43	RE-C01-i10	T	Закупуване на тежко медицинско оборудване
2.3	RE-C02-i01	T	Програма за подпомагане на достъпа до жилища — закупени, изградени (с висока енергийна ефективност) или рехабилитирани (с подобрени енергийни характеристики) жилища, предоставяни на домакинствата
2.7	RE-C02-i02	T	Национални безвъзмездни средства за спешно и временно настаняване — създадени (изградени или закупени със стандарт за енергийна ефективност или рехабилитирани, включително закупени, с подобрени енергийни характеристики) и предоставени на разработчиците
2.8	RE-C02-i02	T	Настаняване, доставено на силите за сигурност, и временно настаняване, доставено по хуманитарни причини или по съображения за сигурност
2.11	RE-C02-i03-RAM	T	Подпомогнато жилищно настаняване в автономна област Мадейра
2.12	RE-C02-i03-RAM	T	Брой на санираните жилища, обитавани от частни собственици, включително с подобрена енергийна ефективност
2.30	RE-C02-i07-RAA	T	Инфраструктура на парцелите земя
3.1	RE-C03-i01	T	Доставка на електрически превозни средства
3.4	RE-C03-i01	T	Създаване на нови места и обновяване на съществуващи места в социални заведения
3.5	RE-C03-i01	T	Потребители на услуги за домашна поддръжка и персонал, които получават достъп до таблети и друго ИТ и комуникационно оборудване, оборудване за техническа помощ или обучение.
3.13	RE-C03-i04-RAA	T	Нови места за хора с увреждания в центрове за полагане на грижи в подкрепа на хора с увреждания
3.28	RE-C03-i07-RAA	T	Разширени или обновени места в домовете за възрастни хора
3.30	RE-C03-r38	M	Влизане в сила на единното социално обезщетение (съгласно гражданската система за социална закрила) и на Кодекса за социалните обезщетения
4.4	RE-C04-i01	M	Предоставяне на модернизирана технологична инфраструктура за мрежата от културни съоръжения
4.8	RE-C04-i02	T	Завършени работи за рехабилитация и опазване на сгради на културното наследство и национални театри
4.10	RE-C04-i01	T	Доставка на оборудване за инсталиране на Национален архив на звука и за технологична модернизация на обществените лаборатории
4.12	RE-C04-i02	M	Завършване на изграждането на Националния архив на звука
5.36	RE-C05-i08	T	Приключване на проекти по програмата за НИРД в публичната администрация и нови курсове на Националната платформа за масови онлайн курсове (NAU)
5.38	RE-C05-i08	M	Завършване на помощната инфраструктура и центъра за данни на Националния център за авангардни изчислителни технологии
6.19	RE-C06-i06	T	Подкрепа за постоянни договори с докторанти в рамките на FCT-Tenure и подкрепа за изследователи в рамките на ERC —

Пореден номер	Свързана мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име
			Португалия
6.20	RE-C06-i06	М	Международни партньорства в областта на науката, технологиите и иновациите: Подкрепа за международни партньорства; Подпомогнати проекти в областта на Р I; Подкрепа за международната мобилност
6.21	RE-C06-i07	Т	Технологична и цифрова модернизация на аграрните науки: Реформа на учебните програми в областта на аграрните науки, отваряне на селскостопанските училища за ученици от средните училища и преквалификация на специалистите
6.22	RE-C06-i07	Т	Модернизиране на медицината
6.23	RE-C06-i07	Т	Укрепване на цифровите умения
6.25	RE-C06-i07	Т	Иновации и педагогическа модернизация във висшето образование
6.27	RE-C06-i08-RAM	Т	Завършени строителни работи по разширяването на сградата СІТМА
7.15	RE-C07-i05-RAA	Т	Построени или рехабилитирани пътища
9.2	RE-C09-i01	Т	Приключване на интервенциите на мрежата за намаляване на загубите на вода (SM1)
9.3	RE-C09-i01	Т	Модернизация на земната площ за колективно използване на водно-селското стопанство и индивидуално напояване (SM2)
9.4	RE-C09-i01	Т	Брой пречиствателни станции за осигуряване на производството и рафинирането на пречистени отпадъчни води (SM4)
9.6	RE-C09-i01	М	Въвеждане в експлоатация на водочерпенето в Гуадиана при пълно спазване на резултатите и условията, определени в оценката на въздействието върху околната среда (SM5)
9.8	RE-C09-i01	М	Въвеждане в действие на мярката за обезсоляване при пълно спазване на резултатите и условията, определени в оценката на въздействието върху околната среда (SM6)
10.10	TC-C10-i04-RAA	М	Привеждане в действие на експерименталния център за научноизследователска и развойна дейност, свързан с морето на Азорските острови (център MARTEC)
10.11	TC-C10-i04-RAA	М	Доставка на 2 модула за новия изследователски кораб
10.12	TC-C10-i05-RAA	Т	Приключване на проекти в сектора на рибарството и аквакултурите
10.14	TC-C10-i06-RAM	М	Доставка на енергийноефективен многофункционален изследователски кораб
14.3	TC-C14-I01	Т	Допълнителен капацитет за производство на водород от възобновяеми източници и възобновяем газ
14.11	TC-C14-i03-RAA	Т	Допълнителен и обновен инсталиран капацитет за геотермално производство
14.13	TC-C14-i03-RAA	Т	Нови системи за акумулиране на енергия и системи за управление на енергията в АРА
15.3	TC-C15-I01	Т	Завършено разширяване на мрежата на метрото в Лисабон
15.6	TC-C15-I02	Т	Завършено разширяване на мрежата от метро в Порто
15.16	TC-C15-I06	Т	Подменени железопътни линии с електронни системи за

Пореден номер	Свързана мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име
			сигнализация
16.18	TD-C16-i05-RAA	T	Брой на проектите, подкрепени в рамките на системата за стимулиране на цифровия преход на предприятията
16.19	TD-C16-i05-RAA	M	Разширени или оборудвани научни и технологични паркове
17.13	TD-C17-i01	M	Приключване на изпълнението на Sistema de Gestão de Património Imobiliário Público (SIGPIP) и модернизиране на информационните системи за държавните превозни средства
17.25	TD-C17-r40	M	Влизане в сила на правен акт относно данъчното облагане — облекчения
19.2	TD-C19-i01	T	Обществени услуги, достъпни по опростен и съгласуван начин по различни канали
19.3	TD-C19-i01	M	Въведен е нов модел на консулско управление
19.5	TD-C19-i02	T	Обществени услуги, достъпни по сигурен начин чрез електронна самоличност и при спазване на принципа на еднократност
19.6	TD-C19-i02	T	Териториална информационна инфраструктура
19.7	TD-C19-i03	T	Обучение на специалисти в областта на информационните технологии за укрепване на киберсигурността и капацитета за информационна сигурност
19.8	TD-C19-i03	T	Приемане на португалското криптографско решение от публичните органи
19.9	TD-C19-i03	T	Прилагане на националната рамка за киберсигурност
19.10	TD-C19-i03	M	Завършване на изграждането на органите за киберсигурност и информационна сигурност
19.15	TD-C19-i04	M	Укрепване на правителствения център за управление на ИТ мрежи (RING)
19.21	TD-C19-i07	T	Обучение на служители в публичната администрация
19.26	TD-C19-i01	T	Lojas do Cidadão и Espaços cidadão
19.35	TD-C19-i08	M	Интелигентни територии: Платформи за градско управление, цифрови близнаци и информационно табло за обществената политика
21.1	RP-C21-i01	T	Финансова подкрепа за опростени проекти за декарбонизация на промишлеността
21.4	RP-C21-i03	T	Енергийно ефективно саниране на обслужващи сгради
21.13	RP-C21-i05	T	Приключване на 5 промишлени проекта в областта на стратегическите технологии за климатичния преход
21.25	RP-C21-i06	T	Допълнителен капацитет за производство на водород от възобновяеми източници и възобновяем газ
21.27	RP-C21-i07	M	Приключване на технически проучвания за вятърна енергия от разположени в морето инсталации
21.33	RP-C21-i11-RAM	T	Увеличаване на инсталираната мощност на съоръженията за производство на енергия от възобновяеми източници за собствено потребление и увеличаване на инсталираните мощности за съхранение за собствено потребление
21.36	RP-C21-i12	T	Закупуване на нови автобуси с нулеви емисии (електрически или водородни), използвани за обществения транспорт

Пореден номер	Свързана мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име
21.37	RP-C21-i13-RAM	Т	Закупуване на нови автобуси с нулеви емисии (електрически или водородни), използвани за обществен транспорт и туристически услуги, и закупуване на електрически автомобили, заменящи бракувани превозни средства
21.39	RP-C21-i14	М	Изграждане на две автобусни линии бърз транзит в Брага
21.43	RP-C21-i16	Т	Изграждане на фуникуляр
		Размер на вноската	<i>2 030 690 350 EUR</i>

2. Заеми

Вноските, посочени в член 3, параграф 2, се организират по следния начин:

2.1.Първо искане за плащане (подкрепа под формата на заем):

Пореден номер	Свързана мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име
5.23	RE-C05-r10	М	Влизане в сила на Правилника за дейността и устава на Banco Português de Fomento (BPF)
5.27	RE-C05-i06	М	Влизане в сила на декрет-закон, уреждащ мярката за капитализация на BPF
5.28	RE-C05-i06	М	Разработване на инвестиционната политика (капитализация) и приемане от управителя на дружеството
		Размер на вноската	<i>700 000 000 EUR</i>

2.2.Второ искане за плащане (подкрепа под формата на заем):

Пореден номер	Свързана мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име
5.30	RE-C05-i06	М	Уведомяване на Европейската комисия за успешното преминаване на оценката по стълбове за BPF
5.31	RE-C05-i06	М	Прехвърляне на капитал в размер на 250 000 000 EUR от португалското правителство към BPF и приемане на инвестиционната политика на BPF
		Размер на вноската	<i>125 000 000 EUR</i>

2.3.Трето искане за плащане (подкрепа под формата на заем):

Пореден номер	Свързана мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име
2.20	RE-C02-i05	Т	Обществен жилищен фонд на достъпни цени — жилища с начална работа (построени с висока енергийна ефективност или рехабилитирани с подобрени енергийни характеристики)
2.25	RE-C02-i06	Т	Настаняване на студенти на достъпни цени — брой места за настаняване на студенти с обявени тръжни процедури
5.24	RE-C05-r13	М	Влизане в сила на преразглеждането на правната рамка за предприятията за колективно инвестиране
5.25	RE-C05-r13	М	Влизане в сила на изменението на Закона за Кодекса за ценните книжа
7.9	RE-C07-i03	М	Приключване на първата оценка на въздействието върху околната среда
		Размер на вноската	<i>379 431 726 EUR</i>

2.4.Четвърто искане за плащане (подкрепа под формата на заем):

Пореден номер	Свързана мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име
5.44	RE-C05-i11	Т	Сключване на договори за разработване на нови продукти, процеси или услуги в съответните стратегически области (програми за иновации).
7.11	RE-C07-i04	М	Подписан договор за 10 пътни проекта
		Размер на вноската	<i>235 337 423 EUR</i>

2.5.Пето искане за плащане (подкрепа под формата на заем):

Пореден номер	Свързана мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име
5.26	RE-C05-r13	М	Развитие на капиталовите пазари — влизане в сила на законодателството
5.43	RE-C05-i06	Т	Предоставяне чрез инструмента за капитализация на общо 650 000 000 EUR на португалски нефинансови предприятия със собствен капитал и квази-подкрепа за собствения капитал в съответствие с неговата инвестиционна политика
5.46	RE-C05-i12	Т	Сключване на договори за разработване на нови продукти, процеси или услуги в стратегически области, свързани с

			нисковъглеродната икономика, устойчивостта и адаптирането към изменението на климата.
9.10	RE-C09-i02	М	При условие че е извършена положителна оценка на въздействието върху околната среда, която напълно и по същество отговаря на правните критерии, приемане на актуализиран проект за производство на язовири, водноелектрическа и слънчева енергия и напояване, като изцяло са включени всички резултати и условия от ОВОС.
10.5	ТС-C10-I03	М	Подписване на договора за „Многофункционална военноморска платформа „и „Оперативен център“
10.6	ТС-C10-I03	М	Финализиране на Академията Alfeite Arsenal
10.17	ТС-C10-I07	М	Обявяване на покана за представяне на оферти за декарбонизация на плавателните съдове
		Размер на вноската	<i>1 313 054 513 EUR</i>

2.6.Шесто искане за плащане (подкрепа под формата на заем):

Пореден номер	Свързана мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име
15.7	ТС-C15-I03	М	Подписване на договор за изграждане на лека транзитна линия с влак между Odivelas и Loures
19.31	TD-C19-r42	М	Влизане в сила на законодателния акт, с който се преразглежда SIADAP
19.32	TD-C19-r42	М	Влизане в сила на законодателния акт, с който се преразглежда профилът на компетентностите в публичната администрация
		Размер на вноската	<i>366 243 120 EUR</i>

2.7.Седмо искане за плащане (подкрепа под формата на заем):

Пореден номер	Свързана мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име
2.21	RE-C02-i05	Т	Обществен жилищен фонд на достъпни цени — жилища с начална работа (построени с висока енергийна ефективност или рехабилитирани с подобрени енергийни характеристики)
2.22	RE-C02-i05	Т	Обществен жилищен фонд на достъпни цени — Целеви жилища (построени с висока енергийна ефективност или рехабилитирани с подобрени енергийни характеристики)
2.26	RE-C02-i06	Т	Настаняване на студенти на достъпни цени
6.28	RE-C06-i09	Т	Подписване на договори за изграждане и обновяване на обществени училища
		Размер на вноската	<i>689 431 726 EUR</i>

2.8. Осмо искане за плащане (подкрепа под формата на заем):

Пореден номер	Свързана мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име
15.8	TC-C15-I03	М	Доклад за напредъка по изграждането на транзитната линия за леки влакове между Odivelas и Loures
19.33	TD-C19-r42	Т	Въвеждане в експлоатация на новата система SIADAP
		Размер на вноската	235 337 423 EUR

2.9. Девото искане за плащане (подкрепа под формата на заем):

Пореден номер	Свързана мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име
2.23	RE-C02-i05	Т	Обществен жилищен фонд на достъпни цени — Целеви жилища (построени с висока енергийна ефективност или рехабилитирани с подобрени енергийни характеристики)
2.27	RE-C02-i06	Т	Настаняване на студенти на достъпни цени
5.29	RE-C05-i06	Т	Предоставяне от капиталовия инструмент на обща стойност 1 300 000 000 EUR на португалски нефинансови предприятия под формата на капиталова и квазикапиталова подкрепа в съответствие с инвестиционната политика на Португалия
5.32	RE-C05-i06	Т	Подписани са 100 % от гаранциите, предоставени чрез увеличението на капитала.
5.45	RE-C05-i11	Т	Завършване на 446 продукта, процеси или услуги.
5.47	RE-C05-i12	Т	Сключване на договори за разработване на нови продукти, процеси или услуги в стратегически области, свързани с нисковъглеродната икономика, устойчивостта и адаптирането към изменението на климата.
7.10	RE-C07-i03	Т	Построени или рехабилитирани пътища
7.12	RE-C07-i04	Т	Построени или рехабилитирани пътища
19.30	TD-C19-r41	М	Влизане в сила на законодателния акт относно достъпа до обществени услуги
		Размер на вноската	938 960 210 EUR

2.10. Десето искане за плащане (подкрепа под формата на заем):

Пореден номер	Свързана мярка (реформа или инвестиции)	Ключов етап/Цел	Име
2.24	RE-C02-i05	T	Обществен жилищен фонд на достъпни цени — Целеви жилища (построени с висока енергийна ефективност или рехабилитирани с подобрени енергийни характеристики)
2.28	RE-C02-i06	T	Настаняване на студенти на достъпни цени
2.32	RE-C02-i01	T	Програма за подпомагане на достъпа до жилища (заеми) — закупени, изградени (с висока енергийна ефективност) или рехабилитирани (с подобрени енергийни характеристики) жилища, предоставяни на домакинствата
6.29	RE-C06-i09	T	Построени или обновени училища
9.11	RE-C09-i02	M	Въвеждане в експлоатация на язовира, водноелектрическа и слънчева енергия и напояване, при пълно спазване на резултатите и условията, определени в ОВОС, и постигане на добро състояние на съответните водни обекти
10.7	TC-C10-I03	M	Приемане и приемане на „многофункционалната военноморска платформа „и „Оперативния център“
10.18	TC-10-i07	T	Приключване на интервенциите за енергийна ефективност на плавателни съдове
15.9	TC-C15-I03	T	Завършване на изграждането на транзитна железопътна линия между Odivelas и Loures
		Размер на вноската	<i>907 960 212 EUR</i>

РАЗДЕЛ 3: ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

1. Механизми за мониторинг и изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост

Мониторингът и изпълнението на плана за възстановяване и устойчивост на Португалия се извършват в съответствие със следните договорености:

С Наредба-закон № 29-V/2021, изменена с Наредба-закон 61/2023 от юли 24 г., се установява четиристепенен модел на управление:

- а) Междуведомствена комисия, председателствана от министър-председателя, която отговаря за стратегическата и политическата координация и цялостното политическо ръководство;
- б) Национална комисия за мониторинг, съставена от представители на различните социални и икономически партньори и ключови фигури от гражданското общество и председателствана от независимо лице, която да наблюдава изпълнението на плана за възстановяване и устойчивост и резултатите от него, да насърчава правилното му разпространение сред гражданите, предприятията и други организации, да проучва всички въпроси, засягащи изпълнението на плана, и да предлага препоръки;
- в) Административната структура *Estrutura de missao Recuperar Portugal* („работна група“), създадена с Резолюция № 46-V/2021 на Министерския съвет, отговаря за изпълнението на плана за възстановяване и устойчивост, заедно с Агенцията за развитие и сближаване (надзор върху използването на микса от фондове на ЕС, контрол на риска от двойно финансиране и съгласуваност с други инициативи) и Министерството на финансите;
- г) Комитетът за одит и контрол (CAC), председателстван от Главния финансов инспекторат (IGF), отговаря за дейностите по одит и контрол.

Португалия е установила институционалните участници, които отговарят за изпълнението на отделните реформи и инвестиции на равнище компоненти. Отговорните министерства или участници, участващи в изпълнението на всяка реформа и инвестиция, поддържат редовна връзка с работната група, която е структурата, отговаряща за координирането на работата по плана за възстановяване и устойчивост, подписването на договори с преките и междинните бенефициери, проверката на изпълнението на ключовите етапи и целите и изпращането на исканията за плащане до Европейската комисия.

2. Административни механизми за предоставяне на пълен достъп на Комисията до основните данни

- Работната група „*Estrutura de missao Recuperar Portugal*“, в качеството си на централен координиращ орган за плана за възстановяване и устойчивост на Португалия и неговото изпълнение, отговаря за цялостната координация и мониторинг на плана заедно с Агенцията за развитие и сближаване и Министерството на финансите. По-специално тя действа като координиращ орган за наблюдение на напредъка по ключовите етапи и целите, за мониторинг и, когато е целесъобразно, за изпълнение на дейностите по контрол и одит, както и за предоставяне на доклади и искания за плащания. Той координира докладването на ключовите етапи и целите, съответните показатели, но също така и качествена финансова информация и други данни, като например относно крайните получатели. Кодирането на данните се извършва в централизирана информационна система.

- В съответствие с член 24, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241 след приключване на съответните договорени ключови етапи и цели в раздел 2.1 от настоящото приложение Португалия представя на Комисията надлежно обосновано искане за плащане на финансовото участие и, когато е приложимо, на заема. Португалия гарантира, че при поискване Комисията има пълен достъп до съответните основни данни, които подкрепят надлежната обосновка на искането за плащане, както за оценката на искането за плащане в съответствие с член 24, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2021/241, така и за целите на одита и контрола.